

ING. ARCH. LYDIE FILIPOVÁ ve spolupráci s DHV CR, spol. s r.o.

STRATEGIE ROZVOJE MIKROREGIONU „MIKULOVSKO“

ROZVOJOVÁ STRATEGIE MIKROREGIONU MIKULOVSKO

PROSINEC 2000

**AKTUALIZOVANÁ VERZE
DUBEN 2004**

OBSAH

A. PROFIL MIKROREGIONU	6
1. ÚVOD	6
1.1. Strategie rozvoje – základní verze z roku 2000	6
1.2. Aktualizace strategie – duben 2004	8
2. MIKROREGION - VNITŘNÍ A VNĚJŠÍ VAZBY	9
2.1. Vznik Sdružení obcí Mikulovsko	9
2.2. Organizace území a působnost vybraných orgánů státní správy	9
2.3. Regionální vazby	10
2.4. Strategické a programové dokumenty regionálního rozvoje	11
2.5. Soustava strategických a programových dokumentů regionálního rozvoje..	26
3. POPIS ÚZEMÍ	27
3.1. Vymezení území a geografická poloha	27
3.2. Charakteristika území, přírodní podmínky a zdroje.....	28
3.3. Historický vývoj.....	30
3.4. Regionální rozvoj, programy obnovy venkova, přeshraniční spolupráce	36
3.5. Pozemkové úpravy	41
3.6. Územní plánování.....	42
3.7. Závěr.....	44
4. LIDSKÉ ZDROJE	45
4.1. Obyvatelstvo.....	45
4.2. Demografický vývoj	46
4.3. Věková struktura obyvatelstva	48
4.4. Úbytek a přírůstek obyvatelstva	50

4.5. Vzdělanost obyvatelstva.....	54
4.6. Školství	56
4.7. Sociální péče.....	63
4.8. Bydlení, struktura domů a bytů.....	67
4.9. Zdravotnictví a síť zdravotnických zařízení.....	72
4.10. Kultura a kulturní památky	76
4.11. Sport a jeho organizace v mikroregionu Mikulovsko	95
4.12. Bezpečnost obyvatel	98
4.13. Závěr.....	101
5. ZAMĚSTNANOST A TRH PRÁCE	103
5.1. Přehledy počtu nezaměstnaných.....	103
5.2. Nezaměstnanost ohrožených (problémových) skupin.....	105
5.3. Ukazatele počtu nezaměstnaných	108
5.4. Struktura nezaměstnaných podle vzdělání	110
5.5. Vyjždění za prací.....	111
5.6. Závěr – současný stav, předpoklady a tendence vývoje.....	112
6. INFRASTRUKTURA	114
6.1 . Dopravní infrastruktura.....	114
6.2. Voda	122
6.3. Energetika	132
6.4. Spoje	133
6.5. Závěr.....	134
7. HOSPODÁŘSTVÍ	135
7.1. Zemědělství	135

7.2. Průmyslová a stavební výroba	138
7.3. Ekonomické ukazatele	139
7.4. Podnikatelská aktivita.....	141
7.5. Rozvojové plochy, pozemky a objekty k podnikání	143
7.6. Závěr.....	144
8. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	145
8.1. Přírodní podmínky mikroregionu	145
8.2. Přírodní zdroje mikroregionu a jejich čerpání	146
8.3. Ovzduší.....	147
8.4. Pedologie.....	148
8.5. Hydrologie	148
8.6. Lesy, zemědělství, myslivost, rybářství	149
8.7. CHKO Pálava a zvláště chráněná území	152
8.8. Územní systém ekologické stability.....	159
8.9. Životní prostředí obcí mikroregionu Mikulovsko	160
8.10. Závěr.....	165
9. CESTOVNÍ RUCH	167
9.1. Cestovní ruch a jeho předpoklady v mikroregionu Mikulovsko	167
9.2. Turistická návštěvnost	169
9.3. Turistická vybavenost v mikroregionu.....	171
9.4. Závěr.....	184
10. SEZNAM DALŠÍ POUŽITÉ LITERATURY	186
B. PLÁN ROZVOJE MIKROREGIONU MIKULOVSKO	187
1. ÚVOD	187

2. SWOT ANALÝZA	187
2.1. Cíl SWOT analýzy	187
2.2. Metodika SWOT analýzy	187
2.3. Poznatky SWOT analýzy	188
3. STRATEGIE ROZVOJE MIKROREGIONU MIKULOVSKO	200

A. PROFIL MIKROREGIONU

1. ÚVOD

1.1. Strategie rozvoje – základní verze z roku 2000

Rozvojový dokument Strategie mikroregionu Mikulovsko (základní verze 2000) vznikl jako dílo na základě zadání Sdružení obcí mikroregionu "Mikulovsko" a jeho zhotovitel byl vybrán ve výběrovém řízení podle zákona O zadávání veřejných zakázek.

Dílo sestává ze dvou částí :

- I. Rozvojová strategie mikroregionu Mikulovsko s oddílem A. Profil mikroregionu a oddílem B. SWOT analýza a vymezení rozvojových cílů - zahájení v září 2000 a dokončení v prosinci 2000 (aktualizace o analýzu obcí Novosedly a Sedlec v březnu 2001, doplnění původního materiálu)
- II. Katalog projektů - dokončení v dubnu 2001

Strategie rozvoje mikroregionu Mikulovsko (základní verze z roku 2000) byla zpracována v kontextu s prioritami dokumentů, existujících i připravovaných na národní, krajské i okresní úrovni v rámci soustavy dokumentů regionálního rozvoje, jako jsou Strategie rozvoje Brněnského kraje, Program rozvoje Brněnského kraje, ROP NUTS II Jihovýchod, Plán rozvoje zemědělství ČR i Národní rozvojový plán. Strategie byla rovněž kompatibilní s rozvojovými dokumenty, které ČR připravovalo v té době v rámci přípravy na vstup do EU.

V první části díla je obsažena dynamická socioekonomická analýza - popis území a jeho vazby na místní i významná centra a jeho historický vývoj. Uveden je rozsah řešeného území, přírodní podmínky, demografický vývoj a skladba obyvatel, popis hospodářské základny, stávající infrastruktura, služby, trh práce, dosavadní a současné projekty financované z veřejných zdrojů, příp. z EU a jsou formulována pozitiva a negativa řešených oblastí. Struktura díla dodržuje požadavky ze zadávacích podmínek výzvy a obsahuje jak rozbor jednotlivých obcí, tak shrnutí závěrů sledované oblasti mikroregionu jako celku a zdůrazňuje jeho příznačné rysy, které jsou podle dostupnosti údajů porovnány s měřítkem okresu a Brněnského kraje (dnes Jihomoravského kraje), příp. s celorepublikovými údaji. SWOT analýza prezentuje tendence současného ekonomického a sociálního rozvoje mikroregionu a tvoří východisko pro formulování rozvojových cílů a opatření, členěných do problémových oblastí. Jejím cílem je rovněž odhalení vnitřních disparit v mikroregionu. Vymezení cílů a rozvojové strategie je provedeno na základě vyhodnocených oblastí SWOT analýzy. Z ní vychází globální strategický cíl rozvoje a cíle specifické, které budou naplněny opatřeními k jejich realizaci.

V druhé části díla na základě projednané strategie rozvoje je řešitelem navržen finanční rámec strategie a na základě specifikace opatření je sestaven Katalog projektů ve formě projektových fiší nosných projektů k rozvoji území.

Zhotovené dílo nevzniklo metodou od zeleného stolu. Kromě poznatků zpracovatele, které vyplynuly z průzkumu v obcích, dat z nejrůznějších oficiálních zdrojů, závěrů ze schválených územních plánů obcí a projektů technické infrastruktury a dalších plánů, byly podle zásad programování v EU do procesu tvorby dokumentu zapojeny formou řízených

diskusí a prezentací různorodé skupiny místní komunity a odborníků. Výsledný projekt je maximální shodou názorů o vnitřním potenciálu mikroregionu a strategii k jeho rozvoji.

Za tuto podnětnou spolupráci na dokumentu řešitelka všem svým spolupracovníkům i účastníkům pracovních skupin, osloveným institucím, organizacím a podnikatelům, ale zejména starostům všech obcí, srdečně děkuje.

Ing. arch. Lydie Filipová
hlavní řešitelka

Spoluřešitelé a odborní konzultanti díla:

Ing. Dalibor Obořil..... oblast ekonomie, trh práce a technická infrastruktura
DHV CR spol. s r.o.

Jitka Bartošová..... spolupráce v oblasti technické infrastruktury
DHV CR spol. s r.o. a popisu území, technické zpracování projektu

Otakar Pražák..... ochrana přírody a životní prostředí

Ing. Kateřina Hrubá..... konzultace kapitoly kultura - památková péče

ING-servis Břeclav spol. s r.o...... technické podklady - infrastruktura

Petr Filip, Lydie Filipová..... fotografie

Starostky a starostové obcí mikroregionu Mikulovsko (duben 2004):

Věra Antošová, starostka obce Milovice

Ladislav Bartoš, starosta obce Horní Věstonice

František Bařina, starosta obce Dolní Dunajovice

Marie Bílková, starostka obce Perná

Josef Čápek, starosta obce Drnholec

Vladimír Foltýn, starosta obce Pavlov

Petr Hryčovský, starosta obce Nový Přerov

Jiří Klanica, starosta obce Dolní Věstonice

Miroslav Musil, starosta obce Klentnice

Eduard Kulhavý, starosta města Mikulov

Jozef Pavlík, starosta obce Břeží

Svatopluk Luntner, starosta obce Sedlec

Mgr. Zdeněk Slavík, starosta obce Brod nad Dyjí

Michal Vago, starosta obce Jevišovka

František Trefilík, starosta obce Novosedly

František Žalud, starosta obce Dobré Pole

Ing. Petr Žluva, starosta obce Bavory

1.2. Aktualizace strategie – duben 2004

Strategie rozvoje mikroregionu "Mikulovsko" je základním rozvojovým dokumentem Dobrovolného svazku obcí s názvem Mikulovsko, pokrývajícím území stejnojmenného mikroregionu. Obce v mikroregionu Mikulovsko započaly spolupráci na bázi dnešního chápání mikroregionů v roce 2000. Zakládajícími členy byly obce – Bavory, Březí, Dobré Pole, Dolní Dunajovice, Jevišovka, Klentnice, Milovice, Nový Přerov, Pavlov a Perná. V roce 2000 přistoupilo město Mikulov a obce Drnholec a Dolní Věstonice. V roce 2001 postupně přistoupily Novosedly, Sedlec a Brod nad Dyjí, v roce 2002 obec Horní Věstonice. Postupným přistoupením obcí do svazku, jak je uvedeno výše, vznikl mikroregion v územně zcela ucelené oblasti. Strategie rozvoje pro toto území byla zpracována v roce 2000 ve dvou dílčích částech a to Rozvojová strategie mikroregionu Mikulovsko a Katalog projektů. Zpracovatelem Strategie byla Ing. arch Lydie Filipová společně s firmou DHV CR.

Od zpracování výstupů uběhlo již několik let a za toto období došlo v regionu k několika významným změnám. Jedná se především o přistoupení nových obcí - členů sdružení. Z tohoto důvodu bylo přistoupeno k první komplexní aktualizaci Strategie, která má za cíl doplnit informace o chybějících obcích, aktualizovat informace analytické a následně také vyhodnotit platnost navržených opatření a provést jejich aktualizaci. Cílem zpracovatele aktualizace (ARC Mikulov) bylo zachování co nejvyšší míry kontinuity již realizovaných aktivit a projektů. Aktualizace v návrhové části akceptuje všechny důležité aktuální výstupy rozvojových strategií na úrovni kraje i ČR.

Souhrnně je možné popsat aktualizovanou verzi Strategie následovně:

1. Aktualizovaná strategie má původní podobu a strukturu, nová data o nových členech sdružení jsou začleněna přímo do původního dokumentu (to se týká všech výstupů).
2. V návrhové části jsou opraveny „nesoulady“ s aktuálními strategickými dokumenty (Program rozvoje JMK a Národní rozvojový plán).
3. Katalog projektů byl zaktualizován, byly doplněny nové náměty na projekty dle požadavků svazku obcí, veřejnosti a podnikatelské sféry (pro co nejširší doplnění nových projektů bylo vyhlášeno několik kol aktualizace Katalogu projektů).

Zpracovatel děkuje všem starostům obcí mikroregionu, spolupracovníkům, občanům, podnikatelům a zástupcům státní správy za pomoc při zpracování aktualizované verze Strategie a za podněty na nové rozvojové projekty a aktivity.

Mgr. Radek Galousek, ředitel ARC Mikulov

2. MIKROREGION - VNITŘNÍ A VNĚJŠÍ VAZBY

2.1. Vznik Sdružení obcí Mikulovsko

Sdružení obcí bylo založeno na setkání starostů dne 4. února 2000 a dne 15. února 2000 bylo zaregistrováno jako právnická osoba na Okresním úřadě Břeclav. Zakládajícími členy sdružení bylo 10 obcí - Bavory, Břeží, Dobré Pole, Dolní Dunajovice, Jevišovka, Klentnice, Milovice, Nový Přerov, Pavlov a Perná. V říjnu téhož roku přistoupily do sdružení obce Drnholec, Dolní Věstonice a město Mikulov, 1. ledna roku 2001 obce Novosedly a Sedlec, 15. června 2001 obec Brod nad Dyjí a 21. března 2002 obec Horní Věstonice. V současné době (duben 2004) má sdružení obcí 17 členů.

Účelem vzniku sdružení obcí je společnými silami a prostředky prosazovat záměry, které přesahují svým rozsahem a významem každou účastnickou obec a zmnožovat a spravovat společný majetek sdružení. Dalším předmětem činnosti je podle shody sdružení obcí zejména ochrana životního prostředí a dosažení ekologické stability území, koordinace významných investičních akcí v zájmovém území a územní plánování v regionálním měřítku. Jako další cíl si obce vytkly sladit zájmy a činnost místních samospráv a zvyšovat úroveň výkonu státní správy v území. Neméně významnou prioritou je zajišťování a realizace technické infrastruktury v území regionu a zvyšování zaměstnanosti včetně vytváření podmínek pro investování ve veřejném i soukromém sektoru. Společným úsilím obcí je rovněž integrace mikroregionu z hlediska dopravní obslužnosti a podpora rozvoje cestovního ruchu.

2.2. Organizace území a působnost vybraných orgánů státní správy

Okres Břeclav v současné podobě vznikl v roce 1960 sloučením okresů Břeclav, Hustopeče a Mikulov. Okresy Hustopeče a Mikulov měly historický původ v roce 1848 resp. 1850 po zániku patrimoniální správy, politický okres Břeclav vznikl až v roce 1901. V roce 1850 vznikly i okresy soudní - na politickém okrese Hustopeče soudní okres Hustopeče, Klobouky a Židlochovice, na politickém okrese Hodonín soudní okres Břeclav a na politickém území okresu Mikulov soudní okres Mikulov, později v roce 1901 vznikl ještě soudní okres Pohořelice. V roce 1938 bylo celé území soudního okresu Mikulov na základě mnichovského diktátu připojeno k velkoněmecké říši. Po osvobození území v roce 1945 byla obnovena správní organizace v původní podobě. V roce 1949 byl vytvořen politický okres Břeclav odloučením od okresu Hodonín a zanikly soudní okresy Pohořelice, Klobouky a Židlochovice. V roce 1960 byly soudní a politické okresy Břeclav, Hustopeče a Mikulov sloučeny v jeden politický a soudní okres - Břeclav.

Toto členění platilo až do konce roku 2002, kdy zanikly okresní úřady, okresy jako územně statistické jednotky trvají dodnes. Od 1. ledna 2001 vzniklo v ČR 14 nových krajů, okres Břeclav je součástí Jihomoravského kraje (v roce 2001 s názvem Brněnský kraj). Část pravomocí okresních úřadů byla postupně přenesena ke krajským úřadům a z velké části k pověřeným obecním úřadům tzv. III. stupně. Okres Břeclav je tak rozdělen do správních obvodů pověřených obcí III. stupně. Do správního obvodu Mikulova jsou zařazeny všechny obce řešeného mikroregionu Mikulovsko a navíc ještě obce Bulhary, Horní Bojanovice, Hrabětice, Hrušovany nad Jevišovkou, Hustopeče, Ivaň, Kurdějov, Litobratřice, Pasohlávky, Popice, Pouzdřany, Přibice, Přítluky, Starovice, Starovičky, Strachotín, Šakvice, Vlasatice, Vranovice a Zaječí. Nyní vykonává každá ze samosprávných obcí mikroregionu na obecním úřadě přenesenou působnost státní správy. Městský úřad v Mikulově je pověřeným obecním

úřadem pro všechny obce mikroregionu. V Dolních Dunajovicích, Drnholci a Dolních Věstonicích je navíc matriční úřad i pro některé okolní obce. Pro obec Nový Přerov je matrika v obci Novosedly. Stavební úřad pro mikroregion je v Mikulově a pro obce Drnholec, Brod nad Dyjí, Jevišovka, Novosedly a Nový Přerov je na Obecním úřadě v Drnholci.

V Mikulově sídlí následující instituce: Regionální muzeum v Mikulově, Státní okresní archiv Břeclav a Správa CHKO Pálava, Celní úřad Mikulov, Obvodní oddělení policie ČR Mikulov, Finační úřad Mikulov a detašované pracoviště Úřadu práce Břeclav a Katastrálního úřadu Břeclav. Ostatní státní úřady a instituce - okresní soud, státní zastupitelství, okresní vojenská správa, hasičský záchranný sbor okresu, statistický úřad, Správa sociálního zabezpečení, veterinární správa, hygienická stanice, telekomunikační úřad, ředitelství České pošty, Český Telecom, Všeobecná zdravotní pojišťovna a pobočky dalších zdravotních pojišťoven atd. - sídlí v Břeclavi (bývalém okresním městě).

2.3. Regionální vazby

2.3.1. Region Jihovýchod – úroveň NUTS II

Mikroregion Mikulovsko je v rámci okresu Břeclav součástí Jihomoravského kraje a regionu NUTS II Jihovýchod, vymezeného jako administrativní a statistická jednotka pro potřeby vztahů k Evropské unii.

Region Jihovýchod sdružuje území dvou krajů – Jihomoravského a kraje Vysočina. Rozlohou 13 991 km² je druhým největším regionem ČR a zaujímá 17,74 % plochy České republiky. Počtem obyvatel 1 640 tis. (k 31. 3. 2004, stav k 1. 1. 1999 byl 1 661 tis.) je největším regionem ČR (16,1 % obyvatel ČR), hustotou zalidnění 117 obyvatel/km² je region pod průměrem ČR (ten byl k 31. 3. 2004 129 obyvatel/ km²).

Vazby ve vztahu k NUTS I - V

NUTS I	NUTS II	NUTS III	NUTS IV	NUTS IV
Česká republika	Region Jihovýchod	Jihomoravský kraj	okres Břeclav	jednotlivé obce řešeného mikroregionu

2.3.2. Jihomoravský kraj – úroveň NUTS III

Jihomoravský kraj je vymezen územím okresů Blansko, Brno–město, Brno–venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov a Znojmo. Město Brno, správní centrum kraje, druhé největší město ČR, je výrazně největším administrativním a hospodářským centrem kraje s vysokou koncentrací průmyslu, komerčních a veřejných služeb.

2.3.3. Okres - úroveň NUTS IV

Okres Břeclav se rozlohou řadí k větším okresům České republiky. Rozkládá se na ploše 1172,79 km². V okrese žije trvale 123 073 obyvatel (k 31. 12. 2003), k 31. 12. 1999 to bylo 124 928 obyvatel, ukazatelem hustoty obyvatelstva 105 obyvatel/km² patří okres Břeclav mezi okresy středně osídlené. Svojí rozlohou zaujímá 2. místo a počtem obyvatel 4. místo okresů Jihomoravského kraje (v roce 1999 se okres Břeclav řadil počtem obyvatel až na

5. místo v Jihomoravském kraji). Okres Břeclav leží v nejjižnější části Jihomoravského kraje. Největším sídlem, průmyslovým a správním centrem je okresní město Břeclav. Břeclavsko je pohraničním okresem, kde jeho jižní hranice je současně státní hranicí s Rakouskem a jihovýchodní hranice hraničí se Slovenskou republikou.

Z hospodářského hlediska je okres Břeclav charakterizován jako zemědělsko-průmyslový okres. Výjimečné postavení zaujímá okres v oblasti pěstování vinné révy, neboť v okrese se nachází 43 % z celkové výměry vinic v České republice. Vinohradnictví má v okrese obrovskou tradici a patří již od 16. století k významným odvětvím zemědělské produkce.

Okres Břeclav má vypracovaný projekt Strategie rozvoje okresu Břeclav. Tento projekt rozvoje mikroregionu Mikulovsko byl zhotoven v časové i věcné shodě s projektem Strategie rozvoje okresu Břeclav s následujícími rozvojovými prioritami a strategickými cíli.

2.3.4. Obce – úroveň NUTS V

Na území mikroregionu Mikulovsko plní 17 samostatných obcí funkci obecního úřadu. Město Mikulov je navíc pověřeným obecním úřadem. Obce spojuje společný zájem o zastavení ekonomického propadu a s tím související zaostávání zejména v technické infrastruktuře, který se v území výrazně projevuje. Možnosti samotných, jednotlivých obcí zabezpečit potřebný rozvoj, zajistit občanům nové pracovní příležitosti jsou velmi omezené. Společné, vzájemně se ovlivňující a doplňující programy v rámci mikroregionu, mají naopak reálnou šanci uspět. K prosazování tohoto záměru má přispět zpracovávaná strategie rozvoje mikroregionu Mikulovsko.

2.4. Strategické a programové dokumenty regionálního rozvoje

V rámci aktualizace Strategie mikroregionu Mikulovsko je potřebné uvést na tomto místě všechny aktuální strategické a programové dokumenty na národní a regionální úrovni, na které musí v rámci prostorové hierarchie podpory regionálního rozvoje (EU – členské země - regiony) Strategie mikroregionu Mikulovsko navazovat a být v souladu s jejich prioritami a opatřeními.

2.4.1. Programové dokumenty národní úrovně

I. NÁRODNÍ ROZVOJOVÝ PLÁN ČR (RDP)

Národní rozvojový plán zaujímá mezi programovými dokumenty výjimečné místo. Obecně platí, že členské státy EU připravují rozvojový plán vždy pro jeden nebo více regionů NUTS II, které splňují kritéria zařazení pod Cíl 1 politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU. Podle používaného indikátoru (hrubý domácí produkt/obyv. v paritě kupní síly) všechny regiony – s výjimkou Prahy, která tento průměr vysoce převyšuje – dosahují méně než 75 % průměru úrovně HDP EU. Na základě těchto faktů a na základě doporučení Generálního ředitelství Evropské komise pro regionální politiku (DG Regio) bylo rozhodnuto o zpracování uceleného programového dokumentu pro celý stát, proto hovoříme o Národním rozvojovém plánu České republiky. NRP je tedy připraven pro současné programové období EU (v případě ČR na období od vstupu do EU v roce 2004 do roku 2006).

Národní rozvojový plán představuje zevrubné zdůvodnění potřeby podpor a definuje cíle, jichž má být dosaženo. Detailní cíle a podmínky čerpání podpory na jejich dosažení v jednotlivých oblastech jsou pak specifikovány v operačních programech (sektorově nebo regionálně zaměřené).

Dlouhodobým záměrem České republiky je dosažení stabilního růstu, který bude umožňovat postupné vyrovnávání ekonomické úrovně s průměrem zemí EU. Na tomto základě byl **globální cíl** Národního rozvojového plánu 2004–2006 definován jako: **Udržitelný rozvoj založený na konkurenceschopnosti**. Takto definovaný globální cíl v sobě zahrnuje dosažení ekonomického růstu rychlejšího než je průměr zemí EU, zlepšení konkurenčního postavení ČR v EU a urychlení kvalitativních změn v ekonomice.

Globální cíl Národního rozvojového plánu a k němu vedoucí strategie se bude soustřeďovat na dosažení následujících **specifických cílů**:

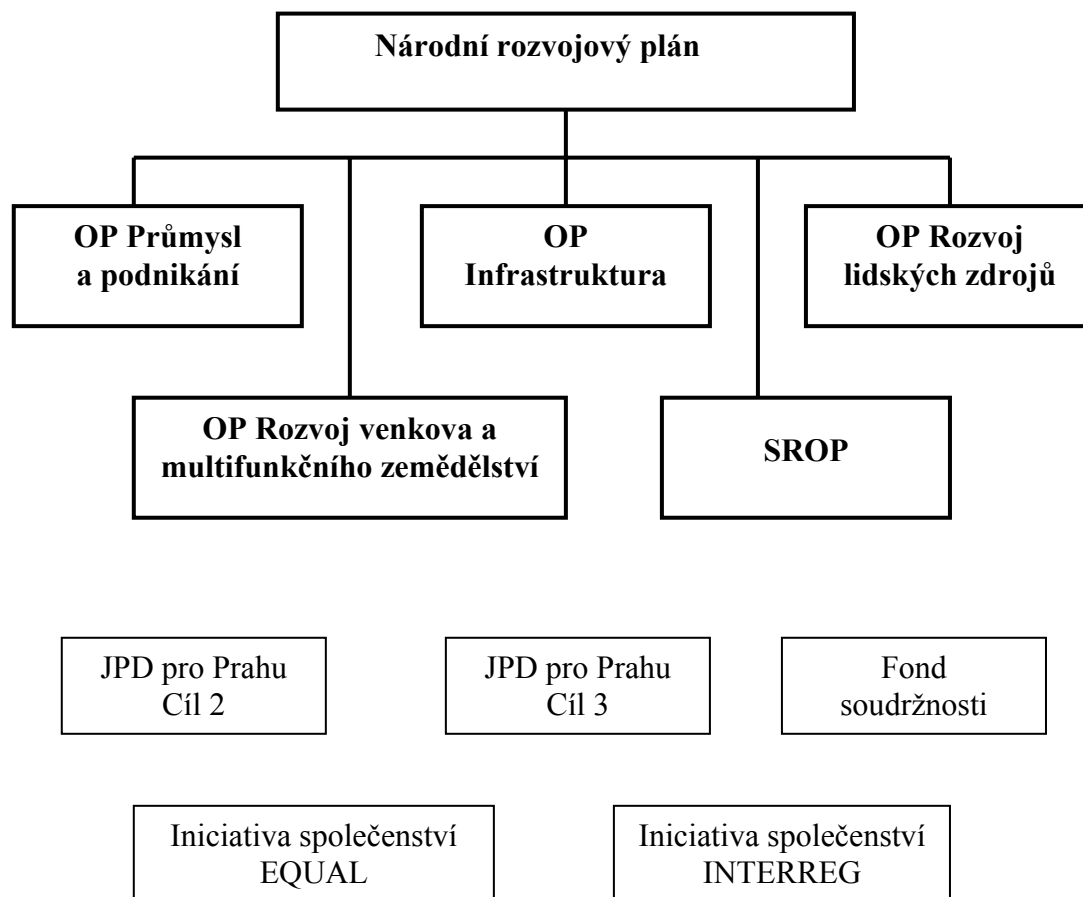
1. **Vytvoření podmínek pro růst ekonomiky posilováním vnitřních faktorů** (např. dokončení restrukturalizace průmyslových podniků a přechod k výrobám s vyšší přidanou hodnotou, zvýšení podpory a role malých a středních podniků, podpora oblastí výzkumu a vývoje, zvyšování kvality lidských zdrojů, rozvoj dopravní infrastruktury, cestovního ruchu a zemědělství apod.);
2. **Zvýšení kvalifikační úrovně, konkurenceschopnosti a mobility pracovní síly při současném vyrovnávání dopadů růstu ekonomiky na znevýhodněné skupiny** (např. zvyšování kvalifikační úrovně pracovní síly včetně vyrovnávání negativních dopadů na tzv. znevýhodněné skupiny obyvatelstva, tj. dlouhodobě nezaměstnaní, rovné příležitosti pro ženy na trhu práce, vytvoření flexibilního systému vzdělávání, posilování profesní mobility společně s rozvojem vědecko-výzkumné sféry a její propojení s oblastí vzdělávání a celoživotního učení);
3. **Přiblížení se standardům EU v oblasti životního prostředí** (např. problematika pitné vody a odpadních vod, znečištění ovzduší, udržitelný způsob výroby a efektivnější využívání energie, nakládání s odpady a sanace starých ekologických zátěží, budování technické a dopravní infrastruktury, podpora mimoprodukčních funkcí zemědělství a rozvoj ekologického zemědělství atd., vše při respektování principu udržitelného rozvoje);
4. **Vyvážený rozvoj regionů** (např. podpora strukturálně postiženým regionům s narušeným životním prostředím a vysokou mírou nezaměstnanosti, podpora venkovského prostoru, úsilí o zvýšení prostorové mobility pracovních sil, regionální podpora malých a středních podniků včetně sektoru cestovního ruchu);

K dosažení výše zmíněných specifických cílů NRP přispějí následující prioritní osy NRP:

- Posílení konkurenceschopnosti průmyslu a podnikatelských služeb;
- Rozvoj dopravní infrastruktury;
- Rozvoj lidských zdrojů;
- Ochrana a zkvalitňování životního prostředí;
- Rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství;
- Rozvoj cestovního ruchu.

Strategie NRP byla formulována s ohledem na Strategii rozvoje lidských zdrojů ČR. Cíle a prioritní osy NRP jsou tak v souladu a přispějí k dosažení cílů této strategie. Respektovány jsou i horizontální priority Společenství (též politiky Společenství) – tzn. **rovné příležitosti, hospodářská soutěž, veřejné zakázky a životní prostředí**.

Struktura programových dokumentů

Operační program Průmysl a podnikání

Program je zaměřen na:

- rozvoj podnikatelského prostředí
- infrastrukturu pro průmyslový výzkum, vývoj a inovace
- rozvoj podnikatelské infrastruktury
- infrastrukturu pro rozvoj lidských zdrojů v průmyslu a podnikání
- rozvoj informačních a poradenských služeb
- rozvoj konkurenceschopnosti podniků
- zakládání a rozvoj malých a středních podniků
- podporu rozvoje inovací u podnikatelských subjektů

Program je určen pro:

- podnikatelské subjekty, obce, svazky obcí, terciální sektor a další

Řídící orgán:

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, Odbor strukturálních fondů, Na Františku 32, 110 15 Praha 1, tel.: 224 851 111, fax: 224 811 089, e-mail: mpo@mpo.cz, www.mpo.cz

Regionální pobočka

Regionální kancelář CzechInvest pro Jihomoravský kraj, Žerotínovo nám. 3/5, 604 82 Brno, tel.: 541 651 226, www.czechinvest.cz

Operační program Infrastruktura

Program sektoru doprava je zaměřen na:

- modernizaci a rozvoj dopravní infrastruktury v celostátním významu (modernizace tratí celostátního významu a důležitých železničních uzlů, výstavba a modernizace silnic I. třídy, modernizace civilních letišť nadregionálního významu, výstavba přístavní infrastruktury a modernizace vodních cest)
- snížení negativních důsledků dopravy na životní prostředí (realizace ochranných opatření na dopravní síti k zabezpečení ochrany životního prostředí, podpora kombinované dopravy, podpora zavádění alternativních paliv, studijní a výzkumné projekty k zabezpečování problematiky zlepšení životního prostředí z hlediska dopravy)

Program sektoru životního prostředí je zaměřen na:

- zlepšování environmentální infrastruktury (obnova environmentálních funkcí území, zlepšování infrastruktury ve vodním hospodářství, zlepšování infrastruktury ochrany ovzduší, nakládání s odpady a odstraňování starých zátěží)

Program je určen pro:

- obce, svazky, kraje, správce povodí, neziskové organizace, soukromé subjekty, státní organizace

Řídící orgán:

Ministerstvo životního prostředí ČR, Odbor integrovaného financování, Vršovická 65, 100 00 Praha 10, tel.: 267 121 111, fax: 267 126 530, e-mail: info@env.cz, www.env.cz

Regionální pobočka

Státní fond životního prostředí ČR, Šumavská 31, 612 54 Brno, tel.: 545 566 813, www.sfzp.cz

Iniciativy Společenství

Interreg III A

- přeshraniční spolupráce mezi státy EU, regionů přiléhajících státním hranicím

Program je určen pro:

- veřejnoprávní subjekty a subjekty neziskového sektoru (kraje, obce, svazky obcí, nestátní neziskové organizace)

Interreg III B CADSES

- nadnárodní spolupráce zemí středoevropského, jaderského, podunajského a jihovýchodního evropského prostoru v oblasti územního plánování

Program je určen pro:

- veřejné i soukromé právnické osoby, zabývající se územním plánováním, regionální nebo ekonomickou politikou či jinou obdobnou problematikou

Interreg III C

- meziregionální spolupráce v evropském prostoru, zaměřená na podporu regionů při řešení socioekonomických problémů

Program je určen pro:

- veřejné úřady nebo orgány odpovídající svým charakterem veřejným úřadům (např. regionální a místní orgány, městské orgány nebo regionální rozvojové agentury)

Řídící orgán:

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Odbor rozvojových programů v ČR, Staroměstské nám. 6, 110 50 Praha 1, tel.: 224 861 111, fax: 224 861 333, e-mail: info@strukturalni-fondy.cz, www.mmr.cz

Regionální pobočka

Sekretariát Regionální rady, KrÚ Jihomoravského kraje, Žerotínovo nám. 3/5, 601 82 Brno, tel.: 541 651 334

Operační program Rozvoj lidských zdrojů

Program je zaměřen na:

- aktivní politiku zaměstnanosti (zajištění rychlého začlenění nezaměstnaných na trh práce a předcházení nezaměstnanosti)
- sociální integraci a rovnost příležitostí (pomoc skupinám ohroženým sociálním vyloučením a prosazování nových příležitostí na trhu práce)
- rozvoj celoživotního učení (rozvoj kapacity vzdělávacích institucí, zlepšení obsahu a kvality vzdělávání)
- adaptabilitu a podnikání (podpora všeobecného a specifického odborného vzdělávání s cílem podpořit rozvoj perspektivních oborů a posílit konkurenceschopnost)

Program je určen pro:

- všechny organizace zřízené v souladu s právním řádem ČR a fyzické osoby, které budou schopny předložit kvalitní projekty a které splňují podmínky programu. Pomoc je zaměřena jak na jednotlivce, tak i na organizace a instituce

Řídící orgán:

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Odbor pro řízení pomoci z ESF, Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2, tel.: 221 921 111, fax: 224 918 391, e-mail: esf@mpsv.cz, www.mpsv.cz

Regionální pobočka

Úřad práce Brno-venkov, regionální pracovník MPSV, Šujanovo nám. 3, 602 00 Brno, tel.: 543 160 330

Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství

Program je zaměřen na:

- investice do zemědělských podniků
- zlepšení zpracování zemědělských výrobků a jejich marketing
- podporu lesního hospodářství
- rozvoj venkova
- odborné vzdělávání
- podporu rybářství

Program je určen pro:

- zemědělce, zpracovatele zemědělských produktů, vlastníky nebo nájemce lesa, místní akční skupiny (obce), nestátní neziskové organizace, chovatele a zpracovatele ryb

Řídící orgán:

Ministerstvo zemědělství ČR, Odbor řídicího orgánu OP, Těšnov 17, 117 05 Praha 1, tel.: 221 811 111, fax: 224 810 478, e-mail: info@mze.cz

Regionální pobočka

Státní zemědělský intervenční fond Brno, Kotlářská 53, 602 00 Brno, tel.: 541 428 012, www.szif.cz

Společný regionální operační program (SROP)

Program je zaměřen na:

- podporu malého a středního podnikání ve vybraných regionech
- zkvalitnění regionální infrastruktury
- rozvíjení infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů v regionech
- snižování disparit v sociálních a ekonomických podmínkách
- podporu cestovního ruchu

Program je určen pro:

- podnikatelský sektor, kraje, obce, svazky obcí, neziskový sektor, státem, kraji a obcemi řízené organizace

Řídící orgán:

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, odbor řídicího orgánu SROP a JPD, Staroměstské nám. 6, 110 15 Praha 1, tel.: 224 861 111, fax: 224 861 428, e-mail: srop@mmr.cz, www.mmr.cz

Regionální pobočka

Sekretariát Regionální rady, KrÚ Jihomoravského kraje, Žerotínovo nám. 3/5, 601 82 Brno, tel.: 541 651 334

Alokace na operační programy (2004 – 2006), finanční pomoc z ERDF a ESF

Název	Podíl z SF	
OP Průmysl a podnikání	18 %	261 mil. EUR
OP Infrastruktura	17 %	246 mil. EUR
OP Rozvoj lidských zdrojů	22 %	319 mil. EUR
OP Rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství	12 %	174 mil. EUR
SROP	31 %	454 mil. EUR

ERDF...Evropský fond regionálního rozvoje

ESF... Evropský sociální fond

Poznámka: všechny důležité informace lze nalézt na adrese www.strukturalni-fondy.cz

II. SPOLEČNÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM (S-ROP)

Společný regionální operační program (SROP) je jedním z pěti programů, které budou realizovány v České republice na základě Rámce podpory Společenství pro Cíl 1. SROP je programovým dokumentem zahrnujícím rozvojové priority sedmi regionů soudržnosti České republiky, které mohou být napojeny na strukturální fondy Evropské unie v rámci Cíle 1:

- Střední Čechy, Jihozápad, Severozápad, Severovýchod, Střední Čechy, Střední Morava, Moravskoslezsko

Regiony soudržnosti jsou deklarovány v zákoně č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, kde „pro potřeby spojené s koordinací a realizací hospodářské a sociální soudržnosti, spočívající zejména ve využívání finančních prostředků z předvstupních

a strukturálních fondů Evropských společenství se zřizují regiony, jejichž územní vymezení je totožné s územními statistickými jednotkami NUTS 2".

Priority a opatření SROP byly původně stanoveny usnesením vlády ČR č. 401 z 17. 4. 2002. V této podobě byl SROP projednán a schválen usnesením vlády č. 79 z ledna 2003. Dodatečně, na základě usnesení vlády č. 149 z 12. 2. 2003, bylo rozhodnuto integrovat do SROP aktivity rušeného operačního programu Cestovní ruch a lázeňství. Po předložení SROP členům vlády pro informaci (8. dubna 2003) byl program dne 16. dubna 2003 předložen Evropské komisi.

Na základě připomínek a jednání s Evropskou komisí byl SROP výrazně upraven. Došlo k redukci původního finančního plánu programu, potenciální překryv s ostatními operačními programy byl odstraněn, struktura priorit a opatření byla zjednodušena a došlo i k úpravám jednotlivých částí SROP. S uplatněním uvedených východisek je SROP tvořen čtyřmi prioritami rozpracovanými do devíti opatření (bez technické asistence):

1. podpora malých a středních podniků ve vybraných regionech
2. zlepšení infrastruktury v regionech
3. rozvíjení infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů
4. podpora cestovního ruchu.

Navrhované priority SROP respektují hlavní osu pomoci Společenství regionům Cíle 1 - přispívat významným způsobem ke snižování hospodářských a sociálních disparit regionů v porovnání s průměrem EU i mezi regiony uvnitř ČR.

Financování SROP bude zabezpečeno z veřejných zdrojů EU (u většiny opatření příspěvek EU dosáhne 75 % veřejných zdrojů programu), přičemž se počítá rovněž se zapojením soukromých zdrojů. Veřejné zdroje ČR budou zajištěny především ze státního rozpočtu (MMR ČR) a z rozpočtu krajů a obcí.

Míra pokrytí České republiky Společným regionálním operačním programem je patrná z následující mapy:

Z celého území ČR není do SROP zahrnut pouze region NUTS 2 Praha, který je hospodářsky nejvýkonnějším regionem, v němž je dlouhodobě vytvářena téměř čtvrtina hrubého domácího produktu České republiky.

4. Priority a opatření Společného regionálního operačního programu

Priorita 1 Regionální podpora podnikání

Opatření 1.1 Podpora podnikání ve vybraných regionech

Priorita podporuje malé a střední podnikatele, kteří působí alespoň tři roky ve všech oborech kromě zemědělské výroby a prvovýroby (pro podnikatele v zemědělství je určený Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství) a kromě cestovního ruchu (řeší se v prioritě 4 SROP). Priorita 1.1 se týká pouze vybraných regionů se soustředěnou podporou státu a problémových regionů vymezených kraji.

Typy podporovaných projektů:

- investiční projekty spojené s využitím místních zdrojů a tradičních řemesel
- nákup poradenských služeb spojených s rozvojem podniku
- technologický rozvoj
- inovace výrobků

Koneční uživatelé:

- drobní podnikatelé do devíti zaměstnanců
- malé a střední podniky do 249 zaměstnanců

Priorita 2 Regionální rozvoj infrastruktury

Opatření 2.1 Rozvoj dopravy v regionech

Podopatření 2.1.1 Rozvoj regionální dopravní infrastruktury

Většina financí bude směřovat do rekonstrukce silnic II. a III. třídy. Výstavba a modernizace místních komunikací ve vlastnictví obcí bude podpořena výjimečně tam, kde se jedná o spojitost s ekonomickým rozvojem obce nebo napojením obce na současnou silniční síť.

Typy podporovaných projektů:

- rekonstrukce, modernizace a výstavba silnic II. III. třídy
- rekonstrukce, modernizace a výstavba místních komunikací
- zvýšení bezpečnosti provozu
- odstraňování bodových závad
- zvýšení kapacity přístupů k hraničním přechodům
- napojení obce na průmyslovou zónu
- napojení obce na silniční síť

Koneční uživatelé:

- kraje a organizace zřizované kraji pro silnice II. a III. třídy
- obce, kraje a organizace zřizované kraji pro místní komunikace

Podopatření 2.1.2 Rozvoj dopravní obslužnosti v regionech

Podporují se investiční projekty na zlepšení dopravní obslužnosti zejména ve větších centrech a na potřebné dopravní propojení městských a venkovských sídel.

Typy podporovaných projektů:

- zavádění integrovaných dopravních systémů
- rozvoj městské hromadné dopravy
- informační a odbavovací systémy

- budování dopravních terminálů
- nákup dopravních prostředků

Koneční uživatelé:

- obce, svazky obcí
- kraje
- organizace zřizované nebo zakládané kraji či obcemi

Opatření 2.2 Rozvoj informačních a komunikačních technologií

Jedná se především o podporu investic spojených s veřejným přístupem k internetu ve školách, knihovnách, informačních centrech a se zajištěním informačních a komunikačních technologií pro regionální a místní veřejnou správu.

Typy podporovaných projektů:

- zavádění širokopásmového internetu
- regionální či místní komunikační sítě
- výstavba a vybavení veřejných internetových stanic

Koneční uživatelé:

- obce, svazky obcí
- kraje
- nestátní neziskové organizace
- organizace zřizované nebo zakládané kraji či obcemi

Opatření 2.3 Regenerace vybraných měst

Podpora se bude vztahovat na vybraná města s 10 000 až 100 000 obyvateli, která mají vysokou míru nezaměstnanosti, nízkou ekonomickou aktivitu, vysokou úroveň kriminality a zanedbané životní prostředí. Příslušné krajské úřady navrhnou maximálně tři taková města, ze kterých celorepubliková výběrová komise určí podpořené projekty.

Typy podporovaných projektů:

- stavební obnova objektů
- úprava veřejných prostranství
- obnova technické infrastruktury
- revitalizace historických jader
- revitalizace měst postižených útlumem ekonomických činností

Koneční uživatelé:

- vybraná města

Priorita 3 Rozvoj lidských zdrojů v regionech

Opatření 3.1 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v regionech

Opatření je zaměřené na podporu investičních projektů v oblasti aktivní politiky zaměstnanosti, celoživotního učení a sociální integrace.

Typy podporovaných projektů:

- rekonstrukce a výstavba objektů
- investice do vybavení včetně počítačů a softwaru
- nezbytné venkovní úpravy

Koneční uživatelé:

- obce, svazky obcí

- kraje
- nestátní neziskové organizace
- organizace zřizované kraji, obcemi či státem

Opatření 3.2 Podpora sociální integrace v regionech

Jde o neinvestiční podporu aktivit v oblasti sociální integrace znevýhodněných skupin obyvatelstva, o programy prevence nežádoucích jevů a o posílení občanské společnosti.

Typy podporovaných projektů:

- programy pro začleňování sociálně vyloučených osob
- programy podporující sladění profesního a rodinného života
- prevence sociálně patologických jevů
- vytváření místního partnerství a komunitního plánování
- programy vzdělávání vedoucí k sociální integraci
- programy bezpečnosti obyvatel

Koneční uživatelé:

- obce, svazky obcí
- kraje
- nestátní neziskové organizace
- organizace zřizované kraji či obcemi

Opatření 3.3 Posílení kapacity místních a regionálních orgánů při plánování a realizaci programů

Opatření je zaměřeno na vzdělávání pracovníků místních a regionálních institucí, zapojených do přípravy a realizace programů a projektů.

Typy podporovaných projektů:

- vzdělávací programy
- vydávání informačních publikací
- poradenská činnost
- zavedení internetových stránek

Koneční uživatelé:

- kraje

Priorita 4 Rozvoj cestovního ruchu

Opatření 4.1 Rozvoj služeb pro cestovní ruch

Podopatření 4.1.1 Podpora nadregionálních služeb cestovního ruchu

V podopatření se bude podporovat nákup služeb pro cestovní ruch prováděný veřejnými nebo neziskovými subjekty. Aktivita projektu musí mít celostátní dopad nebo se musí týkat významných historických a přírodních památek.

Typy podporovaných projektů:

- tvorba národních standardů kvality služeb cestovního ruchu
- jednotné značení aktivit cestovního ruchu
- účast na výstavách a veletrzích
- organizace výstav a veletrhů cestovního ruchu
- marketingové studie

- tvorba propagačních materiálů

Koneční uživatelé:

- státem zřízené organizace
- nestátní neziskové organizace
- kraje
- svazky obcí

Podopatření 4.1.2 Podpora regionálních a místních služeb cestovního ruchu

Podporovaný bude nákup služeb pro cestovní ruch na regionální a místní úrovni.

Typy podporovaných projektů:

- poradenství pro malé a střední podniky v cestovním ruchu
- vytváření partnerství v oblasti cestovního ruchu na regionální úrovni
- marketingové studie
- regionální propagační materiály
- propagační a informační kampaně
- konání seminářů a sympozií na regionální úrovni
- tvorba produktů cestovního ruchu v regionech

Koneční uživatelé:

- kraje
- obce, svazky obcí
- organizace zřizované kraji či obcemi
- malí a střední podnikatelé
- nestátní neziskové organizace

Opatření 4.2 Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch

Podopatření 4.2.1

Podporovány budou investiční projekty zaměřené na rozvoj infrastruktury cestovního ruchu nadregionálního významu. Podpora je podmíněna certifikací zařízení cestovního ruchu, schválenou Ministerstvem pro místní rozvoj ČR.

Typy podporovaných projektů:

- výstavba a obnova lázeňské infrastruktury
- výstavba a obnova kongresových center
- vybudování celostátního informačního a rezervačního systému
- turistické stezky, cyklostezky, cyklotrasy, informační centra, parkoviště
- značení v chráněných krajinných oblastech a národních parcích
- rekonstrukce a obnova památek celostátního významu
- výstavba a obnova sportovně-rekreačních center národního a mezinárodního významu
- výstavba a obnova infrastruktury pro mezinárodní filmové, divadelní a hudební festivaly

Koneční uživatelé:

- státem zřízené organizace
- nestátní neziskové organizace
- obce, svazky obcí
- kraje
- organizace zřizované kraji či obcemi

- podnikající právnické osoby

Podopatření 4.2.2 Podpora místní infrastruktury cestovního ruchu

Budou se podporovat projekty rozvoje infrastruktury cestovního ruchu v obcích a regionech.

Typy podporovaných projektů:

- rekonstrukce kulturních, technických a průmyslových památek regionálního významu
- rozvoj místních informačních systémů
- rozvoj a obnova turistických stezek, cyklostezek, cyklotras, hipostezek a naučných stezek
- vybavení a zařízení turistických středisek
- vybavení a zařízení středisek pro sport a rekreaci
- výstavba a obnova ubytovacích a stravovacích kapacit

Koneční uživatelé:

- obce, svazky obcí
- kraje
- nestátní neziskové organizace
- organizace zřízené obcemi, kraji či státem
- drobní podnikatelé
- malé a střední podniky

Řídící orgán:

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, odbor řídicího orgánu SROP a JPD, Staroměstské nám. 6, 110 15 Praha 1, tel.: 224 861 111, fax: 224 861 428, e-mail: srop@mmr.cz, www.mmr.cz

Regionální pobočka

Sekretariát Regionální rady, KrÚ Jihomoravského kraje, Žerotínovo nám. 3/5, 601 82 Brno, tel.: 541 651 334

2.4.2. Programové dokumenty pro NUTS II Region Jihovýchod

I. Regionální operační program (ROP) pro Jihovýchod

Dokument byl zpracován a projednán v roce 1999.

Základní priority ve zpracovaném dokumentu ROP pro Jihovýchod :

Rozvoj průmyslu a služeb, technická infrastruktura

- Restrukturalizace průmyslu a produktivních služeb prostřednictvím získání zahraničních investorů a podpory rozvoje malého a středního podnikání, cílená na zvýšení globální konkurenceschopnosti regionu.

Rozvoj venkovských oblastí

- Podpora rozvoje venkovských oblastí s důrazem na zemědělství, lesnictví, cestovní ruch a rekreaci a rozvoj marginálních oblastí.

Lidské zdroje a sociální infrastruktura

- Kultivace trhu práce a zvyšování vzdělanosti obyvatelstva jako rozhodujícího dlouhodobého faktoru společenského rozvoje. Rozvoj infrastruktury občanské a informační společnosti jako předpokladu pro územně harmonický rozvoj regionu.

Životní prostředí

- Vytvoření předpokladů pro postupný přechod k trvale udržitelnému rozvoji s důrazem na zohlednění územní diferenciaci společenských a přírodních podmínek.

Cestovní ruch

- Podpora ekonomického rozvoje cestou efektivního využívání turistického potenciálu regionu. Podpora malého a středního podnikání, cílená na zvyšování příjmů z cestovního ruchu.

2.4.3. Programové dokumenty pro NUTS III - Jihomoravský kraj

I. Strategie rozvoje Brněnského (Jihomoravského) kraje

Jihomoravský kraj je vymezen územím okresů Blansko, Brno–město, Brno–venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov a Znojmo. Město Brno, správní centrum kraje, druhé největší město ČR, je výrazně největším administrativním a hospodářským centrem kraje s vysokou koncentrací průmyslu, komerčních a veřejných služeb. V první polovině roku 1999 byl vypracován projekt „Strategie rozvoje Brněnského kraje“, v němž byly stanoveny strategické cíle, které byly dále rozpracovány v dokumentu „Program rozvoje Brněnského kraje“.

II. Program rozvoje Brněnského (Jihomoravského) kraje

Program rozvoje kraje je součástí taktické a realizační fáze podpory regionálního rozvoje České republiky. Program rozvoje kraje (PRK) je základním střednědobým programovým dokumentem k podpoře regionálního rozvoje na úrovni kraje s důrazem na sociálně ekonomickou sféru. Lze jej charakterizovat jako program cílených opatření, příp. intervencí, přijatý pro stimulaci ekonomického a sociálního rozvoje kraje. Program rozvoje kraje je koncipován jako komplexní sociálně ekonomický rozvojový program územního obvodu kraje, zahrnující směry a úkoly rozvoje finanční povahy adekvátní předpokládaným dostupným finančním zdrojům i úkoly rozvoje nefinanční povahy, jako jsou politiky, nástroje, organizační úkoly, politická podpora, doporučení pro ústřední správní orgány k podpoře kraje apod. Program rozvoje kraje se připravuje pro čtyřleté období. Tvorba PRK však není jednorázovým aktem pro příslušné období, nýbrž podle výsledků ročního hodnocení bude prováděna aktualizace dokumentu. V souvislosti s tím se předpokládá, že tato aktualizace bude probíhat klouzavým způsobem se zachováním čtyřletého výhledu. Program rozvoje kraje vzniká transformací cílů a směrů strategie rozvoje kraje, která je koncipována na dvanáctileté období, do cílů a opatření pro časové období programu rozvoje kraje (tj. pro čtyřleté období) v celkem 6 problémových okruzích :

Průmysl, obchod, výrobní služby, trh práce a zaměstnanost

- Růst ekonomiky kraje srovnatelný s ukazateli EU, opírající se o příznivé podnikatelské prostředí a intenzifikaci vlastních rozvojových zdrojů a rozhodujících ekonomických aktivit.
- Zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost obyvatelstva a zlepšit kvalitní nabídku pracovních míst.

Zemědělství a venkov

- Podporovat rentabilitu a trvale udržitelné hospodaření diverzifikovaného a multifunkčního zemědělství a lesnictví na bázi integrace zemědělské, energetické a environmentální rozvojové politiky s využitím specifického potenciálu kraje (vinařství, ovocnářství, zelinářství a teplomilné rostliny).
- Rozvíjet venkovský prostor jako prosperující, atraktivní, kulturní a integrované území, podporované funkční infrastrukturou a dostupnou občanskou vybaveností harmonicky spjatou s venkovskou krajinou a využívající potenciál krajiny, přírodní a středoevropské kulturní dědictví.

Lidské zdroje

- Všeestranně rozvíjet území a sídla kraje.
- Rozvíjet podmínky pro vzdělání a zvyšovat vzdělanost obyvatelstva.
- Zlepšovat životní podmínky a kvalitu života obyvatel.
- Rozvíjet kulturu, sport, tradice a volnočasové aktivity.

Technická infrastruktura

- Zkvalitnit dopravní síť regionu a jeho vnějšího propojení, technický stav a vybavenost dopravní infrastruktury s důrazem na všeobecně vyšší úroveň veřejné dopravy.
- Zabezpečit dostatečný objem kvalitní pitné vody z povrchových a z podzemních zdrojů a její dodávky technicky dokonalými veřejnými vodovody. Zajistit důslednou ochranu podzemních vodních zdrojů v nezbytném rozsahu a čistotu povrchových vod napojením sídel na kanalizační soustavy a ČOV.
- Plná dostupnost telekomunikačních služeb a informačních sítí v celém regionu v technické úrovni plně kompatibilní s EU. Dostatečné zásobování kvalitními rozvodnými sítěmi.

Životní prostředí

- Zavedení systému trvale udržitelného rozvoje v ochraně a tvorbě kulturní krajiny s eliminováním dopadů vlivů lidské činnosti na životní prostředí.
- Vytvořit závazné koncepce rozvoje a udržování kvality životního prostředí včetně kontrolních mechanismů, omezovat spotřebu neobnovitelných zdrojů energie a surovin, preferovat rozvoj a produkci obnovitelných energetických a surovinových zdrojů.

Cestovní ruch

- Podporovat cestovní ruch jako významný zdroj ekonomického růstu kraje.
- Rozvíjet podmínky pro cestovní ruch.
- Podporovat specifické formy cestovního ruchu.

2.4.4. Programové dokumenty pro NUTS IV - Okres Břeclav

I. Strategie rozvoje okresu Břeclav

Základní strategické cíle byly definovány pro tyto oblasti:

Ekonomika

- Restrukturalizace a revitalizace zemědělského sektoru
- Rozvoj průmyslových a dalších podnikatelských aktivit
- Rozvoj venkovského průmyslu a řemesel
- Rozvoj regionální a přeshraniční spolupráce

Lidské zdroje

- Udržení nezaměstnanosti na sociálně únosné úrovni a sociální prevence
- Rozvoj vzdělávacích a rekvalifikačních aktivit
- Rozvoj zájmových a kulturních aktivit s využitím historických a kulturních památek

Infrastruktura

- Zlepšení kvality a kapacity (technické) infrastruktury v okrese
- Vnější (dopravní) napojení okresu
- Zlepšení veřejné dopravy

Životní prostředí

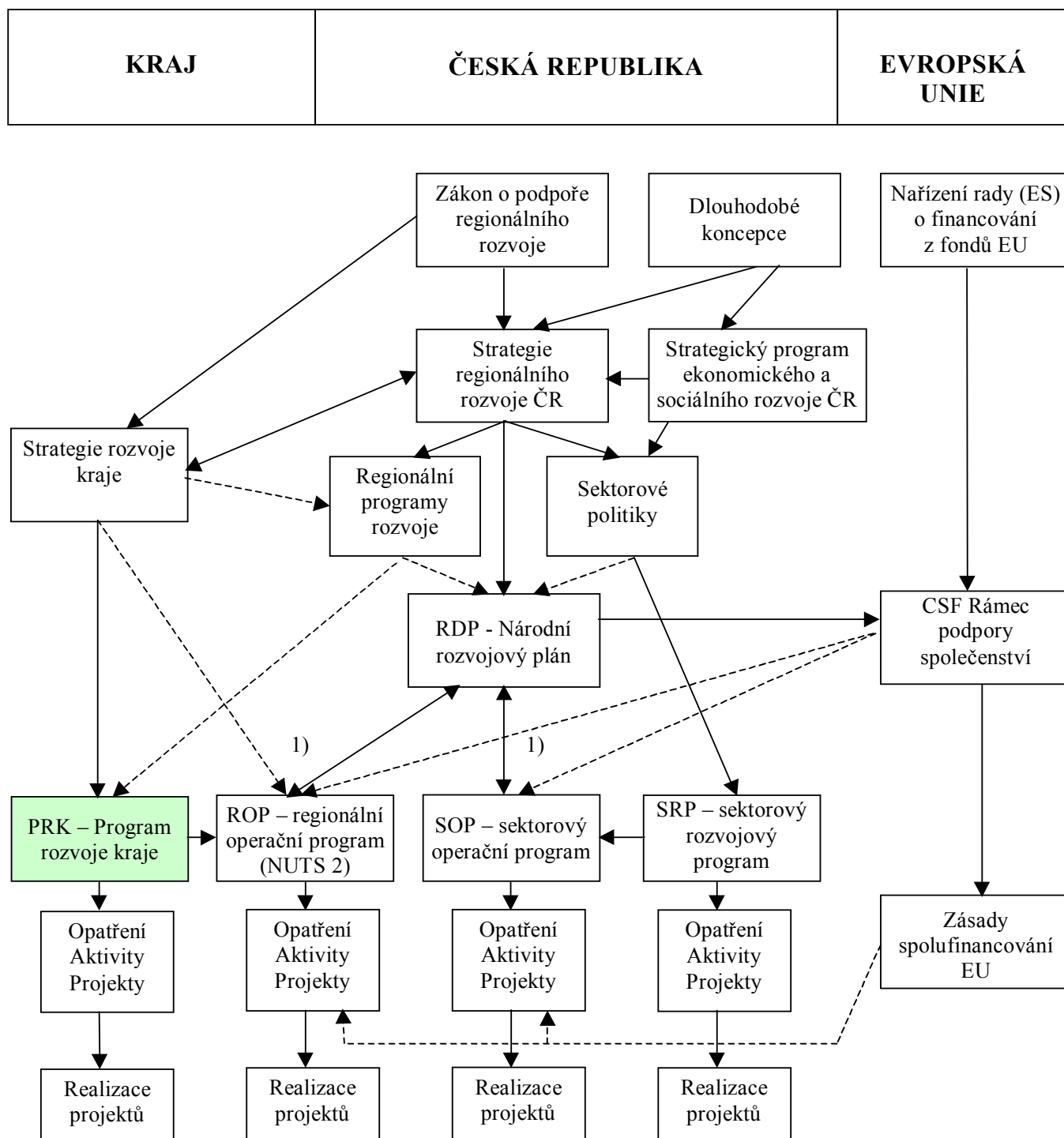
- Revitalizace říčních systémů
- Péče o přírodu a krajinu
- Uplatňování lokálních aspektů péče o životní prostředí

Cestovní ruch

- Podpora rozvoje cestovního ruchu
- Rozvoj turistické infrastruktury
- Rozvoj specifických forem cestovního ruchu

V rámci okresu Břeclav byly zpracovány také další strategické a rozvojové dokumenty dotýkající se řešeného území (mikroregion Mikulovsko). Výstupy z těchto studií byly při zpracování aktualizace Strategie brány v úvahu a jsou zapracovány do jednotlivých strategických cílů a opatření.

2.5. Soustava strategických a programových dokumentů regionálního rozvoje

1) Větev s finanční podporou EU

3. POPIS ÚZEMÍ

3.1. Vymezení území a geografická poloha

Území mikroregionu Mikulovsko leží na jihu Moravy, v Jihomoravském kraji, v jihozápadní části současného okresu Břeclav.

Tvoří jej město Mikulov a obce Bavory, Brod nad Dyjí, Břeží, Dobré Pole, Dolní Dunajovice, Dolní Věstonice, Drnholec, Horní Věstonice, Jevišovka, Klentnice, Novosedly, Milovice, Nový Přerov, Pavlov, Perná a Sedlec.

Celková rozloha území mikroregionu je 244,08 km², což představuje 20,81 % z celkové rozlohy 1172,79 km² okresu Břeclav. Velikost Jihomoravského kraje je 7 065,45 km². Na území mikroregionu žilo k 1. 1. 2004 19 732 obyvatel (k 1. 1. 2000 to bylo 19 029 obyvatel) a to je 16,0 % z celkového počtu 123 073 obyvatel okresu, celý Jihomoravský kraj má 1 122,6 tis. obyvatel.

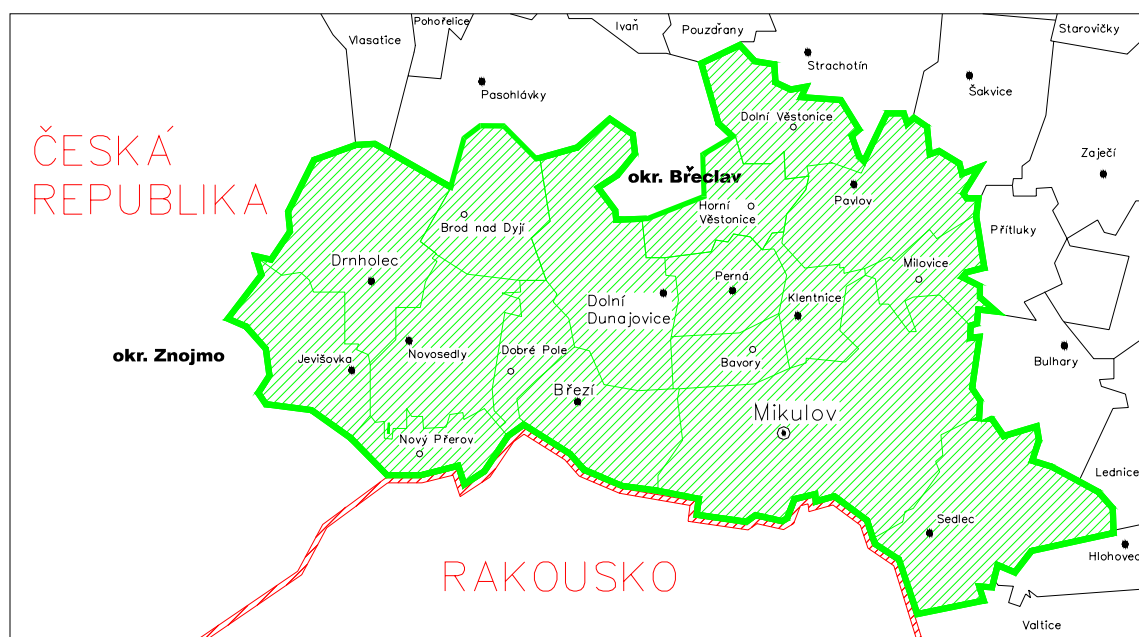
Na své západní hranici, kterou tvoří tok řeky Dyje, sousedí mikroregion s územím okresu Znojmo. Rovněž severní hranici obtéká Dyje, přehrazená u obcí Dolní Věstonice, Pavlov a Milovice nádrží Vodního díla Nové Mlýny. Na druhé straně břehu Dyje se rozkládá území obcí regionu Čistá Jihlava. Na východě sousedí Mikulovsko s Lednicko-valtickým areálem.

Jižní hranice regionu je současně hranicí České republiky s Rakouskem.

Území má velmi dobrou polohu z hlediska silničního napojení - probíhá jím významný severojižní tah E 461 Evropské sítě, komunikace I/52 Brno - Mikulov, státní hranice a dále Vídeň, a síť dalších komunikací I. a II. třídy i místních silnic. Z Mikulova, přirozeného spádového centra regionu, je Brno vzdáleno asi 55 km, Vídeň přibližně 70 km, do Břeclavi je 22 km.

Východní a západní část území Mikulovska spojuje podél státní hranice s Rakouskem regionální jednokolejná železniční trať z Břeclavi do Znojma.

Schematická mapa území

3.2. Charakteristika území, přírodní podmínky a zdroje

Přírodní podmínky území mají vliv na formu jejího využívání a způsob života v ní a mohou podstatně působit na rozvojové šance území.

V rámci mikroregionu Mikulovska se projevují dva základní typy přírodní krajiny - v rámci jihomoravských úvalů je to Dyjsko-moravská niva a jihomoravské Karpaty s Pálavou a Dunajovickými kopci.

K prvnímu typu patří obce Drnholec, Jevišovka, Nový Přerov, Novosedly a zčásti Dolní Věstonice a Milovice. K druhému typu potom Březí, Dobré Pole a Dolní Dunajovice pod Dunajovickými kopci a ostatní obce na svazích Pálavy.

Tyto krajiny jsou rozlišovány podle přírodních složek, k nimž patří geologické podloží a reliéf, podnebí, vodstvo, půdní pokryv a biota. Uvedené přírodní podmínky ovlivňují takové lidské činnosti, jakými jsou těžba surovin a jejich zpracování, podnebí umožňuje řadu činností, např. zemědělství či rekreaci, ale může být i omezujícím faktorem. Vodstvo je prakticky zhodnocováno ve vodním hospodářství, voda je významným aktivizujícím i limitujícím činitelem lidských aktivit. Půdní pokryv poskytuje půdu pro zemědělství, zakládání staveb, je důležitým výrobním faktorem. Z tohoto hlediska se hovoří o půdním fondu, jehož dílčí prostorové jednotky jsou hodnoceny jak podle přírodních vlastností - bonity půdy, tak podle jejího využívání. Biota představuje významný přírodní zdroj, ale její původní ráz byl značně pozměněn lidskou činností. V tom případě se jedná o kulturní krajinu. Na základě těchto kritérií a vlastností lze charakterizovat možnosti rozvoje regionu jako celku, ale i jeho jednotlivých částí.

Dyjsko-moravská niva je charakterizována významnými vodními zdroji, ale kvalita vody není vysoká, místy je značně znečištěná. Provedené vodohospodářské úpravy a protipovodňová opatření snížily riziko záplav a povodní, avšak napřímení vodních toků, vybudování nádrží, chybějící břehová vegetace a úbytek lužních lesů způsobují problémy. Reliéf krajiny i podnebí umožňuje dobrou dopravní propustnost územím nivy. Existující zásoby štěrků a písků by neměly být v zájmu zachování krajiny těženy. Teplé klima a dostatek vody pro zavlažování jsou potenciálem k zemědělskému využívání území.

Obr. č. 1 Krajina Mikulovska s Pálavou

Zcela zvláštní postavení i v rámci celého Jihomoravského kraje má Pálava, která je vyhlášenou chráněnou krajinnou oblastí a má statut biosférické rezervace.

Pro její kvality je potřeba chránit především její unikátní biotopy, vysokou biodiverzitu a uchovat krajinný ráz.

Zemědělsky významné jsou svahy Pálavy, zejména pro pěstování vinné révy, půda by však měla být i při tomto využívání chráněna proti splavování a erozi. Území je velmi atraktivní z pohledu cestovního ruchu, ale při zanedbání prosazování šetrné turistiky hrozí přírodě na Pálavě poškození.

Podobně jako Pálava jsou i Dunajovické kopce chráněným územím, jsou vyhlášeny jako národní přírodní památka. Jejich svahy jsou však nadměrně zorněny a terasovitě upraveny a v důsledku intenzivního využívání mají sníženou biodiverzitu. V této oblasti jsou omezené vodní zdroje.

Z hlediska klimatického patří mikroregion do teplé a suché oblasti s delším slunečním svitem a roční průměrnou teplotou kolem 9° C, roční srážkový úhrn se pohybuje mezi 500 až 600 mm.

Území patří k povodí řeky Moravy, do povodí jejího přítoku Dyje. Obec Jevišovka leží na soutoku Dyje a říčky Jevišovky, Drnholec na levém břehu Dyje a Dolní Věstonice a Milovice na pravém břehu řeky Dyje, na níž byla v letech 1975-1988 vybudována soustava tří nádrží s názvem Vodní dílo Nové Mlýny.

O realizaci tohoto gigantického díla a souvisejících vodohospodářských opatřeních na jižní Moravě se rozhodovalo asi před 35 lety. Na dolním toku řeky Moravy a Dyje docházelo ke každoročním záplavám a povodňovým škodám, a naopak úrodné půdy v území trpěly suchem. Investicemi za cca 1,7 mld. korun byly v letech 1968-1988 realizovány rozsáhlé vodohospodářské úpravy, sestávající z mnoha staveb: úprava řeky Dyje v úseku Břeclav - Nové Mlýny, úprava soutoku Moravy a Dyje, úprava řeky Moravy v úseku Hodonín - Lanžhot a Vodní dílo Nové Mlýny - 1. stavba v letech 1979-1985, 2. stavba v letech 1982-1988.

Obr. č. 2 Pohled od obce Bavory k Novomlýnským nádržím

První nádrž nese název Horní (Mušovská) o rozloze 527 ha a je určena k rekreaci a sportovnímu rybolovu, druhá nádrž Střední (Věstonická) má výměru 1031 ha. Tato nádrž je vyhrazena jako přírodní rezervace a rybářské využití. Třetí nádrž je nazývána Dolní (Novomlýnská), je největší (má rozlohu 1668 ha) a je určena pro rekreaci a vodní sporty. K využití zadržené vody bylo postupně vybudováno 22 závlahových soustav, s celkovou

výměrou 15 tis. ha zavlažovatelných ploch, na Dolní nádrži byla postavena hydrocentrála s výkonem 2,3 MW. Kvalita vody v Horní nádrži a v lagunách ke koupání se podstatně zlepšila po vybudování provozu 1. stupně čištění v dolnorakouském Pernhofenu, znečištění Střední nádrže je však stále značné a podílejí se na něm kromě obcí na dolním toku Jihlavy a Svatky také města Ivančice, M. Krumlov, V. Meziříčí, Brno a další.

Zadáním této studie není hodnotit tolik v posledním desetiletí kritizované dílo, ale upozornit na jeho potenciál k rozvoji přilehlých obcí i celého mikroregionu Mikulovsko.

Dlouhou historii v krajině Mikulovska mají rybníky, z nichž nejvýznamnější je Nesyt na území Sedlece s plochou 296 ha, který je významnou ornitologickou lokalitou a místem odpočinku pro celou řadu bahenních vodních ptáků, a i proto patří do NPR Lednické rybníky. Při jeho západní hranici je ojedinělé slanisko, jedno z mála na Moravě, které je známé svými slanomilnými rostlinami. Na území Mikulova směrem k Sedleci je další rybník, zvaný Nový.

Lesnatost území je poměrně malá. Hodnotné listnaté lesy tvořené teplomilnými doubravami jsou na svazích Pálavy a Milovického lesa, zbytky lužního lesa v okolí Drnholce. Na území ostatních obcí lze nalézt převážně akátové lesíky a větrolamy z topolů. Nízká lesnatost je jednou z příčin ekologické nestability Dyjsko-moravské nivy.

3.3. Historický vývoj

Sdružení obcí Mikulovsko vytváří prstenec kolem bělostných vápencových Pavlovských vrchů. Pálava, jak se jim také říká, měla významné postavení v orientačním systému historických cest a v jejich protínání. Byla zdaleka viditelným návěstím pro cestující po jantarové stezce od Jadranu k Baltu i pro ty, kteří putovali po dunajské cestě od východu k západu. Bohaté archeologické nálezy, v čele se světoznámou paleolitickou Věstonickou venuší z Dolních Věstonic, tábory lovců mamutů u Milovic a zpod úpatí Děvína či nálezy sídel Slovanů na jižním břehu Dyje u Dolních Věstonic, dokumentují dlouhou a bohatou historii mikroregionu. Archeologické výzkumy, zahájené v roce 1924, se svými výsledky i moderními postupy zapsaly do dějin umění a učebnic dějepisu, antropologie a geologických věd.

Lidé v tomto území využívali v každé době velmi příhodných přírodních podmínek, které nejprve umožňovaly lov velkých a stádních zvířat, později lesní zvěře. Pomalu tekoucí Dyje se nabízela k rybolovu a později podnítila rozvoj zemědělství.

Rovněž mladší doba kamenná v období 5000-2500 před naším letopočtem zanechala své stopy v dolním Podyjí v podobě sídlišť prvních zemědělců, pěstitelů obilí a chovatelů dobytka. Období 2000 let př. n. l., počátek doby bronzové s kulturou únětickou, je dokumentováno v území mikroregionu nálezy z bronzů z Horních Věstonic a Mikulova. Rovněž na rozhraní druhého a prvního tisíciletí př. n. l. byla oblast Pavlovských vrchů významným místem soustředěného osídlení lidu středodunajských popelnicových polí. Zejména na vrcholu kopců byly nalezeny pozůstatky opevněných osad s výrobou bronzových předmětů a zbraní, jak o tom svědčí nálezy v Klentnici, ale i na svazích kopců v Bavorech, Milovicích nebo v Pavlově.

Blízké Podunají mělo stálý vliv na pravěký vývoj tohoto území jižní Moravy. Kolem roku 800 př. n. l. odtud přišla znalost železa a výrobků z něho. V tzv. halštatském stylu byly nejprve vyráběny ojedinělé šperky a zbraně, později však nový kov téměř úplně vytlačil bronz, který se pak používal jenom na ozdoby.

Čtyři století př. n. l. vnikly na území kolem Pálavy bojovné kmeny Keltů, které si podmanily místní obyvatelstvo a vtiskly mu svou tzv. laténskou kulturu, včetně znalosti hrnčířského kruhu. Stopy keramiky z této doby byly nalezeny v Milovicích, pohřebiště s hroby a těžkými železnými zbraněmi, meči a kopími, byly objeveny v Mikulově. V Dolních Věstonicích byla nalezena keltská mince „duhovka“, jedna z prvních ražených mincí na našem území.

Na začátku našeho letopočtu se Podyjí ocitlo na tři století v moci římského císařství. Na soutoku Svatky a Dyje byl v době Marca Aurelia vybudován nejsevernější vojenský tábor nad Dunajem. Podle dochovaných nálezů u Pasohlávek na levém břehu Dyje na vrchu Burgstal u Pasohlávek a rovněž v Mikulově to byli příslušníci X. římské legie, jejichž sídlo bylo ve Vídni.

Pozdější údobí jsou ve znamení tlaků Hunů a pohybu kmenů Slovanů z východní Evropy, kteří se zde smísili s původním obyvatelstvem. V 7. století náleželo Podyjí do Sámovy říše, jejíž centrum bylo pravděpodobně na jižní Moravě. V té době se vyvinula kultura, jejíž pozůstatky byly nalezeny např. v kostrových hrobech u Dolních Dunajovic.

Rovněž slavná doba území Velká Morava v 9. století je dokumentována nálezy sídlišť a pohřebišť v území regionu, například v Pavlově nebo v Dolních Věstonicích.

Po smrti Svatopluka, posledního vládce Velkomoravské říše, vypukly mezi jeho následovníky spory, které spolu s vpádem Maďarů znamenaly v 10. století konec velké říše. Po jejím pádu se politická moc přesunula do Čech, hospodářský a společenský vývoj však na jihu Moravy pokračoval nadále. Do tohoto období spadá existence hradiště „Vysoká zahrada“ u Dolních Věstonic, které zaniklo asi koncem 12. století.

Po rozkladu Velké Moravy jsou dějiny území téměř neznámé. Kolem roku 1020 se Moravy zmocnil Přemyslovec Břetislav I. Území jižně od Dyje postoupil po míru řezenském Východní marce, avšak okolí Mikulova zůstalo české.

Velkými proměnami však prošlo území ve 12. a 13. století, kdy bylo panství v Drnholci zkonfiskováno ve prospěch rakouského feudálního rodu Waissů, kteří si vystavěli i hrad nad Klentnicí - Sirotčí hrad. Waissové kolonizovali své statky na území Mikulovska Němci z Rakouska. Později za Přemysla Otakara II. byly v souvislosti s jeho získáním Rakous nuceni drnholečtí páni postoupit Mikulov rakouskému rodu Liechtensteinů, kteří se zde usídlili a svá panství dále rozšiřovali. Také oni spolu s kláštery prováděli německou kolonizaci.

Ve 13. století se v kraji zvýšil počet obyvatelstva, a toto období znamenalo dobu hospodářského rozvoje kraje, ve které nastal i rozkvět nového hospodářského odvětví, vinařství. V té době probíhaly bouřlivé majetkoprávní změny, majetky se přesouvaly mezi feudály a kláštery, byli přiváděni noví osadníci a na místech starých osad vznikala nová městečka a obce s různorodými hospodářskými právy. Prosperitu území podporovala i síť silnic, z nichž některé byly mezinárodní. Dopravní dostupnost a prostupnost území byla výhodná v době míru, naopak nevýhodná v době válek a nepřátelských vpádů. Významný přechod přes hranice byl u Drnholce a u Mikulova, přechod přes Dyji v Drnholci, u Brodu nad Dyjí a u Dolních Věstonic. Nejdůležitější silnicí vedoucí dnešním regionem byla silnice od Vídně, která vstupovala na Moravu u Mikulova, pokračovala přes Dyji u Mušova směrem na Pohořelice do Brna.

Husitské období v 15. století nedosáhlo na Moravě takového rozmachu jako v Čechách, přesto však husité vypálili v roce 1425 Mikulov i Valtice a zmocnili se Břeclavi. Toto období bylo obdobím ničujících vpádů a válek, v jejichž důsledku bylo zničeno a zaniklo v regionu mnoho vsí.

V 16. století vyrostla na jižní Moravě velká dominia na úkor drobných statků, kdysi mocní Liechtensteinové se zadlužili a ztratili své statky v Mikulově a v Drnholci a na jejich místě se objevily nové rody - Tiefenbachové v Drnholci a Dietrichsteinové v Mikulově.

První polovina 16. století byla ve znamení rozvoje hospodářství a vnitřního trhu, pěstování obilí a chovu dobytka, feudálové zakládali nové dvory. Rybníkářství, rozvíjené o století dříve Liechtensteiny na Mikulovsku a u Sedlece, ustoupilo ve svém významu. Nejpreferovanějším výrobním odvětvím té doby bylo pivovarnictví, které však na jihu Moravy mělo zdatného konkurenta - vinařství.

V době předbělohorské bylo území regionu obývané zejména Němci luteránské, po pádu selského povstání se z jižního Německa, Tyrol a Švýcar přistěhovali novokřtění. Byli německé národnosti, žili v komunách (proto Habáni - Haushaben) a vynikali v řemeslech, zvláště hrnčířství, nožířství, hodinářství atd., ale rovněž ve vinařství. Byli častým terčem snah o vypuzení, šlechta je však chránila pro jejich přínos v hospodářství. Kromě jiných míst na Břeclavsku sídlili v Mikulově, v Pavlově, Perné, Sedleci i Dolních Věstonicích. Po bitvě na Bílé Hoře však byli roku 1622 vyhoštěni na Slovensko.

Po česko-uherských válkách zpustlé vesnice na jihozápadě regionu - Dobré Pole, Jevišovka a Nový Přerov byly v letech 1530-1531 osazeny Charváty, kteří zde tvořili většinu obyvatelstva. Za II. světové války část mužů z těchto obcí sloužila u jednotek SS a po skončení války bylo v letech 1948-1950 obyvatelstvo této národnosti označeno za státně nespolehlivé a plošně odsunuto do vnitrozemí.

Další významnou minoritou mikulovského regionu byli Židé. Usadili se v Mikulově po vypovězení z Dolních Rakous v roce 1421 a další příliv migrantů nastal po jejich vyhnání z moravských královských měst, zejména z Brna a Znojma v roce 1454. Jejich postavení se podobalo nevolnictví, až do roku 1591, kdy jim Maxmilián Dietrichstein udělil privilegia a samosprávu s rychtářem. Mikulovská židovská obec byla velmi významná, o čemž svědčí i to, že funkce moravského zemského rabína byla situována právě do Mikulova, kde sídlil až do roku 1851. Židovská komunita v Mikulově byla nejpočetnější a nejvýznamnější židovskou komunitou na Moravě - v 18. století zde smělo být usazeno 600 rodin a v roce 1791 zde bylo napočítáno 3 020 Židů. Občanskou plnoprávnost získali Židé až v roce 1848, kdy směli nabývat majetek a volně se stěhovat, a tak nastává jejich migrace z přeplněného gheta do větších měst a v roce 1869 jich zde je už jenom 1917. V roce 1930 žilo v Mikulově 437 Židů z celkového počtu 7 612 obyvatel města.

Ihned po podpisu Mnichovské dohody opustily židovské rodiny Mikulov a odešly do vnitrozemí a tak bylo nacisty do Terezína deportováno jenom zbylých 30 osob. Pouze 40 mikulovských židů válku přežilo, ale dnes nežije z této skupiny v Mikulově ani jediný.

Roku 1622 začíná období protireformace, v jejímž čele stál olomoucký biskup František kardinál Dietrichstein, považovaný za jednoho z nejvýznamnějších politiků 17. století.

Střediskem se stal Mikulov, kde byl již založen kapucínský klášter, kolegiální kapitula a klášter piaristů. Piaristický řád v Mikulově mimo svých úloh v procesu rekatolizace Moravy sehrál významnou úlohu v rozvoji života města ve školství, kultuře, divadle a v hudbě. Území dlouho zmítané nepokoji, válkami a majetkoprávními spory se začalo hospodářsky vzpamatovávat až na konci 17. století. V té době bylo podle dochovaných pramenů v Mikulově již značné množství řemeslníků, mezi nimi byli již lékárník, rukavičkář, nožíř, jehlář, provazník, barvíř, soustružník, malíř, kožešník, kameník a cihlář, pekaři a perníkář. Rovněž v okolních obcích byli evidováni řemeslníci - bednáři byli v Dolních Věstonicích a Dolních Dunajovicích, kde byl i mydlář, zprávy o obuvnickém cechu jsou i z Drnholce a rovněž Dolních Dunajovic. O postupné konsolidaci hospodářského života svědčí i nová povolení ke konání výročních trhů v Mikulově či v Drnholci. Pro ekonomický rozvoj území

byla důležitá stavba císařské silnice, která byla zahájena v roce 1726 v Mikulově a vedla do Pohořelic a dále do Brna.

Zlepšení situace obyvatelstva a hospodářských poměrů započalo se začátkem reforem za vlády Marie Terezie, avšak nebylo trvalé, neboť i území Mikulovska bylo poznamenáno válečnými událostmi a řáděním vojsk za napoleonských válek.

V době Metternichovy správy nastává v území hospodářské oživení. Doba první poloviny 19. století je poznamenána technickými a přírodovědnými objevy, zakládáním manufaktur, sílí hospodářský obchodní kapitál židovské obce v Mikulově, která obchodovala prakticky se vším zbožím.

Vedle profesionálních obchodníků zasahovali do obchodu i další lidé, zejména drobní výrobci, pěstitelé a chovatelé na výročních a dalších trzích. Proslulé byly trhy v Mikulově, zejména s ovčí vlnou a hlavně se sukem. Velmi žádaným bylo mikulovské, drnholecké a dolnodunajovické víno, okurky z Břeží vyvážené stejně jako další produkty z jihu Moravy zejména do Vídně. V důsledku dopravní revoluce po zavedení železniční dopravy z Brna do Vídně se obchodní spojení značně posílilo, protože však trasa vedla přes tehdy málo významnou Břeclav, Mikulov upadl po stránce obchodní, dopravní i průmyslové.

Území Mikulovska se v první polovině 19. století, v poslední době feudalismu, velmi lišilo od téhož území před jedním stoletím, a to jak rázem kraje, tak demografickým stavem. Zmizela většina vodních ploch jejich vypuštěním a vysušením, zmizelo rybníkářství na Drnholecku, které se udrželo jenom zčásti na mikulovském velkostatku na rybníku Nový a na Nesytu, vyrůstaly nové stromové aleje a byly zkvalitňovány souvislé lesní plochy. Značný byl nárůst počtu obyvatel - na drnholeckém panství bylo podle dochovaných údajů v roce 1763 6 393 lidí a v roce 1836 již 11 183 obyvatel, na mikulovském panství bylo v roce 1763 10 164 obyvatel a v roce 1836 již 18 411 a podobně přibývaly i domy.

Území celého okresu Břeclav procházelo po roce 1850 složitým správním vývojem - bylo rozděleno do tří správních okresů - Mikulov, Hodonín a Hustopeče, a na počátku století byl vytvořen ještě soudní okres Hodonín. Důsledkem těchto četných změn a roztržičnosti správy je nedostatek informací a pramenů o vývoji regionu, které by přesněji dokumentovaly sociální a demografický vývoj a vývoj zemědělství a průmyslu. Přesto však lze říci, že v území dnešního regionu Mikulovsko stále převládala v důsledku příznivých klimatických vlivů i úrodnosti půdy zemědělská výroba nad průmyslovou, a počet obyvatelstva v roce 1869 byl vyšší než je tomu v současnosti - 22 370, v roce 1999 - 19 180.

Průmysl vznikl v regionu velmi pomalu a v omezeném rozsahu, výjimkou byl keramický průmysl, založený na místních vhodných hlínách a tak například v cihelně v Mikulově pracovalo v roce 1890 na 300 lidí. Znalosti keramického řemesla pozitivně ovlivnili již novokřtenci, a tak se cihelné a keramické zboží vyrábělo i v menších dílnách např. v Drnholci a Dolních Věstonicích, kde na konci 19. století přibyla i výroba cementového zboží jako trouby, dlaždice a tašky. V Dolních Dunajovicích vyráběli také skruže. Vápenka byla v Mikulově a později rovněž v Dolních Dunajovicích. I stojírenství na Mikulovsku navazovalo na tradice novokřtěnců, a tak se v Drnholci a v Mikulově začalo s výrobou pump, motorů a zemědělských strojů, elektrotechnické dílny byly v Dolních Dunajovicích.

Dříve rozsáhlá plocha lesů na jihu Moravy nabízela dostatek dřeva na zpracování - jako zdroj energie nebo kvůli popelu i jako hlavní zpracovávaná surovina. Podle dostupných údajů existovala pila v Drnholci, později v Dolních Věstonicích a nábytkárna v Mikulově. Rozvoj produkce vína a jiných nápojů vyvolával potřebu výroby sudů, kádí a škopků a souvisel s bednářstvím, které kvetlo zejména v Mikulově, ale bedny a kádě byly strojově vyráběny i v Břeží.

Stájový způsob chovu dobytka umožnil zvýšení počtu zvířat i kvality produktů, zejména mléka, které se stalo základem pro další výrobní činnost. V Dolních Věstonicích existovala výroba másla, sýrů a tvarůžků, podobně tomu bylo v Novosedlích. Ke zpracování obilí bylo v tomto zemědělském regionu potřeba mnoha mlýnů, které byly poháněny jak vodou, tak párou, později benzinem a elektřinou. Znamé byly mlýny v Dolních Dunajovicích, Dolních Věstonicích a v Drnholci, pekárny a cukrárny byly v rovněž v Dolních Věstonicích. Hlavním centrem zpracování kůže, jako dalšího produktu chovu dobytka, byl Mikulov, kde bylo podle pramenů zpracovááno až 1500 metrických centů surových kůží ročně. Ty byly prodávány nejen místním ševcům, ale hlavním odběratelem byla Vídeň. V Mikulově byly závody na výrobu kufrů, kabelek, taštiček, ale i velkých lodních kufrů.

Pěstování vinné révy a produkce rozmanitých vín jsou nejtypičtějšími znaky zemědělské výroby mikulovského regionu - vinná réva poznamenala hospodářský vývoj obcí Dolní Dunajovice, Březí, Perná, Novosedly a Mikulov, ale i dalších obcí. Výnosy z pěstování okurek, rajčat a nejrůznějších druhů zeleniny překročily místní potřebu a kromě vývozu zejména do Vídně se staly předmětem zpracování a konzervování. Větší konzervářské podniky vznikly v Březí, Dobrém Poli, Dolních Dunajovicích a Jevišovce.

Zemědělská produkce představovala i přes určitý rozvoj industriální a řemeslné produkce základ ekonomiky regionu i začátkem 20. století. Vedle chovu dobytka se rovněž chovala drůbež, zejména v rybníčních územích, jako například v Sedleci. Maso bylo zpracovááno i ve formě uzenin například v Březí a Novosedlech. Produkce měla odbytiště zejména v už zmíněné Vídni, odkud bylo naopak dodáváno průmyslové zboží. Vznikem Československé republiky v roce 1918 byly tyto obchodní vazby zpřetrhány a území Mikulovska se s mnoha obtížemi, tím většími, že neexistovalo přímé železniční napojení, přeorientovávalo směrem na Brno.

V regionu se rovněž uplatňovala textilní produkce - v Perné se nacházela mechanická pletárna. Vůbec nejživější textilní činnost v rámci celého Břeclavska byla v Mikulově, kde byla továrna na oděvy, na prádlo a na háčkové a pletené zboží i na výrobu vlasových sítěk. Perleťové knoflíky, jejichž potřeba byla vyvolána potřebou prádla, se vyráběly v Březí.

Ve většině obcí na území Břeclavska byly za I. republiky cihelny - nejvýznamnější v mikulovském regionu byly v Drnholci, Dolních Dunajovicích a v Perné. Cihelna v Novosedlech byla základem pro pozdější velkou cihelnu závodu Cihelen Gustava Klimenta n. p. Brno.

Další historie regionu Mikulovsko za I. republiky je typická pro ta území země, kde byly velmi početné německé menšiny. Ta tvořila v roce 1921 na území celého dnešního okresu Břeclav 33 % .

Na území Mikulovska bylo v roce 1930 z celkového počtu 25 133 obyvatel dokonce 80 % Němců, 8,1 % Charvátů, 3,6 % jiných národností a pouze 8,5 % Čechů. Všechny obce byly po 8. říjnu 1938 přičleněny ke Gau Niederdonau v mikulovském landrátu.

II. světová válka znamenala pro místní obyvatele útrapy a materiální strádání, židovské obyvatelstvo Mikulova bylo deportováno a téměř vyhlazeno. Po jejím skončení byly v regionu prováděny konfiskace majetku německých a charvátských obyvatel, nemovitostí, zemědělské i lesní půdy a nečeské obyvatelstvo bylo odsunuto. Území bylo dosídleno nejprve českými obyvateli ze všech končin republiky a v roce 1949 rovněž reemigranty z Bulharska a Rumunska.

Po nástupu komunistického režimu v roce 1948 byly soukromé podniky a majetky živnostníků zestátněny a byly buď zlikvidovány nebo z nich byly vytvořeny nové státní podniky. Více či méně prosperující podniky, které se před válkou často sdružovaly do větších jednotek, jako bylo například Rolnické mlékařské družstvo v Dolních Věstonicích nebo

mlékařská družstva v Drnholci či Pavlově byly většinou zařazeny do podniku Lacrum. Podobný osud potkal konzervářské živnosti a závody, které mezi světovými válkami působily v Březi, Novém Přerově, Dolních Dunajovicích a v Mikulově, vesměs byly začleněny do podniku Fruta nebo do Družstevních vinařských podniků okresu Mikulov a později rovněž do Fruty. Vinařství, které změnilo formu a před válkou bylo sdruženo do větších či menších podniků (a například jenom v Mikulově jich existovalo 17), bylo pro roce 1945 sjednoceno pod Družstevní vinařský podnik, který byl předchůdcem pozdějšího národního podniku Vinařské závody Mikulov.

Do roku 1959 byla v podstatě ukončena tzv. socializace, zemědělské majetky byly převedeny v rámci kolektivizace do jednotných zemědělských družstev a státních statků.

Na území regionu působila do začátku 90-tých let zemědělská družstva a státní statky v Březi, Dolních Dunajovicích, Dolních Věstonicích, Drnholci, Klentnici, Mikulově, Milovicích, Pavlově, Perné a Sedleci. Tyto jednotky byly v průběhu let různě slučovány a transformovány do větších podniků. V nich byla zaměstnána podstatná část obyvatel Mikulovska, přestože trend osob zaměstnaných v zemědělství zaznamenával od počátku 60-tých let stálý pokles až do roku 1980 a poté se jejich počet ustálil. Po rozpadu zemědělských podniků, navrácení pozemků původním vlastníkům či privatizaci po roce 1989 přišla většina pracovníků v zemědělství o práci, a protože patřili velkou měrou mezi méně kvalifikované síly, je jejich uplatnění na trhu práce velmi obtížné. Tato silná plošná restrikce představovala podstatné zvýšení výměry plochy zemědělské půdy na jednoho pracovníka v zemědělství - zatímco v roce 1989 připadalo na jednoho pracovníka 6,73 ha půdy, v roce 1997 to už bylo 29,4 ha zemědělské půdy.

Zaniklá síť řemeslníků a živnostníků byla po roce 1948 nahrazena jednotnou sítí provozoven Okresního podniku služeb Břeclav, Okresního průmyslového podniku Břeclav, Okresního stavebního podniku Břeclav a dalších státních podniků s jednotvárnými a málo kvalitními službami v prostředí bez konkurence a volného trhu. Podobně se dala charakterizovat nabídka prodejních a gastronomických či ubytovacích služeb podniku RaJ - restaurace a jídelny, a prodej potravin a smíšeného zboží družstva Jednota, které mělo sídlo na mikulovském zámku, a to i přes určitou modernizaci svých služeb, která spočívala v budování nákupních středisek, např. v obcích Dolní Dunajovice nebo Drnholec.

Průmyslová výroba ve větším měřítku byla soustředěna zejména do Mikulova, kde byly v provozu Strojírny masného průmyslu, závod První brněnské strojírny, textilní výroba Družena, Vápenka Mikulov jako součást Maloměřických cementáren a závod na výrobu kabelkového zboží Gala Mikulov atd.

Po roce 1989, kdy došlo ke změně socialistického společenského systému na demokratický systém s tržním hospodářstvím, nastaly zásadní změny vlastnických poměrů v podnicích, došlo ke změnám struktury jednotlivých oborů a zvýšení počtu podnikatelských subjektů v jednotlivých oborech a přesunu pracovních příležitostí zejména do oboru služeb a obchodu.

V roce 1991 započala v rámci ekonomické transformace privatizace, jejíž průběh a realizace byly rozděleny do dvou vln. Na základě rozhodnutí vlády byly všechny státní podniky rozděleny do I. a II. vlny privatizace a do seznamu podniků, které nebudou privatizovány nejméně pět let. Z podniků zařazených do I. vlny privatizace měly sídlo na Mikulovsku např. Strojírny masného průmyslu Mikulov, Váno Mikulov, Avia Novosedly a Zemědělské služby Mikulov, z okresních podniků učených k likvidaci Prumpo Mikulov. Z regionálně řízených podniků byla v Mikulově zprivatizována Poliklinika Mikulov. Do dražeb tzv. malé privatizace byly zařazeny na Mikulovsku sídlící provozní jednotky podniků, jako byly Benzina Brno, Domácí potřeby Brno, Drobné zboží Jihlava, Drogerie Jihlava,

Jihomoravské pekárny Brno, Klenoty Brno, Kniha Brno, Kovopodnik Brno, Mototechna Brno, Moravoseed Mikulov-Mušlov, Nábytek Zlín, OPS Břeclav, Oční optika Praha, Potraviny Brno, Restaurace a jídelny Břeclav-Poštorná, Textil a oděvy Brno, Zelenina Brno nebo Zemědělské zásobování a nákup Brno. Ve velké privatizaci a v malé privatizaci bylo prodáno a vydraženo do roku 1994 v celém okrese Břeclav 227 provozních jednotek za 258 mil. Kč, zbývající třetina jednotek byla vrácena původním vlastníkům v souladu s restitučními zákony. Vzhledem k charakteru osídlení se Mikulovska tato forma přechodu vlastnictví týkala minimálně.

Rok 1989 znamenal i pro území dnešního mikroregionu Mikulovsko podstatnou změnu s pozitivními i negativními projevy ve společenském životě i v hospodářství. Jejich popisem a analýzou se zabývají další části studie.

3.4. Regionální rozvoj, programy obnovy venkova, přeshraniční spolupráce

Pro území celého okresu Břeclav byl v roce 1999 společností DHV CR s.r.o. a Okresním úřadem Břeclav zpracován Profil okresu Břeclav a následně Strategie rozvoje okresu Břeclav. Projekt stanovil hlavní cíle a směry rozvojové strategie a byl základním rozvojovým dokumentem území okresu Břeclav ve Strategii rozvoje Brněnského kraje (1999) i Programu rozvoje Brněnského kraje (listopad 2000) a sloužil rovněž jako argumentační báze při sestavování Regionálního operačního plánu pro oblast Jihovýchod, jednotku NUTS II.

Dokument Strategie rozvoje okresu Břeclav je rovněž výchozím materiálem pro navazující rozvojové projekty postupně vznikajících mikroregionů v území Břeclavska, které zahájil pilotní projekt rozvoje Lednicko-valtického areálu (1999). V roce 2000 vznikl dokument Strategie rozvoje Čistá Jihlava a další projekty na území sdružení obcí Hustopečska a Podluží.

Strategie rozvoje mikroregionu Mikulovsko je v rámci regionální politiky nejenom nutným základem poznání o stavu území a projekcí kroků k jeho harmonickému rozvoji, ale i základem pro systémy projektů k získávání finančních podpor, jak v oblasti komunální sféry, tak k aktivitám v oblasti podnikání a jako typicky zemědělská oblast zejména k novému oživení této sféry ekonomiky. Rozvojový dokument je nezbytný nejenom pro obhájení zájmů mikroregionu v rámci Jihomoravského kraje a v rámci zákona o regionálním rozvoji, ale zejména je vyžadován jako nezbytnost pro strukturální fondy v předvstupním období ČR do EU a následně také po vstupu ČR do EU.

Cílem realizace projektu bude pomáhat ochraně životního prostředí, udržení životaschopné zemědělské komunity, kompenzace znevýhodnění méně rozvinutých míst regionu a zajištění dobrého životního standartu a sociálního složení této venkovské oblasti.

• Program obnovy venkova

Obce mikroregionu Mikulovsko se zapojují do každoročně vyhlášeného státního programu Programu obnovy venkova, rozvojového programu MMR ČR. Venkovské osídlení a celý venkovský prostor mají nezastupitelný společenský, kulturní, ekologický a hospodářský význam. Program obnovy venkova je založen na vědomí svébytných hodnot venkova a na nezbytnosti jeho zdravého a rovnoměrného vývoje v rámci trvale udržitelného rozvoje společnosti a v celkovém kontextu regionální politiky České republiky a Evropské

unie. Má napomoci vytvořit organizační a ekonomické podmínky k podnícení a k podpoře obyvatel venkova a samospráv venkovských obcí k tomu, aby se vlastními silami snažili o harmonický rozvoj zdravého životního prostředí, udržování přírodních a kulturních hodnot venkovské krajiny a o rozvoj ekologicky nezávadného hospodářství. Mezi základní cíle programu patří udržení, obnova a rozvíjení místních kulturních a společenských tradic, životního stylu, pospolitosti venkovského obyvatelstva a vědomí vlastní odpovědnosti za obnovu a rozvoj vesnic a venkovských mikroregionů. Dále jsou podporovány partnerské vztahy mezi venkovem a městy, mezi sousedícími mikroregiony a mezi spřátelenými obcemi po obou stranách hranic země. V oblasti hospodářství je podpora poskytována při využívání místních hmotných zdrojů a zaměstnanosti místního obyvatelstva, zemědělskému i nezemědělskému podnikání, službám, cestovnímu ruchu apod. Cílem programu je rovněž zachování a obnova vlastního obrazu vesnic, jejich přirozeného sepětí s krajinou, zachování specifického rázu venkovské zástavby a jeho přirozené a jedinečné působivosti v místě a v krajině. Rovněž obnova kulturních památek na venkově je podporována z tohoto programu, stejně jako úprava veřejných prostorů a staveb. Finanční prostředky jsou poskytovány rovněž na spolufinancování zlepšení občanské vybavenosti, technické infrastruktury včetně technických zařízení pro ochranu životního prostředí a dopravní vybavenosti i obnovu tradiční cestní sítě včetně rozvoje alternativní místní dopravy.

Za nesmírně důležité je považováno v Programu obnovy venkova udržení, obnovování a účelné využití přirozeného produkčního potenciálu zemědělsky využívané krajiny v návaznosti na vhodnou organizaci a využití půdního fondu při zachování a rozvíjení jeho přírodní, obytné a estetické hodnoty a podpora občanské společnosti, spočívající i v převzetí spoluodpovědnosti celé společnosti za udržování a rozvoj regenerační, rekreační a terapeutické funkce venkovského prostoru.

Přehled obcí Mikulovska přihlášených do POV a realizované akce 1998-2000

Obce	POV			
	Přihlášena	Příspěvek		
		1998	1999	2000
Bavory	Ano	0	úroky z úvěru 72 tis.Kč	úroky z úvěru 39 tis. Kč
Břeží	Ano	0	0	Projekt 200 tis. Kč
Dobré Pole	Ano	stavba komunikace 300 tis. Kč	stavba komunikace 300 tis. Kč	0
Dolní Dunajovice	Ano	rekonstrukce návsi 500 tis. Kč	rekonstrukce el.instal. ZŠ 300 tis. Kč	0
Dolní Věstonice	Ano		čekár. autob. 60 tis. Kč, chodníky 57 tis. Kč	chodníky, ozelenění 78 tis. Kč, 60 tis. Kč
Drnholec	Ano	0	0	0
Jevišovka	Ano	0	0	vozovka 200 tis. Kč
Klentnice	Ano	chodník 250 tis. Kč	chodník 23 tis. Kč	veřej. prostranství 121 tis. Kč
Mikulov	Ne	0	0	0
Milovice	Ano	I.et. hřiště 90 tis. Kč	0	0
Novosedly	Ano		úroky z úvěru vozovka u Slaniska 55 tis Kč	0
Nový Přerov	Ano	oprava budovy OÚ 120 tis. Kč	0	komunikace 200 tis. Kč

Obce	POV			
	Přihlášena	Příspěvek		
		1998	1999	2000
Pavlov	Ano	0	0	0
Perná	Ano	0	rekonstrukce obec. budovy 300 tis. Kč	rekonstrukce obec. budovy 200 tis. Kč
Sedlec	Ano	úroky z úvěru na plynifikaci 210 tis. Kč	úroky z úvěru na plynifikaci 200 tis. Kč	oprava základní školy 200 tis. Kč

Zdroj: Informace OÚ, MMR ČR

Přehled obcí Mikulovska přihlášených do POV a realizované akce 2001-2004

Obce	POV			
	Přihlášena	Příspěvek		
		2001	2002	2003, 2004
Bavory	ano	rekonstrukce místní komunikace 200 tis. Kč	0	rekonstrukce budovy obecního úřadu 300 tis. Kč
Brod nad Dyjí	ne	0	0	0
Březí	ano	0	0	hřbitovní zeď 100 tis. Kč Sklepní uličky PD Březí, Dol. Dunajovice 275 tis. Kč
Dobré Pole	ano	0	0	0 (až v roce 2004 očekává dotaci 100 000 Kč)
Dolní Dunajovice	ano	0	úroky z úvěrů 200 tis. Kč	úroky z úvěrů 200 tis. Kč
Dolní Věstonice	ano	50 tis. Kč oprava školy 150 tis. Kč rekonstrukce těl. zařízení	N	N
Drnholec	ano	0	0	0
Horní Věstonice	ano	200 tis. Kč	0	240 tis. Kč (v roce 2004 – 120 tis. Kč)
Jevišovka	ano	300 tis. Kč rekonstrukce místních komunikací	200 tis. Kč rekonstrukce místních komunikací	250 tis. Kč rekonstrukce místních komunikací
Klentnice	ano	0	0	0
Mikulov	ne			
Milovice	ano	0	0	0
Novosedly	ano	0	0	0
Nový Přerov	ano	200 tis. Kč komunikace č. 4	0	0 (v r. 2004 byla požadovaná dotace na rekonstrukci cyklostezek 358 tis., přiděleno pouze 120 tis. Kč což nebylo akceptováno)
Pavlov	ano	0	0	0
Perná	ano	200 tis. Kč víceúčelové	N	N

		kult. Zařízení		
Sedlec	ano	N	N	N

Zdroj: Informace OÚ, MMR ČR

Pozn.: N ... neuvedeno

• Přeshraniční spolupráce

Mikroregion Mikulovsko je jako celý okres Břeclav součástí příhraniční oblasti, definované ještě před vznikem krajů jako Zájmové území jižní Moravy a Dolního Rakouska. Může tak využívat jako sousední území se zemí Evropské unie programy Phare CBC. Výběrová řízení na příspěvky z Phare jsou velmi přísná a kritéria pro tzv. velké projekty náročná, a tak se na Mikulovsku realizovaly nebo realizují z tohoto programu prozatím pouze tři projekty, Rozvoj vinařství Mikulovska, Informační centrum Pálava a v rámci trilaterálních projektů se Slovenskem rovněž projekt z oblasti cestovního ruchu Zahrada Evropy.

Dalším projektem realizovaným v mikroregionu Mikulovsko z programu Phare CBC Evropské unie je nadregionální cyklistická stezka Brno – Vídeň.

Za podpory příhraničních obcí Dolního Rakouska, zejména se svazkem obcí Weinviertel Dreiländereck a spolu s formujícím se zájmem obcí na trase Vídeň – Mikulov - Brno vzniká idea společných velkých rozvojových projektů, zejména v oblasti dopravní infrastruktury.

Přeshraniční programy jsou zaměřeny na aktivity, které vedou ke spolupráci mezi skupinami lidí na obou stranách hranic. Velkým přínosem Fondu malých projektů Phare CBC je zapojení místních subjektů do programů Evropské unie.

Součástí programu Phare je Fond malých projektů (FMP), jehož posláním je iniciování a podporování vzniku trvalých kooperačních struktur mezi místními a regionálními organizacemi v příslušném pohraničním regionu. Z FMP je rovněž poskytována pomoc při vzniku a rozvíjení odborných kapacit místních a regionálních institucí v oblasti regionálního rozvoje a přípravy a realizace projektů podle nároků v EU. Fond malých projektů doplňuje další projekty v rámci programu CBC Phare, a to zejména tím, že pomocí pružnějšího mechanismu podporuje řadu menších aktivit a záměrů, které nemusí být uskutečňovány podle vzoru přípravy a realizace velkých projektů CBC Phare. FMP je možností regionů, jak reagovat na postupně vznikající projekty menšího objemu a rozsahu, které většinou nevyžadují dlouhou časovou přípravu. Projekty však musí povinně prokazovat přeshraniční efekt a musí být zaměřeny na aktivity, které vedou ke spolupráci mezi skupinami lidí na obou stranách hranic. Velkým přínosem FMP je zapojení místních subjektů do programu procedur Evropské komise a bezesporu přispívá při přípravě území na procesy integrace České republiky do Evropské unie.

Správcem a výkonným orgánem Fondu malých projektů je Řídící výbor FMP, ustavený pro oblast jižní Moravy. Administrativu a poradenství pro předkladatele projektů provádí vybraný sekretariát, Regionální rozvojová agentura JM. Ministerstvo pro místní rozvoj odpovídá za celkovou přípravu projektu, celý proces monitoruje a při tomto procesu spolupracuje s pracovníky Evropské komise, kteří provádějí dohled nad dodržováním pravidel fondu CBC Phare. Rozsah finančních prostředků pro FMP je závazně stanoven v rámci programu CBC Phare prostřednictvím Finančního memoranda, stejně jako jejich základní zaměření. Posílením principu decentralizace je rozhodování o jednotlivých projektech přesunuto do regionů, na Řídící výbory. Přístup k finanční podpoře z FMP není omezen pouze na členy euroregionu, ale je otevřen pro všechny subjekty, které splňují dané podmínky a naplní kriteria pro hodnocení a výběr projektů.

Významnou prioritu má zajištění finanční podpory malých projektů tzv. „people to people“ a neinvestičních akcí zapojením místních subjektů v příhraničí. V České republice jsou specifické cíle FMP dány regionálními prioritami, kterými jsou zejména rozvíjení kulturní spolupráce mezi sousedícími regiony na obou stranách hranic, podpora akcí zaměřených na místní socioekonomický rozvoj, podpora vzdělávacích aktivit pro instituce a jednotlivce působící v oblastech místního a regionálního rozvoje, v obcích a nevýdělečných subjektech a podpora a zvyšování počtu společných přeshraničních setkání nejrozličnějších skupin obyvatelstva, zejména však mladých lidí. Významným cílem je rovněž zvyšování informovanosti veřejnosti o záležitostech přeshraniční spolupráce a o Evropské unii.

Z tohoto programu byla na Mikulovsku spolufinancována řada projektů, které naplňují poslání příspěvků fondu. V letech 1998 a 1999 byly z FMP podpořeny akce v celkové hodnotě činil 1 802 620 Kč, z toho příspěvek Phare činil 1 405 496 Kč. V letech 2001 až 2003 byl tento příspěvek Phare 58 434 EUR.

Příklady projektů podporovaných z FMP Phare na Mikulovsku v letech 1998-2003

Rok	Název projektu	Výše grantu
1998	Mikulov, Drasenhofen, Poysdorf, družební styk	133 200 Kč
	Letní slavnost tří měst	59 200 Kč
	Soutěžní přehlídka dechových hudeb „O zlatý hrozen jižní Moravy“	114 696 Kč
	Spolupráce TIC Pálava a reg. Weinviertel	105 000 Kč
	I. et. dokumentační centrum židovství RM Mikulov	326 000 Kč
	Provoz expozice CEV Palava	48 000 Kč
1999	Mikulov, Drasenhofen, Poysdorf	3 440 EUR
	Letní slavnost tří měst	2 844 EUR
	Soutěžní přehlídka dechových hudeb „O zlatý hrozen jižní Moravy“	3 524 EUR
	Cesta historií města	3 257 EUR
	XIII. Kytarový festival Mikulov 99	1 999 EUR
	Den Země	1 663 EUR
2001	Slavnostní otevření Moravských vinařských stezek	9 367 EUR
	Soutěžní přehlídka dechových hudeb „O zlatý hrozen jižní Moravy“	3 658 EUR
	Hudební setkání jihomoravské a dolnorakouské veřejnosti na XV. Kytarovém festivalu v Mikulově (KFM) 2001	6 053 EUR
	Kampanila 2001 – 3. mezinárodní festival pěveckých sborů jižní Moravy a Dolního Rakouska	3 833 EUR
	Pavlov – slunce, víno, voda	3 376 EUR
	2. ročník Mikulovských jezdeckých a drezurních závodů	3 436 EUR
	Den Země	2 018 EUR
2002	3. ročník Mikulovských jezdeckých a drezurních závodů	
	Setkání hudební, odborné i laické veřejnosti jižní Moravy a Dolního Rakouska při XV. Kytarovém festivalu v Mikulově (KFM/GFM) 2002	4 832 EUR

2003	Umění bez hranic	10 400 EUR
	Příprava společných turistických produktů regionů Mikulovsko a Land um Laa	11 461 EUR

Zdroj: MěÚ Mikulov, CRR MMR ČR, RRA JM, CEV Pálava

Poznámka: Obec Pavlov získala v roce 2003 v rámci společného projektu PHARE celkem 200 000 Kč na vybudování obecní vinotéky.

Finanční prostředky z programů Phare CBC pomáhají rozvíjet společná setkávání a poznávání obyvatel v pohraničí, ale i bez nich lze uskutečňovat přátelská setkání i navazovat pracovní vztahy, jak o tom svědčí například spolupráce Nového Přerova s dolnorakouskou obcí Wildendürnbach.

Přestože území mikroregionu nesousedí přímo ani s územím Slovenska, projevují se snahy oživit a rozvinout různorodé společenské i ekonomické vztahy s tímto sousedem Břeclavska a umocnit je ve všestranné a vzájemně výhodné spolupráci a v přátelské soužití obyvatel regionů tří sousedních zemí České republiky, Slovenska a Rakouska.

3.5. Pozemkové úpravy

Realizace komplexních pozemkových úprav je závažným úkolem v uspořádání majetkoprávních vztahů k pozemkům nejen v mikroregionu Mikulovsko, ale v celém okrese Břeclav a v Jihomoravském kraji. Nevyjasněné vztahy, jako důsledek poválečných opatření a následných problematických přidělů a nedokonalých evidencí, způsobují těžkosti obcím i občanům při nastolení oprávněných, nezpochybnitelných a zřetelných vztahů k půdě, jako jedné z podmínek všestranného rozvoje obcí i podnikatelských a uživatelských záměrů fyzických i právnických osob.

Pro rozvoj území je velmi potřebné provést nápravu věci zákonnou procedurou komplexních pozemkových úprav v co nejkratším časovém horizontu. Jenom velmi malá část území regionu má komplexní pozemkové úpravy provedeny - jsou to Dobré Pole, Jevišovka (dokončeny v roce 2003, v současné době probíhá zápis na LV), Nový Přerov (dokončeny v roce 2001) a Pavlov (dokončeny v roce 2003). V obci Bavorsy budou komplexní pozemkové úpravy zahájeny v letošním roce (tj. r. 2004). V obci Brod nad Dyjí byly KPÚ extravilánu dokončeny v březnu 2003 (dosud nebyl proveden zápis do KN), dále je nutné provést druhou etapu KPÚ na vinné sklepy, lesy pod nimi a provést zaměření intravilánu. V obci Březí byly v roce 2003 zahájeny jednoduché pozemkové úpravy lokality „Liščí kopec“ a „Zadní nivy“, od roku 2004 probíhají komplexní pozemkové úpravy ve zbývajícím katastru obce. V Dolních Dunajovicích byly KPÚ zahájeny v roce 2003. Stejně jako v Dolních Věstonicích. V Drnholci probíhá výběrové řízení, KPÚ začnou v roce 2005. Obec Horní Věstonice má provedeny pouze jednoduché pozemkové úpravy, KPÚ budou zahájeny v roce 2005. V roce 2005 začnou KPÚ také v obci Klentnice. V Mikulově KPÚ probíhají. V Milovicích bylo v roce 2004 provedeno výběrové řízení a zahájeny komplexní pozemkové úpravy. V Novosedlech se KPÚ dokončují (zbývá provést pozemkové úpravy na cca 400 ha), stejně tak v obci Sedlec. V obci Perná probíhají pouze částečné pozemkové úpravy, komplexní pozemkové úpravy budou zahájeny v roce 2005. Projekty a provedení komplexních pozemkových úprav jsou jedním z nejnaléhavějších úkolů ve všech tzv. přidělových obcích mikroregionu Mikulovsko.

Z následujícího přehledu je zřejmé, že celková plocha pozemků, na kterých je ještě potřeba provést komplexní pozemkové úpravy, je přibližně 8 550 ha.

Přehled potřeby provedení pozemkových úprav v obcích mikroregionu

Obec	celková výměra obce (ha)	odhad potřeby úprav (ha) k 31. 12. 2000	úpravy (ha) dokončené k 1. 4. 2004	druh úpravy
Bavory	500,34	423	20	komplexní pozemkové úpravy
Brod nad Dyjí	1116,13	*	0	KPÚ jsou dokončeny
Břeží	1303,21	1057	193	komplexní pozemkové úpravy
Dobré Pole	697,09	0	0	KPÚ jsou dokončeny
Dolní Dunajovice	1794,67	1349	172	komplexní pozemkové úpravy
Dolní Věstonice	875,79	229	44	komplexní pozemkové úpravy
Drnholec	3518,73	2670	325	komplexní pozemkové úpravy
Horní Věstonice	781,93	*	79	komplexní pozemkové úpravy
Jevišovka	1264,7	0	0	KPÚ jsou dokončeny
Klentnice	769,26	438	116	komplexní pozemkové úpravy
Mikulov	4534,02	2511	221	komplexní pozemkové úpravy
Milovice	653,56	400	50	komplexní pozemkové úpravy
Novosedly	1671,22	473	473	KPÚ jsou dokončovány
Nový Přerov	613,45	0	0	KPÚ jsou dokončeny
Pavlov	1302,81	473	473	KPÚ jsou dokončeny
Perná	933,67	725	152	komplexní pozemkové úpravy
Sedlec	2078,21	698	578	jednoduché poz. úpravy pro část obce, ostatní KPÚ
Celkem mikroregion	24408,79	11 446	2896	komplexní pozemkové úpravy

Zdroj: Obce mikroregionu, Obce v číslech – ČSÚ Břeclav 1999, Pozemkový úřad Břeclav 2001 a 2004

*Pozn.: * k 31. 12. 2000 nebyla obec členem mikroregionu Mikulovsko, a proto nebyl proveden odhad potřeby úprav*

3.6. Územní plánování

Pro území okresu Břeclav byl do roku 2000 v platnosti územní plán velkého územního celku z roku 1981, k němuž byly zpracovány podle tehdy platného zákona Změny a doplňky, schválené Jm KNV v Brně v roce 1988.

Už více jak deset let je připravována jeho další změna, která však bude pokrývat pouze část okresu a nazývá se Územní plán velkého územního celku Pálava. Území mikroregionu Mikulovsko je součástí řešeného území. Dokument se doposud nepodařilo dokončit a projednat, zejména z důvodu trasování plánované komunikace R/52.

Kromě obcí Dolní Věstonice a Milovice mají všechny zbývající obce mikroregionu Mikulovsko k datu 30. 4. 2004 schválenou územně plánovací dokumentaci. Pro město Mikulov byla k územnímu plánu města z roku 1996 zpracovávána v roce 2000 Změna územního plánu č. 1. Její pořízení bylo podmíněno zejména technicko-územními změnami v území, plánem na realizaci rychlostní komunikace R/52 směr Brno – Mikulov, státní hranice a záměry města na rozvoji bytové výstavby a přípravě vhodných pozemků pro podnikatelské záměry většího rozsahu. V roce 2003 byla provedena změna územního plánu č. 1 v obcích Dolní Dunajovice, Jevišovka a Sedlec, v roce 2004 v obci Břeží. V obci Novosedly byla provedena třetí aktualizace ÚPD v roce 2004.

Pořizovatelem všech územních plánů byl Referát regionálního rozvoje Okresního úřadu Břeclav, případně podle novely stavebního zákona samy obce. Schvalujícím orgánem podle zákona o obcích a zákona o stavebním řádu a územním plánování je nejvyšší orgán obce (města).

Územní plány všech obcí bilancují stav obcí a navrhují základní plochy pro jejich rozvoj pro oblast bydlení, služeb, infrastruktury, podnikání a sportu a cestovního ruchu.

V žádné obci není zpracován regulační plán, který by stanovil využití jednotlivých pozemků a určil regulační prvky plošného a prostorového uspořádání. Regulační plán má praktické použití v tom, že navazuje na historické funkce územního plánu a je srovnatelný s dokumenty používanými v měřítku jednotlivých parcel v zahraničí. Protože měřítko regulačních plánů je srovnatelné s katastrem nemovitostí, urychluje jeho využívání proces územního a stavebního řízení a umožňuje urbanisticky a architektonicky komplexnější tvorbu zastavovaných území.

Z níže uvedeného přehledu je patrné rovněž zastarávání některých územních plánů. I když doba, pro kterou jsou územní plány zpracovány je 10-15 let, je třeba počítat z důvodů změn technických podmínek v území nebo komplexními pozemkovými úpravami s jejich aktualizací formou změny, nebo v případě podstatných změn v území s novým územním plánem podle předpisu novely stavebního zákona z roku 1998.

Není vyloučeno, že rovněž změny v organizaci území spojené s reformou státní správy vyvolají potřebu na zhotovení územních plánů dnešních mikroregionů, budoucích obvodů příslušných úřadů III. stupně, které by co nejoptimálnějším způsobem řešily rozvojové možnosti tohoto území jako celku, což by mohlo být jako východisko řešení místních problémů operativnější než dosavadní velké územní plány pro území okresu.

Pro širší využití územně plánovací dokumentace obcemi, občany, podnikatelskou sférou, ale i správními orgány, je již nutností zpracování těchto dokumentů v digitální podobě, včetně jejich umístění ve verifikované podobě na veřejně přístupné moderní elektronické mediální síti.

Územně plánovací dokumentace jednotlivých obcí mikroregionu

Obec	zpracovatel ÚPD	rok schválení	změna ÚPD
Bavory	S projekt plus a.s. Zlín	11/1999	-
Brod nad Dyjí	ARPOS, spol. s r.o. Brno	05/1998	-
Břeží	Urbanistické středisko Brno s.r.o.	08/1996	změna územního plánu č. 1 (r. 2004)
Dobré Pole	LÖW, spol. s r.o., Brno	05/1997	-
Dolní Dunajovice	Urbanistické středisko Brno s.r.o.	08/1996	změna územního plánu č. 1 (r. 2003)
Dolní Věstonice	AR projekt s.r.o. Brno	-	-
Drnholec	AR projekt s.r.o. Brno	10/2000	-
Horní Věstonice	S projekt plus, a. s., Tlín	1999	-
Jevišovka	ARPOS s.r.o. Brno	01/1996	změna územního plánu č. 1 (r. 2003)
Klentnice	LAND studio Brno	08/1995	-
Mikulov	Urbanistické středisko Brno s.r.o.	05/1996	změna územního plánu č. 1 (r. 2000)
Milovice	LAND studio Brno	-	aktualizace 08/1999
Novosedly	AÚP Brno Horáková	07/1995	3. aktualizace v r. 2004

Nový Přerov	Ateliér územ. plánování a architektury Brno	06/1995	-
Pavlov	LAND studio Brno	04/1996	-
Perná	LAND studio Brno	01/1996	-
Sedlec	Urbanistické středisko Brno	06/1996	změna územního plánu č. 1 (r. 2003)

Zdroj: ÚPD obcí mikroregionu

3.7. Závěr

V důsledku přirozené koncentrace socioekonomického rozvoje do území s nejvhodnějšími rozvojovými předpoklady, kterými jsou regionální centra a je propojující rozvojové a urbanistické osy, dochází ve zbývajícím území k různorodým projevům marginalizace. Jeho konkrétním projevem je zaostávání v ekonomickém rozvoji, vysoká nezaměstnanost, nízká koupěschopnost obyvatelstva a nedostatečná vybavenost území sociální a technickou infrastrukturou. Tato kritéria jsou v mikroregionu Mikulovsko naplněna, a proto je **území mikroregionu řazeno mezi tzv. marginalizovaná území** v projektu Program rozvoje Brněnského kraje z roku 2000.

Pro širší využití územně plánovací dokumentace, jak pro obec, občany, podnikatelskou sféru, ale i správní orgány je již nutností zpracování těchto dokumentů v digitální podobě, včetně jejich umístění ve verifikované podobě na veřejně přístupné moderní elektronické mediální síti.

Mezinárodní spolupráce se rozvíjí spíše jako záležitost samosprávy, podnikatelských subjektů a dalších institucí. K lepší spolupráci se sousedními zeměmi chybí platforma euregionu, i když se úsilí o jeho vytvoření spolu s rakouskou a slovenskou stranou od roku 1998 stupňuje. Institucionálně je spolupráce zabezpečována především Euro Info Centrem jehož regionální středisko je součástí OHK Brno.

V regionu byl ustanoven v devadesátých letech minulého století Výbor pro spolupráci s Dolním Rakouskem, který se postupně transformoval do několika společných tematických pracovních skupin (více na www.euregionet.at).

Poměrně rozvinuty jsou mezinárodní partnerské vztahy měst a obcí a mezinárodní spolupráce dalších subjektů, především v oblasti kultury, školství, sportu a dalších zájmových činností.

Zásadním problémem území je neprovedená identifikace vztahů k nemovitostem, zejména k pozemkům, která brání všestrannému rozvoji území, ať se jedná o výstavbu technické infrastruktury, bydlení nebo podnikání či cestovního ruchu.

Území Mikulovska má typický venkovský charakter a velká část obyvatelstva žije na vesnici. Přestože v posledních letech životní úroveň i zde stoupá, stále nedosahuje venkov v kvalitě bydlení a vybavení sociální, technickou a další infrastrukturou úroveň měst. Přesto je venkovské bydlení stále přitažlivější i vzhledem k jeho lepší finanční dostupnosti. Současným problémem většina obcí je kromě zajištění infrastruktury zejména příprava pozemků pro výstavbu domů, která je limitována nevyjasněností vlastnických vztahů.

4. LIDSKÉ ZDROJE

4.1. Obyvatelstvo

Mikroregion Mikulovsko má v rámci okresu Břeclav podprůměrnou hustotu zalidnění, což je způsobeno poměrně řídkým osídlením a nepříznivými socio-ekonomickými faktory tohoto území.

Statistické demografické údaje vypovídají o zvyšování průměrného věku obyvatelstva, jeho stárnutí a prodlužování středního věku života. Při současné i předpokládané nízké míře porodnosti v příštích letech lze očekávat zvyšování indexu stáří obyvatelstva a úbytek předproduktivní a produktivní složky obyvatelstva. To v důsledku znamená snižování rozvojového potenciálu území s dopadem na zvýšené nároky sociálního a zdravotního zabezpečení a služeb pro starší občany.

Převážná část obyvatelstva mikroregionu je české národnosti. Podle údajů ze Sčítání lidí, domů a bytů v roce 2001 se k nejpočetnější jiné národnosti, tzn. slovenské, hlásí asi 3,4 % obyvatel území Mikulovska (podle údajů ze SLDB v roce 1991 to bylo 1,7 %).

Mikroregion Mikulovsko odpovídá z hlediska národnostní struktury obyvatelstva Jihomoravskému kraji, který je jako celek rovněž národnostně značně homogenní. Ke slovenské národnosti se přihlásilo nejvíce obyvatel v okresech Břeclav (2,0 %) a Znojmo (1,7 %), i zde je tento podíl srovnatelný s průměrem ČR (podíl slovenské národnosti je 1,9 %). Významnou a viditelnou menšinou je romská komunita, koncentrovaná především ve větších městech, včetně Brna, kde ji ovšem podobně jako například v Břeclavi, provázejí různé problémy. V samotném Mikulově je početná romská menšina. Soužití asi 250 romských obyvatel města a českého většinového obyvatelstva je oboustranně hodnoceno poměrně příznivě, je bez větších konfliktů, mnohé rodiny jsou již také smíšené.

Hustota obyvatel na kilometr čtvereční je v mikroregionu Mikulovsko 80,8 obyvatel (stav k 1. 1. 2004, v roce 1999 to bylo 90,9 obyvatel), což je hodnota o mnoho nižší hodnota ve srovnání jak s okresem, tak s krajem - v okrese Břeclav je hustota 104,9 byyv./km², krajský údaj je 158,9 obyvatel/km². Nízká hodnota počtu obyvatel v území má jak pozitivní, tak negativní dopady - z hlediska ekonomického jde o území s menším potenciálem, ale například z hlediska rozvoje turistického ruchu nebo ochrany přírody jde o rys příznivý.

V mikroregionu je pouze jedno město, a to Mikulov se 7 608 obyvateli (stav k 1. 1. 2004). Tito představují 38,56 % všech obyvatel, a tak je mikroregion řazen k typickým venkovským mikroregionům s menším než polovičním podílem městského obyvatelstva.

Počet obyvatel Jihomoravského kraje a hustota obyvatel a podíl městského obyvatelstva v letech 1996, 1997 a 1998

Deskriptor	Ukazatel	Jednotka	Rok	JM kraj	Blansko	Brno-město	Brno-venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo
Obyvatelstvo	Počet obyvatel regionu	počet v tis.	1996	1139,8	107,9	387,6	157,0	124,6	162,0	86,5	114,2
			1997	1138,7	108,0	385,9	157,7	124,7	161,7	86,7	114,2
			1998	1138,2	108,0	384,7	158,3	124,8	161,4	86,8	114,1

	Ukazatel	Jednotka	Rok	JM kraj	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo
Obyvatelstvo	Hustota obyvatelstva	obyv./ km ²	1996	161,3	114,6	1683,6	141,6	106,3	148,9	97,3	69,8
			1997	161,1	114,6	1676,2	142,2	106,3	148,7	97,5	69,8
			1998	161,2	114,7	1671,3	142,8	106,5	148,8	97,7	69,7
	Podíl městského obyvatelstva	%	1996	63,6	50,9	100,0	33,9	46,0	48,0	50,5	43,7
			1997	63,4	50,8	100,0	33,8	45,9	48,0	50,3	43,6
			1998	63,4	50,8	100,0	35,2	45,7	47,9	50,2	42,5

Zdroj: Deskriptory a ukazatele za brněn. kraj a jednotlivé okresy ze zdrojů ČSÚ - výpočty DHV CR

Počet obyvatel Jihomoravského kraje a hustota obyvatel a podíl městského obyvatelstva v letech 2001, 2002 a 2003

Desk- riptor	Ukazatel	Jednotka	Rok	Jihomorav- ský kraj	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo
Obyvatelstvo	Počet obyvatel regionu	počet v tis.	2001	1124,5	107,6	373,3	160,0	123,8	159,3	86,4	114,0
			2002	1121,9	107,5	370,5	161,3	123,3	158,6	86,6	114,1
			2003	1122,6	107,6	369,6	163,3	123,1	158,1	86,9	114,1
	Hustota obyvatelstva	obyv./ km ²	2001	159,1	114,1	1622,9	144,4	105,6	146,7	97,2	69,7
			2002	158,8	114,1	1610,9	145,5	105,1	146,0	97,5	69,7
			2003	158,9	114,2	1605,4	147,3	104,9	145,5	97,7	69,7
	Podíl městského obyvatelstva	%	2001								
			2002	63,5	51,5	100,0	36,3	51,2	47,3	48,9	41,9
			2003								

Zdroj: Deskriptory a ukazatele za Jihomoravský kraj a jednotlivé okresy ze zdrojů ČSÚ

V celém Jihomoravském kraji se v posledních letech projevují podobné rysy demografického vývoje jako v celé republice, tzn. že došlo k výraznému poklesu hrubé míry porodnosti a k povolvnějšímu poklesu hrubé míry úmrtnosti. Od roku 1995 však v Jihomoravském kraji v důsledku této přirozené měny obyvatel ubývá, a to i přes pokračující přírůstek obyvatelstva stěhováním. V roce 2003 žilo v Jihomoravském kraji 1122,57 tis. obyvatel, zatímco v roce 1998 to bylo 1138,2 tis. obyvatel a v roce 1995 dokonce 1141,2 tis. lidí. Okresy Jihomoravského kraje, které ztrácely obyvatelstvo vedle přirozeného úbytku i stěhováním, byly okres Brno-město a Hodonín, migračně nejatraktivnějšími oblastmi se staly okresy Brno-venkov, Vyškov a Blansko.

4.2. Demografický vývoj

Základní charakteristikou demografického vývoje je vývoj počtu obyvatel. Podle níže uvedené retrospektivy, která zachycuje stav obyvatel z historických pramenů od roku 1869, je patrná jeho poměrná plynulost a rovnoměrnost se vzrůstající tendencí až do dvacátých let

tohoto století a mírný úbytek v třicátých letech. Velmi výrazný je zlom v demografickém vývoji, způsobený důsledky II. světové války a odsunem většiny německého a chorvatského obyvatelstva. Dosídlování území českými obyvateli, jak z vnitrozemí, tak reemigranty české a slovenské národnosti z Bulharska a Rumunska, po ukončení války do začátku padesátých let, původní počty obyvatel dodnes nenahradilo. Po roce 1950 je však již sledovatelný mírný nárůst počtu obyvatel regionu, který pokračuje pozvolným tempem dodnes.

Největší úbytek zaznamenává v důsledku války a dalších socioekonomických příčin obec Jevišovka, kdysi pátá nejpočetnější obec mikroregionu, v níž dnes nežije ani polovina obyvatel předválečného stavu. Podobně je tomu v Dolních Věstonicích nebo v Novém Přerově.

Mikulov, v roce 1869 po Brně (73 771 obyvatel) a Znojmě (11 088 obyvatel), třetí největší město jižní Moravy se 7 173 obyvateli, je v současnosti na 10. místě podle počtu obyvatel v kraji.

K 31. 12. 2003 dosáhl počet obyvatel mikroregionu Mikulovsko 19 732, což činilo 16,03 % z celkového počtu 123 073 obyvatel okresu Břeclav (stav k 31. 12. 1999 byl následující: v mikroregionu Mikulovsko žilo 19 080 obyvatel, což bylo 15,27 % z celkového počtu 124 928 obyvatel okresu Břeclav).

Vývoj počtu obyvatel v obcích mikroregionu v období 1869–1999

Obec	1869	1900	1930	1950	1961	1970	1991	1996	1997	1998	1999
Bavory	472	546	451	342	375	341	391	385	386	388	386
Břeží	1606	1888	1757	1208	1282	1202	1523	1487	1490	1510	1509
Dobré Pole	635	697	699	460	423	416	411	405	418	410	410
Dolní Dunajovice	2473	2571	2778	1689	1819	1779	1704	1707	1722	1743	1737
Dolní Věstonice	779	842	688	412	450	376	334	335	339	334	330
Drnholec	2808	2966	2896	1484	1863	1775	1766	1771	1767	1756	1766
Jevišovka	977	1160	1268	808	734	696	531	565	567	560	565
Klentnice	434	525	556	373	438	444	512	569	566	566	578
Mikulov	7173	8092	7790	5337	6041	6254	7477	7715	7739	7749	7787
Milovice	457	638	597	425	449	457	451	418	413	405	405
Novosedly	1183	1343	1472	1062	1152	1085	1188	1161	1161	1149	1150
Nový Přerov	615	781	880	510	452	443	310	313	312	314	321
Pavlov	981	1117	1089	658	608	532	546	557	557	553	551
Perná	884	1022	1031	776	793	739	756	782	769	773	767
Sedlec	893	1035	1151	803	922	867	807	802	811	812	818
Celkem MR Mikulovsko	22370	25223	25103	16347	17801	17406	18707	18972	19017	19022	19080

*Zdroj: Obce v číslech, ČSÚ, 1997, 1998 vč. retrospektivy přepočtené na nyní platnou územní strukturu
Statistický bulletin 1998, 1999*

Břeclavsko, Muzejní spolek 1969

Výpočty: řešitel

Vývoj počtu obyvatel v obcích mikroregionu v období 2000–2003

Obec	2000	2001	2002	2003
Bavory	390	396	400	398
Brod nad Dyjí	497	486	496	494
Břeží	1527	1539	1550	1539
Dobré Pole	416	409	398	401
Dolní Dunajovice	1722	1705	1728	1717
Dolní Věstonice	330	339	332	331
Drnholec	1748	1739	1716	1676
Horní Věstonice	435	447	450	442
Jevišovka	556	554	569	561
Klentnice	585	558	547	540
Mikulov	7753	7683	7624	7608
Milovice	413	462	464	463
Novosedly	1154	1145	1158	1162
Nový Přerov	327	321	314	319
Pavlov	537	543	544	536
Perná	764	756	764	769
Sedlec	816	806	800	776
Celkem MR Mikulovsko	19 970	19 888	19 854	19 732

Zdroj: Obce v číslech, ČSÚ, 2000, 2002, 2003, SLDB 2001

Ve složení počtu obyvatelstva podle pohlaví mají stejně jako v celé republice významnější zastoupení ženy. V mikroregionu připadalo k uvedenému datu 31. 12. 2003 10110 žen na 9622 mužů (stav k 31.12.1999: 9774 žen na 9306 mužů), což je poměr 1050 žen na 1000 mužů. V Jihomoravském kraji je poměr žen 1065 ku 1000 mužů, v celorepublikovém průměru připadá na 1056 žen 1000 mužů.

4.3. Věková struktura obyvatelstva

Průměrný věk obyvatel v mikroregionu Mikulovsko byl k 31. 12. 2002 37,6 roků, což je méně než je věkový průměr obyvatel okresu Břeclav, který byl podle statistického údaje na konci roku 2002 38,5 let. V Jihomoravském kraji byl průměrný věk k tomuto datu 39,5 let. (k 31. 12. 1998 byl průměrný věk obyvatel mikroregionu Mikulovsko 35,8 let, obyvatel okresu Břeclav 37,1 let a obyvatel Jihomoravského kraje 38,1 let).

Předproduktivní věk (0–14) mělo k 31. 12. 2002 v mikroregionu 3 201 obyvatel, což představuje 16,1 % obyvatel. Tento ukazatel je téměř totožný s celým okresem Břeclav s hodnotou 16,0 %, avšak stejně jako v celé republice i v Jihomoravském kraji se rovněž na území Mikulovska podíl předproduktivního obyvatelstva stále snižuje. Ještě v roce 1996 bylo na Mikulovsku z celkového počtu obyvatel 20,66 % dětí do 14 let, ale v roce 1997 to bylo již jen 18,7 %.

Produktivní složka obyvatel (15–59 let) je v mikroregionu vzhledem k území celého okresu Břeclav menší – v roce 2002 tvořila 68,2 % všech obyvatel (v roce 1996 tvořila 68,33 %, v roce 1997 to bylo 66,94 % a v roce 1998 67,5 %), zatímco v okrese Břeclav byla tato hodnota 71,1 % a v Jihomoravském kraji 65,1 %.

Tzv. poproduktivní složka obyvatelstva - lidé starší než 60 let – tvoří v mikroregionu 15,9 % (v roce 1996 to bylo pouze 11,01 %, v roce 1997 14,36 % a v roce 1998 14,25 %). Podíl této věkové skupiny v okrese Břeclav byl v roce 2002 16,9 % (v roce 1998 16,5 %) a v celém Jihomoravském kraji 19,6 % (v roce 1998 18,6%).

Celorepublikový ukazatel předproduktivního věku byl v tomto období 16,2 % (v roce 1998 17,4%), obyvatelstvo v produktivním věku tvořilo 65,4 % (v roce 1998 64,5%) a podíl obyvatel v poproduktivního věku byl 18,5 % (v roce 1998 18,1%). Z výše uvedených čísel plyne, že neustále dochází ke zmenšování předproduktivní a produktivní složky, což má za následek postupné stárnutí populace.

Jihomoravský kraj jako celek z důvodů nepříznivé věkové struktury obyvatel města Brna mírně překračoval hodnotu republikového průměru a věk jeho obyvatel je vyšší. Všechny okresy kraje (kromě okresu Brno-město) se však řadí mezi okresy s progresivní věkovou strukturou, s vyšším podílem předproduktivní než poproduktivní složky obyvatelstva.

Z pohledu rozlišení obyvatel podle věku má mikroregion Mikulovsko i vzhledem k ostatním srovnávacím jednotkám poměrně příznivou věkovou skladbu s vyšším podílem dětí a ekonomicky činných obyvatel.

Obyvatelstvo mikroregionu Mikulovsko podle věku v letech 1996-1998

Obce	1996			1997			1998		
	podle věk. skupin			podle věk. Skupin			podle věk. skupin		
	0-14	15-59	60+	0-14	15-59	60+	0-14	15-59	60+
Bavory	70	264	51	59	278	49	59	280	49
Březí	299	1002	186	280	1019	191	278	1045	187
Dobré Pole	90	259	56	92	270	56	86	268	56
Dolní Dunajovice	333	1092	282	336	1110	276	338	1127	278
Dolní Věstonice	63	217	55	63	226	50	58	227	49
Drnholec	388	1147	236	371	1168	228	350	1169	237
Jevišovka	141	341	83	136	353	78	131	359	70
Klentnice	75	425	69	69	430	67	63	432	71
Mikulov	1439	5216	1060	1414	5253	1072	1371	5297	1061
Milovice	67	292	59	60	293	60	54	293	58
Novosedly	226	783	152	220	790	151	213	785	151
Nový Přerov	81	168	64	78	167	67	74	174	66
Pavlov	118	362	77	116	367	74	111	363	79
Perná	168	494	120	159	494	116	150	511	112
Sedlec	141	514	147	145	520	146	147	511	154
Celkem MR Mikulovsko	3699	12576	2697	3598	12783	2681	3483	12841	2678

Zdroj: ČSÚ

Výpočty: řešitel

Obyvatelstvo mikroregionu Mikulovsko podle věku v letech 2001-2003

Obce	2001			2002			2003		
	podle věk. skupin			podle věk. skupin			podle věk. skupin		
	0-14	15-59	60+	0-14	15-59	60+	0-14	15-59	60+
Bavory	57	286	53	63	288	49	57	291	50
Brod nad Dyjí	94	305	87	92	311	93	89	307	98
Břeží	277	1068	194	261	1089	200	246	1090	203
Dobré Pole	82	273	54	75	277	46	77	279	45
Dolní Dunajovice	304	1115	286	282	1153	293	260	1156	301
Dolní Věstonice	53	233	53	52	225	55	50	221	60
Drnholec	310	1186	243	293	1166	257	264	1150	262
Horní Věstonice	73	298	76	75	296	79	72	288	82
Jevišovka	113	371	70	108	378	83	100	380	81
Klentnice	63	411	84	60	397	90	60	384	96
Mikulov	1250	5285	1148	1161	5253	1210	1139	5243	1226
Milovice	59	337	66	61	336	67	62	331	70
Novosedly	208	783	154	208	790	160	207	795	160
Nový Přerov	71	186	64	69	181	64	64	194	61
Pavlov	89	367	87	79	373	92	67	376	93
Perná	133	516	107	133	518	113	135	522	112
Sedlec	143	511	152	129	510	161	120	499	157
Celkem MR Mikulovsko	3379	13531	2978	3201	13541	3112	3069	13506	3157

Zdroj: ČSÚ

4.4. Úbytek a přírůstek obyvatelstva

Jako v celé republice, Jihomoravském kraji i okrese Břeclav projevují se i v mikroregionu Mikulovsko podobné rysy demografického vývoje, tzn. že došlo k poměrně výraznému poklesu hrubé míry porodnosti a k povlnnějšímu poklesu hrubé míry úmrtnosti obyvatel. Ve sledovaném období se v mikroregionu v letech 2000 až 2003 narodilo 631 dětí a zemřelo 667 lidí (v letech 1996 až 1999 se narodilo celkem 573 dětí a zemřelo 597 lidí), průměrný počet živě narozených dětí v jednom roce je 157 dětí (před rokem 2000 to bylo 143 dětí).

Bilance obyvatelstva v mikroregionu v roce 1999

Obce	1999							Přírůstek proti r. 1998	
	muži	ženy	celkem	narození	zemřeli	přistěhovalí	vystěhovalí	stěhováním	celkový
Bavory	188	198	386	3	2	12	15	-3	-2
Břeží	757	752	1509	13	17	33	30	3	-1
Dobré Pole	206	204	410	4	1	4	7	-3	0
Dolní Dunajovice	839	898	1737	10	13	24	27	-3	-6
Dolní Věstonice	160	170	330	1	3	7	9	-2	-4
Drnholec	874	892	1766	20	17	37	30	7	10
Jevišovka	283	282	565	6	7	16	10	6	5
Klentnice	243	335	566	3	4	17	4	13	12

Mikulov	3763	4024	7787	72	53	116	97	19	38
Milovice	191	214	405	6	1	3	8	-5	0
Novosedly	564	586	1150	13	5	27	34	-7	1
Nový Přerov	158	163	321	3	3	9	2	7	7
Pavlov	273	278	551	4	4	5	7	-2	-2
Perná	377	390	767	7	11	14	16	-2	-6
Sedlec	428	390	818	7	6	14	9	5	6
Mikroreg. Mikulovsko	9304	9776	19068	172	147	338	305	33	58

Zdroj: ČSÚ Břeclav, 2000, výpočty: řešitel

Bilance obyvatelstva v mikroregionu v roce 2003

Obce	2003							Přírůstek proti r. 2002	
	muži	ženy	celkem	narození	zemřeli	přistěhovalí	vystěhovalí	stěhováním	celkový
Bavory	190	208	398	4	3	9	12	-3	-2
Brod nad Dyjí	236	258	494	3	4	3	4	-1	-2
Břeží	785	754	1539	14	11	23	37	-14	-11
Dobré Pole	198	203	401	7	2	1	3	-2	3
Dolní Dunajovice	834	883	1717	13	15	25	34	-9	-11
Dolní Věstonice	171	160	331	1	1	11	12	-1	-1
Drnholec	829	847	1676	12	16	9	45	-36	-40
Horní Věstonice	218	224	442	4	7	7	12	-5	-8
Jevišovka	280	281	561	8	12	11	15	-4	-8
Klentnice	216	324	540	4	5	9	15	-6	-7
Mikulov	3689	3919	7608	20	46	58	57	1	-25
Milovice	219	244	463	4	3	6	8	-2	-1
Novosedly	572	590	1162	12	8	20	20	0	4
Nový Přerov	147	172	319	2	3	9	3	6	5
Pavlov	262	274	536	5	5	10	18	-8	-8
Perná	375	394	769	8	12	20	11	9	5
Sedlec	401	375	776	4	10	6	24	-18	-24
Mikroreg. Mikulovsko	9622	10110	19732	125	163	237	330	-93	-131

Zdroj: ČSÚ, výpočty: řešitel

V letech 2000-2003 se do území mikroregionu Mikulovsko přistěhovalo celkem 1290 lidí a odstěhovalo se 1455 obyvatel (v letech 1996-1999 se do území mikroregionu Mikulovsko přistěhovalo celkem 1433 lidí a odstěhovalo se 1252 obyvatel). Ze statistiky za poslední roky plyne, že došlo ke změně migračního salda z kladného na negativní. To znamená, že poslední roky dochází k procesu stěhování obyvatel z mikroregionu směrem ven. Jedná se o ne příliš pozitivní proces a bude třeba v rámci zlepšení života v mikroregionu nastavit nová opatření, která budou mít za cíl přilákat více nových obyvatel do jednotlivých obcí.

Bilance obyvatelstva v mikroregionu v letech 1996–1998

Obce	narození			zemřelí			přistěhovalí			vystěhovalí			celkem přírůstek		
	1996	1997	1998	1996	1997	1998	1996	1997	1998	1996	1997	1998	1996	1997	1998
Bavory	5	2	4	7	6	5	18	19	6	13	14	3	3	-1	2
Břeží	9	9	18	17	7	9	52	21	36	25	20	25	19	3	20
Dobré Pole	4	3	3	4	2	3	7	17	5	9	5	13	-2	13	-8
Dolní Dunajovice	14	13	24	12	27	12	26	44	34	23	15	25	5	15	21
Dolní Věstonice	7	4	4	5	5	3	8	8	2	8	3	8	2	4	-5
Drnholec	21	10	11	16	20	13	26	28	15	23	22	24	8	-4	-11
Jevišovka	6	4	5	11	8	10	20	14	12	7	8	14	8	2	-7
Klentnice	4	3	1	7	6	4	14	15	17	11	15	14	0	-3	0
Mikulov	57	61	68	64	61	57	143	137	155	117	113	156	19	24	10
Milovice	1	1	3	7	4	8	0	5	2	11	7	5	-17	-5	-8
Novosedly	11	12	9	8	8	9	15	17	21	19	21	33	-1	0	-12
Nový Přerov	4	2	3	3	0	3	8	1	6	2	4	4	7	-1	2
Pavlov	10	4	2	6	5	6	10	13	9	20	12	9	-6	0	-4
Perná	8	5	4	4	5	9	10	3	16	8	16	7	6	-13	4
Sedlec	7	8	6	8	12	7	16	21	23	7	8	21	8	9	1
Mikroregion celkem	168	141	165	179	176	158	373	363	359	303	283	361	+59	+43	+5

Zdroj: Obce v číslech, ČSÚ 1996-1999

Bilance obyvatelstva v mikroregionu v letech 2000–2002

Obce	narození			Zemřelí			Přistěhovalí			vystěhovalí			celkem přírůstek		
	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2000	2001	2002
Bavory	4	8	3	2	2	3	7	4	9	5	11	6	4	-1	3
Brod nad Dyjí	9	2	5	8	2	4	4	11	13	4	7	14	1	4	0
Břeží	11	7	16	15	9	19	33	22	45	11	29	24	18	-9	18
Dobré Pole	6	2	2	3	9	3	4	6	13	1	12	16	6	-13	-4
Dolní Dunajovice	6	14	15	15	12	15	33	33	37	39	17	30	-15	18	7
Dolní Věstonice	1	4	3	2	2	5	6	8	5	5	10	9	0	0	-6
Drnholec	12	14	15	11	14	11	26	28	25	45	27	52	-18	1	-23
Horní Věstonice	8	8	3	6	5	3	7	7	14	4	8	7	5	2	7
Jevišovka	6	2	2	6	4	5	6	17	28	15	10	16	-9	5	9
Klentnice	2	5	1	4	5	6	13	14	8	4	20	8	7	-6	-5
Mikulov	71	67	73	59	56	66	98	123	114	144	124	177	-34	10	-56
Milovice	1	4	5	0	7	4	11	4	19	4	13	11	8	-12	9
Novosedly	11	14	8	10	16	10	16	25	30	13	16	20	4	7	8
Nový Přerov	2	3	4	3	3	1	13	5	1	6	5	12	6	0	-8
Pavlov	4	2	5	4	5	4	5	15	9	19	6	14	-14	6	-4
Perná	6	8	5	10	8	4	11	13	14	10	11	10	-3	2	5
Sedlec	7	6	4	9	8	7	15	12	14	15	5	24	-2	5	-13
Mikroregion celkem	167	170	169	167	167	170	308	347	398	344	331	450	-36	19	-53

Zdroj: ČSÚ

Z uvedených tabelárních přehledů vyplývá, že počet obyvatel v mikroregionu jako celku má od roku 1991 mírně rostoucí tendenci, přírůstek byl však od roku 1995 klesající. Přírůstek nebyl způsoben přirozenou měnou obyvatelstva, neboť více lidí umírá než se rodí dětí, ale byl způsoben přistěhováním nových obyvatel. Od roku 2000 vykazuje přírůstek

záporné hodnoty (s výjimkou roku 2001), tzn. že obyvatel v mikroregionu ubývá. Stálý úbytek obyvatel v posledních dvou letech vykazuje pouze obec Dolní Věstonice, ostatní obce mají spíše stabilní počet obyvatel. Naopak v obci Novosedly jako v jediné obci mikroregionu obyvatel každoročně přibývá. Příznivou skutečností byl také počet narozených dětí v celém mikroregionu, kterých je ročně okolo 170. Výjimkou byl rok 2003, kdy se v mikroregionu narodilo pouze 125 dětí, což je nejmenší počet od roku 1996.

Vývoj přirozené měny obyvatelstva v Jihomoravském kraji letech 1996, 1997 a 1998

Deskriptor	Ukazatel	Jednotka	Rok	ČR	JM kraj	Blansko	Brno-město	Brno-venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo
Obyvatelstvo	Narození	počet na 1000 obyvatel středního stavu	1996	8,8	8,6	9,1	7,7	9,0	8,7	8,8	8,6	9,9
			1997	8,8	8,5	9,5	7,7	8,9	8,3	8,6	8,9	9,5
			1998	8,8	8,5	9,3	7,8	9,0	8,9	8,8	8,3	9,3
	Zemřeli	počet na 1000 obyvatel středního stavu	1996	10,9	11,8	11,5	11,0	11,2	10,5	10,4	11,1	10,3
			1997	10,9	10,8	10,5	11,3	10,7	9,8	10,4	11,4	10,5
			1998	10,6	10,4	10,6	10,5	10,2	9,9	10,5	10,8	10,5
	Přirozený přírůstek	počet na 1000 obyvatel středního stavu	1996	-2,1	-3,2	-2,4	-3,3	-2,2	-1,8	-1,6	-2,5	-0,4
			1997	-2,1	-2,3	-1,0	-3,6	-1,8	-1,5	-1,8	-2,5	-1,0
			1998	-1,8	-1,9	-1,3	-2,7	-1,2	-1,0	-1,7	-2,5	-1,2

Zdroj: Pohyb obyvatelstva v ČR (1996, 1997), Stav a pohyb obyvatelstva v ČR za rok 1998, DHV

Vývoj přirozené měny obyvatelstva v Jihomoravském kraji letech 2000-2002

Deskriptor	Ukazatel	Jednotka	Rok	ČR	JM kraj	Blansko	Brno-město	Brno-venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo
Obyvatelstvo	Narození	počet na 1000 obyvatel středního stavu	2000	8,8	8,4	8,4	8,2	8,6	8,5	8,2	8,5	9,1
			2001	8,9	8,6	8,4	8,7	9,0	8,1	8,0	8,5	9,0
			2002	9,1	9,0	8,8	9,2	9,1	8,1	8,8	9,3	8,9
	Zemřeli	počet na 1000 obyvatel středního stavu	2000	10,6	10,6	10,4	10,8	11,2	9,1	10,5	11,0	10,8
			2001	10,5	10,4	10,4	10,6	10,4	9,5	10,4	10,3	10,5
			2002	10,6	10,6	11,2	11,0	10,8	9,9	10,1	11,1	9,8
	Přirozený přírůstek	počet na 1000 obyvatel středního stavu	2000	-1,8	-2,2	-2,0	-2,6	-2,6	-0,6	-2,3	-2,5	-1,7
			2001	-1,7	-1,8	-2,0	-1,9	-1,4	-1,4	-2,4	-1,7	-1,5
			2002	-1,5	-1,7	-2,4	-1,8	-1,7	-1,8	-1,3	-1,8	-0,9

Zdroj: Stav a pohyb obyvatelstva v ČR (2000-2002)

4.5. Vzdelanost obyvatelstva

Ze souboru 14 krajů České republiky se Jihomoravský kraj řadí na druhé místo dosažené úrovně vzdělání obyvatelstva za hlavní město Prahu. Při posledním Sčítání lidí, domů a bytů v roce 2001 podíl osob, které dosáhly nejméně středoškolského vzdělání s maturitou, z obyvatelstva staršího 15 let, dosahoval v kraji 38,4 %. Celorepublikový průměr byl 37,2 %. Okres Břeclav byl však v ukazateli vzdělání výrazně pod průměrem ČR a dosahoval hodnoty pouze 29,7 % (v roce 1991 to bylo pouze 22,5 %). I když v devadesátých letech úroveň vzdělanosti obyvatelstva výrazně roste, nadále patří okres Břeclav k regionům s nejméně vzdělaným obyvatelstvem a současně k okresům s vysokou mírou nezaměstnanosti.

Níže uvedené tabulky dokládají, že v letech 1991 i 2001, ze kterých jsou oficiální údaje o vzdělanosti obyvatel Mikulovska, byla úroveň vzdělanosti ještě mnohem nepříznivější než uvedený negativní údaj za celý okres Břeclav. Protože údaje o stavu vzdělanosti obyvatel mikroregionu Mikulovsko v době zpracování Strategie (rok 2000) nebylo možné vyvodit z oficiálních sledovaných údajů, byla provedena z odhadů představitelů obcí a škol projekce vzdělanosti obyvatel v té době. Tato i přes určitou míru nepřesnosti **podprůměrnou míru vzdělanosti** obyvatel mikroregionu Mikulovsko potvrdila.

Jak je patrné ve srovnání s mírou nezaměstnanosti v jednotlivých obcích mikroregionu v kapitole trh práce, souvisí míra vzdělanosti obyvatel přímo úměrně s jejich ekonomickým uplatněním. Míra vzdělanosti v obcích mikroregionu je jedním z největších negativ území a mělo by být společným cíleným úsilím všech příslušných činitelů tuto situaci změnit.

Míra vzdělanosti obyvatel mikroregionu Mikulovsko za jednotlivé obce v roce 1991

Obce	1991 – podle SLDB				1998 – odhad			
	počet obyvatelstva							
	SŠ	VŠ	nad 15 let	% vzděl.	SŠ	VŠ	Nad 15 let	% vzděl.
Bavory	37	6	287	15,7	40	6	329	14
Břeží	162	45	1132	18,3	odhad neproveden		1232	
Dobré Pole	39	3	309	13,6	40	3	324	13,3
Dolní Dunajovice	232	39	1309	20,7	odhad neproveden		1405	
Dolní Věstonice	36	11	262	14,1	38	14	276	18,8
Drnholec	162	46	1300	16	17	40	1406	15
Jevišovka	22	4	429	6,1	30	5	429	8,1
Klentnice	46	12	440	13,2	60	23	503	16,5
Mikulov	1298	368	6306	26,4	odhad neproveden		6378	
Milovice	34	3	371	10	30	5	351	10
Novosedly	116	19	933	14,5	120	25	936	15,5
Nový Přerov	22	2	231	10,4	odhad neproveden		240	
Pavlov	52	15	408	16,4	68	17	442	19,2
Perná	80	11	579	15,7	95	15	623	17,7
Sedlec	56	9	663	9,8	60	13	665	10,9
Celkem	2394	593	14 959	14,7			13938	

Zdroj: Sčítání lidí, domů, bytů 1991, ČSÚ, Odhady starostů v roce 2000, u větších sídel nebyly provedeny, % míra za celý MR M nebyla pro rok 1998 počítána pro velkou míru zkrácení pro neprovedené odhady ve větších obcích

Míra vzdělanosti obyvatel mikroregionu Mikulovsko za jednotlivé obce v roce 2001

Obce	2001 – podle SLDB			
	počet obyvatelstva			
	SŠ	VŠ	nad 15 let	% vzděl.
Bavory	67	10	339	22,7
Brod nad Dyjí	55	8	392	16,1
Březi	291	45	1262	26,6
Dobré Pole	51	4	327	16,8
Dolní Dunajovice	315	48	1401	25,9
Dolní Věstonice	54	13	286	23,4
Drnholec	264	55	1429	22,3
Horní Věstonice	70	13	374	22,2
Jevišovka	34	10	441	10,0
Klentnice	98	24	495	24,6
Mikulov	1804	486	6433	35,6
Milovice	58	7	403	16,1
Novosedly	206	24	937	24,5
Nový Přerov	30	1	250	12,4
Pavlov	78	21	454	21,8
Perná	131	13	623	23,1
Sedlec	120	21	663	21,3
Celkem	3726	803	16509	27,4

Zdroj: Sčítání lidí, domů, bytů 2001, ČSÚ

4.6. Školství

4.6.1. Mateřské školství

Síť předškolních zařízení v mikroregionu Mikulovsko je vyhovující a dostatečně pokrývá požadavky na umístění dětí do škol. Výjimkou je město Mikulov, kde po zrušení jedné MŠ zbývající dvě nestačí pokrýt poptávku po umístění dětí do MŠ a někteří rodiče jsou nuceni dovážet své děti do mateřských škol v okolních obcích, např. do Klentnice. V některých obcích fungují mateřské školy jen jako odloučená pracoviště (např. v Dobrém Poli, Jevišovce a v Novém Přerově je otevřena vždy jedna třída jako odloučené pracoviště ZŠ Drnholec, a v Horních Věstonicích je odloučené pracoviště MŠ Pavlov). Stále je však třeba zlepšovat jejich stavebně technický stav a úroveň vybavení, která není na stejné úrovni. Problémem je současná a budoucí nízká naplněnost vesnických mateřských škol.

Mateřské školy v Jihomoravském kraji

Údaje: území okresu, počet škol, počet pedagogů, počet žáků, počet žáků/třídu, roky 1996-1998, celkem kraj

Okresy	počet škol			počet pedagogů			počet žáků			počet žáků/třídu (%)		
	1996/97	1998/99	2002/03	1996/97	1998/99	2002/03	1996/97	1998/99	2002/03	1996/97	1998/99	2002/03
Blansko	83	81	78	309	280	280	3 355	3 382	3170		21,40	21,7
Brno – město	178	163	143	933,6	845	769	11 593	10 320	9030	23,42	22,53	22,6
Brno – venkov	87	123	118	917,5	384	373	16 001	14 756	4701	22,22	22,43	22,8
Břeclav	85	79	73	350	311	288	3 998	3 933	3424		22,00	23,0
Hodonín	103	102	92	485	461	377	5 569	5 678	4515	23,00	24,00	22,5
Vyškov	84	82	74	296	279	231	3 207	2 991	2562	20,55	20,62	20,8
Znojmo	116	115	103	399	371	312	4 253	4 057	3532	20,75	20,80	21,8
JM kraj	736	753	681	3 690,1	2986	2630	47 976	35 831	30934		22,30	22,3

Zdroj: Školské úřady příslušných okresů, Regionální statist. obzor za JM kraj, Statistická ročenka Jihomoravského kraje 2003

Vzhledem k nepříznivému demografickému vývoji bude nezbytné i v mikroregionu Mikulovsko řešit racionální redukci kapacit předškolních zařízení (např. v obci Brod nad Dyjí předpokládají uzavření mateřské školy z důvodu malého počtu dětí asi do pěti let) nebo jejich provozní integraci se základními školami.

Přehled mateřských škol v mikroregionu Mikulovsko ve školním roce 1999/2000

Obce	Školní rok 1999/2000			
	počet škol	počet pedagogů	počet tříd	počet žáků
Bavory	0	0	0	0
Březí	1	3	2	40
Dobré Pole	1	2	1	20
Dolní Dunajovice	1	4	2	52
Dolní Věstonice	0	0	0	0
Drnholec	1	3	2	50
Jevišovka	1	2	1	23
Klentnice	1	2	1	11
Mikulov	2	13	7	175
Milovice	0	0	0	0
Nový Přerov	0	0	0	0

Novosedly	1	3	2	40
Pavlov	1	2	1	17
Perná	1	2	1	25
Sedlec	1	2	2	29
Celkem	12	38	22	482

Zdroj: Obecní úřady

Přehled mateřských škol v mikroregionu Mikulovsko ve školním roce 2003/2004

Obce	Školní rok 2003/2004			
	počet škol	počet pedagogů	počet tříd	počet žáků
Bavory	0	0	0	0
Brod nad Dyjí	1	2	1	18
Břeží	1	3	2	47
Dobré Pole	0 *	2	1	14
Dolní Dunajovice	1	3	2	45
Dolní Věstonice	0	0	0	0
Drnholec	1	3	1	29
Horní Věstonice	0 **	2	1	17
Jevišovka	0 *	2	1	21
Klentnice	1	2	1	20
Mikulov	2	12	6	159
Milovice	0	0	0	0
Nový Přerov	0 *	1	1	12
Novosedly	1	3	2	29
Pavlov	1	2	1	15
Perná	1	2	1	22
Sedlec	1	2	1	28
Celkem	11	41	22	476

Zdroj: MěÚ Mikulov, odbor školství

* odloučené pracoviště ZŠ Drnholec

** odloučené pracoviště MŠ Pavlov

4.6.2. Základní školství

Všeobecně se základní školství v Jihomoravském kraji, a podle provedeného průzkumu i v mikroregionu Mikulovsko, potýká s rozšířeným problémem, a to je nedostatek mladších perspektivních kvalifikovaných učitelů, zejména pro výuku cizích jazyků a pro práci s komunikačními technologiemi. Rovněž kvalifikovaných učitelů k výuce dětí v I. stupni základních škol není dostatečný. Problém souvisí s platovým ohodnocením učitelů, možnostmi jejich stabilizace například obecním bytem, ale i všeobecnou prestiží učitelského povolání a dalšími komplexními problémy školství.

Základní školy v Jihomoravském kraji

Údaje: území okresu, počet škol, počet pedagogů, počet žáků, počet žáků/tříd, roky 1996-97, 1998-99, 2002-2003, celkem kraj

	počet škol			počet pedagogů			Počet žáků			počet žáků/tříd (%)		
	1996/97	1998/99	2002/03	1996/97	1998/99	2002/03	1996/97	1998/99	2002/03	1996/97	1998/99	2002/03
Blansko	57	56	56	805	682	771	12 031	11 797	10938		19,30	20,4
Brno –město	73	74	74	2 086	1 896	2066	37 130	36 318	33004	23,97	24,07	22,5
Brno –venkov	87	87	86	917	912	994	16 001	16 051	15287	22,22	20,95	21,4
Břeclav	56	56	56	929	670	894	14 100	13 840	12773		20,00	20,1
Hodonín	65	65	66	1 109	1 041	1039	18 735	18 342	16292	23,00	23,00	21,3
Vyškov	58	57	50	581	582	557	9 720	9 747	8751	22,34	22,77	21,2
Znojmo	72	71	69	917	958	814	13 200	13 092	12099	20,85	19,05	20,6
JM kraj	468	466	457	7 344	6 741	7135	120 917	119 187	109 144			21,34

Zdroj: Školské úřady příslušných okresů, Regionální statist.obzor za JM kraj, Statistická ročenka Jihomoravského kraje 2003

V mikroregionu Mikulovsko je v současné době 6 úplných a 2 neúplné základní školy a jejich kapacita je dostačující.

Ve školním roce 2003/2004 je otevřeno 97 tříd (z toho jedna třída je přípravná) s 1998 žáky, což představuje průměr 20,6 žáků v jedné třídě (ve školním roce 1999/2000 bylo otevřeno 109 tříd s 2295 žáky, a to představovalo průměr 21,1 žáků v jedné třídě). Na školách je zaměstnáno 97 pedagogických pracovníků (ve školním roce 1999/2000 zde pracovalo 108 pedagogických pracovníků).

Děti z obcí, kde škola není, dojíždějí většinou do větších škol v sousedních obcích nebo podle výběru rodičů jinam. Žáci z Bavor do Mikulova, z Brodu nad Dyjí do Drnholce a Dolních Dunajovic, z Dobrého Pole do Březí a do Drnholce (ve školním roce 2003/4 dojíždí do Drnholce z Dobrého Pole pouze 3 žáci), z Horních Věstonic do Dolních Věstonic, z Jevišovky do Drnholce, z Klentnice do Mikulova, z Milovic do Bulhar, z Nového Přerova do Novosedel a do Drnholce, z Pavlova do Dolních Věstonic a z Perné většinou do Dolních Dunajovic (v Perné je odloučené pracoviště ZŠ Dolní Dunajovice, ve školním roce 2003/04 v ní vyučoval 1 pedagog a navštěvovalo ji 12 žáků).

Do školy v Drnholci dojíždějí rovněž děti z Pasohlávek a Novosedel (děti II. stupně), do II. stupně základní školy v Mikulově ještě dojíždějí některé děti ze Sedlece. Dojíždějící děti jsou přepravovány většinou linkovými autobusy hromadné dopravy a jejich frekvence není vždy vyhovující. Vhodným řešením by bylo zavedení školních autobusů. Děti z Perné docházejí někdy do školy a ze školy v Dolních Dunajovicích pěšky a na cestě musejí přecházet nebezpečnou státní silnicí I 52.

Obr. č. 3 Základní škola (odloučené pracoviště ZŠ Dolní Dunajovice) v obci Perná

Školy jsou většinou v uspokojivém stavebně technickém stavu, průběžně se podle finančních možností obcí opravují a vybavují. Nová moderní škola na ulici Hraničářů v Mikulově byla jako celek otevřena v roce 1997 a v roce 1999 se i škola v Březí, jako jedna z posledních v celém okresu, dočkala vlastní kryté tělocvičny. Záměr školu provozně lépe zorganizovat přestavbou mají v Dolních Dunajovicích. Podobně jako v celém Jihomoravském kraji jsou školy nedostatečně vybaveny technicky a rovněž vybavení počítačovou technikou a připojením na internet není zejména z finančních důvodů dostatečné.

Základní školství mikroregionu Mikulovsko v roce 1999/2000

Obce	Školní rok 1999/2000				
	počet úplných ZŠ	počet neúplných ZŠ	počet tříd	počet pedagogů	počet žáků
Bavory	0	0	0	0	0
Březí	1	0	9	17	240
Dobré Pole	0	0	0	0	0
Dolní Dunajovice	1	0	14	20	290
Dolní Věstonice	1	0	9	13	168
Drnholec	1	0	23	33	482
Jevišovka	0	0	0	0	0
Klentnice	0	0	0	0	0
Mikulov	2	0	42	58	940
Milovice	0	0	0	0	0
Novosedly	0	1	5	6	90
Nový Přerov	0	0	0	0	0
Pavlov	0	0	0	0	0
Perná	0	1	2	2	33
Sedlec	0	1	5	3	52
Celkem	6	4	109	152	2153

Zdroj: ŠU Břeclav, obce, výpočty řešitel

Základní školství mikroregionu Mikulovsko v roce 2003/2004

Obce	Školní rok 2003/2004				
	počet úplných ZŠ	počet neúplných ZŠ	Počet tříd	počet pedagogů	Počet žáků
Bavory	0	0	0	0	0
Brod nad Dyjí	0	0	0	0	0
Březí	1	0	10	15	187
Dobré Pole	0	0	0	0	0
Dolní Dunajovice	1	0	11	16	264
Dolní Věstonice	1	0	9	12	168
Drnholec	1	0	19	31	428
Horní Věstonice	0	0	0	0	0
Jevišovka	0	0	0	0	0
Klentnice	0	0	0	0	0
Mikulov	2	0	39 **	59	825
Milovice	0	0	0	0	0
Novosedly	0	1	5	7	78
Nový Přerov	0	0	0	0	0
Pavlov	0	0	0	0	0
Perná	0 *	0	1	1	12
Sedlec	0	1	3	4	36
Celkem	6	2	97 **	145	1998

Zdroj: MěÚ Mikulov, odbor školství

* odloučené pracoviště ZŠ Dolní Dunajovice

** z toho je jedna třída přípravný ročník

Podle projekce prvňáčků nasoupí např. do základní školy v Březí včetně dětí z Dobrého Pole ve školním roce 2004/5 20 žáků a v roce 2005/6 jenom 17 dětí.

V Mikulově, kde jsou v současné době dvě základní školy – Hraničářů a Valtická (s odloučeným pracovištěm na Pavlovské ulici), nastoupí ve školním roce 2004/2005 školní docházku 76 dětí a ve školním roce 2005/2006 asi 83 dětí.

V důsledku nízké porodnosti se stanou nezbytnými redukce školských kapacit, a přibude i další problém - z ekonomických důvodů nebude pro všechny vyučující pedagogy zaměstnání a budou muset být ze školství propuštěni. Podobná situace je v celém Jihomoravském kraji a ke snižování počtu škol a tříd, ale i pedagogů v důsledku snižujícího se počtu dětí, již dochází.

4.6.3. Speciální školství

Vzdělávání dětí, které potřebují speciální přístupy, poskytují Speciální školy Mikulov, okres Břeclav, s právní subjektivitou. Zřizovatelem je Jihomoravský kraj. Vyučuje se zde podle programů pro zvláštní a pomocnou školu, vzdělávacího programu pro přípravný stupeň PŠ a rehabilitačního programu. Ve školním roce 2003/2004 se zde vyučuje 78 žáků z celého mikulovského regionu (dojíždějí sem ale např. i děti z Valtic a Lednice), které vzdělává 14 pedagogů. S romskými žáky, kterých je asi 20 %, spolupracuje jedna asistentka tohoto etnika a spolupráce s ní se velmi osvědčuje. Pro obce Novosedly, Drnholec, Jevišovka, Nový Přerov aj. bylo zřízeno v obci Brod nad Dyjí elokované pracoviště Speciální školy v Mikulově. Ve školním roce 2003/4 ji navštěvuje 31 žáků, které zde vyučuje ve čtyřech třídách 5 pedagogů. Od školního roku 2004/05 začne fungovat také elokované pracoviště v Dětském denním stacionáři v Mikulově.

Mikulovská speciální škola sídlila v obecní budově, starší sta let, která byla po stránce stavebně technického stavu, hygienických nároků i dispozičního řešení pro provoz zařízení dále nevyhovující. Ve škole nebyl k dispozici například ani odpovídající prostor pro tělesnou výchovu. Společným záměrem Města Mikulov i školy bylo nalézt řešení této situace - buďto finančně velmi náročné rekonstrukce stávající budovy školy či její přemístění do jiného školského zařízení ve městě, který z důvodů objektivního úbytku dětí nebude moci být jako samostatné zařízení z ekonomických důvodů dále provozováno. Jako optimální řešení se ukázalo přemístění školy do přistavěného objektu při ZŠ na Pavlovské ulici, kde zůstaly pouze nejnižší ročníky základní školy a do přistavěného objektu byl situován oddělený provoz speciální školy. Výuka zde byla zahájena ve školním roce 2003/04.

Uplatnění dětí zvláštních škol ve společnosti je velmi obtížné, i když absolvují podle svých schopností navazující odborné vzdělání v učilištích nebo méně zdatní praktickou školu. Velmi žádoucí by bylo zřídit v regionu tzv. chráněné dílny pro tyto lidi, kteří jsou jinak odkázáni na podpory sociální sítě se všemi negativními důsledky pro ně, jejich rodiny a společnost.

4.6.4. Základní umělecká škola

Klasickými zájmovými obory se mohou děti zabývat na Základní umělecké škole v Mikulově, kterou navštěvují i žáci z ostatních obcí. Zřizovatelem školy je Jihomoravský kraj. Škola má od roku 1997 právní subjektivitu. Ve škole jsou 4 oddělení - hudební, taneční, výtvarné a literárně-dramatické. Zájem o studium je značný, v současné době ji navštěvuje 579 žáků, které vyučuje 21 pedagogů (v roce 2000 ZUŠ navštěvovalo 582 žáků, které vyučovalo 24 pedagogů). Škola dosahuje velmi dobrá umístění v různých soutěžích, výborně jsou vedeny cimbálová hudba a dechový soubor, dobré je vybavení nástrojové. V plánu školy je vnesení větší variability do výuky a zapojení všech dětí do souboru či sboru jako motivační moment jejich dalšího rozvoje. Nové vedení školy se snaží i o pestřejší prezentaci školy na veřejnosti a širší spolupráci se školami v kraji formou přehlídek a společných akcí.

Soukromá základní umělecká škola působí také v Novosedlech.

Hra na hudební nástroje je vyučována mimo základní výuku také na ZŠ v Sedleci, a to soukromou hudební školou.

4.6.5. Střední školství, střední odborné školy a učiliště, dostupnost vysokých škol

Střední a učňovské školství v okrese Břeclav i v celém Jihomoravském kraji prochází procesem tzv. optimalizace, jejíž realizací by měla být odstraněna nevyrovnaná nabídka středního školství a neprovázanost s potřebami trhu práce a postupně by měla být zmírňována ztížená uplatnitelnost absolventů některých škol zejména ekonomických a manažerských oborů. Zatímco nad průměrem České republiky je kraj v návštěvnosti gymnázií a středních odborných učilišť, projevuje se nezáměr o některé technické obory, jako strojírenství, stavebnictví nebo speciální zemědělské obory. Systém vzdělávání by měl být doplněn ve větší míře než doposud o vyšší střední školy.

Střední školy

Údaje: počty středních škol podle typů za jednotlivé okresy, roky 1996-97, 1998-99, 2002-2003, celkem Jihomoravský kraj

	GYM			SOŠ			SOU			ISŠ			Celkem		
	96/97	98/99	2002/03	96/97	98/99	2002/03	96/97	98/99	2002/03	96/97	98/99	2002/03	96/97	98/99	2002/03
Blansko	4	4	4	10	12	9	8	10	8	4	1		26	27	21
Brno – město	23	22	21	40	36	38	21	12	13	4	4		88	74	72
Brno – venkov	5	5	5	5	5	6	6	6	7	1	1		17	17	18
Břeclav	6	5	5	9	9	8	7	8	7	-	-		22	22	20
Hodonín	3	3	3	9	8	9	12	12	13	1	1		25	25	25
Vyškov	2	2	2	4	4	7	3	2	4	3	1		12	9	13
Znojmo	3	3	3	5	5	8	3	3	5	-	-		11	11	16
JM kraj	46	44	43	82	79	85	60	53	57	13	8	*	201	184	185

Zdroj: Školské úřady příslušných okresů, Regionální statist. obzor za JM kraj, Statistická ročenka Jihomoravského kraje 2003

Pozn.: * ISŠ se již neuvádějí samostatně, ale jsou rozděleny mezi SOŠ a SOU

Střední školy

Údaje: počty studentů a učňů podle typů středních škol za jednotlivé okresy, roky 1996-97, 1998-99, 2002-2003, celkem Jihomoravský kraj

	GYM			SOŠ			SOU			ISŠ			Celkem		
	96/97	98/99	2002/03	96/97	98/99	2002/03	96/97	98/99	2002/03	96/97	98/99	2002/03	96/97	98/99	2002/03
Blansko	1 121	1 080	1268	1 534	1 599	1587	1 739	1 810	2236	1 735	146		6 129	4 635	5091
Brno – město	8 776	8 675	9177	11 381	9 056	11122	11 335	8 057	11084	3 233	3 529		34 725	29 317	31383
Brno – venkov	1 631	1 642	1636	600	457	710	1 073	1 068	1911	222	246		3 526	3 413	4257
Břeclav	1 502	1 583	1782	2 102	1 947	1687	2 098	1 853	1942	-	-		5 702	5 383	5411
Hodonín	1 386	1 337	1545	1 915	1 803	2244	3 056	2 696	3675	595	793		6 952	6 629	7464
Vyškov	1 084	965	1086	708	1 220	1364	755	490	1075	936	724		3 483	3 399	3525
Znojmo	1 377	1 447	1464	973	1 579	1708	1 344	1 644	2051	-	-		3 694	4 670	5223
JM kraj	16 877	16 729	17958	19 213	17 661	20422	21 400	17 618	23974	6 721	5 438	*	64 211	57 446	62354

Zdroj: Školské úřady příslušných okresů, Regionální statist. obzor za JM kraj, Statistická ročenka Jihomoravského kraje 2003

Pozn.: * ISŠ se již neuvádějí samostatně, ale jsou rozděleny mezi SOŠ a SOU

V území mikroregionu Mikulovsko je Gymnázium v Mikulově, vzdělávací instituce s historickou tradicí piaristického gymnázia. Je to státní škola, jejímž zřizovatelem je Jihomoravský kraj. Ve škole studují žáci osmiletého studia (9 tříd, 231 žáků) a čtyřletého studia (3 třídy, 75 žáků). Ve školním roce 2003/4 zde vyučovalo 23 pedagogických pracovníků.

Střední odborné učiliště v Mikulově, rovněž státní škola, připravuje žáky ve tříletých oborech s výučním listem v oborech cukrář, dámská krejčová, kuchař-číšník, prodavač, zámečnický, nebo ve čtyřletém studiu s maturitní zkouškou ve studijním oboru obchodník. Ve školním roce 2003/4 zde vyučovalo 29 pedagogických pracovníků.

Na Odborném učilišti a praktické škole v Mikulově se ve školním roce 2003/4 připravovalo 146 žáků v následujících oborech: praktická škola s dvouletou nebo tříletou přípravou, zámečnické práce, opravářské práce, kuchařské práce, provozní práce,

pečovatelské práce, provoz společného stravování a vinohradnické a ovocnářské práce. Vyučuje zde 34 pedagogických pracovníků.

Obr. č. 4 Základní škola a Hotelová škola Mikulov, s.r.o., v obci Sedlec

V Sedleci sídlí Hotelová škola Mikulov spol. s r.o., která ve čtyřletém středoškolském studiu s maturitou vzdělává studenty v oboru hotelnictví a turismus, a ve tříletém dálkovém studiu obor společné stravování, který je určen pro vyučené v oboru kuchař-číšník. Ve školním roce 2003/2004 studuje ve škole celkem 120 studentů, z toho 100 studentů v denním studiu. Jejím odloučeným pracovištěm je hotel Zámeček v Mikulově, který škola provozuje. Hotelová škola zajišťuje také cateringové služby (v rozsahu do 400 osob). Ve spolupráci s Úřadem práce Břeclav provádí Hotelová škola Mikulov rekvalifikační kurzy v oboru kuchař-číšník.

Přestože krajské město Brno i bývalé okresní město Břeclav jsou poměrně dobře dopravně dostupná místa a nabízejí širokou škálu studia na dalších různorodých školách, státních i soukromých, středních s maturitou nebo středních odborných učilištích, není případná centralizace škol a studentů do jednoho místa považována z hlediska společenského za žádoucí a je potřeba v regionu střední školy udržet.

K širokému společenskému řešení vybízí problém neumístěných absolventů gymnázií, který však souvisí s diskutovanou nedostatečnou kapacitou vysokých škol v České republice.

Vyšší střední škola ani vysoká škola v regionu není, studium speciálních zemědělských oborů je umožněno zájemcům na lokalizované Zahradnické fakultě Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity Brno v nedaleké Lednici na Moravě. Téměř všechny obory vysokých škol jsou uchazečům o studium k výběru v Brně, problémem je převis poptávky po studiu nad nabídkou.

4.7. Sociální péče

Sociální péčí zajišťuje stát pomoc občanům, jejichž životní potřeby nejsou dostatečně zabezpečeny příjmy z pracovní činnosti, dávkami důchodového nebo nemocenského

zabezpečení, popřípadě jinými příjmy a občanům, kteří ji potřebují vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nebo věku, a nebo kteří bez pomoci společnosti nemohou překonat obtížnou životní situaci nebo nepříznivé životní poměry. V rámci sociální péče se poskytují zejména tyto dávky a služby: peněžité a věcné dávky, ústavní sociální péče, péče v ostatních zařízeních sociální péče, pracovní rehabilitace, pečovatelská služba, kulturní a rekreační péče, mimořádné výhody pro některé skupiny občanů těžce zdravotně postižených aj. Další formou sociálního zabezpečení jsou zařízení sociální péče: ústavy sociální péče pro dospělé, ústavy sociální péče pro mládež, domovy důchodců, domovy – penziony pro důchodce, domy s pečovatelskou službou, ostatní zařízení sociální péče a dětské domovy. Přestože v regionech venkovského charakteru stále existuje model soužití více generací a rodinná péče o slabší, ať děti nebo nemohoucí lidi, i zde je potřeba zařízení, které tyto služby zajišťují. Kapacitní problémy jsou i v oblasti sociální péče o zdravotně a mentálně postižené obyvatele, kterých je dle statistických odhadů v každé populaci okolo 11–12 %. V současné době jsou sociální péče i sociální dávky zajišťovány zejména státem a státními institucemi. V oblasti služeb sociální péče přebírá úlohu vedle státu i obec. Jedná se především o pečovatelskou službu, azylové domy, azylové domy pro matky s dětmi, domy na půl cesty a další. Pro rozšíření a zkvalitnění poskytovaných služeb sociální péče a sociální intervence je důležitá podpora rozvoje a zvyšování podílu péče poskytované nestátními subjekty. Jako všude ve vyspělých zemích sílí i u nás snahy přenést sociální péči co nejbliž potřebným občanům a většinu pravomocí i povinností na samosprávu. V současné době brání těmto snahám nejenom legislativa, ale vedle omezenosti finančních rozpočtů obcí i schopnosti a možnosti obcí sociální péči o své občany odborně zajišťovat.

Velmi důležitým úkolem je budování vzájemně provázané sítě zdravotní a sociální péče schopné adresně reagovat na zdravotní, zdravotně sociální a sociální potřeby občanů. V praxi to představuje účelové vytvoření a provázání jednotlivých oborů a zařízení činných v těchto oblastech – léčeben dlouhodobě nemocných, hospicové péče, krizových pobytů, ošetrovatelských ústavů a stacionářů s různým podílem zdravotní a sociální péče.

Přehled zařízení sociální péče v okresech Jihomoravského kraje v období 1996-1998

	Počet zařízení sociální péče											
	Pro dospělé			pro mládež			ostatní			celkem		
	1996	1997	1998	1996	1997	1998	1996	1997	1998	1996	1997	1998
Blansko	7	8	8	3	3	3	6	6	6	16	17	17
Brno–město	15	15	15	5	5	5	6	7	7	26	27	27
Brno-venkov	8	8	8	1	1	1	-	-	-	9	9	9
Břeclav	8	9	9	1	1	1	2	2	3	11	12	13
Hodonín	6	6	5	2	2	2	1	1	2	9	9	9
Vyškov	4	4	4	-	-	1	-	-	-	4	4	5
Znojmo	9	9	9	3	3	3	2	3	3	14	15	15
JM kraj	57	59	58	15	15	16	17	19	21	89	93	95

Zdroj: Regionální statist. obzor za JM kraj

Počet míst v zařízení sociální péče v okresech Jihomoravského kraje v letech 1996–1998

Okres	Počet míst v zařízení sociální péče		
	1996	1997	1998
Blansko	952	994	978
Brno–město	2 919	2 816	2 493
Brno-venkov	893	933	928

Břeclav	559	614	622
Hodonín	889	889	887
Vyškov	619	619	619
Znojmo	1 228	1 238	1 228
JM kraj	8 059	8 103	7 755

Zdroj: Regionální statist. obzor za JM kraj

Počet zařízení sociální péče a míst v těchto zařízeních v Jihomoravském kraji v letech 2000-2002

	Počet zařízení sociální péče			Počet míst v zařízeních soc. péče		
	2000	2001	2002	2000	2001	2002
Ústavy sociální péče pro dospělé	64	62	63	6386	6479	6400
Ústavy sociální péče pro mládež	16	16	18	1238	1303	1350
Ostatní zařízení sociální péče	24	28	55	643	800	1049
Jihomoravský kraj	104	106	136	8267	8582	9159

Zdroj: Statistická ročenka Jihomoravského kraje 2003

V neposlední řadě vzrůstá, především ve městech, význam sociální péče o rizikové skupiny obyvatelstva (dlouhodobě nezaměstnaní, bezdomovci, opuštěné matky s dětmi, národnostní menšiny, drogově závislí atd.). V souvislosti s nárůstem sociálně patologických jevů je jedním ze způsobů řešení zřizování sociálních asistentů, tzv. streetworkerů, dále pak nízkoprahová zařízení propojená se sítí SOS center s nepřetržitým provozem provozovaná i nestátními neziskovými organizacemi ve všech městech s těmito projevy.

Stejně jako řada dalších území postrádá i Mikulovsko specializovaná zařízení pro sociální péči o osoby s různým zdravotním postižením a poptávka převažuje nad nabídkou.

Přehled zdravotně postižených občanů mikroregionu Mikulovsko (v letech 2000 a 2004)

Obec	TP		ZTP		ZTP/P	
	2000	2004	2000	2004	2000	2004
Bavory	1	1	8	13	6	5
Brod nad Dyjí	*	2	*	6	*	3
Březí	7	5	20	25	8	6
Dobré Pole	2	1	2	4	3	4
Dolní Dunajovice	13	18	23	29	7	4
Dolní Věstonice	2	2	5	4	1	2
Drnholec	5	4	8	14	5	7
Horní Věstonice	*	3	*	4	*	2
Jevišovka	5	6	9	13	2	4
Klentnice	2	2	1	5	2	1
Mikulov	30	27	70	74	36	50
Milovice	0	0	4	4	5	6
Nový Přerov	2	1	2	3	2	2
Novosedly	4	5	12	16	5	7
Pavlov	1	0	5	9	4	2
Perná	1	1	6	10	2	1
Sedlec	7	7	9	11	1	1
Celkem	82	85	184	244	89	110

Zdroj: OkÚ Břeclav, ref. Sociálních věcí (2000), MěÚ Mikulov, odbor sociálních věcí (2004)

Pozn.: * v roce 2000 nebyla obec členem mikroregionu Mikulovsko, proto údaje nejsou uvedeny

Srovnání počtu míst v zařízeních sociální péče

Jihomoravský kraj	70,7 /10 tis. (rok 1997)	79,5 /10 tis. (rok 2002)
Okres Břeclav	47,7 /10 tis. (rok 1997)	52,4 /10 tis. (rok 2002)
Mikroregion Mikulovsko	109 /10 tis. (rok 1999)	86,2 /10 tis. (rok 2002)

Zdroj: Strategie rozvoje Brněnského kraje, 1999, Strategie rozvoje okresu Břeclav, 1999, Obce v číslech, ČSÚ Břeclav, 1999, Statistická ročenka Jihomoravského kraje 2003

Ve srovnání s údaji za celý okres Břeclav i situací v celém Jihomoravském kraji je počet míst v zařízeních sociální péče na 10 tisíc obyvatel v tomto území mikroregionu Mikulovsko zdánlivě velmi příznivý, avšak dětský domov i ústav pro mentálně postižené slouží širokému spádovému území. Bez započtení těchto zařízení je údaj naopak velmi neuspokojivý a má hodnotu asi 29 míst na deset tisíc obyvatel.

K 31. 12. 2002 v okrese Břeclav poskytovalo své služby 15 sociálních zařízení a ústavů sociální péče s celkovou kapacitou 661 míst (údaj k 31.12.1998 byl 13 sociálních zařízení a ústavů s celkovou kapacitou 603 míst), z toho se v mikroregionu Mikulovsko k tomuto datu nacházelo jedno zařízení pro děti - Dětský domov v Mikulově s kapacitou 24 dětí, o které se stará 13 zaměstnanců. Zařízení má právní subjektivitu a je zřizováno ministerstvem školství. Dětský domov je rodinného typu, tzn., že děti žijí ve třech samostatných skupinách, kdy každá skupina obývá samostatnou bytovou jednotku.

V Klentnici je umístěn Ústav sociální péče pro mentálně postižené dospělé. Jeho kapacita je 117 obyvatel (převážná většina z nich jsou ženy), pečuje o ně asi 55 zaměstnanců ústavu. Ústav je příspěvkovou organizací Jihomoravského kraje.

Od září 2004 by měl v Mikulově začít fungovat Dětský denní stacionář. Tento ojedinělý projekt, který nemá na okrese Břeclav obdoby, je dílem Občanského sdružení Biliculum se sídlem v Novosedlích (sdružení vzniklo v roce 2003 z iniciativy rodičů postižených dětí). Plánované zařízení je určené dětem od tří do osmnácti let a bude poskytovat komplexní péči, jako je individuální forma vzdělávání, léčebná rehabilitace, muzikoterapie, hipoterapie, canisterapie a další. Denní péče zde bude poskytována patnácti dětem s mentálním postižením, kombinovanými vadami a autismem.

V Mikulově byl v roce 2000 uveden do provozu dům s pečovatelskou službou s 29 bytovými jednotkami, jehož kapacita však nestačí pokrýt všechny evidované žádosti - v současné době je jich na 60 jenom z Mikulova. Zájem však projevují i občané z celého regionu Mikulovska, kteří jsou pak registrováni na MěÚ Mikulov. Dalšími službami Města Mikulova v oblasti sociální péče jsou pečovatelské služby. Ve městě pracují 4 pečovatelky z povolání, které zajišťují pečovatelské služby jak v oboru DPS, tak i v terénu. Tyto služby využívá zhruba 90 občanů (stav v roce 2004).

Od roku 1993 provozuje město Mikulov rovněž azylový dům s kapacitou 13 míst, z nichž 11 je pro muže a 2 pro ženy v tísni. Město dále přispívá důchodcům s trvalým pobytem v Mikulově na stravování, a to částkou 10,- Kč na jeden oběd. Tohoto příspěvku využívá na 270 občanů. Obědy zajišťuje soukromá firma Kmenta a školní jídelna ZŠ Hraničářů. Pro využití volného času starších občanů slouží v Mikulově Senior klub. Na jeho provoz město také přispívá.

V ostatních obcích mikroregionu jsou sociální služby seniorům nebo sociálně postiženým občanům poskytovány ve velmi omezené míře – v Novosedlech se v roce 2004 začal budovat Klub seniorů, v Drnholci je Klub důchodců, kde se tito stravují a scházejí,

v Klentnici je obcí zajištěna možnost stravování nebo i roznáška obědů lidem v důchodovém věku, v Dobrém Poli je pro zájemce, především důchodce a osamocené občany, zajištěna dovážka oběda firmou Polášková (Břeží, provozovna Mikulov), v některých obcích nabízejí možnost stravovat se za zvýhodněnou cenu ve školních jídelnách nebo jídelnách zemědělských podniků (např. Jevišovka – senioři mají možnost stravovat se ve školní kuchyni při místní MŠ, Sedlec – školní kuchyně).

Pro zlepšení stavu v důstojné zabezpečení osamělých starých lidí je evidentní potřeba stavby tzv. domova důchodců nebo sociálně vhodnějšího domu s pečovatelskou službou, který může být situován v Mikulově nebo některém z dalších míst v mikroregionu.

Za chybějící je považováno zařízení s ambulantními službami sociálně zdravotního typu v západní části Mikulovska, stejně jako neexistence chráněného pracoviště pro postižené občany.

I na území Mikulovska jsou patrné narůstající sociopatologické jevy, jako je alkoholismus, drogová závislost či vandalismus, i když ne v míře velkých měst. Velmi závažným problémem je zejména ve městě Mikulově ničení obecního i soukromého majetku jiným jevem, nazývaným sprejerství - amatérskými grafickými výtvary sprejovými barvami zejména na fasády domů. Nedostatky v legislativě způsobují prozatím nedostatečnou možnost represe za tyto vandalské projevy, a tak jsou dále objekty v Mikulově, včetně zrenovovaných památkových objektů, dále devastovány.

Prevencí je výchova mladých lidí v rodině i ve škole, nabídka aktivního trávení volného času a při aktuální situaci včasný zásah policie.

4.8. Bydlení, struktura domů a bytů

Při posledním Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 se zjistilo, že na celém území okresu Břeclav bylo 41 263 obydlených bytů (při SLDB v roce 1991 to bylo 39 489 bytů). Na jeden trvale obydlený byt připadlo 2,99 osob (průměr v ČR byl 2,64 osob). (Pro srovnání: v roce 1991 na jeden trvale obydlený byt připadlo v okrese Břeclav 3,15 osob, průměr v ČR byl 2,53 osob). Průměrná obytná plocha na osobu činí 19,8 m² (v ČR 18,6 m²). (Pro srovnání: v roce 1991 činila průměrná obytná plocha na osobu v okrese Břeclav 17,80 m², v ČR 16,72 m²).

Po ukončení tzv. komplexní bytové výstavby po roce 1989 v došlo v kraji, podobně jako v celé ČR, k výraznému útlumu nové bytové výstavby, i když v posledních letech opět výstavba bytů zaznamenává mírný růst. Pozitivním trendem posledního desetiletí je obnova stávajícího bytového fondu rekonstrukcemi a přestavbami.

Podle mezikrajového srovnání byl Jihomoravský kraj (podle členění platného do r. 1999) v tom roce s počtem dokončených, rozestavěných i zahájených bytů na 1. místě v celé ČR. V roce 2002 byl však již s počtem zahájených, rozestavěných i dokončených bytů až na 3. místě (za Hlavním městem Praha a Středočeským krajem).

Úroveň bydlení v kraji v letech 1996-1998 a 2000-2002

Deskriptor	Ukazatel	Jednotka	Rok	Jihomoravský kraj	Blansko	Brno-město	Brno-venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo
Úroveň bydlení	Bytová výstavba zahájená	Počet	1996	2756	247	972	558	334	364	99	182
			1997	3863	239	1593	712	384	452	123	360

			1998	3769	270	1355	781	392	386	200	385
			2000	3994	364	1129	722	303	336	636	504
			2001	3493	294	772	652	374	277	680	444
			2002	4559	534	1024	1146	285	339	826	405
	Bytová výstavba dokončená	Počet	1996	1376	166	410	296	150	153	75	126
			1997	1683	250	457	329	242	165	83	157
			1998	2519	173	862	433	210	402	133	306
			2000	3118	333	1007	576	323	351	267	261
			2001	2878	237	1000	524	293	274	205	345
			2002	3437	359	1081	691	250	451	244	361

Zdroj: Deskriptory a ukazatele za Jihomoravský kraj a jednotlivé okresy, ČSÚ 1999 a 2003

Oproti krajskému i republikovému poměru jsou v okrese Břeclav výrazně početnější zastoupeny byty v rodinných domcích.

V Jihomoravském kraji připadalo v roce 1991 na byty v rodinných domcích 49,4 % trvale obydlených bytů, v okrese Břeclav byl tento podíl výrazně vyšší - 72,7 %. Po Sčítání lidí, domů a bytů v roce 2001 jsou výsledky následující: v Jihomoravském kraji připadlo na byty v rodinných domcích 50,3 % trvale obydlených bytů, v okrese Břeclav byl tento podíl opět výrazně vyšší, a to 71,1 %. Tento poměr tedy zůstal zachován a platí i pro dílčí část okresu - mikroregion Mikulovsko.

V roce 2001 bylo na území Mikulovska 4 814 domů s 6 509 trvale obydlenými byty (v roce 1991 bylo na území Mikulovska 4 310 domů s 5 747 trvale obydlenými byty).

Současným trendem je vzhledem k ekonomické náročnosti výstavby nových rodinných domů spíše rekonstrukce stávajících rodinných domů i vestavba či přístavba nových bytových jednotek. Tato nepříznivá situace proto má pouze jeden pozitivní dopad, a tím je obnova staršího bytového fondu a tím zkvalitňování architektonického obrazu obcí. Z obcí mizí šedivé břizolitové omítky a uniformní podoba výstavby ze sedmdesátých a osmdesátých let, nepraktické a nevhodné ploché střechy jsou nahrazovány klasickými sedlovými krovky s keramickou krytinou, které jsou často využívány pro podkrovní bydlení. Podle průzkumu i informací stavebních úřadů a obcí tak bylo v různém rozsahu stavby opraveno v posledních pěti letech přibližně 350 rodinných domků.

V některých obcích – Březí, Dobré Pole, Horní Věstonice, Milovice či Perná se však zájem o stavby nových rodinných domků ožívuje. Přestože jsou lokality k bydlení vyznačeny a schváleny ve všech územních plánech obcí mikroregionu, lze poptávku jen velmi obtížně uspokojit. Důvodem jsou zejména obtížně vyjasnitelné majetkoprávní poměry k pozemkům (výjimkou jsou např. obec Dobré Pole, která má komplexní pozemkové úpravy dokončeny a většina potenciálních stavebních míst je majetkem státu, nebo obec Novosedly, kde mají od roku 2004 k dispozici 100 parcel za velmi příznivou cenu 50 Kč/m²), z části z důvodu legislativních, ale podle mínění zástupců obcí i nejednoznačného postoje k problému identifikace pozemků ze strany místních správních úřadů, zejména katastrálního úřadu. Negativem rozvoje území pro bydlení jsou v jiné kapitole analyzované neuskutečněné komplexní pozemkové úpravy. Konkrétní problémy s výstavbou domů jsou také například v Jevišově, kde je nedostatek stavebních míst. Stavební místa patří Pozemkovému fondu ČR a Úřadu pro zastupování státu. Zastupitelstvo obce požádalo PF ČR o bezúplatný převod některých stavebních parcel. Tím by měl být nedostatek parcel vyřešen.

Přírůstek počtu rodinných domů

Obce	Přírůstek počtu rodinných domů a bytových domů			Přírůstek bytů		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Bavory	0	0	0	0	0	0
Břeží	1	3	0	0	0	0
Dobré Pole	1	3	0	1	3	0
Dolní Dunajovice	1	1	4	0	0	0
Dolní Věstonice	0	0	0	0	0	0
Drnholec	1	3	5	1	4	5
Jevišovka	0	1	2	0	1	2
Klentnice	4	2	1	0	0	0
Mikulov	8	9	6	28	24	4
Milovice	0	1	0	0	0	0
Novosedly	0	2	1	0	2	1
Nový Přerov	2	2	0	0	2	0
Pavlov	2	0	1	0	0	0
Perná	0	0	2	0	0	0
Sedlec	0	0	0	0	0	0
Celkem Mikulovsko	20	27	21	29	36	10

Zdroj: Stavební úřady Drnholec a Mikulov

Ve všech obcích mikroregionu (kromě města Mikulov) převládá bydlení v bytech v rodinných domcích s menšími nebo i většími zemědělskými hospodářstvími. Tzv. bytovky v podstatě s městskými byty, které byly stavěny do roku 1989 zejména bývalými zemědělskými družstvy, představují cca 5 % bytového fondu vesnic mikroregionu. Jejich větší počet je v Břeží (32 bytů v bytových domech), Dolních Dunajovicích (57), Drnholci (98) a v Novosedlech (56) (údaje ze SLDB 2001).

V Bavorech, Drnholci, Jevišovce, Novém Přerově a Perné realizovaly obce za nemalých finančních nákladů byty pro řešení naléhavých sociálních případů nebo rodinné domky pro stabilizaci osob ve veřejném zájmu. V Bavorech byly postaveny za 1,5 mil. Kč tři byty, v Drnholci nákladem 1,4 mil. Kč rovněž tři byty, v Jevišovce dva rodinné domky za 2,2 mil. Kč a v Novém Přerově byly postaveny za 2 mil. Kč dva byty. Nové obecní byty v areálu bývalých kasáren pohraniční stráže má v úmyslu realizovat obec Břeží, avšak dosud není dokončen majetkoprávní převod tohoto majetku čs. státu k obci a ta ani nemá v současné době na realizaci přestavby dostatek finančních prostředků. Obec Dobré Pole uvažuje o výstavbě malometrážních bytů, realizace se předpokládá nejdříve v roce 2006.

Trvale obydlené domy a byty v roce 1991

Obce	počet domů	počet bytů	z toho v rodinných domech
Bavory	101	111	99
Břeží	417	443	408
Dobré Pole	114	120	112
Dolní Dunajovice	474	526	456
Dolní Věstonice	99	105	94
Drnholec	437	514	419
Jevišovka	160	166	159
Klentnice	110	115	114

Mikulov	1254	2416	1071
Milovice	126	134	126
Novosedly	309	359	297
Nový Přerov	97	97	91
Pavlov	147	160	138
Perná	218	222	217
Sedlec	247	259	250
Celkem MR Mikulovsko	4310	5747	4051

Zdroj: SLDB 1991

Trvale obydlené domy a byty v roce 2001

Obce	počet domů	Počet bytů	z toho v rodinných domech
Bavory	108	124	109
Brod nad Dyjí	152	152	152
Břeží	433	457	425
Dobré Pole	118	124	116
Dolní Dunajovice	507	559	499
Dolní Věstonice	104	114	100
Drnholec	466	547	436
Horní Věstonice	148	148	148
Jevišovka	168	173	166
Klentnice	134	136	135
Mikulov	1294	2704	1097
Milovice	130	138	129
Novosedly	308	355	297
Nový Přerov	103	103	102
Pavlov	160	174	157
Perná	231	239	237
Sedlec	250	262	253
Celkem MR Mikulovsko	4814	6509	4558

Zdroj: SLDB 2001

Struktura bytového fondu v Mikulově

Zatímco v obcích mikroregionu je podle průzkumu poptávka po obecních bytech nízká a pro obyvatele obcí je obvyklé, že si svoje bytové problémy řeší vlastní pomocí, nebo zde žije více generací pohromadě, podobně jako v jiných městech se obyvatelé Mikulova obracují s žádostí o pomoc při řešení bytové otázky na město. V současné době eviduje Městský úřad Mikulov na 300 žádostí o byt a řešení bytové problematiky považují občané Mikulova podle dotazníkové akce z října 2003 stále za nejdůležitější problém.

Po zastavení komplexní bytové výstavby v roce 1990 přenesl stát tuto povinnost na obce, nemovitosti i rozestavěnou výstavbu jim předal do majetku, ale až ve druhé polovině devadesátých let na bytovou výstavbu přispěl určitým podílem při realizaci komunálních bytů. V Mikulově tak bylo postaveno v letech 1998-2000 celkem 46 nových bytů, z nichž 34 jsou půdní vestavby a 12 je součástí polyfunkčního domu na Nádražní ulici. V letech 2000-2004 bylo postaveno 23 bytových jednotek (z toho 11 byly půdní vestavby a 12 bytových jednotek je v nově dokončeném bytovém domě na ul. Nádražní). V letošním

roce bude zahájena výstavba bytového domu se čtyřiceti bytovými jednotkami na bývalém parkovišti na ul. Brněnská (dokončeny by měly být ještě letos) a výstavba 34 nájemních bytů na ul. Piaristů (jejich dokončení je naplánováno na květen roku 2005). Náklady na jeden byt jsou velmi vysoké a přesahují v průměru 1 mil. Kč, z toho státní příspěvek tvoří cca 320 tis. Kč na jeden byt a zbývající část hradí město Mikulov.

Město Mikulov má velmi stíženou situaci při správě a rozvoji bytového fondu v tom, že jedna třetina bytů je velmi zastaralá. Nejedná se jenom o byty a domy z poloviny tohoto století, ale také o historické objekty, buďto součástí Městské památkové rezervace Mikulov nebo přímo zapsané kulturní památky. Kromě obnovy těchto památek, za značně zvýšených finančních nákladů kvůli nařízeným používaným technologiím nebo materiálům, jsou pro město velmi nákladné i zabezpečovací statické práce na některých domech a jejich časté provozní havárie. Výnosy z nájmu komunálních bytů přitom tvoří v současné době cca 8 mil. Kč a nepostačují ani k úhradě uvedených akutních situací u starého bytového fondu, a nemohou být proto použity ani pro investice do nových bytů.

Na základě těchto skutečností, ekonomických možností města a zastavování přímých státních podpor na výstavbu komunálních bytů je zřejmé, že dosavadní řešení bytové problematiky není pouze v silách města a je třeba hledat jiné možnosti, ekonomické i politické, jak nedostatek bytů řešit. Obecnou úlohou měst a jejich samospráv je zajišťování podmínek pro rozvoj města, pořizování územního plánu a jeho aktualizace, vytváření podmínek pro bydlení, řešení majetkoprávních vztahů k obecním pozemkům, budování a udržování technické infrastruktury a zajišťování pomoci sociálně nejpotřebnějším či nejslabším a podobně.

Od roku 1997 dochází na základě rozhodnutí zastupitelstva města Mikulov podle stanovených podmínek k prodeji bytů z majetku města do rukou fyzických vlastníků, většinou dosavadních nájemníků a tím přechází starosti i výhody vlastnictví do jejich rukou. Město hodlá tímto způsobem prodat až 80 % bytů a zbývající část bude určena pro nejpotřebnější občany. Privatizace stále probíhá, do června 2004 bude prodáno z vlastnictví města 310 bytů a dále je plánován odprodej dalších 250 bytů, zejména v lokalitě sídliště.

Kromě bytového fondu ve vlastnictví města je i v Mikulově část bytů ve vlastnictví družstevním - celkem 616 a 22 nových bytů u objektu Domu zdraví Mikulov patří Armádě České republiky. 80 % domovního fondu tvoří v Mikulově rodinné domky a byty v nich představují 41 % bytového fondu. I přes tíživou ekonomickou situaci obyvatel Mikulova i mikroregionu jako celku z důvodu vysoké nezaměstnanosti, zvyšuje se v současné době poptávka části obyvatel po pozemcích k výstavě rodinných domků. Město má několik lokalit pro uspokojení těchto potřeb a jsou schváleny i územním plánem, ale většinu z nich je třeba vyřešit po stránce majetkoprávní. Dalším nezbytným předpokladem je zajištění finančních zdrojů a realizace jejich připojení na inženýrské sítě, a to jak ve spolupráci města a stavebníků, tak i z jiných zdrojů.

Tabulky - struktura bytů v Mikulově

Komunální byty ve vlastnictví města:

kategorie velikostní

0+1	0+2	0+3	1+1	1+2	1+3	1+4	1+5
50	1	0	94	270	186	11	0

Zdroj: MěÚ Mikulov

kategorie vybavenosti

I.	II.	III.	IV.
435	164	5	8

Zprivatizované byty

0+1	0+2	0+3	1+1	1+2	1+3	1+4	1+5
1	0	0	31	239	111	14	1

Zdroj: MěÚ Mikulov

Družstevní byty SBD Pohraničí, Mikulov

4+1	3+1	2+1	1+1	gars.
32	269	258	51	2

Zdroj: SBD Pohraničí

Bytové družstvo spravuje v Mikulově 27 domů. Stavebně technický stav domů odpovídá jejich stáří - nejmladší dům je z roku 1992 a nejstarší z roku 1964, závažné statické poruchy se zatím u domů nevyskytují. V posledních letech bylo nejvíce finančních prostředků investováno do měření a regulace vytápění, byly provedeny výměny vnitřních rozvodů vody a zateplení obvodových plášťů budov. V případě zájemců by byla možná i výstavba bytů v půdních vestavbách nebo v nástavbách na střeších domů.

4.9. Zdravotnictví a síť zdravotnických zařízení

Zdravotní stav obyvatelstva v okrese Břeclav a tedy i Mikulovska (sledování není prováděno na tuto jednotku) je podle dostupných charakteristik a statistických údajů v rámci České republiky průměrný, nejčastějšími příčinami úmrtí jsou nemoci oběhového systému, novotvary a nemoci dýchací soustavy, přičemž u nemocí oběhové soustavy byla specifická úmrtnost v minulých letech vyšší než je průměr u žen i mužů v celé republice. Důležitou roli v péči o zdraví hraje podpora a rozvoj domácí zdravotní péče, která poskytuje komplexní péči pro nemocné, kteří by jinak museli být hospitalizováni v lůžkových zařízeních. Součástí této péče je i domácí hospicová péče, jako nový prvek v péči o těžce nemocné v domácím prostředí, což má příznivé psychologické dopady na klienty, které jsou umocňovány možností co nejdelšího setrvání v domácím prostředí. Podpora rozvoje domácí péče je nutná zvláště v obcích s nízkým počtem obyvatel a s obtížnou dopravní dostupností.

V současné době zabezpečuje ambulantní lékařskou péči pro obyvatele regionu Mikulovsko soustava privátních zařízení.

Počet lékařů a počet zařízení jsou považovány obcemi za poměrně dostačující. Nedostatky jsou obyvateli pocíťovány v kvalitě a druzích poskytované péče a léčebných nebo rehabilitačních služeb, které nejsou dosud srovnatelné se standardy vyspělých zemí. I z pohledu lékařů jsou v oblasti zdravotní péče kromě problematického způsobu financování tohoto resortu v mikroregionu shledávány další nedostatky, jako je realizace kvalitní rehabilitace s vodoléčbou, chybějící audio pracoviště, oddělené pracoviště pediatra, pracoviště pro endoskopii apod.

- **Dům zdraví Mikulov, s. r. o.**

Poskytuje komplexní nabídku oborů zdravotní péče včetně potřebného technického zázemí. Je největším zařízením tohoto typu ve spádové oblasti širší než je mikroregion Mikulovsko.

Dům zdraví Mikulov je situován v budově bývalé polikliniky a soustřeďuje léčebnou a preventivní péči pro celý region, avšak kapacitně potřebám území nepostačuje. V tomto zařízení naleznou obyvatelé Mikulova a mikroregionu Mikulovska níže uvedená pracoviště:

Pracoviště	Jméno lékaře	Pracoviště	Jméno lékaře	Pracoviště	Jméno lékaře
Diabetologie	MUDr. Brada	Oční lékař	MUDr. Papoušková MUDr. Hendrychová	Zubní lékař	MUDr. Hrazdára
Gynekologie	MUDr. Hortvíková	ORL	MUDr. Koneš MUDr. Kynická	Laboratoř	
Hepatální poradna	MUDr. Měšťánková	Ortopedie	MUDr. Šťávik	Rentgen	
Chirurgie	MUDr. Albrecht	Praktický lékař	MUDr. Pavelka	Lékárna	
Interna	MUDr. Bittnerová	Psychiatrie	MUDr. Kamenická	Lékařská služba první pomoci	
Kardiologie	MUDr. Stránil	Revmatologie	MUDr. Spěvákova	Záchranná služba	
Kožní	MUDr. Grublová	SONO	MUDr. Lanžhotský		
Neurologie	MUDr. Jurník MUDr. Běhůnková	Urologie	MUDr. Jurenka		

- **Zdravotní středisko Mikulov**

Další komplexní nabídku oborů zdravotní péče včetně potřebného technického zázemí poskytuje v Mikulově Zdravotní středisko na ul. Piaristů. Sídli zde již několik let, ale v letech 2003/2004 prošlo celkovou rekonstrukcí. V tomto zařízení naleznou obyvatelé Mikulova a mikroregionu Mikulovska níže uvedená pracoviště :

Pracoviště	Jméno lékaře
Plicní a interní	MUDr. Fobl
Alergologie	MUDr. Teturová
ORL	MUDr. Dvořáková
Diagnostický ultrazvuk	MUDr. Loučková
Klinická logopedie	Mgr. Konešová
Praktický lékař pro děti a dorost	MUDr. Poláček
Rehabilitační ambulance	MUDr. Stříž
Masáže	
Lékárna	
Kosmetika	

- **Další privátní ambulance specialistů**

Pracoviště	Jméno lékaře
Gynekologie	MUDr. Danada (Mikulov)
Chirurgie	MUDr. Hofírek (Mikulov)
Interna	MUDr. Měšťánek (Mikulov)

- **Praktičtí lékaři**

Jméno lékaře
MUDr. Horová (Mikulov)
MUDr. Šimek (Bavory, Mikulov, Milovice, Sedlec,)
MUDr. Pluháček (Březí)
MUDr. Janošková (Jevišovka, Novosedly)
MUDr. Švanda (Drnholec)
MUDr. Švandová (Brod nad Dyjí, Dolní Dunajovice, Horní Věstonice a Perná)

- **Pediatři**

Jméno lékaře
MUDr. Poláčková (Mikulov)
MUDr. Poláček (Mikulov)
MUDr. Pekař (Dolní Dunajovice, Jevišovka, Novosedly)
MUDr. Kosek (Drnholec)
MUDr. Strouhalová (Dolní Věstonice)

- **Zubní lékaři**

Jméno lékaře
MUDr. Bázlík
MUDr. Bázlíková (Mikulov)
MUDr. Hrazdára (Mikulov)
MUDr. Fabiánek (Novosedly)
MUDr. Nečasová (Drnholec)
MUDr. Ondráčková (Mikulov)
MUDr. Štefanová (Mikulov)
MUDr. Talacková (Mikulov)

- **Privátní lékárny**

V Mikulově, Dolních Dunajovicích a v Drnholci.

- **Nemocniční péče**

Nemocniční péči poskytuje státní zařízení - Nemocnice Břeclav, p. o. V bývalé nemocnici ve Valticích působí soukromá zdravotnická společnost. Nyní jsou zde pouze nemocniční infekční oddělení a lůžkové zařízení následné péče, které slouží pro celý okres Břeclav.

Hygienická služba je zajišťována státní organizací – Krajskou hygienickou stanicí Jihomoravského kraje, územní pracoviště Břeclav, která sídlí v Břeclavi a provádí jak úkoly státní správy na úseku hygieny, tak služby lékařské hygieny (očkování apod.).

- **Veterinární péče**

Veterinární služba je zabezpečována Krajskou veterinární správou pro Jihomoravský kraj, inspektorát Břeclav, se sídlem v Hustopečích. Ambulantní veterinární služby poskytují soukromá pracoviště veterinárních lékařů v Mikulově. Zatímco preventivní veterinární péče je hodnocena poměrně příznivě, jsou zejména chovateli malých zvířat pocítovány nedostatky v možnostech jejich komplexního ošetření a léčby.

4.10. Kultura a kulturní památky

Kulturní život regionu a existující kulturní zařízení spolu s regionálními kulturními tradicemi by měly být rozvíjeny v souladu s moderními metodami ožívování společenského a kulturního života. Jde o oblast, kde se nejlépe projeví jak vztah k místu, tak schopnost spolupráce veřejné správy, hospodářských subjektů, státního i soukromého sektoru, škol, neziskových organizací a církví.

Kultura a kulturní aktivity mají nestejnou intenzitu v jednotlivých částech mikulovského regionu, což je dáno i historickými tradicemi. Významnou roli dnes hraje zejména město Mikulov, které je atraktivním kulturním centrem nejenom mikroregionu Mikulovsko, ale celého jihu Moravy s odezvou na druhé straně hranic.

4.10.1. Kulturní památky

Na území regionu se nachází velké množství kulturních památek, profánních i církevních. Nesmírným kulturním bohatstvím je soubor památek v Městské památkové rezervaci Mikulov v jejím ochranném pásmu, v čele se zámek, náměstím s morovým sloupem a zejména s Dietrichsteinskou hrobkou. Náměstí je proslulé rovněž renesančním sgrafitovým domem U Rytířů. Ojedinelou kompozici tří vrchů ve městě dotváří Svatý kopeček s poutní cestou ke kapli sv. Šebestiána a ke zvonici, lemovanou 14 kaplemi a drobnými sakrálními stavbami. Dosud ne zcela doceněným památkovým souborem je pozůstatek židovského města v podzámčí s jedinou v Mikulově zachráněnou synagogou a nejrozsáhlejší židovský hřbitov na Moravě.

Památkově chráněné objekty jsou v různorodém vlastnictví a během posledního desetiletí byla jejich značná část obnovena a zrekonstruována, přesto však některé z nich, stejně jako urbanistický prostor městské památkové rezervace, trpí některými architektonickými závadami z minulosti. Část památek je třeba ještě citlivě obnovit.

Velmi hodnotná je barokní lidová architektura vinařských domů v památkové rezervaci Pavlov i kulturní památky na návsi v Dolních Věstonicích s vyhlášeným ochranným pásmem.

Slávu a bohatství panství připomíná dominanta obce se zámek a kostelem v Drnholci, podobně jako zříceniny hradů Děvičky a Sirotečí hrad na Pálavě.

Proslulými jsou archeologická naleziště a památky v Dolních Věstonicích a v Pavlově. Nálezy z dob lovců mamutů a Věstonickou venuši zná celý kulturní svět.

V posledním desetiletí byly mnohé kulturní památky v regionu doslova zachráněny před nevratnou zkázou, mnohé památky byly obnoveny podle zásad památkové péče, některé však byly i neuváženými zásahy nebo neukázněnými vlastníky při přestavbě po stránce historické poškozeny. Celkově se však stav kulturního dědictví nepochybně výrazně zlepšil a finanční prostředky do něho vložené byly ať ze zdrojů státních, územních nebo soukromých nemalé. Výrazně přispíval ze svého rozpočtu Okresní úřad v Břeclavi formou příspěvků vlastníkům památek podle zákona o památkové péči, z Programu záchrany architektonického dědictví a Regenerace městských památkových rezervací byly finančně podpořeny velké stavby obnovy památek v Mikulově (zámek a Dietrichsteinská hrobka), ze střešního fondu MK ČR byly uvolněny finanční příspěvky i soukromým vlastníkům domů například v Pavlově. Režim nakládání s památkami se řídí zákonem o památkové péči, jehož základním principem je odpovědnost vlastníka kulturní památky za její stav. Pravomoc příslušného státního orgánu je

rozhodovat o způsobu jejího užívání a zásahů do památky. Podle této právní úpravy existuje i možnost finančního příspěvku státu na obnovu památky, a přestože byla při obnově mikulovských památek i památek v mikroregionu v posledních letech mnohokrát tato pomoc uplatněna, je všeobecně rozšířen názor o přílišném zasahování státu do práv vlastníků bez příslušné kompenzace. Přesná bilance poměru vložených prostředků vlastníků památek, státu a územních rozpočtů není k dispozici, problém je však zřejmě především v komunikaci jednotlivých stran a mnohdy nevyjasněné filozofii památkové péče, zastaralým památkovým zákonem a strukturou institucí památkové péče.

- **Bavory**

V Bavorech je nejvýznamnější památkou farní kostel sv. Kateřiny z let 1740-1742 na starším, patrně gotickém základu, jediná monumentální architektura v obci. Je nutno jej obnovit, provést sanaci krovu, odvlhčení zdiva a další práce v hodnotě cca 1,5 mil. Kč. Socha sv. Jana Nepomuckého je kvalitní rokoková práce z první třetiny 19. století se zajímavě utvářeným a zdobeným soklem, kaplička u státní silnice je pozdně barokní drobná stavba oživující rovinatou krajinu, sloužící jako důležitý orientační bod. Boží muka u hřbitova jsou tvarově zajímavá výrazně umístěná boží muka z pozdního 18. století s gotizujícími detaily. Dům čp. 71 byla přízemní stavba s výrazným a v kraji nepříliš častým motivem žudra s arkádovým zápražím, doklad lidového stavitelství z první poloviny 19. století, avšak byl zbourán.

- **Brod nad Dyjí**

Mezi architektonické památky v Brodu nad Dyjí patří především kostel sv. Jana Nepomuckého z r. 1770 a sochy sv. Floriána a Jana Nepomuckého na návsi. Chráněna je ještě kaple z konce 18. století na návrší na počátku vsi a dům č. p. 83.

- **Břeží**

Kulturní památky v Břeží - socha sv. Floriána u hasičské zbrojnice, kamenná, silně rustikální sochařská práce z roku 1893, socha sv. Jana Nepomuckého u fary, rovněž kamenná kvalitní sochařská práce z doby vrcholného baroka, v kompozičním vztahu k fáře. Farní kostel sv. Jana Křtitele je historizující stavba z období pozdního romantismu z let 1853-1857, z části v renesančních, z části v barokních formách. Movitou kulturní památkou je skleněný lustr v kostele, který byl v minulých letech restaurován nákladem cca 300 tis. Kč. Na kostele je nutné provést opravu krovu a poškozené střešní krytiny, stejně jako opravu fasády. Předpokládané náklady na zabezpečovací práce činí cca 6 mil. Kč. Fara na návsi s branou a hospodářským stavením je stavbou z roku 1741 a je jedinou architektonicky výraznou budovou z období baroka v obci. Kaplička u silnice do Mikulova je pozdně barokní stavba, jedna z mála dochovaných tohoto druhu v kraji, bohužel je i v důsledku své lokalizace na krajnici frekventované silnice z Mikulova ve velmi špatném stavu.

- **Dobré Pole**

V Dobrém Poli se nacházejí následující památky: socha sv. Floriána u silnice do Břeží, práce z druhé poloviny 19. století, socha sv. Jana Nepomuckého na návsi, sochařská práce z pozdního 18. století, oživující prostranství návsi. Úprava soklu s nápisem je doklad česko-chorvatských vztahů ve dvacátých letech 20. století. Kaplička v polích za obcí je stavba

nepříliš časté půdorysné dispozice výrazně se uplatňující v rovinaté krajině, je to důležitý orientační bod, kterou je nutno zrestaurovat. Kříž z roku 1835 u kostela je kamenická práce s korpusem Ukřižovaného z roku 1835, ve formách vyznívajícího klasicismu s některými barokními detaily. Farní kostel sv. Cecílie církve římskokatolické je v jádru pozdně gotická a renesanční stavba s pozdějšími úpravami, tvořící výraznou dominantu obce. Opravy kostela započaly v roce 2003 – bylo provedeno odvlhčení a oprava části fasády. V následujících letech bude nutné provést sanaci krovu, opravu a nátěr krytiny. Předpokládané náklady na zabezpečovací práce činí cca 7 mil. Kč a na náročnější opravy cca další 1 mil. Kč.

Obr. č. 5 Obec Dobré Pole - věž farního kostela

- **Dolní Dunajovice**

Rovněž Dolní Dunajovice mají řadu kulturních památek. Socha sv. Floriána u mostku je novodobá, umělecky nevýznamná socha z roku 1775, avšak tvoří s protější sochou sv. Jana Nepomuckého výraznou skupinu po stranách mostku. Socha sv. Marka v polích leží jihozápadně od vsi, jde o sochařskou práci z roku 1850, ikonograficky nepříliš častou, v přímém vztahu k dějinám obce, avšak v neuspokojivém stavu. Pranýř, kulturně-historická památka z 18. století, je v této architektonicky náročnější podobě již jen ojediněle dochován. Na gotickém základu ze 16. století byl postaven v letech 1647-1657 presbytář a východní část

lodi farního kostela sv. Jiljí. V letech 1693-4 byla loď kostela prodloužena o raně barokní přístavbu a o čtyřbokou věž. V roce 1764 byla dostavěna nová sakristie a kaple Božího hrobu. V letech 1845-9 a znovu v roce 1897 byla prováděna celková oprava kostela. Vnitřní bohaté vybavení kostela je datováno ze 17.-18. století. V roce 2001 byla provedena oprava krovu s výměnou krytiny. Dále je nutné provést odvlhčení kostela a vyspravení fasády s novým nátěrem. Předpokládané náklady na tyto opravy činí cca 3 mil. Kč. Fara je architektonicky výrazná stavba z první čtvrtiny 18. století. Další drobnou stavbou jsou boží muka u silnice do Břeží a další s ornamentálním křížem v trati v poli. Dům č. 187 na Poštovní ul. č. 9 je stavba z pozdního 18. století s pozdějšími úpravami a patrovým volutovým štítem, výrazně se podílející na vzhledu prostranství, podobně jako dům čp. 59 na ulici Hlavní č. 109.

• Dolní Věstonice

Zřízením ochranného pásma kolem památek v obci Dolní Věstonice je sledována zvýšená ochrana prostředí památek před případnými nepříznivými vlivy z nejbližšího okolí a před rušivými zásahy, zvláště při stavebních změnách v území vymezeném ochranným pásmem. Území ochranného pásma v Dolních Věstonicích je charakterizováno takto: Soubor památek mimořádné kulturní a historické hodnoty mezi něž náleží památky církevní, doklady archeologické povahy i doklady lidového stavitelství, zejména rolnické a vinařské kultury tvoří významný celek. Hodnota souboru je zvýrazněna krajinným prostředím CHKO Pálava a přírodou kolem Novomlýnských nádrží.

Farní kostel sv. Michala s nejstarší částí kostela, ranně-gotickou čtyřbokou masivní věží, pochází z 2. pol. 13. století, roku 1581 byl kostel přestavěn a zvětšen ve stylu pozdní gotiky, ale tato část se nedochovala, neboť v roce 1706 byla zbourána a dostavěna barokní přístavbou. Z poloviny 18. století pochází pozoruhodná vnitřní sochařská výzdoba z dílny Ignáce Lengelachera. Na věži kostela je dochován velký zvon pocházející z r. 1545. V letech 1994-2000 bylo provedeno přeložení krytiny, výměna žlabů a dešťových svodů, vyspravení tesařských konstrukcí, venkovní odvlhčení kostela, oprava a nátěr fasády, oprava hodin.

V další etapě prací je potřeba provést restaurování vnitřního vybavení kostela, výmalbu, opravu dlažby, zrestaurování dřevěných lavic, které jsou napadeny dřevomorkou, výměnu železných dožilých oken a opravu varhan. Předběžné náklady (bez restaurování soch) na tyto práce činí cca 3 mil. Kč, nároky na restaurování sochařské výzdoby nebyly dosud odhadnuty.

Obr. č. 6 Obec Dolní Věstonice - sousoší Panny Marie

I řada dalších památek v Dolních Věstonicích je z hlediska umělecko-historického velmi cenná: sousoší Panny Marie u kostela, kvalitní datovaná sochařská práce z roku 1724, dílo sochaře I. Lengelachera, po restaurování v roce 1995-96, radnice čp. 11, v jádru jedna z nejstarších staveb obce z počátku 17. století s typickou úpravou hlavního průčelí, sousoší sv. Luitgardy před kostelem, což je rovněž dílo ze třetího desetiletí 18. století sochaře Ignáce Lengelachera či socha sv. Floriána ve vsi, sochařská práce z roku 1811 výrazně oživující prostranství vnějšího obvodu obce. Socha sv. Jana Nepomuckého je barokní socha na návsi, která byla nedávno zrestaurována. Mezi domy číslo 28 a 29 jsou boží muka s kapličkou a další boží muka z 18. století jsou výrazně umístěná v krajině.

Vysoká zahrada je významná archeologická lokalita, dokladující osídlení ve starší době kamenné nepřetržitě osídlené až do doby hradištní. V soukromém vlastnictví je sýpka, dříve mlýn, pozoruhodná pozdně barokní stavba, která byla v polovině 90-tých let téměř demolována tehdejším vlastníkem, což bylo kvalifikováno jako trestný čin a pachatel byl za něj odsouzen. Zůstatek památky byl ponechán jako torzo. K areálu památky patří brána bývalého mlýna, monumentální pozoruhodně utvářená a poněkud rustikalizovaná stavba z druhé poloviny 18. století se sochařskou výzdobou, kterou je třeba restaurovat. Dům č. 4 je datovaná památka z roku 1684 s pozdějšími úpravami, v půdorysné dispozici charakteristická pro oblast jižní Moravy, ale je ve špatném stavu. Dům č. 92 je stavba statku z minulého století s pozdějšími úpravami z počátku 20. stol., v půdorysu i dispozici je usedlost rovněž charakteristická pro oblast jižní Moravy. Dům č. 151 (nyní č. 52) je velmi kvalitní stavba venkovské proveniencí s renesančním jádrem, po celkové rekonstrukci a slouží kromě bydlení také jako prodejna keramiky a upomínkových předmětů.

• **Drnholec**

V Drnholci jsou památky soustředěny zejména v prostoru okolo náměstí - ve druhé polovině 90-tých let byl zrestaurován sloup Panny Marie na náměstí, což je mohutný čtyřboký sokl nesoucí 4 nárožní polopilíře se sochami světců. Uprostřed má odstupňovaný tvarovaný nástavec, z něhož vyrůstá pylon zdobený oblaky a hlavami andělů. Na vrcholu je zlacená socha Panny Marie.

Farní kostel Nejsvětější Trojice byl postaven jako novostavba v letech 1750-1757 na novém pozemku podle projektu brněnského architekta Antonína Grimma v originálním barokním slohu, s vnitřní výzdobou od sochaře Ondřeje Schweigela a malíře Josefa Sterna. V závěru války r. 1945 byl těžce poškozen a záchranné opravy byly prováděny až do roku 1960. Jde o stavbu vysoké hodnoty umělecko-historické, a to jak velkorysou kompozicí své architektury, tak i velmi hodnotnou vnitřní výzdobou. Je potřeba zajistit celkovou obnovu objektu, spočívající v obnově fasády průčelí, opravě krytiny věží včetně věžních křížků a makovic, opravu oken, restaurování kamenných prvků včetně vstupního schodiště, opravu fasády lodi, odvlhčení zdi kostela a statické zabezpečení kleneb včetně nosného zdiva. Celkové finanční náklady na zajištění obnovy činí cca 15 mil. Kč.

Budova fary byla původně kostelem sv. Martina, jež byl ze své románské podoby několikrát rozšiřován a v roce 1765 byl přestavěn na dvoupodlažní faru. Úpravy fary proběhly rovněž po válce, neboť i ta utrpěla v bojích jako kostel. Objekt je zavlhlý, je nutné provést odvlhčení, opravu fasády, jinak je v uspokojivém stavu. Náklady na opravy jsou odhadnuty na cca 1 mil. Kč.

Obr. č. 7 Obec Drnholec – sloup Panny Marie

Zámek Drnholec představuje feudální sídlo mající kořeny na prahu vrcholného středověku. Přednostmi drnholeckého zámku, kromě dominantní polohy, uplatňující se v dálkových i bližších pohledech ze všech světových stran a kromě uměřené tektoniky klasicistních fasád ve východní, historické polovině stavby, jsou soubory cenných renesančních a raně barokních zaklenutých prostor s pozoruhodnými manýristickými štukaturami odkazujícími na umělecký okruh Italů činných ve službách Dietrichsteinů a Liechtensteinů kolem poloviny 17. století. Objekt není v dobrém stavebně technickém stavu a je nutno provést v rámci obnovy statické zabezpečení budovy podélným a příčným stažením, odvlhčení objektu, opravu fasády objektu, opravu vadných prvků krovu, opravu schodiště u hlavního a bočního vstupu. Předpokládané náklady jsou cca 50 mil. Kč.

Hospodářské budovy - předzámčí sestávají ze sýpky a konírny. V interiérech konírny patří k pozoruhodným konstrukčním detailům renesanční a barokní lunetové, z části hřebínkové klenby. Sýpka za administrativní budovou na jihu je situována při ohradní zdi fary. Jde o hranolovou, původem barokní solitérní stavbu, jejíž průčelí uzavírá oběh profilované korunní římsy podkládající valbovou střechu s námětky. V interiéru je užitková dřevěná konstrukce pater rámových stropů. Stav povrchové úpravy objektu je dezolátní, profilovaná korunní římsa i římsa kordonová jsou do hloubky rozrušené. Negativním jevem je vysoko vzlínající kapilární vlhkost. Tytéž závady platí i pro sousední administrativní patrovou budovu dvora a k ní přiléhající budovy hospodářské. Objekt zámeckého dvora je významným urbanistickým prvkem Drnholce a je jednou z dominant obce, spolu s historickou zástavbou okolo východního konce náměstí. Se zámekem, zámeckým parkem a kostelem vytváří mimořádně hodnotný urbanisticko-architektonický prostor v obci. Jeho stav je možno charakterizovat jako havarijní. Areál patřil před rokem 1989 státnímu statku, nyní je v soukromém vlastnictví.

Brána na mostě k zámku je volně stojící stavba s půlkruhovým podchodem, po obou stranách menší pravoúhlé branky, nároží bosovaná, park u zámku je přírodní areál obklopující budovu zámku na jižní a východní straně na prudkých svazích. Zeleň vytváří vhodnou podnož zámecké budově.

Radnice (radniční hostinec) je jedna z nejstarších datovaných staveb v obci. Je to renesanční budova z roku 1591 se zajímavými architektonickými prvky s pozdějšími úpravami. Vzhledem k tomu, že objekt není využíván ani udržován, je jeho stav špatný a je nutno je provést alespoň udržovací práce, jako je vyspravení střechy a dešťových svodů i opravu fasády, aby nepůsobil rušivě přímo na náměstí obce.

Socha sv. Jana Nepomuckého na mostě přes Dyji je rustikální sochařská práce z první poloviny 18. století. S protějším pylonem, který je ojedinělým architektonickým útvarem z doby kol. roku 1700, tvoří výrazný kompoziční celek. Boží muka u rozcestí Novosedly - Drnholec - Brod nad Dyjí jsou architektonicky pozoruhodným objektem z první poloviny 19. století. Domy č. 8 a 10 na Nám. Svobody jsou empírové stavby na starším jádru, důležité z hlediska zástavby obce. Dnešní úprava je z 19. století. Dům č. 201 na ulici Tyršova je pozdně barokní dům v urbanisticky exponovaném místě, pozdějšími úpravami byl značně znehodnocen. Sloužil jako pošta.

- **Horní Věstonice**

V obci Horní Věstonice byl v roce 1769 postaven kostel sv. Rosalie, který je zapsán na seznamu chráněných památek. Kostel prošel rekonstrukcí v roce 1853. Mezi památkami je zapsána také budova fary z poslední čtvrtiny 18. století, kříž u kostela, socha sv. Floriána na návsi a boží muka na odbočce do Perné při cestě do Mikulova. Na katastru leží pozůstatky nejméně známého třetího hradu na Pálavě - Neuhaus, Nového hradu. Ten nechal postavit moravský markrabě Jan Jindřich v letech 1368-1376 na obranu zemské hranice a jako protiváhu sousednímu liechtensteinskému majetku, jenž v té době zabíral široké okolí. V době husitských válek se i on dostal do rukou Liechtensteinů a pravděpodobně byl zničen za husitského tažení jižní Moravou v r. 1426, neboť v písemných pramenech se po roce 1420 nikdy neobjevuje.

- **Jevišovka**

V obci Jevišovka se nacházejí tyto kulturní památky: věž kostela sv. Kunhuty, jediný ve 20. století podstatně upravený zůstatek původně gotické stavby, výrazná dominanta obce, která byla v roce 1996 obnovena. U kostela se nachází socha sv. Jana Nepomuckého, kvalitní datovaná sochařská práce z roku 1741. Kříž u polní cesty do Hrušovan n. Jevišovkou je kamenný datovaný kříž s korpusem Ukřižovaného z roku 1772, výrazně se uplatňující v krajině. V roce 2002 byl zrestaurován.

Obr. č. 8 Obec Jevišovka – kostel sv. Kunhuty

- **Klentnice**

Sírotčí hrádek je torzem hradní architektury z přelomu 13. a 14. století. Má zajímavou dvoudílnou dispozici, která využila dvou skalních útesů, na něž byl hrad postaven. Byl opuštěn v polovině 16. století a dnes tvoří cennou dominantu kraje na území národní přírodní rezervace.

V interiéru obce se uplatňují následující kulturní památky - socha sv. Floriána u kostela, nalidovělá sochařská práce z pozdního baroka, socha sv. Jana Nepomuckého, rovněž barokní sochařská práce z první poloviny 18. století, výrazně oživující prostranství, farní kostel sv. Jiří, tvarově dosti ušlechtilá rokoková architektura s rysy klasicismu z let 1783-1785, který byl péčí církve a obce v minulých letech zásadně obnoven. Fara je z roku 1869 a po opravě nákladem 160 tis. Kč tvoří s kostelem harmonický celek. Na cestě do Pavlova se nacházejí boží muka, pozdně barokní boží muka v kraji hojně se vyskytujícího typu, oživující svým umístěním okolí, a důležitý orientační bod. Významná je archeologická lokalita Tabulová hora a Kotel. Oblast byla osídlena již v pozdní době bronzové, jsou zde i nálezy jiných kultur a je dokladem trvalého osídlení jižní Moravy.

- **Mikulov**

Mikulov představuje městský soubor malebně rozložený v neopakovatelné krajinné scénérii jižního výběžku Pavlovských vrchů. Ministerstvo kultury ČSR výnosem ze dne 13. dubna 1982 č. j. 7646/82-VI/1 prohlásilo historické jádro města Mikulova za památkovou rezervaci. Okresní národní výbor v Břeclavi, odbor kultury, rozhodnutím ze dne 1. 9. 1987 vyhlásil okolo městské památkové rezervace ochranné památkové pásmo. V Mikulově je podle operátů Ústředního seznamu kulturních památek 187 nemovitých kulturních památek a řada památek movitých. Evidenční údaje nejsou zcela přesné, a proto na dlouholeté naléhání

z praxe započal konečně v roce 2000 příslušný památkový ústav s revidencí památek a jejich vlastníků a zjišťováním jejich skutečného stavu nebo fyzické existence (některé evidované památky již neexistují). Samostatné rejstříkové číslo nese památková rezervace, jednotlivé památky mají buďto svoje vlastní rejstříkové číslo nebo podčíslo památkové rezervace.

Nejrozsáhlejší památkou a dominantou města je areál mikulovského zámku s dochovaným opevněním, zahradou a rozsáhlým komplexem budov, ve kterém sídlí Regionální muzeum v Mikulově a je kulturním a společenským centrem města i regionu. V minulých letech byla obnovena jižní a západní fronta fasád hlavní zámecké budovy. Byly zpevněny hradební zdi západního zámeckého svahu, opraveny východní a západní terasy zámku, byla opravena východní fasáda – knihovna a hlavní věž zámku. Vnitřní úpravy zahrnovaly rekonstrukce technických rozvodů a vytápění objektů, v roce 1999 byl uveden znovu do provozu rekonstruovaný velký zámecký sál. Poměrně značné náklady budou potřeba pro statické zabezpečení hradeb a restaurátorské práce uvnitř zámku a zámecké knihovny. Zámek je ve vlastnictví státu, právo hospodaření vykonává Krajský úřad Jihomoravského kraje v Brně.

Obr. č. 9 Město Mikulov - zámek

Nejvýznamnější kulturní památkou ve vlastnictví Města Mikulov je kostel sv. Anny - Dietrichsteinská hrobka, což je bývalý kapucínský kostel vystavěný v letech 1704-1710 a po požáru v roce 1719 upravený arch. Jindřichem Kochem. Raně barokní dvouvěžové a plasticky bohatě pročleněné západní průčelí hrobky pohledově uzavírá severovýchodní stranu Náměstí a náleží k architektonickým dominantám města s mimořádným urbanistickým významem. Od druhé poloviny devadesátých let probíhá náročná rekonstrukce spočívající v odvlhčení objektu, opravě fasády, úpravě interiérů a restaurování mobiliáře. Od roku 2001 je hrobka zpřístupněna veřejnosti. Celková částka na její rekonstrukci byla cca 88 mil. Kč.

Sousoší Nejsvětější Trojice na Náměstí je významná památka v interiéru Náměstí, na průsečíku hlavních os horního a dolního náměstí. Jde o stojící architekturu 3 sloupů na úzkém stupňovitém podnoží, vrcholící trojúhelným vysokým jehlancovým nástavcem. Plastiky, dotvářející kompozici sloupu, provedl Ignác Lengelacher. Sloup byl zřízen v roce 1725 a obnovován v roce 1897. Má uměleckou i urbanistickou hodnotu drobné architektury dotvářející prostory města.

Významnou památkou ve vlastnictví města Mikulova je renesanční sgrafitový dům U Rytířů na Náměstí, jehož urbanistická i architektonická hodnota je zcela mimořádná. Fasády hlavní budovy jsou až po kordonovou římsu druhého patra pokryty sgrafitovou výzdobou, v přízemí diamantovou bosáží s vloženými pásy figurálních výjevů. Jednopatrové dvorní křídlo s arkádovým schodištěm a ochozem má rovněž fasádu zdobenou v úrovni prvního patra sgrafitovým pásem s rostlinnými a zvířecími motivy. Dům reprezentuje renesanční výstavbu města v 16. století, nástavba II. patra byla provedena kolem roku 1840. Navazující jednoposchodový dům je klasicistní. Fasáda domu byla v devadesátých letech restaurována, ale nyní se projevují statické poruchy.

Nejvýznamnějšími kulturními památkami ve vlastnictví církve římskokatolické jsou farní kostel sv. Václava, piaristický kostel sv. Jana Křtitele a řada domů na mikulovském náměstí a sakrální stavby na další dominantě města, na Svatém kopečku.

Kostel sv. Václava je situovaný na vyvýšeném plató při severovýchodním úseku opevnění zámku, s nímž je spojen krytým mostem. Založení kostela v těchto místech se vztahuje již k počátkům města. Dochovaná stavba byla prováděna od konce 15. století s prolínáním pozdně gotické architektury s renesanční výzdobou kleneb. Věž byla obohacena o arkádový ochoz na počátku 17. století a upravována byla v roce 1709. Krytý most spojující kostel s areálem zámku byl vystavěn na sklonku 18. století. Kostel se vyznačuje nespornými architektonickými a uměleckými hodnotami a v panoramatu města se uplatňuje jako výrazná urbanistická dominanta. Je nutné provést výměnu dožilé střešní krytiny, vyspravení krovu, oprav a výměnu klempířských prvků, opravit fasádu včetně kamenických prvků, odvlhčit zdi kostela a obnovit interiér, jehož některé prvky jsou v havarijním stavu (mramory). Předběžný odhad činí cca 15 mil. Kč. Pod věží kostela byla v roce 2003 zpřístupněna expozice o vývoji města a kostnice umístěná v Lobkovické kryptě.

Piaristický kostel sv. Jana Křtitele je součástí bývalého piaristického kláštera. Byl vystavěn v letech 1631-1689 a pozdně barokně byl upraven v 18. století. Klenby kostela pokrývají pozoruhodné fresky Františka Antonína Maulbertsche a Bedřicha Leichera. Právě díky dílům F. A. Maulbertsche je kostel sv. Jana Křtitele považován za jeden z evropských skvostů pozdního baroka. Ke kostelu se přičleňuje čtyřkřídlová budova konventu (západní křídlo společně se sousedním gymnáziem), v přízemí kolem dvora otevřená půlkruhovými arkádami. Její raně klasicistní fasáda budovy refektáře a příznivá hmotová skladba s budovami gymnázia, konventu a kostela utvářejí charakter prostoru Komenského náměstí. Všechny stavby významným způsobem reprezentují podíl barokní architektury ve stavební

historii města Mikulova a vzhledem k exponované poloze mají významnou hodnotu urbanistickou.

Je nutné provést odvlhčení zdi kostela, opravit věž kostela a restaurovat interiér a mobiliář včetně varhan. Předpokládané náklady na tyto práce činí cca 10 mil. Kč.

Kaple sv. Šebestiána na Svatém kopečku je poutní kostel, který byl postaven v letech 1621-1630 v renesančním slohu za rozhodujícího přispění kardinála Františka Dietrichsteina. Roku 1786 byl zrušen a znovu vysvěcen v roce 1865. Náklady na obnovu kaple se odhadují na cca 1 mil. Kč.

Židovský hřbitov za Kozím vrchem je kulturně historický i kultovně významný areál, spadající dobou založení snad již do 15. století. Je dokladem dějin židovské obce a po pražském hřbitovu jde o nejrozsáhlejší židovský hřbitov u nás. Hřbitovní zeď je ve špatném stavu a náhrobky je nutno restaurovat, přičemž náklady se odhadují na min. 2 mil. Kč, oprava obřadní síně u hřbitova rovněž na 2 mil. Kč.

Pravoslavný kostel sv. Mikuláše, původně německý evangelický kostel, leží v jižní části města u silnice I/52. Je náročnou architekturou pozdního historismu, která tvoří jednu z hlavních dominant lokality. Objekt byl dobudován v r. 1903 stavitelem Trtílkem na objednávku Spolku evangelíků mikulovských. Pozornost zasluhují původní ornamentální malby interiéru se stylizovanými ranně křesťanskými motivy moravského malíře Jožky Uprky, které zrestauroval sochař a malíř Nikos Armutidis a doplnil je vlastní tvorbou. Vlastníkem objektu, který byl opraven, je církev pravoslavná.

Většina ostatních kulturních památek v Mikulově je v soukromém vlastnictví a slouží k bydlení či podnikání.

- **Milovice**

V Milovicích je kulturní památkou poklona sv. Jana Nepomuckého na návsi za kostelem. Jde o architektonicky - zvláště půdorysně - značně náročný, velmi hodnotný barokní objekt z pol. 18. století typu poklony. Boží muka u silnice k Pavlovu jsou architektonicky zajímavě řešenou drobnou sakrální památkou z konce 17. století.

Filiální kostel sv. Osvalda je jeden z nejstarších kostelíků v regionu, orientovaný k východu a je datován k roku 1332. V letech 1670 byl přestavěn a rozšířen do nynější podoby s hlavním oltářem na západní straně, v roce 1742 proběhly velké opravy a celková vnitřní výzdoba. V roce 2000 byla provedena oprava fasády nákladem cca 200 tis. Kč, odvlhčení kostela a oprava vnitřních omítek byly provedeny v roce 2001. Brána hřbitova pochází z doby po r. 1672 a je cennou památkou předbarokní renesanční architektury v obci. Brána byla pravena v roce 1997 nákladem cca 40 tis. Kč. Závadou je nevhodně umístěný sloup vedení NN a trafostanice.

- **Novosedly**

Dominantou návsi je v jádru ranně gotická stavba filiálního kostela sv. Oldřicha zřejmě ze 13. století, která však prošla pozdějšími úpravami. Na obnově kostela bylo proinvestováno celkem 500 tis. Kč. Další významnou památkou je socha Madony na vysokém toskánském sloupu na návsi, pocházející z konce 18. století. Kaplička Krista Trpícího je barokní stavba u silnice směrem na Nový Přerov, u cesty na Dobré Pole se nacházejí boží muka a dvě kapličky z 18. století. V posledním desetiletí byly restaurovány celkovým nákladem 250 tis. Kč kaplička a sloup P. Marie.

Obr. č. 10 Obec Novosedly - kostel

- **Nový Přerov**

V Novém Přerově jsou zapsanými kulturními památkami socha sv. Floriána z poslední třetiny 19. stol., jež byla nákladem 60 tis. Kč restaurována ve druhé polovině devadesátých let. Kamenný kříž s korpusem Krista u domu čp. 100, což je datovaná práce z roku 1834, byl renovován v roce 2003. Socha sv. Jana Nepomuckého je z roku 1915. Filiální kostel sv. Michala je v jádru ranně barokní stavba z konce 17. století s pozdějšími úpravami. V minulých letech proběhla náročná oprava krovu, střešní krytiny, odvlhčení kostela a oprava omítky včetně vnitřních oprav, vše v celkovém nákladu 1 200 tis. Kč.

Obr. č. 11 Nový Přerov – kostel sv. Michala

- **Pavlov**

Historické jádro Pavlova představuje ucelený soubor venkovské architektury, který dokládá vývoj sídla od renesance až podnes. Četnost architektonických památek a hrozba poškození jejich hodnot při zvýšené stavební činnosti po roce 1989, vedla Okresní úřad Břeclav k vydání rozhodnutí ze dne 12. 4. 1991 o vyhlášení ochranného pásma památkové rezervace Pavlov. Předmětem ochrany jsou památky lidové architektury, urbanistická struktura sídla a hmotová skladba v návaznosti na charakter krajiny. Následně byla nařízením vlády ze dne 24. 5. 1995, č. 127/1995 Sb., vyhlášena Památková rezervace Pavlov s odůvodněním, že Pavlov je celistvě dochovaná vesnice s návesním půdorysem středověkého původu. Jde o mimořádně významný soubor lidové architektury ze 16.-19. století, obsahující zděné obytné i hospodářské stavby na návsi i nadsklepní vinařské domy, v jejichž dispozičním řešení i výzdobě objektů se projevuje vliv městské architektury nedalekého Mikulova. Podle současného evidenčního stavu je do Ústředního seznamu kulturních památek zapsáno 36 památek obce Pavlov.

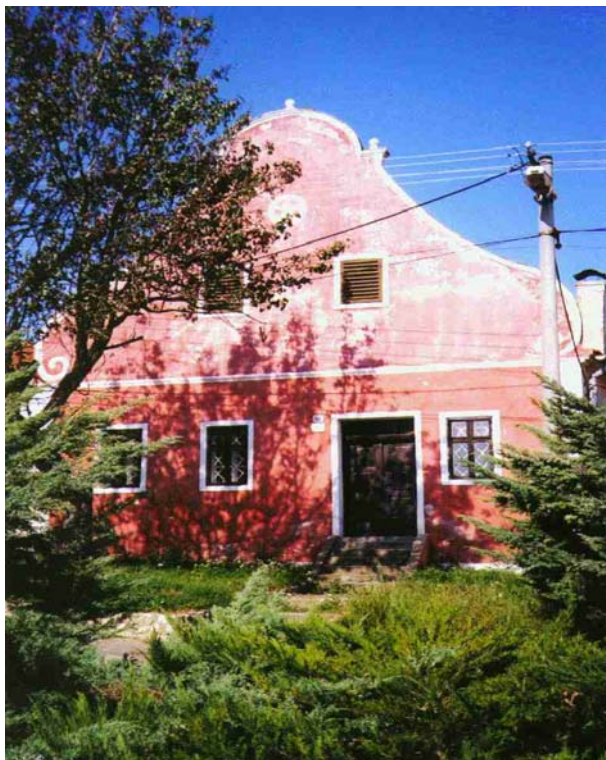
Obr. č. 12 Obec Pavlov – zřícenina hradu Děvičky

Ve vlastnictví státu je památka - zřícenina hradu Dívčí hrady (Děvičky). Jde o původní stavbu z počátku 14. století, později přestavěnou v 16. století. Dodnes se zachovaly pouze obvodové zdi a valené zaklenuté sklepy jižního obytného křídla. Hrad sledoval svým půdorysem tvar kopce, je rozvržen na nepravidelném protáhlém obdélníku uzavřeném vysokou hradební zdí, která má na západní straně půlkruhové zakončení. Za tímto plášťovým zdívem jsou dnes patrné zbytky palácových staveb na jižní straně. Hrad neztratil význam ani v 16. století pro svou polohu na jižní hranici země, ohrožované stále Turky a byl obydlen a udržován až do roku 1645, kdy byl zničen švédským vojskem. Dnes je objekt zříceninou a značně působivou dominantou širokého okolí. Konstrukce dochovaného zdíva je narušena, je nutné provést jeho zpevnění, úpravu korunního zdíva a odstranění náletových dřevin. Právo hospodaření vykonávají Lesy ČR, s. p., závod Židlochovice.

Jedno rejstříkové číslo má náves obce. Z urbanistického i architektonického hlediska jde o neobyčejně hodnotný celek, na jižní Moravě ojedinělý. Náves tvoří historické jádro obce Pavlova, jehož vznik se počítá do 13. století. V rámci obnovy je nutno provést úpravu návsi,

spočívající ve vyspravení chodníků a odstranění cizorodých typů dlažby - asphalt, betonová dlažba apod. Návsi by velmi prospělo odstranění venkovního vedení NN a jeho řešení kabelizací, odstranění satelitů na fasádách domů. Potřebná je úprava zeleně na návsi a odstranění nevhodných dřevin.

Jako celek je chráněna Česká ulice. Přes značné narušení celistvosti uličního tahu má Česká ulice mimořádnou uměleckou a historickou cenu. Na Moravě jde o ojedinělý výskyt nadsklepních venkovských domů s renesančními a barokními prvky.

Obr. č. 13 Obec Pavlov - dům Na Návsi

Další památkou ve vlastnictví obce je dům č. 88 - radnice. Uzavírá dolní stranu náměstí, má raně barokní vzhled, v interiéru je částečně dochovaná původní raně barokní dispozice ze 17. století. Změny v interiéru byly realizovány ve 30tých letech tohoto století. V minulých letech byla provedena komplexní obnova stavby a dnes slouží opět jako obecní úřad.

Farní kostel sv. Barbory je dominantou návsi. Věž a kněžiště jsou z roku 1658, kolem roku 1740 byla provedena přestavba a v roce 1829 přístavba kostela. Fasáda a krov kostela byly nákladem 1,8 mil. Kč opraveny, ale je ještě zapotřebí provést restaurování sochařské výzdoby. Náklady se odhadují na cca 5-10 mil. Kč. Významnou památkou je barokní hřbitov s ohradní zdí a vízkami. Řada dalších památek je v soukromém vlastnictví.

• **Perná**

V Perné je kulturní památkou sousoší Nejsvětější Trojice na sloupu na návsi, což je datovaná sochařská práce z roku 1865 a jako protějšek kostela je důležitou kompoziční složkou návsi. Socha sv. Jana Nepomuckého je datovaná sochařská práce z roku 1738, která se sousedními stromy zřetelně oživuje prostranství návsi. Kašna na návsi je umělecko-řemeslná práce neoempirových forem z roku 1902.

Dominantou návsi i obce je farní kostel sv. Mikuláše. Je to pozdně gotická stavba s četnými pozdějšími úpravami, opravená v polovině 90-tých let nákladem 1,2 mil. Kč. Fara je barokní budova z 18. století s původní dispozicí a architektonickou podobou, vlastnictví ČRK.

Na okraji obce se nacházejí ojediněle se vyskytující kamenná boží muka, která se pohledově výrazně uplatňují v krajině. Další boží muka jsou barokní drobná sakrální stavba, představující orientační bod v krajině. Zřícenina kaple sv. Antonína se nachází v obci a dokladuje někdejšího význam tohoto místa v 17. století. Zřícenina hradu Neuhausel (Neuhaus) – jedná se o zbytky rozsáhlého středověkého hradu pozoruhodné dispozice.

- **Sedlec**

V Sedleci je několik významných kulturních památek, které dokládají dlouhou a bohatou historii obce. Již v 17. století byl využit k vodoléčebným účelům sirný pramen, zmiňovaný dokonce v roce 1362 (podle SHP, ing. Kubeša). Na pozemku, na kterém se nalézal, byl dům, jehož přestavba dvorního křídla v letech kolem roku 1780 znamenala pro Sedlec poměrně velké klasicistní lázně, které byly provozovány až do roku 1945. Objekt je zapsán v ÚSKP, avšak v současné době je dvorní křídlo lázní ve velmi špatném stavebně technickém stavu. Za přispění státu se však v roce 1999 podařilo zabránit destrukci střechy. Obnovou prošla rovněž budova hlavního křídla, kde sídlí obecní úřad a pohostinství. Kostel sv. Víta byl v letech 1997-2000 obnovován za finanční dotace z POV a OkÚ. Po demolici v důsledku nárazu automobilu byla restaurována socha sv. Jana Nepomuckého u silnice při Novém rybníku. Dalšími kulturními památkami Sedlece jsou socha sv. Jana Nepomuckého před kostelem, socha Panny Marie u kostela a barokní sýpka ze 17. století.

Obr. č. 14 Obec Sedlec – objekt bývalých sirných lázní

4.10.2. Kulturní život a kulturní instituce, spolky

Přestože bohaté regionální folklorní tradice jsou již v současnosti ve značné míře využívány, lze stále posilovat jejich význam pro zdůraznění tvárnosti jak sídel, tak i celého kraje. V mikroregionu Mikulovsko není v důsledku dějinných událostí a dosídlení obyvatelstvem z různých částí země i reemigranty z Bulharska a Rumunska zachován

původní regionální folklór a tradice. Hody a jiné slavnosti, typické pro starousedlické části Moravy, mají v každé obci jiný charakter, stále ještě ovlivněný místem, odkud část osídlenců do obce přišla.

- **Bavory**

V Bavorech se konají občasně kulturní akce, místní výstava vín, tradici mají Kateřinské hody a vánoční beseda u cimbálu.

- **Brod nad Dyjí**

V Brodu nad Dyjí se koná během roku několik kulturních akcí – v lednu Myslivecký ples, v březnu dětský karneval, v polovině května jsou to krojované hody a v červnu se každoročně pořádá Dětský den. V obci působí MS SINAJ Brod nad Dyjí.

- **Břeží**

V Břeží je tomu podobně, hody se pořádají v listopadu ke sv. Martinovi a v zimních měsících se koná řada dalších společenských akcí, plesů a tanečních zábav, vánoční zpívání. V letních měsících pak např. letní country bál, diskotéky na koupališti a jiné akce. V obci je dostatečně veliký společenský sál se zázemím.

- **Dobré Pole**

V Dobrému Poli pracuje Kulturní spolek Daniel Dobré Pole, vyvíjí činnost nepravidelně, a myslivecké sdružení „Rovina“, které se také podílí na kulturním životě. Slavnosti, kulturní akce i hody jsou nepravidelné. Obci Dobré Pole chybí společenský sál, na jehož výstavbu nemá obec zatím dostatek finančních prostředků, akce jsou pořádány s ohledem na počasí.

- **Dolní Dunajovice**

V Dolních Dunajovicích mívají tradiční krojované hody první sobotu a neděli v září na návsi, která byla zrekonstruována k tomuto účelu nákladem 4,2 mil. Kč. Populární jsou výstavy vín, Letní slavnost vína a řada dalších akcí, které pořádají místní organizace Červeného kříže, Český zahrádkářský svaz, amatérské divadlo atd. V obci je vydáván časopis Naše obec.

- **Dolní Věstonice**

V Dolních Věstonicích se rovněž konají každoročně Michalské hody, dětský den při příležitosti Mezinárodního dne dětí a Mikulášská besídka.

- **Drnholec**

V Drnholci jsou činní zahrádkáři, včelaři, myslivci a SDH Dynamo. Plesy a zábavy pořádají myslivci a hasiči, TJ pořádá každoroční hody. Také v Drnholci mají tradici v přehlídkách vína - tzv. koštech. V obci je kino a kulturní dům.

- **Horní Věstonice**

V Horních Věstonicích se konají každoročně krojované hody, výstava vín a taneční zábavy, pro děti se pořádá dětský karneval a v červnu Dětský den.

- **Jevišovka**

Jevišovka je obcí, kde je spolkový a kulturní život málo rozvinutý, významnější kulturní akcí je již několikrát konané Setkání Chorvatů. Překážkou k bohatějšímu společenskému rozvoji je malý zájem občanů o kulturní dění v obci.

- **Klentnice**

V Klentnici obohacují volný čas spolkové aktivity hasičů, Sokola, vinaři organizují košt vína, před vánocemi jsou besídky a každoročně se konají hody.

- **Mikulov**

Kulturní a spolková činnost je rozvinuta zejména v Mikulově. Mnoho let zde působí národopisný soubor Pálava, vedle kterého se folklórem zabývá rovněž sdružení Národy Podyjí. Občanské sdružení Kytarový festival Mikulov, Sdružení hudebníků města Mikulova a pěvecký soubor Virtuosi di Mikulov pěstují a obohacují hudební život města. Historií a muzejní činností se zabývá Muzejní spolek v Mikulově, Občanské sdružení Morava rozvíjí taneční umění, Spolek přátel židovské kultury usiluje o záchranu a obnovu židovských památek města Mikulova.

Významnou kulturně-společenskou akcí Mikulova jsou tradiční slavnosti vína – Pálavské vinobraní, pořádané druhý víkend v září.

Nezastupitelnou roli v kultuře mají muzea se svým posláním uchovávat a prezentovat kulturní dědictví. Ojedinelé postavení má Regionální muzeum v Mikulově, které sídlí v kulturní památce, bývalém zámku Dietrichsteinů a je jediným vinařským muzeem v republice. Jeho zřizovatelem je Krajský úřad Jihomoravského kraje v Brně. Kromě své muzejní funkce plní i roli společenskou a kulturní. V jeho prostorách se každoročně, a v posledním desetiletí stále intenzivněji, koná řada akcí tohoto charakteru. Tradiční jsou Mikulovská sympozia, pořádaná Státním okresním archivem se sídlem v Mikulově, festivaly hudby, mezi nimiž dominují Kytarový festival, Mikulovské hudební slavnosti a koncerty z cyklu Concentus Moraviae. Sochařské a výtvarné umění má již tradici v přehlídce tvorby umělců s názvem Mikulovské výtvarné sympozium „dílna“. Umělci tráví aktivní tvorbou letní měsíce na zámku a svá zde vytvořená díla ponechávají v areálu zámku jako dar městu Mikulov. Část zrekonstruovaných zámeckých prostor - velký zámecký sál, Sál předků s nástupním schodištěm, malý klenutý sál - salu terrenu, propojenou s jižní venkovní terasou i zámecký sklep s obřím sudem pronajímá muzeum příležitostně ke komerčním účelům. Význam Regionálního muzea v Mikulově je i v tom, že v rámci mezinárodní struktury muzeí zprostředkovává důležité kulturní kontakty a zkušenosti v oblasti muzejnictví, archeologie i využívání kulturních zařízení, historických a folklorních tradic.

Činnost na úseku ochrany životního prostředí vyvíjí v Mikulově ČSOP a Centrum ekologické výchovy Pálava.

- **Milovice**

V Milovicích pracuje Myslivecký spolek a Svaz žen, aktivně činní jsou také hasiči, senioři se sdružují ve Svazu invalidů a důchodců. Hody se v obci konají poslední sobotu a neděli v srpnu. V obci Milovice byla v roce 2001 dokončena generální oprava kulturního domu.

- **Novosedly**

V Novosedlech jsou pořádány o druhém víkendu v srpnu hody, ve spolkové činnosti jsou aktivní hasiči, Sokol a Myslivecké sdružení. K většímu rozvoji kulturních aktivit v Novosedlech přispělo i vybudování víceúčelového sálu v budově radnice.

- **Nový Přerov**

Nový Přerov pořádá v rekonstruovaném kulturním domě plesy a řadu společenských akcí, v obci jsou činní hasiči, Český svaz chovatelů a Spolek pro obnovu venkova. Tradiční akcí je česko-rakouské setkání věřících, které se koná jednou za dva roky a je při něm na jeden den otevřen místní hraniční přechod. Také v obci Nový Přerov je každoročně pořádána výstava vín.

- **Pavlov**

V Pavlově jsou činné spolky vinařů, myslivců a rybářů, krojované hody jsou vždy druhou sobotu v srpnu. Místní vinaři předvádí své produkty na výstavách s ochutnávkou či na pořádaných Dnech otevřených sklepů.

- **Perná**

V Perné je poměrně bohatý společenský život. Působí zde hasiči, rybářské, včelařské a myslivecké sdružení, Český zahrádkářský svaz a vinařský spolek. Bartolomějské krojované hody se konají ve druhé polovině srpna a kromě nich bývají pořádány přehlídka dětských cimbálových muzik, masopust, vánoční zpívání, vinobraní, slavení jsou Tři králové a jako v žádné vinařské obci pod Pálavou nechybí košt vína.

- **Sedlec**

V Sedleci se konají ve druhém týdnu v červnu hody, organizují se zde dobrovolní hasiči a pracuje Sokol. V měsíci březnu organizuje ČZS tradiční výstavu vín. ZŠ připravuje besídky s divadelními představeními (pohádky pro děti) a soukromá hudební škola pořádá vánoční koncerty. OÚ pořádá besedy s důchodci za účasti zastupitelů obce. Obec plánuje rozvoj kulturně sportovního areálu za budovou sirných lázní.

4.10.3. Knihovny

Jedinečným fenoménem v oblasti kultury a vzdělávání i v evropském rámci jsou knihovny, které u nás mají dlouhou tradici. Ve všech obcích mikroregionu jsou fungující obecní knihovny otevřené alespoň jeden den v týdnu, v Mikulově je Městská knihovna s profesionálními službami (dvě pracovnice) otevřena každý den. Ze strany státu, kraje i obcí je nutná i v budoucnu další podpora knihoven, protože nákup knih je pro některé skupiny obyvatelstva finančně nedostupný.

Existence veřejných knihoven, zejména v malých obcích, je v zájmu kulturnosti a vzdělanosti národa velmi důležitá a obecní knihovny mohou dnes i v budoucnu plnit úlohu kulturních i vzdělávacích středisek, zejména budou-li připojeny na moderní komunikační technologie, jako například knihovna mikulovská, která se zapojila do programu MK ČR "Program rozvoje informační sítě veřejných knihoven". Přínosem k rozvoji vzdělání a hodnotného trávení volného času dětí a mládeže mohou být i čtenářské kroužky, jako je tomu například v Novém Přerově.

Přehled počtu svazků v obecních knihovnách a výpůjční hodiny

Obce	počet svazků	počet výpůjčních hodin	Internet
Bavory	3 000	2 hod. týdně	od září 2004
Brod nad Dyjí	4 576	2 hod. týdně	od r. 2003
Březí	6 900	4 hod. týdně	od r. 2001
Dobré Pole	2 900	3 hod. týdně	není přístup k internetu
Dolní Dunajovice	4 631	6 hod. týdně	od září 2002
Dolní Věstonice	1 000	4 hod. týdně	není přístup k internetu
Drnholec	11 000	9 hod. týdně	od roku 2003
Horní Věstonice	4467	2 hod. týdně	není přístup k internetu
Jevišovka	5 000	4 hod. týdně	internet zaveden (2 PC)
Klentnice	3 193	2 hod. týdně	není přístup k internetu
Mikulov	22 431	29 hodin týdně	od ledna 2001
Milovice	4 300	2 hod. týdně	internet zaveden
Novosedly	neuveden	4 hodiny týdně	od roku 2003
Nový Přerov	5 600	2 hod. týdně	internet zaveden
Pavlov	4 343	2 hod. týdně	od r. 2004
Perná	3 597	4 hod. týdně	od r. 2003 (3 PC)
Sedlec	4 500	5 hod. týdně	od září 2002

Zdroj: obecní úřady

4.10.4. Duchovní život

Podobně jako v případě národopisných tradic i religiozita obyvatel mikroregionu není co do míry srovnatelná s jinými částmi jihovýchodní Moravy. Většina věřících obyvatel patří k římskokatolické církvi. Farní úřady jsou v Březí, Dolních Dunajovicích, Drnholci, Perné a v Mikulově a duchovní vykonávají činnost pro více obcí ve svém obvodu. V Mikulově je kostel církve pravoslavné.

Obr. č. 15 Město Mikulov – kostel církve pravoslavné

Část obyvatel z řad reemigrantů stále praktikuje víru evangelickou - metodistickou s církevními shromážděními v Drnholci, Novém Přerově, v Dolních Dunajovicích a v Mikulově.

4.11. Sport a jeho organizace v mikroregionu Mikulovsko

V celém Jihomoravském kraji je obecný nedostatek vhodných sportovních zařízení pro provozování sportovní činnosti na všech jeho úrovních, ať rekreačních, nebo výkonnostních či vrcholových. Závažným problémem je rovněž značná zanedbanost a nevyhovující technický stav objektů sportovní infrastruktury. Největší nedostatky jsou v počtu krytých plaveckých bazénů, sportovních hal, hřišť a zařízení pro netradiční sporty. Pozitivně se u sportovních aktivit v kraji projevil i soukromý sektor, který se ale soustřeďuje spíše na kulturu těla – tzv. fitcentra. Ovšem pro účely trávení volného času dětí a mládeže hrají tato zařízení jen okrajovou roli a je třeba, aby obce a instituce veřejné správy hledaly možnosti vzájemné spolupráce s neziskovým sektorem i podnikatelskou sférou, jak zajistit potřebnou údržbu a modernizaci stávajících sportovišť a budování nových kapacit a tak umožnit také širokým skupinám obyvatel svých území finančně dostupné sportovní využití.

Ještě větším problémem sportu je nedostatek kvalifikovaných a obětavých trenérů a sportovních funkcionářů, především pro práci s dětmi a mladými sportovci. S tímto problémem se potýká i sportování na školách a v dalších volnočasových aktivitách mládeže.

V mikroregionu Mikulovsko je situace v oblasti sportu podobná a kromě fotbalu se ostatní druhy sportu, zejména na vesnicích, v masovějším měřítku ani mezi dětmi, ani mezi dospělými obyvateli, příliš nepěstují.

V obcích mikroregionu Mikulovsko jsou pořádány sportovní akce na místní úrovni. Nejčastějším typem jsou fotbalové soutěže, pro žáky i pro dospělé.

- **Bavory**

V Bavorech mají travnaté hřiště, na kterém odehrává místní oddíl TJ Palavan svá fotbalová utkání, ale hraje se zde rovněž nohejbal či softtenis. Obcí prochází naučná vinařská stezka Mikulov, a to v délce 2 km. V obci chybí tenisové a volejbalové kurty a posilovna.

- **Brod nad Dyjí**

V Brodu nad Dyjí slouží občanům fotbalové hřiště, asfaltové hřiště na tenis a volejbal.

- **Březí**

V Březí je travnaté hřiště pro kopanou, tenisové a volejbalové kurty na koupališti. TJ Sokol Březí je činný zejména v oblasti fotbalu, ale pořádá i společenské akce. Školní výuce i sportování mimo vyučování slouží nová krytá tělocvična, otevřená v roce 1999. Vyčištěný rybník slouží k rybářskému sportu. Obec plánuje vybudování posilovny a haly na dosud netradiční sport - squash.

- **Dobré Pole**

V Dobřem Poli jsou na fotbalovém hřišti pořádány nepravidelné sportovní akce, fotbalisté jsou organizováni v TJ Sokol Dobré Pole.

- **Dolní Dunajovice**

I v Dolních Dunajovicích působí fotbalový oddíl TJ Sokol a tradičním je memoriál Josefa Pekárka. V tělocvičně základní školy jsou organizována cvičení aerobiku a kalanetiky, volejbalové oddíly mužů i žen a šachy. V roce 2004 byl při TJ Sokol založen tenisový oddíl.

- **Dolní Věstonice**

V Dolních Věstonicích je rovněž fotbalové hřiště a tenisový kurt, školní tělocvična slouží tělesné výchově ve škole. V obci se provozuje jezdecký sport, na břehu Dolní novomlýnské nádrže je možno rybařit. Velký zájem o tento sport, nejen ze strany místních obyvatel, ale i dojíždějících motorovými vozidly často i s obytnými přírůbky, která rybáři odstavují přímo u břehů jezera, způsobuje obci D. Věstonice nemálo problémů s ochranou veřejného pořádku, hygienické těžkosti i problémy ochrany životního prostředí. Protékající rameno Dyje ani voda jezera nejsou vhodné ke koupání a tento nedostatek chybějícího koupaliště je v obci velmi silně pociťován.

- **Drnholec**

V Drnholci je fotbalové hřiště, sportovní areál při základní škole s tělocvičnou a jedno hřiště speciálně pro hasiče. V obci je rovněž tenisové a volejbalové hřiště, řeka Dyje nabízí možnost rybaření. Kolem obce je asi 5 km značených cyklistických tras. V obci chybí krytý bazén a posilovna.

- **Horní Věstonice**

V Horních Věstonicích je fotbalové hřiště a víceúčelový kulturní a sportovní areál. V obci pracuje myslivecké sdružení Horní Věstonice, sportovní činnost vyvíjí také TJ Sokol, oddíl kopané.

- **Jevišovka**

V Jevišovce je jedno hřiště pro kopanou, jeden volejbalový kurt a působí zde rybářský spolek. TJ Start Jevišovka vyvíjel činnost ve stolním tenisu, ale pro malý zájem je jeho činnost v současné době utlumena.

- **Klentnice**

V Klentnici jsou dvě hřiště s dobrým zázemím, soukromá fitcentra a značené cyklistické a turistické trasy.

- **Mikulov**

Příznivější situace a největší počet sportovních oddílů a klubů a sportovních zařízení je tradičně v Mikulově. V rámci TJ Pálava působí oddíly stolního tenisu, volejbalu, basketbalu, kulturistiky, šachů a GO. V Mikulově rovněž působí fotbalový klub FC Pálava. Sportovní infrastruktura Mikulova prošla za posledních deset let pozitivním vývojem. Místními obyvateli i turisty bylo uvítáno zejména zrekonstruované koupaliště s letním provozem, uzavřené po mnoho let. Ve městě je několik dalších sportovišť, krytá sportovní hala TJ

Pálava, fotbalová hřiště, tenisové kurty pod městskými hradbami, nebo volejbalové hřiště vedle sportovní haly. V areálu amfiteátru vyrostlo sportoviště pro jízdu na skatebordech - Skate park. Součástí všech škol jsou tělocvičny - při ZŠ Hraničářů, při gymnáziu, ve škole na Pavlovské ulici i na Valtické ulici, která je možné využívat i pro sportování veřejnosti v mimoškolních časech. Jezdecký sport se rozvíjí v bývalé cihelně. Kultuře těla slouží dvě fitcentra. Ve městě chybí zejména krytý plavecký bazén a další hřiště pro míčové sporty a tenis s odpovídajícím moderním zázemím. Tento problém by se mohl částečně vyřešit zprovozněním Hotelu Kardinál (v provozu by měl být od roku 2005), který bude nabízet služby sportovního a relaxačního centra (bazén s vířivou vanou, sauna, squash, indoor golf, fitness ...).

Ve městě i jeho okolí je vyznačeno několik turistických a naučných tras, které slouží orientaci i poučení pěších turistů, ať směřují na Svatý kopeček nebo dále na Turolď a Pálavu. Město Mikulov není kvůli svému terénnímu reliéfu typickým cyklistickým městem jako jiná města či obce v okolí, avšak řada cyklistických tras jeho územím prochází.

- **Milovice**

TJ Milovice pořádá pohárové zápasy a sportovní soutěže pro děti i dospělé na třech hřištích, z toho je jedno na kopanou, k dispozici jsou tenisové kurty. Novomlýnská nádrž umožňuje sportovní rybaření. Cyklistická trasa je značená v délce asi 2 km a v plánu obce je zřizovat další cyklostezky.

- **Novosedly**

V Novosedlech je fotbalové hřiště a víceúčelové hřiště pro děti a mládež. V TJ Sokol je sdruženo asi 100 aktivních členů - fotbalistů. Tělocvična je využívána zejména místní základní školou v rámci školní výuky. Obcí prochází asi 5-ti kilometrový úsek cyklistické stezky Brno - Vídeň v rámci Moravsko-slezské dálkové cyklotrasy, realizovaný v roce 1999. Obec plánuje výstavbu nového fotbalového hřiště a připravuje se na další zapojení do systému cyklotras.

- **Nový Přerov**

Nový Přerov má jedno hřiště pro kopanou a na podzim roku 2000 byl otevřen 4 km dlouhý úsek cyklistické stezky Brno - Vídeň (tzv. Jantarová) v rámci Moravsko-slezské dálkové cyklotrasy.

- **Pavlov**

Pavlov má k dispozici pro TJ Sokol hřiště pro kopanou, v hotelu Iris je posilovna, rybolov je provozován na břehu nádrže s problémy stejnými jako v Dolních Věstonicích. Obcí procházejí označené cyklistické stezky. Chybí zde tenisové kurty. Výborné přírodní podmínky pro jachtařský sport využívá Yacht klub, který má na poloostrově v Novomlýnské nádrži pod obcí svou základnu.

Obr. č. 16 Sportovní vyžití - třetí Novomlýnská nádrž

- **Perná**

Perná je obcí s bohatým sportovním životem. Pro sport má k dispozici fotbalové hřiště i tělocvičnu a dvoudráhovou kuželnu. Mimo pravidelné fotbalové soutěže dětí i dospělých se na hřišti i v tělocvičně uskutečňuje cvičení rodičů s dětmi, cvičí se kalanetika, v obci je oddíl lehké atletiky a hraje se zde stolní tenis i šipky. Koná se zde pohár ČR „Běh na Děvín“ a memoriál Františka Cyprise. V poslední době se rozvíjí nový druh sportu ve spolupráci s Aviatic-clubem Brno - létání balónem. Rovněž rybáři mají v obci svůj svaz. Asfaltové hřiště slouží tenisu a jízdě na kolečkových bruslích. Také cykloturistika zaznamenává svůj rozvoj.

- **Sedlec**

I v Sedleci se projevuje zejména v důsledku nedostatků v organizaci sportu pouze aktivita v kopané. Obcí prochází Moravská stezka Moravské dálkové cyklotrasy. Tělocvična při základní škole je využívána nejen ZŠ a Hotelovou školou, ale i veřejností zejména v zimním období.

4.12. Bezpečnost obyvatel

V mikroregionu Mikulovsko působí několik složek orgánů, které mají na starosti zajišťování bezpečnosti obyvatelstva a státu.

- **Policie České republiky**

Výkon činnosti policie na území mikroregionu Mikulovsko zajišťuje Obvodní oddělení Policie české republiky Mikulov. Působnost tohoto oddělení se až na velmi malý úsek pobřeží Novomlýnských nádrží (bývalý katastr obce Mušov) plně shoduje s územím pověřeného města Mikulova.

Mikulovsko se počtem trestných činů řadí v rámci okresu Břeclav na druhé místo, hned za město Břeclav.

Počet trestných činů v mikroregionu Mikulovsko v letech 1997-2003

Rok	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Počet trestných činů	542	464	494	662	589	609	611

Zdroj: Policie české republiky, Obvodní odd. Mikulov na Moravě

Trestná činnost má převážně majetkový charakter - jedná se o krádeže, vloupání do motorových vozidel a krádeže motorových vozidel. Je to dáno zejména tím, že rajón obvodního oddělení je tvořen rekreačním územím kolem Novomlýnských nádrží, ale také blízkostí státní hranice s Rakouskem s hraničním přechodem (který je bezesporu jedním z hlavních dovolenkových přechodů České republiky), kdy zahraniční vozidla jsou pro zloděje velkým lákadlem.

Dopravní nehodovost v regionu Mikulovsko je vysoká a počtem nehod se řadí na druhé místo v okrese po Břeclavsku. Přesto se v posledních několika letech dařilo nehodovost trvale snižovat. V letošním roce však bude tento trend vzhledem k dlouhodobé opravě E52 zřejmě přerušen.

Počet dopravních nehod v mikroregionu Mikulovsko v letech 1997-2003

Rok	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Počet dopravních nehod	301	303	317	298	257	227	230

Zdroj: Policie české republiky, Obvodní odd. Mikulov na Moravě

Nejčastějšími příčinami dopravních nehod jsou nesprávný způsob jízdy, nedání přednosti v jízdě a nepřiměřená rychlost. Stále vysoký je také počet dopravních nehod způsobených pod vlivem alkoholu. Problémovým úsekem je rychlostní silnice Mikulov – Pohořelice.

Ke splnění svého úkolu je Obvodní oddělení Mikulov postaveno jako oddělení třetího typu o stavu 25 policistů se třemi vozidly (stav k 30. 4. 2004).

Je však nutné, aby se i občané sami věnovali ochraně svého majetku a své bezpečnosti a více spolupracovali s policií a v případech podezření páchaní trestné činnosti se více obraceli na linku 158.

Na hraničním přechodu v Mikulově působí referát cizinecké policie ČR a oddělení pohraniční policie ČR, která má služebnu rovněž v Březi.

• **Městská policie v Mikulově**

Město je povinno dle zákona o obcích zabezpečit řešení místních záležitostí veřejného pořádku svými silami a prostředky, proto byly městské policii svěřeny podle zákona o obecní policii tyto základní úkoly: přispívat k ochraně bezpečnosti osob a majetku, dohlížet nad dodržováním pravidel občanského soužití, přispívat ve stanoveném rozsahu k bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, odhalovat přestupky a jiné správní delikty, a upozorňovat fyzické i právnické osoby na porušování obecně závazných právních předpisů.

Sídlo městské policie je na Náměstí, svou činnost vykonává nepřetržitě každý den 24 hodin. V současné době má MěP 10 strážníků, což je mezní počet, se kterým se dá nepřetržitá služba provádět. Ideální stav by byl 12 strážníků. Stěžejní činností městské policie je dohlížet na dopravní situaci v Mikulově, a to ve věci porušování zákazových dopravních značek (z hlediska dopravní obslužnosti existují problémy vzhledem k velkému počtu

jednosměrných ulic a malému počtu parkovacích míst ve městě), řešit přestupky občanů podle přestupkového zákona na úseku porušování obecně závazných vyhlášek, proti veřejnému pořádku, na úseku občanského soužití a přestupků proti majetku do výše 2000,- Kč. Městská policie má právo ukládat pokuty v blokovém řízení (např. v roce 2003 bylo 520 přestupků řešeno uložením blokové pokuty, za tyto bylo vybráno 132 500 Kč, v roce 2002 bylo uloženo pouze 337 blokových pokut) nebo v přestupkovém řízení, ve kterém rozhoduje přestupková komise jako zvláštní orgán města. Ta vykonává činnost i pro všechny zbývající obce mikroregionu.

Vzhledem k tomu, že mnoho případů nemůže ze zákona MěP řešit sama, musí věci postupovat k projednání jiným orgánům, např. Policii ČR (v roce 2003 bylo postoupeno k projoenání 39 přestupků a 8 trestných činů), cizinecké a pohraniční policii, městskému úřadu, finančnímu úřadu atd.

Největším problémem Mikulova z pohledu bezpečnosti jsou útoky na majetek, mezi nimiž vyniká ničivá vandalská činnost sprejerů. Ta je podle současné legislativy téměř nepostižitelná, a to přesto, že Městská policie v Mikulově skupiny sprejerů, převážně místních mladých chlapců, sleduje a jsou jmenovitě známi. Škody jimi způsobené na obecním i soukromém majetku jdou do statisíců korun, ale protože se je zatím nepodařilo kvalifikovat jako trestné činy a postihy, které byly těmto osobám uloženy podle přestupkového zákona jsou natolik nízké a málo účinné, sprejeři v nich pokračují a inspirují tím i další mladší následovníky.

Městská police má v rámci zajišťování bezpečnosti obyvatel velký význam, a to nejen jako orgán represivní, ale při dobré spolupráci s ostatními příslušnými subjekty i jako významný činitel v prevenci kriminality (prevence by měla probíhat např. formou přednášek či besed) a v navození pocitu bezpečnosti místních obyvatel i návštěvníků města. K tomuto účelu je však potřeba městskou policii příslušně vybavovat a investovat potřebné finanční objemy do moderních informačních a monitorovacích technologií. Jednou z preventivních aktivit jsou kamerové systémy, které v Mikulově bezesporu chybí.

• **Armáda České republiky**

Historickou tradici měla mikulovská vojenská posádka, která patřila k nejstarším vojenským útvarům ve střední Evropě. V roce 1999 jí byl prezidentem republiky udělen titul „Bardějovské 62. výcvikové středisko“. Posádka byla jedinou na celém území Břeclavska a Znojemska na jihovýchodě Moravy. V roce 2000 zde působilo 160 stálých zaměstnanců a na 450 vojáků základní služby. Její učebně výcviková základna byla jednou z nejmodernějších v celé České republice a její kapacita nebyla při minimálních nárocích na modernizaci některých objektů zdaleka vyčerpána. Posádka byla rozložena na pozemcích ve 4 lokalitách - kasárna a tři cvičiště zaujímal celkem 139,5 ha plochy. Pozitivní byla jejich majetkoprávní identifikace pro AČR bez jakýchkoliv jiných nedořešených majetkoprávních nároků. Organizační a dopravní řešení cvičišť a jejich provoz splňoval podmínky kladené na ně orgány ochrany přírody a převážně nezpůsobovaly ani konflikty s životem obyvatel města a regionu. Naopak, vojenská posádka v Mikulově byla součástí území, zapojena do jeho života a vojenská přísaha na náměstí v Mikulově nebo ples místní posádky Armády ČR v zámeckém sále mikulovského zámku se staly tradičními společenskými událostmi, překračujícími rámec regionu. Napjatější vztahy mezi představiteli Města Mikulov a posádkou se výrazně zlepšily a ustálily na dobré úrovni ve druhé polovině devadesátých let a byly oboustranně velmi výhodné.

Kromě své základní funkce v obranném systému země měla vojenská posádka v mikroregionu Mikulovsko významnou roli jako nezanedbatelný zaměstnavatel, či

objednatel služeb souvisejících se zajištěním chodu posádky a ekonomicky stabilní a koupěschopná složka mikulovského obyvatelstva.

Není však možno opomenout její podstatný význam v regionu - a to připravenost vojenské posádky poskytnout síly a prostředky při živelných pohromách všeho druhu v území Břeclavska i Znojemska jako jeden z článků integrovaného záchranného systému.

Činnost vojenské posádky v Mikulově skončila 30. 11. 2003 a Vláda ČR na svém jednání v březnu 2004 rozhodla o bezúplatném převodu kasáren na Město Mikulov.

4.13. Závěr

Nezmění-li se současné reprodukční chování, bude se úbytek obyvatelstva odrážet nepříznivě v ekonomické situaci, nepříznivě se bude zvyšovat podíl důchodců v neprospěch dětí a lidí v produktivním věku. Prognózy uvádějí, že v příštích dekádách připadne na 100 dětí téměř 250 důchodců.

Síť školských zařízení v mikroregionu Mikulovsko je stabilizovaná. V souvislosti s nepříznivým demografickým vývojem a úbytkem dětí v předškolním i školním věku lze v nadcházejících letech očekávat zhoršování ekonomických podmínek provozu všech škol, což ve svém důsledku může vést k ohrožení jejich další existence. K nedořešeným oblastem základního i středního školství patří nedostatečně rozvinuté formy integrace zdravotně postižených dětí do výukového procesu a další uplatnění těchto handicapovaných lidí ve společenském životě i na trhu práce.

V mikroregionu je vzhledem k trvale vysoké míře nezaměstnanosti potřeba rozvinout speciální nabídky studia a rekvalifikační programy pro mladé absolventy škol, kteří nemohou najít uplatnění. Velkým problémem je nedostatečná vzdělanost střední a starší generace podle soudobých požadavků trhu práce a tím jejich zhoršená zaměstnatelnost (zejména jazykové vybavení a znalost práce s informačními technologiemi i nechuť učit se novým postupům ve výrobě).

Je potřeba se zaměřit zejména na dva zásadní úkoly: poskytnout do vzdělání a rekvalifikace mladší i starší střední generaci, urychleně dotvořit moderní řetěz vzdělání pro mládež a využít učitelské a vzdělávací kapacity pro oba směry co nejúčelněji a vzájemně je včas propojovat. Současnost lze charakterizovat jako období zahájení systému celoživotního vzdělávání, které má mobilizační a záchranný charakter pro střední generaci. Další fáze bude vyžadovat jinou orientaci, která se bude pro nové absolventy změněného řetězce zaměřovat na jiný druh studia – půjde o rozšiřování, osvěžování, doplňování poznatků a dovedností, častěji půjde o specifické odborné znalosti a dovednosti, protože obecné metodologické a manažerské dovednosti a znalosti bude poskytovat škola.

Nemocnice v Břeclavi pokrývá všechny základní medicínské obory a zajišťuje péči převážně pro obyvatele obcí, specializovanější lékařskou péči poskytují fakultní nemocnice a ústavy v Brně. Služby praktických lékařů a specialistů zajišťuje v dostatečné míře jejich síť v mikroregionu, zejména Dům zdraví v Mikulově. Zdravotní stav obyvatelstva je průměrně dobrý, značné rezervy přetrvávají v oblasti zdravotní prevence, zejména u dětí a mládeže. I v mikroregionu Mikulovsko je nutno zajistit dobré fungování integrovaného záchranného systému v součinnosti všech příslušných složek pro řešení havárií i živelných pohrom.

Posláním sociální péče je poskytovat pomoc občanům v nepříznivých sociálních situacích formou dávek a služeb sociální péče. Služby sociální péče jsou jednak terénní (pečovatelská služba pro děti, staré občany a zdravotně handicapované občany), jednak ústavní (domovy důchodců, ústavy pro tělesně či mentálně postižené), které se člení podle

okruhu klientů, jimž je tato péče poskytována (zdravotně postižení – děti, dospělí, staří lidé, osamělé matky s dětmi atd.). Při analýze demografického vývoje se ukazuje nezbytnost řešení sociální péče pro obyvatele zejména v poproduktivním věku a to prostřednictvím rozvoje všech forem této péče, nejen ústavních. Dalším problémem jsou rizikové skupiny obyvatelstva a s nárůstem sociálně patologických jevů je nutno je řešit nejrozličnějšími formami, rozvíjet programy pro jejich prevenci i pomáhat již postiženým. Jako nedostatečné se ukazuje propojení zdravotní a sociální péče. Je potřeba vytvoření a provázání jednotlivých oborů a zařízení i léčen dlohodobě nemocných, případně hospicové péče, krizových pobytů a stacionářů s různým podílem zdravotní a sociální péče.

Specifickou problematikou je bytová otázka v Mikulově. Nedostatek bytů nemůže obyvatelům řešit pouze město, bez nutného ekonomického oživení v území jsou jeho finanční možnosti velmi omezené.

Intenzita kulturního života je v regionu nevyrovnaná, významné postavení zaujímá Mikulov. Různorodé aktivity je potřeba podporovat, stejně je potřeba rozvíjet zařízení, která jim slouží. Velmi obsáhlé je kulturní bohatství Mikulovska. Do obnovy některých památek bylo v posledním desetiletí investováno mnoho finančních prostředků i úsilí jejich vlastníků. Je potřeba zajistit opravy památek dosud zchátralých, obnovené nadále udržovat a přiměřeně je komerčně využívat. Větší pozornost než dosud zaslouží rovněž cenné archeologické dědictví, včetně výzkumů a prezentace nálezů.

Sportovní aktivity jsou s výjimkou Mikulova a několika dalších obcí v určitých sportech poměrně monotónní a nerozvinuté a soustřeďují se zejména pouze na kopanou. Negativem území jsou nedostatky organizace sportovní činnosti, zejména pro děti a mládež a nedostatečná sportovní infrastruktura. Obecným problémem je nedostatek trenérů pro práci s dětmi i dospělými a nesystémové financování sportu.

Kvalitní využívání volného času je nejúčinnější prevencí proti sociopatologickým jevům, a to zejména pro skupiny dětí a mladých lidí. Tradiční formou je rozvíjení zájmů a talentů v Základních umělecké škole v Mikulově, do které dojíždějí i žáci z celého mikroregionu. Je však potřeba podporovat a rozvíjet i další formy trávení volného času obyvatel nejen v Mikulově, ale i ve všech obcích, a to jak dětí a mládeže, tak dospělých a stále početnější skupiny seniorů.

Otázka bezpečnosti a jejího pocitu v konkrétním území je vždy obyvateli velmi silně vnímána. Pozitivem je působení Městské policie v Mikulově, která může mít při dobré organizaci a příslušném technickém vybavení vzrůstající autoritu ve prospěch upevňování bezpečnosti jak domácích obyvatel, tak návštěvníků Mikulova, s možností odborné a fyzické pomoci i ostatním obcím v regionu na základě příslušných dohod. Policie ČR se v současné době potýká s problémy finančního zabezpečení činnosti a technického vybavení, což má za následek její sníženou účinnost v terénu, a to i přes viditelnou snahu o plnění svých úkolů. Důležitými činiteli v území mikroregionu jsou rovněž složky policie na státních hranicích.

5. ZAMĚSTNANOST A TRH PRÁCE

5.1. Přehledy počtu nezaměstnaných

Celý okres Břeclav patří dlouhodobě v ČR k okresům s vysokou mírou nezaměstnanosti. K 30. 6. 2000 činila míra nezaměstnanosti 9,1 % (krajský průměr rovněž 9,1 %, republikový průměr 8,7 % - viz tabulka). O práci se ucházelo 5 976 lidí, volných míst bylo 430. Tímto stavem se okres zařadil na 31. místo mezi 77 okresy republiky, v rámci Jihomoravského kraje se okres Břeclav umísťoval na třetím až čtvrtém místě. K 31. 3. 2004 činila míra nezaměstnanosti v okrese Břeclav již 12,0 % (krajský průměr byl také 12,0 %, republikový průměr 10,6 % - viz tabulka). O práci se ucházelo 7 587 lidí, volných míst bylo 416. Tímto stavem se okres zařadil na 25. místo mezi 77 okresy republiky. V rámci Jihomoravského kraje se okres Břeclav umístil na třetím místě. I když míra nezaměstnanosti v prvních měsících roku 2000 poněkud poklesla, od tohoto roku nezaměstnanost stále roste.

Vývoj míry nezaměstnanosti v okresech Jihomoravského kraje v letech 1997-2000

Území	Míra nezaměstnanosti (%)				
	k 31.12.1997	k 31.12.1998	k 30.6.1999	k 31.12.1999	k 30.6.2000
Blansko	5,4	7,4	8,1	9,1	8,0
Brno-město	3,4	6,0	7,3	8,1	8,2
Brno-venkov	3,5	5,6	6,5	7,2	6,7
Břeclav	7,4	9,6	9,0	10,7	9,1
Hodonín	7,1	11,0	12,4	13,5	13,1
Vyškov	6,5	8,7	9,7	10,8	9,5
Znojmo	9,4	11,9	11,2	13,9	10,7
JM kraj	5,4	7,9	8,7	9,9	9,1
ČR	5,2	7,5	8,4	9,4	8,7

Zdroj: MPSV ČR, DHV ČR

Vývoj míry nezaměstnanosti v okresech Jihomoravského kraje v letech 2001-2003

Území	Míra nezaměstnanosti (%)			
	k 31.12.2001	k 31.12.2002	k 31.12.2003	k 31.3.2004
Blansko	7,5	8,9	9,5	9,6
Brno-město	8,9	10,5	10,9	11,2
Brno-venkov	7,2	8,8	8,9	9,1
Břeclav	10,7	11,9	11,6	12,0
Hodonín	14,0	15,7	15,8	16,0
Vyškov	9,3	10,0	10,6	10,9
Znojmo	13,0	15,3	13,8	15,1
Jihomoravský kraj	10,1	11,6	11,6	12,0
ČR	9,1	10,0	10,3	10,6

Zdroj: MPSV ČR

Situace v okrese z hlediska nezaměstnanosti je však územně dlouhodobě nevyrovnaná, když poměr průměrné míry nezaměstnanosti okresu a míry nezaměstnanosti jednotlivých

mikroregionů okresu se výrazně nemění. Trvale nejhorší situace je právě v mikroregionu Mikulovsko, v jehož 17 obcích žije 16,03 % obyvatel okresu, s průměrnou mírou nezaměstnaností 16,6 %, o práci se ucházelo 1637 lidí, což je 21,6 % z celookresního počtu (stav k 31. 3. 2004). (Pro srovnání: k 30. 6. 2000 byla míra nezaměstnanosti v mikroregionu 14,8 %, o práci se ucházelo 1285 lidí, což bylo 21,5 % z celookresního počtu). Podrobný přehled míry nezaměstnanosti v mikroregionu a srovnání v rámci okresu, kraje a republiky dokládají následující tabulky.

Přehled míry nezaměstnanosti (v %) v období od 30. 9. 1999 do 31. 10. 2000

Obec	k 30.9.1999	k 31.12.1999	k 31.3.2000	k 30.6.2000	k 31.10.2000
Bavory	10,20	11,73	12,76	13,27	14,79
Břeží	11,68	13,07	14,21	12,56	10,91
Dobré Pole	15,57	14,62	16,51	14,15	14,62
Dolní Dunajovice	12,16	15,34	14,66	13,07	12,72
Drnholec	14,88	16,32	16,76	13,67	13,89
Dolní Věstonice	13,25	18,67	16,27	10,24	12,04
Jevišovka	18,22	21,71	25,58	19,77	18,60
Klentnice	11,33	13,30	15,27	12,81	14,28
Mikulov	16,31	17,38	19,93	16,01	16,11
Milovice	12,77	14,89	14,04	12,34	13,19
Novosedly	12,14	13,68	14,87	14,95	15,04
Nový Přerov	18,75	23,61	20,14	12,50	18,05
Pavlov	12,24	15,65	16,33	13,61	12,58
Perná	15,46	17,78	21,13	17,27	15,20
Sedlec	12,39	15,05	15,77	14,08	12,38
Mikroregion	14,5	16,3	17,8	14,8	14,7
Okres Břeclav	9,6	10,7	10,9	9,1	9,0
JM kraj	9,3	9,9	9,9	9,1	9,0
ČR	9,0	9,4	9,5	8,7	8,5

Zdroj: Úřad práce Břeclav 1999, 2000

Přehled míry nezaměstnanosti (v %) v období od 31. 3. 2003 do 31. 3. 2004

Obec	k 31.3.2003	k 30.6.2003	k 30.9.2003	k 31.12.2003	k 31.3.2004
Bavory	13,7	9,7	10,2	10,2	12,0
Brod nad Dyjí	14,0	11,0	11,0	12,7	14,9
Břeží	14,3	12,6	12,5	12,5	13,2
Dobré Pole	22,9	20,8	17,7	18,8	19,3
Dolní Dunajovice	13,8	11,0	10,7	12,0	12,1
Drnholec	20,3	15,6	16,3	18,3	18,2
Dolní Věstonice	17,9	14,5	13,9	12,7	15,0
Horní Věstonice	21,5	16,4	14,2	16,0	18,3
Jevišovka	31,9	27,7	25,2	29,8	26,9
Klentnice	11,7	10,1	10,5	12,5	11,3
Mikulov	16,2	15,3	15,5	15,8	16,4
Milovice	16,9	16,5	15,3	17,7	14,9
Novosedly	17,2	14,8	13,8	14,0	14,8

Nový Přerov	25,7	21,4	18,6	24,3	25,0
Pavlov	16,7	12,1	13,2	15,0	16,0
Perná	20,6	18,5	19,5	20,3	18,2
Sedlec	17,7	15,2	13,9	15,7	15,4
Mikroregion	18,4	15,5	14,8	16,4	16,6
Okres Břeclav	12,0	10,4	10,9	11,6	12,0
Jihomoravský kraj	11,5	10,6	11,2	11,6	12,0
ČR	10,1	9,5	10,1	10,3	10,6

Zdroj: MPSV ČR

Z významnějších zaměstnavatelů v této oblasti (vznikající průmyslová zóna Mikulov) lze jmenovat firmu Gebauer a Griller Kabeltechnik, zabývající se výrobou kabelů pro spojovací techniku, která zde významným způsobem rozšiřuje provozy a stěhuje podstatnou část výroby z Rakouska právě do Mikulova. Dalším podnikem s rostoucím rozvojem výroby je firma Frigopríma, s.r.o., která se zabývá výrobou mražené zeleniny a ryb, a firma Technologická zařízení Zlín, s.r.o., závod SMP Mikulov. Z dalších významných podniků mikulovské oblasti lze jmenovat Víno Mikulov, a.s., Víno Marcinčák, s.r.o., které patří k velkým producentům vína. Významným zaměstnavatelem je také Jednota s.d. Mikulov nebo firmy v Novosedlech – HTS, s.r.o., Avia, a.s., a Wienerberger cihlářský průmysl, a.s. Také s transformací státních statků ztratilo zaměstnání mnoho lidí. Vzhledem k velmi pomalé obnově zemědělské produkce převážná část těchto lidí zůstává v evidenci ÚP a vzhledem k blízkosti státní hranice s Rakouskem pracují často „na černo“ na rakouských statcích.

Snížení nezaměstnanosti je dlouhodobý úkol, na kterém se musí podílet všechny články, které ovlivňují trh práce. Musí se zvýšit úroveň a kvalita teoretické a praktické přípravy na povolání, školy by měly zavádět perspektivní programy a náplně studia, musí se zvýšit podpora učňovského školství. Důležitým faktorem snížení nezaměstnanosti jsou rozvojové programy obcí a měst (zahraniční investoři přichází tam, kde jsou podmínky již vytvořeny), programy rozvoje drobného a středního podnikání, dotační politika ÚP při vytváření a stabilizace nových pracovních míst.

5.2. Nezaměstnanost ohrožených (problémových) skupin

Za ohrožené skupiny na trhu práce jsou považovány ženy, osoby se změněnou pracovní schopností a absolventi škol.

5.2.1. Nezaměstnanost žen

Nejen v mikroregionu, ale i v okresním, krajském a republikovém rozměru je nezaměstnanost u žen z mnoha příčin výrazně větším problémem než u mužů, což dokazují jak dlouhodobé statistické údaje Úřadu práce (ÚP), tak i poněkud příznivější údaje posledního období (viz tabulka). Lze však konstatovat, že se zatím nedaří tento stav příliš změnit. Ženy jsou všeobecně na trhu práce zranitelnější, a proto je třeba v rámci rovnoprávnosti obou pohlaví připravovat a realizovat účinné programy na zásadní zlepšení tohoto stavu. Velmi složitá situace je zejména u mladých žen, vracejících se do pracovního poměru po mateřské dovolené a u žen, které pečují o děti samostatně. Podle rozborů ÚP panuje značná „nechuť“ zaměstnavatelů k jejich zaměstnání“, díky časté absenci z důvodu péče o dítě nejsou pro zaměstnavatele atraktivní pracovní silou.

Ženy v mikroregionu Mikulovsko jsou z pohledu celkové nezaměstnanosti ve složitější situaci oproti průměru okresu. K 30. 4. 2004 byla nejvyšší nezaměstnanost žen v obcích Horní Věstonice, Jevišovka a Bavory (k 31. 10. 2000 byla nejvyšší nezaměstnanost žen v obcích Dolní Věstonice, Bavory a Dobré Pole). Opačný poměr nezaměstnanosti žen a mužů panuje v obcích Perná, Nový Přerov a Novosedly (k 31. 10. 2000 byla vyšší nezaměstnanost mužů než žen v obcích Milovice, Klentnice, Jevišovka a Pavlov).

Nezaměstnanost žen v obcích mikroregionu v letech 1999-2000

Obce	k 30. 9. 1999			k 31. 12. 2000			k 31. 3. 2000			k 30. 6. 2000			k 31. 10. 2000		
	nezam.	z toho žen	% žen z celku	nezam.	z toho žen	% žen z celku	nezam.	z toho žen	% žen z celku	nezam.	z toho žen	% žen z celku	nezam.	z toho žen	% žen z celku
Bavory	20	12	60,00	23	14	60,87	25	18	72,00	26	18	69,23	29	21	72,41
Břeží	92	56	60,87	103	59	57,28	112	57	50,89	99	46	46,46	86	40	46,51
Dobré Pole	33	20	60,61	31	15	48,39	35	19	54,29	30	20	66,67	31	19	61,29
Dolní Dunajovice	107	58	54,21	135	67	49,63	129	58	44,96	115	59	51,30	112	62	55,35
Drnholec	135	77	57,04	148	87	58,78	152	85	55,92	124	68	54,84	126	75	59,52
Dolní Věstonice	22	15	68,18	31	20	64,52	27	17	62,96	17	14	82,35	20	15	75
Jevišovka	47	26	55,32	56	31	55,36	66	35	53,03	51	22	43,14	48	22	45,83
Klentnice	23	9	39,13	27	10	37,04	31	13	41,94	26	10	38,46	29	14	48,27
Mikulov	655	33	51,76	698	344	49,28	800	373	46,63	643	327	50,86	647	328	50,69
Milovice	30	17	56,67	35	16	45,71	33	13	39,39	29	9	31,03	31	13	41,93
Novosedly	71	43	60,56	80	39	48,75	87	48	55,17	87	47	54,02	88	46	52,27
Nový Přerov	27	18	66,67	34	22	64,71	29	18	62,07	18	10	55,56	26	15	57,69
Pavlov	36	28	77,78	46	29	63,04	48	24	50,00	40	19	47,50	37	22	59,45
Perná	60	31	51,67	69	34	49,28	82	35	42,68	67	37	55,22	59	36	61,01
Sedlec	55	27	49,09	67	24	35,82	70	26	37,14	63	29	46,03	55	32	58,18

Zdroj: Úřad práce Břeclav 1999,2000

Nezaměstnanost žen v obcích mikroregionu v letech 2003-2004

Obce	k 31. 3. 2003			k 30. 6. 2003			k 30. 9. 2003			k 31. 12. 2003			k 30. 4. 2004		
	nezam.	z toho žen	% žen z celku	nezam.	z toho žen	% žen z celku	nezam.	z toho žen	% žen z celku	nezam.	z toho žen	% žen z celku	nezam.	z toho žen	% žen z celku
Bavory	31	15	48,39	22	12	54,55	23	15	65,22	23	14	60,87	27	16	59,26
Brod n. Dyjí	32	14	43,75	25	17	68,00	25	17	68,00	29	16	55,17	27	12	44,44
Břeží	116	70	60,34	102	65	63,73	101	56	55,45	101	51	50,50	104	52	50,00
Dobré Pole	44	21	47,73	40	21	52,50	34	17	50,00	36	16	44,44	36	17	47,22
Dolní Dunajovice	120	60	50,00	95	47	49,47	93	54	58,06	104	52	50,00	105	55	52,38
Dolní Věstonice	31	16	51,61	25	11	44,00	24	13	54,17	22	12	54,55	23	13	56,52
Drnholec	181	102	56,35	139	86	61,87	146	82	56,16	164	87	53,04	145	74	51,03
Horní Věstonice	47	27	57,45	36	21	58,33	31	20	64,52	35	19	54,29	37	26	70,27
Jevišovka	76	46	60,53	66	45	68,18	60	38	63,33	71	42	59,15	57	36	63,16
Klentnice	30	13	43,33	26	12	46,15	27	14	51,85	32	14	43,75	25	12	48,00
Mikulov	662	330	49,85	623	304	48,80	630	311	49,37	645	308	47,75	657	315	47,95
Milovice	43	24	55,81	42	23	54,76	39	23	58,97	45	27	60,00	36	18	50,00
Novosedly	103	51	49,51	89	47	52,81	83	39	46,99	84	36	42,86	88	39	44,32
Nový	36	20	55,56	30	18	60,00	26	15	57,69	34	15	44,12	30	13	43,33

Přerov															
Pavlov	47	24	51,06	34	19	55,89	37	19	51,35	42	21	50,00	38	18	47,37
Perná	78	35	44,87	70	31	44,29	74	37	50,00	77	34	44,16	62	25	40,32
Sedlec	70	30	42,86	60	23	38,33	55	27	49,09	62	30	48,39	59	28	47,46

Zdroj: Úřad práce Břeclav, Analýza a statistika trhu práce 2003, 2004

5.2.2. Nezaměstnanost občanů se změněnou pracovní schopností

Občané se zdravotním omezením, se změněnou pracovní schopností, případně se změněnou pracovní schopností s těžším zdravotním postižením patří trvale ke skupině uchazečů o zaměstnání, u nichž se handicap kumulují a práci nacházejí jen velmi obtížně. Zdravotní omezení a mnohdy vyšší věková skupina jako překážky pracovního uplatnění provází většinou rozhodující faktor, kterým je nedostatečná kvalifikace. Přibližně 90 % uchazečů o zaměstnání se změněnou pracovní schopností jsou občané se základním vzděláním. Výsledkem je mimo jiné nízká motivace těchto občanů pro získání práce, způsobená vedle nedostatku vhodných pracovních míst i nedostatečným rozdílem mezi vyšší životního minima a minimální mzdy. Občané se změněnou pracovní schopností tvoří asi 16 % z celkového počtu uchazečů o zaměstnání. K 31. 3. 2004 bylo v evidenci ÚP Břeclav evidováno 1186 osob se změněnou pracovní schopností, z toho bylo 587 žen. (K 31. 12. 1998 tvořili občané se změněnou pracovní schopností asi 20 %, v evidenci ÚP Břeclav bylo 1087 těchto osob, z toho 582 žen, k 31. 12. 1999 ÚP evidoval 1146 osob se změněnou pracovní schopností, z toho 574 žen, k 31. 3. 2000 bylo evidováno 1151 osob, z toho 566 žen, k 31. 12. 2001 bylo evidováno 1120 osob, z toho 544 žen, k 31. 12. 2002 bylo evidováno 1175 osob, z toho 587 žen, k 31. 12. 2003 bylo evidováno 1151 osob, z toho 552 žen).

Pomoc při řešení zaměstnanosti občanů se změněnou pracovní schopností sehraávají tzv. chráněné dílny a chráněná pracoviště. Na okrese Břeclav provozují však svoji činnost pouze 2 chráněné dílny a 2 chráněná pracoviště, kde nyní pracuje celkem 18 zaměstnanců se změněnou pracovní schopností (v roce 2000 to bylo 38 zaměstnanců). V mikroregionu taková pracoviště nejsou vůbec.

5.2.3. Nezaměstnanost absolventů škol

Nezaměstnanost mladých lidí, absolventů škol, je závažným problémem mikroregionu i celého okresu. Problém jejich umístění každoročně vrcholí v měsíci září, kdy se registrují i uchazeči po svých posledních prázdninách. Tento stav je dlouhodobý a místní trh práce nemá absorpční schopnost tyto lidi bez praxe zaměstnat.

Znepokojující je pak následný trend, kdy mladí vzdělaní lidé odcházejí za pracovními příležitostmi do zahraničí „načerno“ (neoficiální informace) nebo zaměstnání po určité době přestanou hledat a spoléhají na sociální síť. Přes neexistenci sledování počtu nezaměstnaných absolventů škol v obcích mikroregionu lze oprávněně předpokládat z celkové míry nezaměstnanosti, že situace v mikroregionu je výrazně horší než vypovídají celookresní údaje.

Podíl nezaměstnaných absolventů na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v okrese Břeclav v letech 1998-2000

	k 31.12.1998	k 31.12.1999	k 30.6.2000	k 30.9.2000
Absolventi	1169	1114	816	1124
Celkem	6151	7006	5976	6107

Zdroj: ÚP Břeclav, 1998-2000

Podíl nezaměstnaných absolventů na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v okrese Břeclav v letech 2001-2004

	k 31.12.2001	k 31.12.2002	k 31.12.2003	k 31.3.2004
Absolventi	667 (10,0 %)	767 (10,3 %)	749 (10,2 %)	738 (9,7 %)
Celkem	6654	7429	7362	7590

Zdroj: ÚP Břeclav, Analýza a statistika trhu práce 2001-2004

Analýza Úřadu práce k 30. 6. 2000 dokládala svízelnou situaci mladých lidí v předmětné oblasti, kdy mladí lidé ve věku do 24 let tvořili výrazně největší skupinu nezaměstnaných s podílem 27,6 % a ve věku do 29 let s podílem 40,6 % na celkovém počtu nezaměstnaných. K 30. 4. 2004 byl podíl mladých lidí ve věku do 24 let 22,1 % a ve věku do 29 let 35,4 % na celkovém počtu nezaměstnaných.

Úřad práce poskytuje finanční příspěvek na mzdu absolventům pro zaměstnavatele, kteří uzavřeli pracovní poměr s absolventem školy nebo mladistvím a umožnili mu tak získat praktické i teoretické znalosti a zkušenosti potřebné pro řádné a trvalé zapojení do pracovního poměru. V roce 2003 bylo podáno 158 žádostí o finanční příspěvek na zabezpečení odborné praxe absolventů škol. Výsledkem bylo 140 uzavřených dohod na odbornou praxi. Programy odborné praxe absolventů škol navazují v některých případech i na jiný druh aktivní politiky zaměstnanosti, a to na rekvalifikační kurzy – stáže absolventů. Jedná se o umístění absolventů především do státní správy a samosprávy. V rámci kurzu plní až 12 měsíční odbornou praxi, zaměstnavatel zodpovídá za náplň praxe, ale absolvent není jeho zaměstnancem.

Podle ÚP je možné v řešeném území identifikovat ještě další problémové skupiny: uchazeči o zaměstnání starší 50-ti let věku, osoby propuštěné z výkonu trestu atd.

5.3. Ukazatele počtu nezaměstnaných

Největším problémem v řešení nezaměstnanosti je dlouhodobě nízká schopnost okresu a mikroregionu zejména vytvářet pracovní místa. I přes současný pokles nezaměstnanosti v české ekonomice je počet uchazečů o volná místa v mikroregionu vysoký (viz tabulka - mikroregion je uveden v rámci obvodu Mikulov).

Nejvíce nezaměstnaných, cca 74 % (údaj je k 30. 4. 2004, k 30. 6. 2000 to bylo 76 %), je ve skupině lidí se základním vzděláním a se středním odborným vzděláním bez maturity (vyučených). Jde zejména o lidi dříve pracující v zemědělství (kromě Mikulova). Po rozpadu systému družstev a státních statků po roce 1989 se zaměstnanost v tomto sektoru velmi

výrazně snížila. Nedostatečně vzdělaní a málo flexibilní pracovníci hledají velmi obtížně nové uplatnění na trhu práce.

Počet volných míst je v okrese Břeclav sledován Úřadem práce v obvodech Břeclavsko, Hustopečsko a Mikulovsko. Do obvodu Mikulovsko jsou kromě obcí **mikroregionu Mikulovsko** zařazeny dále obce Cvrčovice, Pasohlávky, Pohořelice a Vlasatice. Jistým nedostatkem je skutečnost, že není prováděno sledování počtu volných míst pro jednotlivé obce. Není pak možné provést disparitu volných pracovních míst v mikroregionu Mikulovsko, což je zásadní překážkou pro vypracování podrobné analýzy trhu práce v tomto území a návrhu účinných opatření.

Z tabulek srovnávajících volná místa a počty uchazečů za poslední 4 čtvrtletí v letech 1999/2000 a 2003/2004 je patrné, že v obcích obvodu Mikulovsko a tedy i mikroregionu Mikulovsko se situace v této oblasti za poslední čtyři roky velmi výrazně zlepšila, a počty uchazečů na jedno místo v mikroregionu Mikulovsko jsou již srovnatelné s okresními i krajskými hodnotami.

Volná místa a počet uchazečů o volné místo v období od 30. 9. 1999 do 30. 6. 2000

Území	k 30. 9. 1999		k 31. 12. 1999		k 31. 3. 2000		k 30. 6. 2000	
	místa	uch/1 m	místa	uch/1 m	místa	uch/1 m	místa	uch/1 m
Obvod Mikulovsko	24	74,9	40	50,8	47	45,9	56	32,6
Okres Břeclav	233	26,7	240	29,2	285	25,3	430	13,9
JM kraj	3210	16,5	2503	22,4	2813	20,1	4090	12,6
ČR	-	12,8	-	13,9	-	12,9	-	9,4

Zdroj: ÚP Břeclav 1999,2000, MPSV ČR, DHV ČR

Volná místa a počet uchazečů o volné místo v období od 30. 6. 2003 do 31. 3. 2004

Území	k 30. 6. 2003		k 30. 9. 2003		k 31. 12. 2003		k 31. 3. 2004	
	místa	uch/1 m	místa	uch/1 m	místa	uch/1 m	místa	uch/1 m
Obvod Mikulovsko	79	23,9	106	17,8	70	29,1	127	16,4
Okres Břeclav	334	19,6	344	20,1	251	29,3	416	18,2
Jihomoravský kraj	2788	21,8	3526	18,1	2905	22,0	3321	20,4
ČR	-	11,3	-	11,0	-	12,7	-	12,3

Zdroj: ÚP Břeclav 2003,2004, MPSV ČR

Podle informací ÚP Břeclav je struktura volných pracovních míst následující: v dělnických profesích zaměstnavatelé nejčastěji požadují uchazeče profesí zámečnick, svářeč s platným oprávněním a zedník, přetrvává nedostatek uchazečů technických profesí v oborech strojírenství a elektrooborech. Nedostatek uchazečů je také z oborů číšníků, šička nebo prodavačka. Stálá poptávka po obchodních zástupcích a pojišťovacích referentech je většinou spojena s prací na základě živnostenského oprávnění.

5.4. Struktura nezaměstnaných podle vzdělání

*Evidování uchazeči o zaměstnání podle profese k 24. 11. 2000
(prvních deset profesí s největším počtem evidovaných uchazečů)*

Pořadí	Profese	Počet evidovaných nezaměstn. celkem
1.	Prodavač, obchodník, obchodní provoz	59
2.	Zedník, kamnář, zednické práce, stavební práce	49
3.	Gymnázium	44
4.	Zámečnický, zámečnické práce a údržba	35
5.	Ekonomika a podnikání	29
6.	Obráběč kovů, obráběčské práce	25
7.	Kuchař-číšník, práce ve společném stravování	24
8.	Zemědělec, zemědělské práce	20
9.	Krejčí, krejčovské práce	19
10.	Zahradník, zahradnické práce	18

Zdroj: ÚP Břeclav

*Uchazeči o zaměstnání podle profese na Mikulovsku k 30. 4. 2004
(prvních deset profesí s největším počtem evidovaných uchazečů)*

Pořadí	Profese	Počet evidovaných nezaměstn. celkem
1.	Prodavač, obchodní provoz	81
2.	Zámečnický, zámečnické práce a údržba	70
3.	Zedník, kamnář, stavební práce	64
4.	Ekonomika a podnikání	57
5.	Gymnázium	49
6.	Kuchař-číšník, práce ve společném stravování	44
7.	Obráběč kovů, obráběčské práce	39
8.	Kuchař, kuchařské práce	36
9.	Opravitel zemědělských strojů	34
10.	Krejčí, krejčovské práce	33

Zdroj: ÚP Břeclav

Ze sledovaných statistických údajů je zřejmé, že dlouhodobě nejobtížnější situace na trhu práce je pro občany se základním vzděláním a pro vyučené. Tyto skupiny osob jsou rovněž podle údajů ÚP Břeclav nejdéle v jeho evidenci, když motivace těchto lidí získat zaměstnání je značně omezována velmi malým rozdílem mezi minimální mzdou a sociálními dávkami.

Struktura nezaměstnaných podle vzdělání v letech 1998 - 2000

	k 31.12.1998 (%)	k 31.12.1999 (%)	k 30.6.2000 (%)
ZŠ a bez vzdělání	-	32	33
Vyučení	65	43	42
SŠ bez maturity	0	1	2
Vyučení s maturitou	6	12	5

ÚSU	5	3	3
ÚSO	21	7	13
VŠ	3	2	2

Zdroj: Analýza a statistika trhu práce k 31. 12. 1998, 1999, k 30. 6. 2000, ÚP Břeclav

Struktura nezaměstnaných podle vzdělání (v okrese Břeclav) v letech 2001 - 2003

	k 31.12.2001 (%)	k 31.12.2002 (%)	k 31.12.2003 (%)
ZŠ a bez vzdělání	32	31	30
SO (vyučen)	45	45,5	45
SŠ, SO bez maturity	2	2	2
ÚSO (vyučen s mat.)	3	4	4
ÚSV	3	2	3
ÚSO s mat. (bez vyučení)	12	13	13
Vyšší odborné	1	0,5	1
VŠ	2	2	2

Zdroj: Analýza a statistika trhu práce k 31. 12. 2001, 2002, 2003, ÚP Břeclav

5.5. Vyjíždění za prací

Podle provedeného průzkumu a odhadu zpracovatele a obecních úřadů (k 30. 6. 2000) vyjíždělo za prací z obcí mikroregionu asi 3 640 lidí, což je 42 % ekonomicky aktivního obyvatelstva, přibližně stejná část lidí našla práci v místě bydliště. Z údajů získaných ze SLDB v roce 2001 vyjíždělo za prací z obcí mikroregionu 3 848 lidí, což je 38 % ekonomicky aktivního obyvatelstva, v místě bydliště pracovalo asi 31 % ekonomicky aktivního obyvatelstva. V obcích mikroregionu, mimo město Mikulov, je tento ukazatel oproti uvedenému průměru za mikroregion výrazně nepříznivější. Nejčastěji vyjíždí lidé do Mikulova, Brna, Břeclavi a Hustopečí. Většina vyjíždějících používá jako dopravní prostředek do zaměstnání autobus, potom vlak, nejméně osobní automobil (a to vzhledem k růstu cen pohonných hmot). Potvrzuje se, že i dobrá dopravní dostupnost má příznivý dopad na zaměstnanost. Malý počet pracovních míst v obcích mikroregionu negativně ovlivňuje příjmovou složku obecních rozpočtů a tedy i možnosti jejich rozvoje.

Počet ekonomicky aktivních obyvatel a objem vyjížděk za prací

Obec	počet ekonom. aktiv. obyvatel	pracujících v obci	vyjíždí za prací mimo obec	počet vyjíždějících za prací z ekonom.aktiv.obyv. v %
Bavory	196	30	140	71
Břeží	788	100	589	75
Dobré Pole	212	85	97	46
Dolní Dunajovice	880	123	642	73
Drnholec	907	500	283	31
Dolní Věstonice	166	40	109	69
Jevišovka	258	30	177	69
Klentnice	203	42	135	67

Mikulov	4015	2572	800	20
Milovice	235	50	156	66
Novosedly	585	400	185	32
Nový Přerov	144	15	111	77
Pavlov	294	80	174	59
Perná	388	95	226	58
Sedlec	444	80	364	82

Zdroj: Analýza a statistika trhu, ÚP Břeclav, k 30. 6. 2000, Odhad DHV ČR a obecních úřadů

Počet ekonomicky aktivních obyvatel a objem vyjížděk za práci

Obec	Počet ekonom. aktiv. obyvatel	pracujících v obci	vyjíždí za prací mimo obec	počet vyjíždějících za prací z ekonom.aktiv.obyv. v %
Bavory	226	34	134	59
Brod nad Dyjí	228	56	96	42
Břeží	811	158	483	60
Dobré Pole	192	35	112	58
Dolní Dunajovice	867	223	381	44
Drnholec	894	254	362	40
Dolní Věstonice	173	31	80	47
Horní Věstonice	219	25	131	60
Jevišovka	238	44	115	48
Klentnice	257	33	125	49
Mikulov	4077	1772	907	22
Milovice	255	86	127	50
Novosedly	600	192	231	39
Nový Přerov	140	11	74	53
Pavlov	281	55	93	33
Perná	379	48	192	51
Sedlec	395	80	205	52

Zdroj: SLDB 2001

5.6. Závěr – současný stav, předpoklady a tendence vývoje

I přes jistý pokles míry nezaměstnanosti na území celého okresu Břeclav (platí pro území celé ČR), tedy i v mikroregionu a v obcích, které ho tvoří, je třeba uvažovat s tímto socio-ekonomickým problémem v delším časovém horizontu. Proto priority rozvoje území musí být zaměřeny zejména na ekonomický růst, přinášející i růst nových pracovních míst v příznivé kvalifikační struktuře.

Jestliže celý okres Břeclav patří dlouhodobě k okresům s vysokou mírou nezaměstnanosti, pak nezaměstnanost v obcích mikroregionu Mikulovsko je oproti okresnímu průměru dále výrazně vyšší. Tato skutečnost je odrazem zejména rozpadu průmyslových firem v centru mikroregionu – v Mikulově a zásadního poklesu objemu výroby a pracovních příležitostí v zemědělství. I přes nízkou tvorbu nových pracovních míst lze však konstatovat i nesoulad mezi profesní kvalifikační strukturou nabídky a poptávky, protože i při výrazném přebytku pracovních sil existuje relativní nedostatek v určitých řemeslných profesích včetně

vyučených s maturitou. Navzdory předpokládaného budoucího růstu ekonomiky mikroregionu, opírajícího se o příznivé rozvojové možnosti, kterými toto území disponuje, je třeba nadále počítat s tím, že bude existovat výrazný podíl lidí s pracovním uplatněním mimo vlastní obce v rámci mikroregionu i mimo něj. Bude však nutné zkvalitňovat technickou infrastrukturu, podporovat její rozvoj včetně dopravní obslužnosti obcí a příslušné sociální infrastruktury.

V rozvojových opatřeních řešících problém nezaměstnanosti je třeba vycházet z velmi vážné skutečnosti, že nejvíce nezaměstnaných je ve skupině lidí se základním vzděláním a se středním vzděláním bez maturity (nezaměstnanost odpovídá nižší úrovni vzdělání obyvatelstva oproti krajskému a celostátnímu průměru). Vysoká nezaměstnanost je u osob se změněnou pracovní schopností, u nichž se rozhodující mírou zdravotní handicap kumuluje s nízkou kvalifikací. Závažným problémem v oblasti zaměstnanosti je situace další z tzv. ohrožených skupin obyvatelstva, a to absolventů škol. Podíl mladých lidí do 29 let bez práce činí téměř 40 % z celkového počtu nezaměstnaných v mikroregionu. Prioritou by proto mělo být řešení dlouhodobého problému nesouladu mezi potřebami trhu práce a současnou strukturou učebních osnov a zaměřením vzdělání škol všech stupňů. Trvalou pozornost je třeba věnovat snižování nezaměstnanosti žen. Je nezbytné, aby obce v součinnosti s úřadem práce, školskými zařízeními a s podnikatelskou sférou spolupracovaly na programech rekvalifikací a vytvářely podmínky pro rozvoj ekonomických aktivit orientovaných na tyto neúnosně velké skupiny populace.

Podpora vytváření nových pracovních míst odpovídající potřebné ekonomické struktuře by měla být jedním ze základních strategických cílů rozvoje mikroregionu.

6. INFRASTRUKTURA

6.1. Dopravní infrastruktura

Mikroregionem Mikulovsko prochází od severu k jihu významná nadregionální silniční komunikace, silnice první třídy I/52 (E 461) Brno – Pohořelice – **Mikulov** – Vídeň, která je v úseku Rajhrad – Pohořelice mimo region již vybudovaná jako rychlostní silnice R52. Tato komunikace je součástí připravované páteřní silniční sítě evropské dopravní infrastruktury, zahrnuté do VI.b multimodálního koridoru.

Jižní částí území je vedena jednokolejná železniční trať č. 246 Břeclav - Znojmo, se 3 železničními stanicemi – Březí, Mikulov a Novosedly, a se zastávkami v Dobrém Poli, Jevišovce a v Sedleci (v Sedleci byla železniční stanice, v květnu 2004 však byla uzavřena).

V území nejsou podmínky pro zavedení vodní dopravy, neexistuje ani letecká doprava. Nejbližší letiště s mezinárodním statutem jsou v Brně a ve Vídni.

6.1.1 Silniční doprava

Základní osu silniční sítě mikroregionu tvoří silnice první třídy I/52, silnice druhé třídy II/414 se styčником v Mikulově a silnice první třídy I/40. Silnice I/52 je součástí připravované páteřní silniční sítě evropské dopravní infrastruktury. Nadregionální význam této komunikace, zejména pak tlak na její přebudování na rychlostní silnici R52 v úseku Pohořelice-státní hranice s Rakouskem, je podtržen postupující přípravou rakouské strany, opírající se o rozhodnutí rakouské vlády (formou zákona), vybudovat do r. 2010 rychlostní komunikaci tzv. Nordautobahn A5 v úseku Vídeň - hraniční přechod s ČR Drasenhofen/Mikulov.

Obr. č. 17 Město Mikulov – čerpací stanice pohonných hmot před hraničním přechodem

Silnice II/414 probíhající územím mikroregionu ve směru západ-východ podél státní hranice s Rakouskem, spojuje zejména města Znojmo a Mikulov. Přes silnici první třídy I/40 Mikulov – Valtice – Břeclav-Poštorná umožňuje rovněž výhodné napojení významné části území na dálnici D2 (Bratislavská) a na silnici první třídy I/55 (Břeclav – Hodonín – Přerov – Olomouc).

Ostatní silniční síť v mikroregionu tvoří další 2 silnice druhé třídy (II/420, II/421) a 20 silnic třetí třídy.

Přehled uvedených silnic lze uvést následovně :

I/52	Brno – Pohořelice – Mikulov -st. hranice s Rakouskem – Vídeň
I/40	Mikulov – Sedlec – Valtice – Břeclav-Poštorná
II/414	Lechovice – Drnholec – Dobré Pole – Březí – Mikulov
II/420	Nikolčice – Hustopeče – Dolní Věstonice – Perná
II/421	Terezín – Velké Pavlovice – Milovice - Mikulov
III/0521	Bavory -spojovací
III/0522	Mikulov -okružní
III/0523	Mikulov – st.hranice
III/0524	Mikulov -příjezdna
III/0525	Mikulov – st.hranice
III/39613	Nová Ves – Drnholec
III/39615	Brod nad Dyjí – Pasohlávky
III/4143	Drnholec – Jevišovka .
III/4144	Novosedly – Nový Přerov – st.hranice (v rámci intravilánu obce)
III/4145	Dobré Pole -příjezdna
III/4146	Dolní Dunajovice – Březí
III/4147	Dolní Dunajovice – Brod nad Dyjí
III/4154	Litobratřice – Drnholec – Novosedly
III/414 10	Sedlec -spojovací (na III/421 24 směr obec Bulhary)
III/42117	Lednice – Milovice – Dolní Věstonice
III/42120	Mikulov – Klentnice – Pavlov
III/42121	Perná – Klentnice
III/42122	Spálená hospoda – Perná
III/42123	Milovice -spojka (propoj II/421 s III/42117)
III/42124	Mikulov – Lednice

Velká část silnic II. a III. třídy v mikroregionu, obdobně jako v celém Jihomoravském kraji, se nachází ve velmi špatném technickém stavu. Bude zapotřebí značných prostředků na opravy až rekonstrukce těchto komunikací, včetně směrových a výškových úprav. Průjezdné úseky těchto silnic obcemi jsou sběrnými komunikacemi, na které navazují místní a účelové komunikace a tvoří dopravní skelety obcí.

Místní komunikace, resp. provoz na nich, je ve většině obcí mikroregionu založen na principu zvýhodnění pěší dopravy, rekreačních a obytných funkcí na úkor dopravy motorové. Pěší provoz v obcích probíhá s vyšší intenzitou zejména podél sběrných komunikací, je třeba dobudovat síť chodníků a zlepšit kvalitu stávajících chodníků. V obcích s obytnými ulicemi směřují chodci užívat silnici v celé její šířce a je povolena na nich hra dětí, v dalších pěší provoz probíhá podél sběrných komunikací. Zemědělská doprava v mikroregionu využívá osvědčený systém převážně nezpevněných účelových cest šířky většinou 2 až 4 m. Je však třeba tuto dopravu zcela vyloučit z místních komunikací obytné zóny a z průtahů silnic. Obecně je

v obcích mikroregionu nedostatek ploch pro odstavení a parkování vozidel, zejména s ohledem na předpokládaný rozvoj cestovního ruchu, bytové výstavby a podnikatelských aktivit. Stupeň automobilizace lze uvažovat při dimenzování těchto ploch v rozsahu 1:3 – 1:3,5.

Stručná charakteristika dopravní infrastruktury v jednotlivých obcích (vč. města Mikulova) :

- **Bavory**

Katastrálním územím obce prochází rychlostní komunikace I/52 Brno – Pohořelice – Mikulov, která je od zastavěného území vzdálená cca 800 m. Přivaděčem do obce Bavory ze silnice I/52 je silnice III/0521 Bavory-spojovací.

Místní komunikace obce, o celkové délce 5 km, navazují na III/0521 a v současné době je jejich stav dobrý. V letech 1994-1997 byly za podpory POV zrekonstruovány.

Podél silnice I/52 jsou vedeny účelové zemědělské komunikace s vazbou na obsluhu území, které navazují na místní komunikace a umožňují přístup k místním zahradám a sklípkům.

- **Brod nad Dyjí**

Obcí prochází silnice třetí třídy III/39615 Pasohlávky – Brod nad Dyjí navazující na silnici II/414 Lechovice – Mikulov. Do centra obce vede také silnice III/4147 Dolní Dunajovice – Brod nad Dyjí, která odbočuje ze silnice I/52 Brno – Pohořelice – Mikulov – státní hranice. V obci jsou vybudované místní komunikace, ale zatím neproběhla jejich kolaudace. Podél silnice III. třídy jsou vybudované převážně oboustranné chodníky.

- **Břeží**

Obcí prochází ve směru západ-východ státní silnice II/414 Lechovice – Mikulov, která do obce přichází od obce Novosedly. V centru obce má tato silnice křižovatku se silnicí III/4146 Dolní Dunajovice – Břeží, která přichází do obce od severu, prochází celou obcí ve směru SJ a končí u železniční trati.

Ve výhledu je uvažováno s přeložkou silnice severně od obce a je pro ni navržena v ÚPN rezervní plocha.

Podél silnice III/4146, z části i silnice II/414 a podél některých místních komunikací jsou vybudované oboustranné chodníky. Místní komunikace je třeba zrekonstruovat a dále dobudovat v místech plánované výstavby RD.

- **Dobré Pole**

Obcí prochází silnice II/414 Lechovice – Mikulov, která obec dopravně napojuje východním směrem na silnici I/52 Brno – Pohořelice – Mikulov – státní hranice a západním směrem na silnici I/54 Znojmo – Pohořelice – Kyjov – Veselí nad Moravou – stát.hranice (SR).

Obcí dále prochází silnice III/4145 Dobré Pole-příjezdna.

V obci je 4,2 km místních komunikací, z nichž část (cca 2,6 km) je v nevyhovujícím stavu. V letech 1998-1999 bylo vybudováno cca 1,1 km místních komunikací (s podporou programu POV). Ostatní komunikace jsou nepevněné.

- **Dolní Dunajovice**

Obcí prochází silnice III/4147 Dolní Dunajovice – Brod nad Dyjí, která odbočuje ze silnice I/52 Brno – Pohořelice – Mikulov – státní hranice. Silnice I/52 prochází východní stranou katastrálního území Dolní Dunajovice. V obci ze silnice III/4147 odbočuje silnice III/4146 a je vedena jižní částí obce směrem do Březí.

Podél obou silnic III. tř. a hlavních místních komunikací (délka cca 6,5 km) jsou provedeny převážně oboustranné chodníky.

- **Dolní Věstonice**

Obcí prochází silnice II/420 Nikolčice – Hustopeče – Perná, která je příčnou spojnici mezi dálnicí D2 (Bratislavská) a silnicí I/52 Brno – Mikulov – st.hranice. Ve výhledu je počítáno s obchvatem zástavby obce podél jejího okraje. Délka místních komunikací, vyžadující opravy, je cca 3 km.

Východním okrajem obce, podél vinných sklípků, je vedena silnice III/42117 Lednice – Milovice – Dolní Věstonice, která je v centru obce napojena na silnici II/420.

- **Drnholec**

Zastavěným územím obce procházejí následující silnice:

II/414 Lechovice – Mikulov

III/39613 Nová Ves – Drnholec

III/4154 Drnholec – Litobratřice

V obci je umístěna čerpací stanice pohonných hmot.

Místní komunikace mají zpevněný povrch a jejich celková délka činí 12 km. Stav sběrných i místních komunikací je uspokojivý.

- **Horní Věstonice**

Obcí prochází silnice II/420 Nikolčice – Hustopeče – Perná, která je příčnou spojnici mezi dálnicí D2 (Bratislavská) a silnicí I/52 Brno – Mikulov – st.hranice. V obci jsou vybudované místní komunikace, jsou zpevněné a jejich délka je cca 4 km. Až na výjimky jsou v dobrém stavu. Kolem poloviny komunikací v obci jsou vybudované chodníky.

- **Jevišovka**

Obcí prochází silnice III/4143 Drnholec – Jevišovka, která za obcí končí. Silnice III/4143 je napojena na silnici II/414 Lechovice – Mikulov, která prochází katastrálním územím obce Jevišovka. Silnice III/4143 zajišťuje místní spojení s obcí Drnholec a současně slouží jako místní obslužná komunikace. Žádná jiná státní silnice obcí Jevišovka neprochází.

Místní komunikace jsou v nedostačující kvalitě (jsou většinou nezpevněné, nevymezené obrubníky), v celkové délce 5 km, z nichž 30 % jsou zpevněné cesty a zbytek jsou prašné. Kolem 70 % komunikací v obci jsou vybudované zpevněné chodníky.

- **Klentnice**

Obcí prochází silnice III/42120 Mikulov – Klentnice – Pavlov, která ji dopravně spojuje s městem Mikulov a dále se napojuje na silnici II/421 Terezín – Velké Pavlovice – Milovice – Mikulov.

Spojnicí mezi obcí a rychlostní silnicí I/52 Brno – Pohořelice – Mikulov – státní hranice je silnice III/42121 Perná – Klentnice.

V letech 1995-2000 byly prováděny rekonstrukce místních komunikací a chodníků (za pomoci programu POV). Stále jsou však některé okrajové ulice v nevyhovujícím stavu. Je třeba vybudovat nové místní komunikace a chodníky do výstavbových lokalit. Nedostatek parkovacích ploch (problém v nevyřešených majetkoprávních vztazích).

- **Mikulov**

Jak již bylo uvedeno, v městě Mikulově se kříží dva hlavní silniční tahy :

I/52 Brno – Pohořelice – **Mikulov** - st.hranice (Vídeň)

II/414 Lechovice – **Drnholec** – **Dobré Pole** – **Březí** – **Mikulov**

I/40 **Mikulov** – **Sedlec** – Valtice – Břeclav-Poštorná (Silnice v úseku Mikulov – Břeclav je zařazena do vybrané silniční sítě jako základní tah Z-43).

Ostatní silniční síť Mikulova:

II/421 Terezín – V. Pavlovice – **Mikulov**

III/0522 **Mikulov**-okružní

III/0523 **Mikulov** – st.hranice

III/0524 **Mikulov**-příjezdna

III/0525 **Mikulov** – st.hranice

III/42120 **Mikulov** – **Klentnice** – **Pavlov**

III/42124 **Mikulov** – Lednice

80 % komunikací je ve správě města, ostatní jsou státní komunikace (tř. I – ul. Pavlovská, Koněvova). Roční investice města, které vynakládá na rekonstrukce a údržbu komunikací činí cca 4 mil. Kč. Pro vybudování kvalitní dopravní infrastruktury ve městě je však nezbytné vynakládat alespoň 10 mil. Kč ročně. V centru města je zaveden systém jednosměrných ulic, z důvodu možnosti parkování. Ve městě jsou 3 menší odstavná parkoviště, což je výrazně nedostatečné. V rámci vybudování nového autobusového nádraží se uvažuje o přidružení většího parkoviště.

V Mikulově je zaveden systém městské hromadné dopravy, jejímž provozovatelem je město Mikulov.

V poslední době je velmi diskutovaným tématem výstavba dálnice Brno – Vídeň, která by měla vést kolem Mikulova. Zastupitelstvo města Mikulova se vyjádřilo pro podporu výstavby dálnice (významným důvodem byl rozvoj průmyslové zóny Západ, kdy jednou z podpor pro tyto investice je i dálnice vedoucí přes Mikulov), její výstavba je podporována i Pohořelci. Naopak obyvatelé a podnikatelé Mikulova nejsou ve svých názorech jednotní, v Bavorech bylo dokonce založeno Občanské sdružení „Nebojsa“, jehož aktivity směřují proti výstavbě dálnice. Na rakouské straně je dálnice z Vídně do Drasenhofenu dána zákonem a nelze k ní vést žádnou diskusi. Realizace výstavby dálnice by měla probíhat cca do roku 2014.

- **Milovice**

Obec Milovice je dopravně napojena silnicí II/421 na dálnici D2 (12 km) a na město Mikulov. Spojení na okresní město Břeclav, přes Lednici, zajišťuje silnice III/42117. Významnou dopravní závadou je křižovatka silnic II/421 a III/42123 (Milovice-spojka) ve středu obce. Kvalita povrchů místních komunikací, jejichž celková délka je cca 2,5 km, je z velké části špatná, jedná se většinou pouze o komunikace se šterkovým zpevněním s příp. živичným postřikem, bez odvodnění. V uspokojivém technickém stavu jsou chodníky, zejména podél průtahu silnice II/421. Požadavky na dopravu v klidu jsou minimální.

- **Novosedly**

Dopravní páteř obce Novosedly tvoří zejména státní silnice II/414 a III/4144, která zajišťuje spojení s obcí Nový Přerov. Silnice II/414 Lechovice – Mikulov je v úseku zájmového území obce nedokončena a prozatímně vedena po silnicích III/4154 a II/4143. Pro realizaci dostavby tohoto úseku III/414 je v severním okraji obce držena územní rezerva. Podél státních i místních komunikací jsou vybudované chodníky (v celkové délce cca 10 km).

- **Nový Přerov**

Zájmovým územím obce Nový Přerov prochází pouze jedna silnice a to III/4144 Novosedly – Nový Přerov – st.hranice, která tvoří dopravní skelet obce. Silnice má charakter státní silnice jen v intravilánu obce, dále k rakouským hranicím jde spíše o polní cestu. Podél státní silnice jsou chodníky. Je třeba vybudovat parkoviště a odstavné plochy.

V r. 1996–2000 byly rekonstruovány a vybudovány nové úseky místních komunikací (za pomoci programu POV).

- **Pavlov**

Obec je dopravně napojena silnicí III/42120 na silnici III/42117, která západním směrem představuje napojení na silnici I/52 Brno – Mikulov – st.hranice (přes silnici II/420), východním směrem, přes II/421 pak napojení na dálnici D2 (Bratislavská). Silnice II/42117 pokračuje přes Lednici do Břeclavi. Na tuto část komunikace je napojena silnice III/42117 směr Lednice – Břeclav. Silnice III/42120 zajišťuje přímé spojení do Mikulova (přes Klentnici). Je třeba provést některé směrové úpravy obslužných komunikací s ohledem na rozvoj rekreačních a komerčních aktivit. Síť místních komunikací měří cca 4,5 km, kvalita povrchu je velmi špatná. Požadavky na dopravu v klidu jsou průběžně řešeny bez většího napětí.

- **Perná**

Obec je dopravně napojena na rychlostní silnici I/52 Brno – Pohořelice – Mikulov – st. hranice dvěma silnicemi III. třídy:

III/42121	Perná – Klentnice
III/42122	Spálená hospoda – Perná

Tyto silnice o délkách kolem jednoho kilometru jsou zařazeny v ostatní silniční síti jako sběrné komunikace s funkcí dopravně obslužnou. Technický stav těchto komunikací je dobrý, závady vznikají jen v místech křížení s místními komunikacemi. Při úpravách místních komunikací je potřeba důsledně dbát zásady zklidňování obytné zástavby. Je třeba opravovat povrchy komunikací, vč. řešení odvodnění a krátkodobé odstavování vozidel a opravovat a budovat chodníky kolem komunikací.

- **Sedlec**

Obcí prochází státní silnice I/40 Mikulov – Valtice – Břeclav-Poštorná, která na území obce Sedlec má ve výhledu navrženy dva úseky přeložení. Jeden úsek přeložení je plánován v jihozápadní části obce, z důvodu odstranění úrovnového a mimoúrovňového křížení s železniční tratí. Další přeložka je plánována v jihozápadní části obce, která by zvětší částí odvrátila dopravní síť mimo obytnou část obce. V centru obce, ze silnice I/40, se odpojuje silnice III/414 10, která je spojnici k silnici III/421 24 vedoucí na obec Bulhary.

Podél státních silnic jsou v obci vybudovány chodníky. Místní komunikace je třeba zrekonstruovat.

6.1.2 Železniční doprava

Jižní částí mikroregionu prochází jednokolejná železniční trať č. 246 Břeclav – Znojmo, se 3 železničními stanicemi – Mikulov, Břeží a Novosedly a se 3 železničními zastávkami Dobré Pole, Jevišovka a Sedlec. Dosažitelnost této železnice je i pro obec Nový Přerov (stanice Novosedly). Denně na této trati projede v obou směrech 12 osobních vlakových souprav, v sobotu 7 a v neděli 8. Touto tratí projede denně v průměru 6–8 nákladních vlaků. Ve výhledu se uvažuje s elektrifikací této železnice. Vedle udržovacích prací železničního svršku je potřeba provádět údržbu, obnovu či rekonstrukci budov železničních stanic a zastávek včetně doplňující infrastruktury.

Pro obec Milovice a případně i pro Pavlov není zcela bez významu přijatelná vzdálenost do železniční stanice obce Zaječí, cca 7 km z Milovic (rychlíky zde nestaví), na trati č. 250 Brno – Břeclav – Lanžhot, která je součástí I. železničního koridoru Berlín – Praha – Vídeň – Budapešť – Istanbul.

6.1.3 Hromadná doprava osob

Hromadná doprava osob je v mikroregionu Mikulovsko zajišťovaná především linkovou autobusovou dopravou a dopravou vlakovou. Železniční doprava má přirozeně největší význam pro přilehlé obce území. Výrazně rozhodující dopravní obslužnost obcí je zajišťovaná autobusovou linkovou dopravou. Tato doprava je provozovaná především společností BORS Břeclav, a. s. (do 1. 1. 2001 fungovala pod názvem ČSAD Břeclav a. s.), menším dílem i společností ČSAD Brno a. s.

Existující formu dopravy osob v mikroregionu lze rozdělit na dopravu individuální a veřejnou. Celorepublikovým trendem je růst individuální automobilizace. To však vede ke snižování objemu ve veřejné osobní dopravě, k ekonomickým problémům v této oblasti a ve

svém důsledku i k ohrožování základních životních potřeb ekonomicky slabší skupiny obyvatel mikroregionu, zejména starších spoluobčanů. Zanedbatelná není ani rostoucí ekologická zátěž, provázející takovou dopravu. Veřejná osobní doprava v rozsahu nezbytné základní obslužnosti vyžaduje dotace. Hospodárnost provozu přímo ovlivňuje konkurenční prostředí.

V současné době je všech 17 obcí mikroregionu včetně města Mikulova napojeno na hromadnou autobusovou síť. Většina obcí, zejména pak těch, které leží v dosahu silnic první a druhé třídy, deklaruje dostatečnost tohoto druhu dopravní obslužnosti. V obcích Brod nad Dyjí, Dobré Pole, Drnholec, Horní Věstonice, Milovice a Perná však trpí nedostatečným či dokonce neexistujícím autobusovým spojením v pozdně odpoledních a večerních hodinách či o sobotách a nedělích.

Přímo v obcích mikroregionu, bez města Mikulov, je celkem 25 autobusových zastávek. (Bavory 1, Brod nad Dyjí 1, Březí 2, Dobré Pole 1, Dolní Dunajovice 2, Dolní Věstonice 2, Drnholec 1, Horní Věstonice 1, Jevišovka 1, Klentnice 1, Milovice 1, Nový Přerov 1, Novosedly 3, Pavlov 3, Perná 2, Sedlec 2).

Autobusovým dopravním centrem je Mikulov. Z Mikulova je zajišťována doprava nejen v rámci území okresu Břeclav, ale prostřednictvím dálkových rychlíkových autobusů je zajištěna i doprava v rámci ČR, případně do zahraničí.

V Mikulově je pocíťována absence moderního autobusového terminálu, který by byl součástí integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje.

6.1.4 Cyklistická doprava

Rovinatá část území mikroregionu vedla již dříve k rozvoji cyklistické dopravy zejména vlastního obyvatelstva. Přírodní atraktivita, reprezentované především CHKO Pálava, městem Mikulovem, rozsáhlými vinicemi a přilehlými Novomlýnskými nádržemi představují významné atributy rozvoje cestovního ruchu a souvisejících ekonomických aktivit. Významnou formou dopravního zpřístupnění území je budování systému cyklostezek, nezbytných pro rozvoj cykloturistiky, která se jako moderní a zdravá forma dopravy a turistiky těší velké oblibě u nás i v Evropě. Zatím však mají technické podmínky, včetně potřebné infrastruktury v mikroregionu, značné rezervy. V poslední době bylo budováno především značení cyklotras, stále však chybí doprovodná infrastruktura typu odpočívadel, služeb pro cykloturisty (tzv. „cyklopartneři“), vhodné ubytování a další. Řešeným územím procházejí v dnešní době následující hlavní značené cyklotrasy: cyklotrasa Brno – Vídeň, Moravská vinná, Mikulovská vinařská stezka a částečně i Velkopavlovická. Územím také prochází trasa Greenways spojující Prahu s Vídní. Z tematických cyklotras stojí za zmínku určitě cyklotrasa vedoucí po Naučné vinařské stezce Mikulov, případně cyklotrasa „Kolem ATC Merkur“. Nejnovější aktivitou v regionu je propojování cyklotras na české straně s cyklotrasami Dolního Rakouska a budování infrastruktury podél vyznačených cyklotras. Hlavním problémem současné cyklistické dopravy je nepřipravenost území na zvládnutí stále narůstajícího počtu cykloturistů, a to především ve městě Mikulov a v centrální oblasti CHKO Pálava, kde již dnes dochází k lokálnímu ničení přírody. Jedním z úkolů mikroregionu by proto mělo být diverzifikovat tlak cykloturistů do více míst mikroregionu a připravit potřebnou doprovodnou infrastrukturu.

6.2. Voda

6.2.1. Zásobování pitnou vodou

Popis stavu vodovodní sítě a kvality vody v obcích mikroregionu :

- **Bavory**

<i>Zdroj :</i>	Skupinový vodovod „Dolní Dunajovice“, zdroj vody z jímacího území Brod n. Dyjí (dále VZ2)
<i>Délka vodovodu :</i>	cca 4 300 m (rozvodná síť)
<i>Napojení obyvatel :</i>	100 %
<i>Technický stav vodovodu :</i>	Postupná rekonstrukce sítě dle stáří a potřeby
<i>Kvalita vody :</i>	Voda vyhovuje vyhl. č. 252/2004 Sb.

- **Brod nad Dyjí**

<i>Zdroj:</i>	Skupinový vodovod „Dolní Dunajovice“, zdroj vody z jímacího území Brod n. Dyjí (dále VZ2)
<i>Délka vodovodu:</i>	cca 5 000 m
<i>Napojení obyvatel:</i>	100 %
<i>Technický stav vodovodu:</i>	V dobrém stavu, rekonstrukce dle potřeby
<i>Kvalita vody:</i>	Voda vyhovuje vyhl. č. 252/2004 Sb.

- **Břeží**

<i>Zdroj:</i>	Skupinový vodovod „Dolní Dunajovice“, VZ2, propojení na skupinový vodovod Novosedly – Drnholec – Jevišovka (dále jen Novosedly)
<i>Délka vodovodu:</i>	cca 8 300 m
<i>Napojení obyvatel:</i>	100 %
<i>Technický stav vodovodu:</i>	V dobrém stavu, rekonstrukce dle potřeby
<i>Kvalita vody:</i>	Voda vyhovuje vyhl. č. 252/2004 Sb.

- **Dobré Pole**

<i>Zdroj:</i>	Skupinový vodovod „Novosedly“, VZ1
<i>Délka vodovodu:</i>	cca 2 200 m

<i>Napojení obyvatel:</i>	100 %
<i>Technický stav vodovodu:</i>	V dobrém stavu, rekonstrukce dle potřeby
<i>Kvalita vody:</i>	Zdroj VZ1 (Novosedly, Drnholec, Nový Přerov) neodpovídá v koncentraci dusičnanů a síranů vyhl. č. 252/2004 Sb.

- **Dolní Dunajovice**

<i>Zdroj:</i>	Skupinový vodovod „Dolní Dunajovice“, VZ2
<i>Délka vodovodu:</i>	cca 8 000 m
<i>Napojení obyvatel:</i>	100 %
<i>Technický stav vodovodu:</i>	Dobrá, v budoucnu rekonstrukce dle potřeby v závislosti na technickém stavu vodovodní sítě
<i>Kvalita vody:</i>	Voda vyhovuje vyhl. č. 252/2004 Sb.

- **Dolní Věstonice**

<i>Zdroj:</i>	Skupinový vodovod „Dolní Dunajovice“, VZ2
<i>Délka vodovodu:</i>	cca 3 200 m
<i>Napojení obyvatel:</i>	90 % (50 % jsou trvale bydlící, 40 % chataři)
<i>Technický stav vodovodu:</i>	Dobrá (pozn.: vodovod je v majetku obce)
<i>Kvalita vody:</i>	Voda vyhovuje vyhl. č. 252/2004 Sb.

- **Drnholec**

<i>Zdroj:</i>	Skupinový vodovod „Novosedly“, VZ1
<i>Délka vodovodu:</i>	cca 9 000 m
<i>Napojení obyvatel:</i>	100 %
<i>Technický stav vodovodu:</i>	Vodovod z r. 1961-1990, rekonstrukce dle potřeby
<i>Kvalita vody:</i>	Voda neodpovídá vyhl. č. 252/2004 Sb. (viz výše)

- **Horní Věstonice**

<i>Zdroj:</i>	Skupinový vodovod „Dolní Dunajovice“, VZ2
<i>Délka vodovodu:</i>	cca 3 400 m
<i>Napojení obyvatel:</i>	100 %

Technický stav vodovodu: Vodovod budován v letech 1970-1990, rekonstrukce dle potřeby (v současnosti je nutná výměna vodovodního řadu v hlavní ulici)

Kvalita vody: Voda **vyhovuje** vyhl. č. 252/2004 Sb.

- **Jevišovka**

Zdroj: Skupinový vodovod „Novosedly“, VZ1

Délka vodovodu: cca 5 100 m

Napojení obyvatel: 100 %

Technický stav vodovodu: **Dobrý** (pozn.: vodovod je v majetku obce)

Kvalita vody: Voda **neodpovídá** vyhl. č. 252/2004 Sb. (viz výše)

- **Klentnice**

Zdroj: Skupinový vodovod „Dolní Dunajovice“, VZ2

Délka vodovodu: cca 2 700 m

Napojení obyvatel: 100 %

Technický stav vodovodu: **Dobrý** s ohledem na stáří vodovodu (r. 1950), doporučuje se rekonstrukce

Kvalita vody: Voda **vyhovuje** vyhl. č. 252/2004 Sb.

- **Mikulov**

Zdroj: Skupinový vodovod Mikulov, vodní zdroj z jímacího území Lednice (dále VZ4). Kapacita ÚV 100 l/s

Délka vodovodu: cca 30 800 m

Napojení obyvatel: 95-100 %

Technický stav vodovodu: Vodovodní síť a některé objekty jsou velmi rozdílného stáří (1908-1997), z čehož vyplývá potřeba rekonstrukcí. Ve městě je uvažováno s rekonstrukcí rozvodné vodovodní sítě DN 80 – DN 150 mm v celkové délce cca 6 000 m. Dále se uvažuje s rozšířením VDJ Amfiteátr, rekonstrukcí ČS Česká a rekonstrukcí přírodních a výtlačných vodovodních řadů v délce cca 3 500 m.

Kvalita vody: Voda **vyhovuje** vyhl. č. 252/2004 Sb.

- **Milovice**

Zdroj: Skupinový vodovod Mikulov, JÚ Lednice, VZ4

<i>Délka vodovodu:</i>	cca 3 000 m
<i>Napojení obyvatel:</i>	100 %
<i>Technický stav vodovodu:</i>	Dobrý, rekonstrukce dle potřeby a stáří vodovodu
<i>Kvalita vody:</i>	Voda vyhovuje vyhl. č. 252/2004 Sb.

- **Novosedly**

<i>Zdroj:</i>	Skupinový vodovod Novosedly, VZ1
<i>Délka vodovodu:</i>	cca 6 000 m
<i>Napojení obyvatel:</i>	100 %
<i>Technický stav vodovodu:</i>	Dobrý (uspokojivý), rekonstrukce dle potřeby
<i>Kvalita vody:</i>	Voda neodpovídá vyhl. č. 252/2004 Sb. (viz výše)

- **Nový Přerov**

<i>Zdroj:</i>	Skupinový vodovod Novosedly, VZ1
<i>Délka vodovodu:</i>	cca 3 200 m
<i>Napojení obyvatel:</i>	100 %
<i>Technický stav vodovodu:</i>	Dobrý (uspokojivý), rekonstrukce dle potřeby
<i>Kvalita vody:</i>	Voda neodpovídá vyhl. č. 252/2004 Sb. (viz výše)

- **Pavlov**

<i>Zdroj:</i>	Skupinový vodovod „Mikulov“, JÚ Lednice, VZ4
<i>Délka vodovodu:</i>	cca 5 000 m
<i>Napojení obyvatel:</i>	100 %
<i>Technický stav vodovodu:</i>	Rekonstruován
<i>Kvalita vody:</i>	Voda vyhovuje vyhl. č. 252/2004 Sb.

- **Perná**

<i>Zdroj:</i>	Skupinový vodovod „Dolní Dunajovice“, VZ2
<i>Délka vodovodu:</i>	cca 5 000 m
<i>Napojení obyvatel:</i>	100 %
<i>Technický stav vodovodu:</i>	Nutná rekonstrukce vodovodního řádu v celkové délce 2 500 m

Kvalita vody: Voda **vyhovuje** vyhl. č. 252/2004 Sb.

- **Sedlec**

Zdroj: Skupinový vodovod „Mikulov“, JÚ Lednice, VZ4

Délka vodovodu: cca 5 000 m

Napojení obyvatel: 100 %

Technický stav vodovodu: Dobrý, doporučuje se rekonstrukce některých řadů dle potřeby a stáří

Kvalita vody: Voda **vyhovuje** vyhl. č. 252/2004 Sb.

Celkové vyhodnocení mikroregionu :

Obce mikroregionu Mikulovsko jsou napojeny na veřejné (skupinové) vodovody, jejichž provozovatelem je společnost Vodovody a kanalizace Břeclav, a. s. (dále jen VaK). Velikost podílu obyvatel, napojených na veřejný vodovod se ve všech obcích blíží 100 % (výjimkou jsou Dolní Věstonice, kde je na veřejný vodovod napojeno cca 90 %). Celková délka vodovodní sítě všech obcí (bez přívaděčů) činí cca 109 200 m. Technický stav vodovodní sítě ve většině obcí, jak vyplývá z předchozí podkapitoly, je dobrý. Rekonstrukce řadů budou nutné v případě poruchovosti a stáří sítí. Rovněž bude třeba vybudovat i nové vodovodní řady v rozvojových zónách.

Zásobování obcí mikroregionu pitnou vodou zabezpečují následující vodovody, resp. vodní zdroje (pozn.: ČSN 757111 Pitná voda byla nahrazena Vyhláškou č. 252/2400 Sb.):

1. Skupinový vodovod „Novosedly“ (jímací území Novosedly, Drnholec, Jevišovka, VZ1)

Vodní zdroje v těchto jímacích územích vykazují zvýšenou koncentraci dusičnanů a síranů nad povolenou hodnotu hygienického limitu dle vyhlášky č. 252/2004 Sb. Proto byla požádána Krajská hygienická stanice JmK, ÚP Břeclav o udělení výjimky z citované vyhlášky. Současně jsou připravována opatření vedoucí ke zlepšení stávající situace, a to: opuštění nevyhovujících zdrojů skupinového vodovodu Novosedly a napojení zásobovaných obcí na skupinový vodovod Mikulov. Za tímto účelem je připravována k realizaci v průběhu období let 2005-2007 stavba nového přívaděče (odhadované náklady jsou 38 mil. Kč).

2. Skupinový vodovod „Dolní Dunajovice“ (jímací území Brod n. Dyjí, VZ2)

Kvalita vody v jímacím území Brod nad Dyjí vyhovuje vyhlášce č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou vodu. Výhledově je uvažováno i obce skupinového vodovodu Dolní Dunajovice postupně přepojit a zásobovat pitnou vodou z jímacího území Ledice.

3. Jímací území mezi Milovicemi a Pavlovem (VZ3)

Tento zdroj byl již vyřazen z provozu a zásobování obcí Milovice a Pavlov je zabezpečováno z jímacího území Lednice, kde kvalita vody plně vyhovuje vyhl. č. 252/2004 Sb. Za účelem zabezpečení kvalitní pitné vody uvedených obcí byl vybudován vodovodní přívaděč z obce Bulhary.

4. Vodní zdroje z jímacího území Lednice (VZ4)

Zajistit pitnou vodu pro obce mikroregionu je jednou z hlavních rozvojových priorit. Jediným reálným zdrojem pitné vody pro celý mikroregion je jímací území Lednice (nachází se mimo území mikroregionu). V současné době jsou zásobeny vodou z tohoto jímacího území pouze město Mikulov a obce Milovice, Pavlov a Sedlec. Současná vydatnost těchto zdrojů se pohybuje v rozmezí 80-110 l/s. Zvýšení kapacity předmětných zdrojů je zcela reálné extenzivním způsobem. Je proto třeba rekonstruovat a dobudovat vodovodní síť a z tohoto vodohospodářského centra hospodárně a se zárukou velkého zdroje vody dodávat pitnou vodu do celého území. Tento záměr je podmíněn kromě vybudování nových jímacích objektů především modernizací úpravny vody v Lednici.

6.2.2. Kanalizace a ČOV

Stav kanalizační sítě v jednotlivých obcích mikroregionu :

• Bavory

Kanalizace: Kanalizační síť pouze pro odvádění dešťových vod v délce 3 000 m - údaj obce, VaK neeviduje tuto síť vůbec. Pro splaškovou kanalizaci **nevyužitelná**.

ČOV: **Není**

Závěr: **Vybudovat** kompletní splaškovou kanalizaci včetně **ČOV**. Celkové vodohospodářské řešení, rozsah a náklady stanoví projektová dokumentace (dále jen PD).

• Brod nad Dyjí

Kanalizace: Stávající kanalizační síť je pouze pro odvádění dešťových vod. Pro splaškovou kanalizaci **nevyužitelná**. VaK neeviduje tuto síť

ČOV: **Není**

Závěr: **Vybudovat** kompletní splaškovou kanalizaci včetně **ČOV**. Celkové vodohospodářské řešení, rozsah a náklady stanoví projektová dokumentace (dále jen PD).

- **Břeží**

Kanalizace: Vybudovaná kanalizační síť v délce 5 870 m - údaj VaK (9 000 m - údaj obce) je prakticky **nevyužitelná** jako splašková kanalizační síť. Napojeno 90 % objektů.

ČOV: Bylo požádáno o **vydání územního rozhodnutí na výstavbu ČOV** a dostavbu kanalizace v délce cca 280 m

Závěr: Napojit na kanalizační síť zbývajících objekty, **vybudovat ČOV**, náklady včetně kanalizačního připojení ČOV stanoví PD

- **Dobré Pole**

Kanalizace: V lednu 2004 byla zkolaudována **nová tlaková splašková kanalizace**. Napojeno je cca 70 % domácností.

ČOV: **ČOV** uvedena do provozu v **lednu 2004**

Závěr: Napojit na nově vybudovanou kanalizaci zbývajících objekty

- **Dolní Dunajovice**

Kanalizace: Je vybudovaná kanalizační síť v délce 9 800 m (údaj obce), z toho je třeba rekonstruovat podle odborného odhadu 4 600 m, aby celá síť byla **využitelná** jako splašková kanalizace. Napojeno 75 % objektů.

ČOV: **ČOV** uvedena do provozu v **r. 2003**

Závěr: Dobudovat a rekonstruovat kanalizační síť, napojit zbývajících objekty. Rozsah a náklady včetně připojení ČOV stanoví PD.

- **Dolní Věstonice**

Kanalizace: Stávající kanalizační síť je pouze dešťová, **nevyužitelná** jako splašková

ČOV: **Není**

Závěr: **Vybudovat** kompletní splaškovou kanalizaci včetně **ČOV** s napojením všech objektů. Celkové vodohospodářské řešení, náklady stanoví PD.

- **Drnholec**

Kanalizace: Vybudovaná kanalizační síť v celkové délce 3 500 m (údaj obce), z toho 2 300 m nutno rekonstruovat, aby celá síť byla **využitelná** jako splašková kanalizace. Napojeno 50 % objektů.

ČOV: **ČOV** uvedena do provozu v **dubnu 2004**

Závěr: Dobudovat a rekonstruovat kanalizační síť a napojit zbývající objekty. Rozsah a náklady stanoví PD.

- **Horní Věstonice**

Kanalizace: Stávající kanalizační síť je pouze dešťová, **nevyužitelná** jako splašková. VaK neneviduje tuto síť

ČOV: **Není**, připravuje se projekt na její výstavbu (založen DSO H. Věstonice a D. Věstonice - spolupráce na výstavbě společné ČOV)

Závěr: **Vybudovat** kompletní splaškovou kanalizaci včetně **ČOV** s napojením všech objektů. Celkové vodohospodářské řešení, náklady stanoví PD.

- **Jevišovka**

Kanalizace: Vybudovaná **splašková** kanalizační síť v délce 1 500 m. Napojeno 30 % objektů. Do roku 2005 bude dobudována kanalizační síť v celé obci

ČOV: **ČOV vybudovaná** v r. 1995, v dobrém technickém stavu s dostatečným výkonem pro celou obec včetně jejího rozvoje.

Závěr: **Dobudovat** kanalizační síť a **napojit zbývající** objekty

- **Klentnice**

Kanalizace: Kanalizační síť bude po rekonstrukci a dobudování **využitelná** jako splašková kanalizace

ČOV: **Není**

Závěr: **Vybudovat ČOV** a celkové vodohospodářské řešení (pravděpodobně společná ČOV obcí Klentnice, Milovice, Pavlov), náklady včetně kanalizačního připojení na ČOV stanoví PD

- **Mikulov**

Kanalizace: **Vybudovaná** splašková kanalizační síť v délce cca 29 980 m - údaj VaK. Nutnou rekonstrukci sítě je třeba provést v délce 3 900 m ve vnitřní části města, novou síť pro rozvojová území města v délce 4 400 m

ČOV: **Vybudovaná** v r. 1992

Závěr: Je připravováno rozšíření čistírny odpadních vod a rekonstrukce technologické části. Rekonstruovat, modernizovat a **dobudovat kanalizační síť** ve městě.

- **Milovice**

Kanalizace: Kanalizační síť v délce 800 m (údaj obce) je **využitelná** jako splašková kanalizace. Napojeno 70 % objektů.

ČOV: **Není**

Závěr: **Vybudovat ČOV**, dobudovat splaškovou kanalizaci, napojit na kanalizační síť zbývajících objekty. Celkové vodohospodářské řešení a náklady včetně kanalizačního připojení na ČOV stanoví PD.

- **Novosedly**

Kanalizace: Kanalizační síť, jejímž provozovatelem je obec, je pouze pro odvádění dešťových vod, **z části využitelná** jako splašková kanalizace. Její stav je uspokojivý, délka cca 2 000 m. V roce 2004 zahájena výstavba kanalizace.

ČOV: V roce **2004 zahájení výstavby ČOV**, její plánované dokončení je v roce 2005.

Závěr: **Vybudovat ČOV**, dobudovat kanalizační řady splaškové kanalizace, napojit postupně zbývajících objekty. Celkové vodohospodářské řešení a náklady včetně kanalizačního připojení na ČOV stanoví PD.

- **Nový Přerov**

Kanalizace: V obci **není** žádná kanalizační síť. V současnosti probíhá výběrové řízení (výstavba - tlaková splašková kanalizace).

ČOV: Buduje se společná ČOV pro obce Novosedly a Nový Přerov (zahájení výstavby v roce 2004, její předpokládané **dokončení v roce 2005**).

Závěr: **Vybudovat splaškovou kanalizační síť a ČOV**. Celkové vodohospodářské řešení, rozsah a náklad stanoví PD.

- **Pavlov**

Kanalizace: Vybudovaná kanalizační síť v délce 4 500 m (údaj obce) je technicky **využitelná** jako splašková kanalizace pod podmínkou

rekonstrukce této sítě. Odhad v rozsahu 50 %. Napojeno 60 % objektů.

ČOV:

Není

Závěr:

Vybudovat ČOV (pravděpodobně společná ČOV obcí Milovice a Pavlov), dobudovat a rekonstruovat kanalizační síť, napojit zbývající objekty. Celkové vodohospodářské řešení a náklady včetně kanalizačního připojení na ČOV stanoví PD.

- **Perná**

Kanalizace:

Vybudovaná kanalizační síť je **využitelná** jako splašková kanalizace

ČOV:

ČOV je ve výstavbě, zkušební provoz bude zahájen v listopadu 2004.

Závěr:

Dokončit výstavbu ČOV (celkové náklady na výstavbu ČOV a dokončení kanalizační sítě byly cca 30 mil. Kč)

- **Sedlec**

Kanalizace:

Kanalizační síť v délce cca 3 000 m slouží pouze pro odvádění dešťových vod, z důvodu jejího špatného stavu, je **nevyužitelná** jako splašková kanalizace.

ČOV:

V květnu 2004 zahájena výstavba ČOV.

Závěr:

Vybudovat ČOV, dobudovat a **rekonstruovat kanalizační síť**, napojit zbývající objekty. Celkové vodohospodářské řešení a náklady včetně kanalizačního připojení na ČOV stanoví PD.

Celkový závěr :

Stav odkanalizování mikroregionu včetně čištění odpadních vod je dosud na velmi nízké úrovni. Provozovatelem kanalizací ve všech obcích, kde alespoň nějaký kanalizační systém existuje, jsou obce, kromě města Mikulova, kde jsou vlastníkem a provozovatelem Vodovody a kanalizace Břeclav, a.s. Na veřejnou kanalizační soustavu, tj. na soustavu s odpovídající funkční čistírnou odpadních vod (ČOV) jako vodohospodářský celek jsou v současné době z tohoto hlediska ze 17 obcí mikroregionu napojeny pouze – město Mikulov a obce Dobré Pole, Dolní Dunajovice a Drnholec. V obci Perná bude ČOV uvedena do provozu v listopadu 2004 a v obci Sedlec byla v roce 2004 její výstavba zahájena. V řadě dalších obcí mikroregionu existuje kanalizační síť bez ČOV v různém konstrukčním provedení a v různém technickém stavu, odvádějící odpadní vody z domovních septiků (v lepším případě) či jen dešťovou vodu z komunikací, veřejných ploch apod. Obec Nový Přerov nemá žádnou kanalizační síť (obec plánuje výstavbu tlakové splaškové kanalizace -

v současnosti probíhá výběrové řízení), obce Bavory, Brod nad Dyjí, Březí, Dolní Věstonice, Horní Věstonice a Sedlec mají kanalizační sítě nevyužitelné k odvádění splaškových vod.

Rekonstrukce stávající kanalizační sítě je odhadována v rozsahu 50 % z celkové délky.

6.3. Energetika

6.3.1. Zásobování elektrickou energií

Na území mikroregionu se nenachází žádný zdroj elektrické energie. Přenos potřebného výkonu je zajišťován z nadřazené soustavy R400/110KV v Sokolnicích a přes rozvody 110/22KV Hrušovany u Brna a Hrušovany n. Jevišovkou. Tato soustava dostatečně zajišťuje jak současné odběry Mikulovska, tak i výhledové potřeby po roce 2010.

Provozovatelem rozvodů elektrické energie je Jihomoravská energetika, a. s., Brno. Výkon el. rozvodů v území a jejich technický stav včetně trafostanic lze označit jako dobrý. Rovněž technický stav rozvodů v obcích je v zásadě dobrý.

V Mikulově je postupně prováděna rekonstrukce systému elektrorozvodů sítě 22 KV, kabelových okruhů v souvislosti s budováním nových trafostanic pro bytovou výstavbu. Probíhá rovněž postupná renovace veřejného osvětlení.

V Dobrému Poli je nezbytné rekonstruovat část el. rozvodů (žádoucí by bylo provést jejich kabelizaci), v Horních Věstonicích jsou elektrické rozvody v uspokojivém stavu, nutná je však jejich kabelizace (a přeložení VN z intravilánu obce). V Novosedlích a v Pavlově je třeba provést kabelizaci el. rozvodů v centrech obcí. V Perné byla kabelizace el. rozvodů již provedena (v rámci těchto prací došlo k obnově celé hlavní ulice, což se týká i veřejného osvětlení). V Sedleci jsou v současné době rekonstruovány 2/3 el. rozvodů s vybudováním nových trafostanic.

Veřejné osvětlení v obcích je rozsahem uspokojivé, je však nutné počítat s jeho modernizací či obnovou zejména v Drnholci, Horních Věstonicích, Klentnici a Novém Přerově.

Ukázky nadzemního vedení el. rozvodů:

Obr. č. 18 Obec Pavlov

Obr. č. 19 Obec Perná

6.3.2. Zásobování plynem

Plynofikace mikroregionu je spíše na nadprůměrné úrovni. Plynofikovány jsou spolu s Mikulovem i obce mikroregionu s výjimkou Bavor a Dolních Věstonic, kde však plynofikace v současné době probíhá ve výstavbě. U již plynofikovaných obcí, mimo město Mikulov, procento plynofikace kolísá mezi 30 % (Jevišovka) a 90-95 % (Březí, Dolní Dunajovice, Horní Věstonice, Nový Přerov, Pavlov, Perná a Sedlec). V Mikulově je stávající systém VTL plynovodů zásobujících město dostatečný i pro další rozšíření plynofikace k potřebám nových odběratelů.

Provozovatelem rozvodu plynu je Jihomoravská plynárenská, a. s.

6.4. Spoje

6.4.1. Telekomunikace

Na telefonní síť, budovanou v mikroregionu společností Český Telecom (pův. SPT Telecom), jsou napojeny všechny obce mikroregionu. Procento hlavních telefonních stanic (HTS) v celém regionu je vysoké a žadatelé o zřízení HTS jsou bez problému uspokojováni. Tato skutečnost se pozitivně odráží i v růstu využívání internetu. Pokrytí území signálem sítě některého z operátorů GSM je v zásadě přijatelné, dokonalé však není (Brod nad Dyjí, Březí, Drnholec, Jevišovka, Nový Přerov a Sedlec).

6.4.2. Televizní signál

Na celém území mikroregionu je 100% pokrytí televizním signálem, ne všude však v potřebné kvalitě. Problémy jsou zejména u obcí v CHKO Pálava (Bavory, Milovice a Perná). Jedním z řešení je nepochybně kabelová televize.

6.5. Závěr

Mikroregion má výhodnou geografickou polohu danou svým přímým sousedstvím s obcemi a s mikroregiony Dolního Rakouska, umocněnou i výbornou dopravní dostupností jak silniční komunikací – I/52, tak i blízkostí I. železničního koridoru s celoevropským významem. Velmi solidní regionální význam mají rovněž silnice I/40 a II/414, a železniční trať č. 246, spojující podél rakouských hranic mikroregion se Znojmem a Břeclaví. Nevýhodou je obecně špatný technický stav silnic druhé a třetí třídy.

V mikroregionu je fungující hromadná autobusová doprava. Je žádoucí udržet její provoz a odstranit některé analyzované nedostatky v tomto směru a v zahájené reformě veřejné správy s posílením funkcí center mikroregionů spoje a jejich četnost a kvalitu provozu nové organizaci přizpůsobit. Území má výborné podmínky pro provozování cyklistické dopravy, zejména sportovně turistické. K tomu je třeba rychle realizovat rozvojové projekty. Obce jsou napojeny na veřejné vodovody, někde však stále přetrvává špatný technický stav vodovodů, který si vyžaduje okamžitá řešení. Problémem mikroregionu je také stále přetrvávající vysoký počet obcí bez splaškové kanalizace a ČOV. Komplexní řešení vodního hospodářství představuje jednu z priorit rozvoje mikroregionu. Stav zásobování elektrickou energií je uspokojivý, předností území je poměrně dobrý stupeň plynofikace a dobrá úroveň telefonizace. Nedostatkem je snížená kvalita televizního signálu v některých obcích.

7. HOSPODÁŘSTVÍ

7.1. Zemědělství

Díky své poloze má území mikroregionu Mikulovsko, s jeho klimatickými a pedologickými podmínkami, v krajině tradičně intenzivně ekonomicky využívané, velmi příznivé předpoklady pro efektivní zemědělskou výrobu. Proto i ekonomická základna tohoto území má výrazně převažující zemědělský charakter (pro Mikulov to ovšem platí v jeho okrajových, přilehlých částech se značnou specializací na víno).

Obr. č. 20 Vinice u obce Dolní Dunajovice

Klimaticky lze charakterizovat oblast jako nejteplejší v ČR, charakteristickou dlouhým vegetačním obdobím, mírnou zimou a nízkými srážkami. Podíl zemědělské půdy na celkové výměře území překračuje hranici 60 %. Zemědělská půda, jejíž kvalita patří mezi nejúrodnější na území našeho státu, je tvořena ve značném rozsahu kvalitní černozemí. Po výrazném odklonu od intenzivního způsobu zemědělské výroby v celé ČR po roce 1989 je reálné předpokládat v mikroregionu rozvoj vybrané zemědělské produkce s dosažením konkurenceschopné produktivity výroby a náležitě zhodnocený odbyt. V současné době je patrný pomalý rozvoj nových zemědělských firem a rodinných farem. Zemědělské podnikání má velmi dobré předpoklady k prosperitě zejména ve výrobě vína, ostatní komodity jako zelenina, drůbeží maso, vepřové maso a vejce budou vystaveny velkému konkurenčnímu tlaku způsobenému dovozem ze zemí EU.

Dominantním oborem, který se intenzivně rozvíjí, je vinohradnictví a vinařství. Nezbytnou, avšak velmi nákladnou podmínkou pro intenzivní rozvoj a rentabilitu specializované zemědělské produkce je obnova funkce závlahových zařízení.

Zemědělskou výrobou či činnostmi na ni navazujícími (obchodní činnost, zpracování produkce, cestovní ruch) se zabývá v mikroregionu asi 20 % ekonomicky aktivních obyvatel. V obcích je to 30-35 %, v Mikulově asi 15 % ekonomicky aktivních obyvatel.

Poloha území, klimatické podmínky a tradice, technické, materiálové a personální zázemí jsou předpokladem životaschopného podnikání v zemědělském sektoru, samozřejmě ve standardním ekonomickém prostředí.

Obr. č. 21 Specializovaná zemědělská výroba - pěstování paprik

Významnější ekonomické subjekty v zemědělském sektoru v mikroregionu (údaje k 30. 4. 2004):

Rostlinná výroba (vč. výroby vína a zeleniny)

Název firmy	Obhospod. výměra (ha)
MIKROS-VÍN Mikulov, k.s.	2 940
VINOFRUKT a.s., Dolní Dunajovice	2 370
Agro Měřín	2500
ZD Sedlec	900
APEX – HD Drnholec, s.r.o.	800
ZS Pálava Pavlov, s.r.o.	760
Ing. Holec	503
ALT PRERAU, Nový Přerov	306
Víno Marcinčák Mikulov, s.r.o.	80
Tanzberg Mikulov	80
AGROPOL Mikulov, s.r.o.	60
ŠEBESTA Dolní Dunajovice, s.r.o.	40
ČAPKA (vinař), Perná	37
S. Popela, Perná	30

Zdroj: OAK Břeclav

Živočišná výroba (prasata a skot)

Název firmy	Skot (ks)	Prasata (ks)
Velkovýkrmna Jevišovka		X
ZS Pálava Pavlov, s. r.o.		X
MIKROS-VÍN Mikulov, k.s.	X	X
ZMIKO, s.r.o. Horní Věstonice	X	
Agro Měřín		X
VINOFRUKT, a.s. Dolní Dunajovice	X	
ZD Sedlec	X	X

Zdroj: OAK Břeclav

Zpracování zeměděl. prvovýroby, speciál. zemědělská činnost

Název firmy	Výrobní činnost
VÍNO Mikulov a.s.	výroba vína
FRIGOPRIMA spol. s r.o.	mrazírny
VÍNO Marcinčák Mikulov, spol. s r.o.	výroba vína
Miloš Michlovský, Perná	šlechtitelská stanice vinařská
ZMIKO, s.r.o., Horní Věstonice	zemědělská činnost
MORAVOSEED spol. s r.o.	semenářský a šlechtitelský podnik
Masoprodukt Mikulov, s.r.o.	Jatka

Zdroj: OAK Břeclav

Obr. č. 22 Zemědělské hospodářství u obce Bavory

7.2. Průmyslová a stavební výroba

Průmyslová výroba se zaměřením na zpracování potravin a strojírenství, stavební činnost, obchod a aktivity a služby související zejména s cestovním ruchem jsou soustředěny v převážné míře v Mikulově a dále pak například v Novosedlích, Bavorech, Dobrém Polí, Drnholci a Milovicích. Ubytovací kapacity a restaurační zařízení jsou umístěny prakticky ve všech obcích řešeného území, opět největší kapacity má město Mikulov.

I přes výrazný útlum strojírenské produkce, způsobený zejména vývojem v ABB a ve Strojárnách masného průmyslu (kde změnou vlastníka - Technologická zařízení Zlín a.s. - lze v poslední době konstatovat pozitivní obrát) se i další rozvoj průmyslu a růstu rozhodujícího podílu celkové ekonomiky, jak věcného, tak i územního, předpokládá nesporně v Mikulově. Významným, prosperujícím ekonomickým subjektem mikroregionu je cihlářská výroba firmy Wienerberger a.s. v Novosedlích, významným strojírenským subjektem je i v této obci sídlící firma AVIA a.s. - výroba autodílů nebo firma HTS, vyrábějící chladicí systémy.

Území mikroregionu má pro svůj ekonomický růst velmi příznivé podmínky, včetně geografické. Dobré dopravní spojení, zejména silniční s Brnem a s Rakouskem představuje výborné obchodní, technické a vědecké zázemí. Atraktivita krajiny, s nezbytným kvalitativním rozvojem technické infrastruktury vytváří dobrý rámec i pro vstup přímých zahraničních investic. To pak představuje, za aktivní součinnosti vedení mikroregionu, městského a obecních úřadů a samospráv, příležitosti pro kvantitativní a kvalitativní rozvoj ekonomických podnikatelských aktivit a tedy i příležitost pro budování prosperity území. Je třeba podporovat všemi dostupnými prostředky v rámci vytvářející se autonomie regionální politiky schopné a spolehlivé podnikatelské subjekty, napomáhat růstu pracovních příležitostí a tvorby růstu přidané hodnoty a tedy i hrubého domácího produktu v místní ekonomice. V této souvislosti lze velmi pozitivně hodnotit existenci a činnost podnikatelského sdružení – Klub podnikatelů - v Mikulově.

Významnější ekonom. subjekty v průmyslu, stavebnictví a obchodu v mikroregionu

Název firmy	Výrobní (obchodní) činnost
JEDNOTA s.d., Mikulov	obchodní činnost
Českomoravské vápno s.r.o., Mikulov	výroba stavebních hmot
Wienerberger a.s., Novosedly	cihlářská výroba
AVIA – strojírna Novosedly, a.s.	výroba autodílů
HTS, Novosedly	chladicí systémy, klimatizace
Technologická zařízení Zlín a.s.	kovovýroba
Belagra, a.s.	obchodní činnost
AZ KLIMA s.r.o., Milovice	výroba vzduchotechniky
METALLAN spol. s r.o., Dobré Pole	kovovýroba, lana, vázací prostředky
ZEBR, s.r.o., Milovice	strojní výroba – výroba sítí
T plus V, spol. s r.o., Mikulov	stavební výroba
Stavební sdružení MACH&BAŤA, Mikulov	stavební výroba
KLINMAM CZECH spol. s r.o., Bavory	šicí dílna
Dřevovýroba Sobotka, Drnholec	dřevovýroba
Dřevovýroba, Matula Arnošt, Perná	dřevovýroba
Hotel IRIS, Pavlov (VAŠSTAV s.r.o.)	pohostinství a ubytování
ROHATÝ KROKODÝL, s.r.o., Hotel Rohatý krokodýl, Mikulov	pohostinství a ubytování
Blanka Dvořáková	pohostinství a ubytování

Hotel BLANKA, Klentnice	
Hotel DRNHOLEC	pohostinství a ubytování

Zdroj: OHK Břeclav, obce mikroregionu

Obr. č. 23 Průmyslový areál v Mikulově

7.3. Ekonomické ukazatele

Zásadním problémem nejen ekonomiky mikroregionu, ale celé české ekonomiky je nízká efektivnost, rentabilita, produktivita práce, s tím pak související v průměru velmi nízká přidaná hodnota z ekonomických činností. Takto vyjádřená ekonomická úroveň je odrazem přetrvávající malé ekonomické síly, nízké konkurenceschopnosti. Úroveň přidané hodnoty v ekonomice přímo souvisí se základním hodnotícím ekonomickým ukazatelem, s *hrubým domácím produktem* (HDP). Tento ukazatel není sice statisticky na úrovni mikroregionu sledovatelný, ekonomickou výkonnost a tedy i dynamiku růstu HDP lze však poměrně spolehlivě odvodit z daňové výtěžnosti na 1 obyvatele, jak je dále pojednáno. Tento údaj je možné navíc porovnat i s kvalitativně stejnými údaji vyšších územních jednotek.

Výpočet daňové výtěžnosti mikroregionu, struktura daní 1997 - 1999

Rok, podíl	1997	%	1998	%	1999	%
Počet obyvatel	19 017		19 022		19 080	
Daň FO (tis. Kč)	20 994	30	19 437	28	16 123	22
Daň PO (tis. Kč)	21 523	29	24 060	32	25 604	34
Daň ze závislé činnosti (tis. Kč)	15 828	22	14 923	20	15 583	21
Daň z nemov. (tis. Kč)	12 366	15	11 337	14	11 644	14
Místní poplatky (tis. Kč)	2 727	4	4 498	6	6 743	9

Celkem daně (tis. Kč)	73 438	100	74 255	100	75 697	100
----------------------------------	---------------	-----	---------------	-----	---------------	-----

Zdroj: Obce, DHV CR, Výpočty: řešitel

Daňová výtěžnost obcí na 1 obyvatele a mikroregion (tis. Kč) 1997 - 1999

Obce	r. 1997	r. 1998	r. 1999
Bavory	3 016	2 322	2 956
Břeží	4 492	4 465	3 957
Dobré Pole	2 964	2 105	2 905
Dolní Dunajovice	2 950	3 011	3 398
Drnholec	2 761	2 883	3 106
Dolní Věstonice	3 710	4 491	4 118
Jevišovka	3 543	3 313	3 292
Klentnice	2 899	2 853	2 836
Mikulov	4 391	4 576	4 457
Milovice	4 285	4 430	4 393
Novosedly	3 876	3 487	4 030
Nový Přerov	3 458	2 913	2 968
Pavlov	3 400	2 996	4 091
Perná	2 490	3 164	3 344
Sedlec	3 692	3 660	3 485
Prům. mikroregionu	3 862	3 904	3 967

Zdroj: Obce, DHV CR, Výpočty: řešitel

Výpočet daňové výtěžnosti mikroregionu, struktura daní 2000 - 2003

Rok, podíl	2000	%	2001	%	2002	%	2003	%
Počet obyvatel	19970	-	19888	-	19854	-	19732	-
Daň FO (tis. Kč)	15 549	17	13 521	14	14 215	13	15 333	13
Daň PO (tis. Kč)	43 621	49	23 413	24	25 747	24	28 648	25
Daň ze záv. činnosti (tis. Kč)	11 900	13	17 471	18	18 933	18	20 884	18
Daň z nemov. (tis. Kč)	12 866	14	15 360	16	12 877	12	15 237	13
Místní poplatky (tis. Kč)	6 047	7	4 442	5	9 537	9	9 359	8
DPH (tis. Kč)	-	-	22 537	23	26 215	24	27 211	23
Celkem daně (tis. Kč)	89 983	100	96 744	100	107 524	100	116 672	100

Zdroj: Obce, Výpočty: řešitel

Daňová výtěžnost obcí na 1 obyvatele a mikroregion (tis. Kč) 2000-2003

Obce	r. 2000	r. 2001	r. 2002	r. 2003
Bavory	3182	3394	3180	3868
Brod nad Dyjí	3072	3718	4469	4625
Břeží	3332	3887	5036	6480
Dobré Pole	3408	3707	5003	6330
Dolní Dunajovice	3510	3645	3876	4304
Dolní Věstonice	3099	2726	3413	3004
Drnholec	3091	3338	4218	3611
Horní Věstonice	2497	3291	3253	3925
Jevišovka	3264	4951	4969	5453
Klentnice	2850	2869	3358	3526
Mikulov	6414	6039	6532	6939
Milovice	2300	4277	4950	5397
Novosedly	3926	5376	6203	6520
Nový Přerov	2579	4572	5351	5606
Pavlov	3913	5163	6077	6775
Perná	3465	5531	5621	6270
Sedlec	3518	5400	5853	6460
Prům. mikroregionu	3378	4228	4786	5241

Zdroj: Obce, Výpočty: řešitel

Průměrná daňová výtěžnost v celém mikroregionu činila v roce 2003 **5 241 Kč/obyv.** (v roce 1999 **3 967 Kč/obyv.**), z toho v samotném Mikulově 6939 Kč/obyv. (v roce 1999 to bylo 4 457 Kč/obyv.). Pro srovnání s vyššími územními jednotkami: v roce 2003 byla průměrná daňová výtěžnost na jednoho obyvatele v Jihomoravském kraji 9 601 Kč (v roce 1999 to bylo 6 725 Kč/obyv.), údaje za okres se po zrušení okresních úřadů již nesledují (v roce 1999 byla hodnota prům. daňové výtěžnosti na jednoho obyvatele okresu Břeclav 4 862 Kč). (Průměr v České republice se v letech 1996-1998 pohyboval v rozmezí 6 000 – 7 200 Kč/obyv., v roce 2003 byl 9 952 Kč/obyv.). Ze srovnání daňové výtěžnosti mikroregionu Mikulovsko s okresem Břeclav a s Jihomoravským krajem vyplývá, že daňová výtěžnost mikroregionu byla v roce 2003 o 45 % nižší ve srovnání s Jihomoravským krajem a o 47 % nižší ve srovnání s republikovým průměrem (v roce 1998 byla ve srovnání s Jihomoravským krajem nižší o 41 %, ve srovnání s republikovým průměrem byla nižší o 45 %). Ze známého poměru mezi průměrem HDP ČR a EU lze pak se značnou mírou přesnosti odvodit i úroveň HDP mikroregionu.

7.4. Podnikatelská aktivita

Z registru ekonomických subjektů vyplývá, ve srovnání v celostátním měřítku, poměrně vysoká podnikatelská aktivita (cca 19 % z celkového počtu obyvatelstva). I když tento ukazatel nelze přeceňovat, zejména pokud jde o fyzické osoby, je nepochybné, že při příznivějších podmínkách podnikatelského prostředí je reálné oživení malého a středního

podnikání. Z přehledu, uvedeném v tabulce vyplývá, že nejvyšší podnikatelská aktivita je ve službách (40 %) a v zemědělství (29 %).

Počet podnikatelských subjektů k 31. 10. 2000

	Zemědělství, lesnictví, rybolov	Průmysl	Stavebnictví	Doprava a spoje	Obchod, pohostinství, ubytování	Ostatní obchodní služby	Věřejná správa, obrana	Školství a zdravotnictví	Ostatní veřej., sociál. a osobní služby	Celkem
Bavory	27	11	10	3	20	3	1	-	4	79
Břeží	68	30	30	11	77	18	1	1	14	250
Dobré Pole	12	8	4	2	20	4	1	-	4	55
Dolní Dunajovice	57	54	51	18	93	33	1	3	20	330
Dolní Věstonice	26	9	9	-	18	2	1	-	5	70
Drnholec	121	54	55	6	81	14	1	5	18	355
Jevišovka	12	5	18	3	22	5	1	-	4	70
Klentnice	20	10	19	5	26	7	1	2	5	95
Mikulov	116	225	135	67	594	130	3	51	111	1432
Milovice	44	24	14	5	27	10	1	-	5	130
Novosedly	51	22	27	2	63	7	1	4	9	186
Nový Přerov	18	3	6	-	11	2	1	-	3	44
Pavlov	74	16	15	6	37	9	1	-	11	16
Perná	42	30	28	7	32	11	1	1	7	159
Sedlec	31	11	27	5	33	11	1	1	5	125
Mikulovsko	719	512	448	140	1154	266	17	68	225	3549

Zdroj: ČSÚ Brno, říjen 2000

Počet podnikatelských subjektů vedených v RES k 30. 4. 2004

	Zemědělství, lesnictví, rybolov	Průmysl	Stavebnictví	Doprava a spoje	Obchod, pohostinství, ubytování	Ostatní obchodní služby	Věřejná správa, obrana	Školství a zdravotnictví	Ostatní veřej., sociál. a osobní služby	Celkem
Bavory	23	11	9	2	14	5	1		5	70
Brod nad Dyjí	13	17	9	1	15	6	1	2	4	68
Břeží	46	33	29	13	66	18	1	5	13	224
Dobré Pole	13	11	4	3	16	3	1		3	54
Dolní Dunajovice	59	45	44	15	77	36	1	3	20	300
Dolní Věstonice	23	8	9		19	7	1	1	7	75
Drnholec	108	51	55	3	67	26	1	6	24	341
Horní Věstonice	37	19	15		15	6	1	1	6	100
Jevišovka	10	7	17	2	16	4	1	2	5	64
Klentnice	21	10	17	7	17	4	1	2	4	83

Mikulov	104	185	128	59	490	246	2	67	123	1 404
Milovice	12	22	12	3	26	8	1		4	88
Novosedly	50	25	32	3	57	10	1	5	9	192
Nový Přerov	18	2	6		9	3	1		2	41
Pavlov	66	19	15	2	41	10	1	1	9	164
Perná	47	26	31	5	40	15	1	3	7	175
Sedlec	19	6	28	4	32	14	1	1	7	112
Mikulovsko	669	497	460	122	1017	421	18	99	252	3555

Zdroj: ČSÚ Brno, 2004

7.5. Rozvojové plochy, pozemky a objekty k podnikání

Rozvojové plochy, pozemky a objekty k podnikání mohou vycházet pouze z platné územně plánovací dokumentace (ÚPD), přitom aktivity vedení mikroregionu, jednotlivých obcí i podnikatelů mohou být podkladem ve věci změny ÚPD. Všechny obce mikroregionu mají platné územní plány¹, které definují zamýšlený způsob využití jednotlivých lokalit, jejich rozlohu, vybavení inženýrskými sítěmi i dopravní dostupnost.

Obce mikroregionu mají pro rozvoj ekonomických aktivit v řadě případů vhodné lokality (objekty) k dispozici.

Výrazně nejrozsáhlejšími lokalitami disponuje město Mikulov. Vybavení lokalit inženýrskými sítěmi je rozdílné – od kompletního zasíťování až po absenci veškerých inženýrských sítí. Dopravní dostupnost je téměř všude zajištěna. Některé lokality jsou napojeny také na železnici, což zvyšuje výrazně jejich využitelnost. Je však nedostatek lokalit, které by byly vhodné pro okamžité využití strategickým investorem. Je proto třeba připravit území s dostatečnou rozlohou, s kompletními inženýrskými sítěmi a zejména s jednoznačně vypořádanými majetkoprávními vztahy (např. využití vhodného pozemku – cca 1 ha – v Dolních Dunajovicích brání nedeřešené vlastnické vztahy). Z hlediska žádoucího územního a ekonomického rozvoje je jednoznačnou prioritou využití disponibilních ploch a budov pro podnikání (např. průmysl zpracovávající zemědělskou produkci), v zemědělství a rovněž v oblasti rekreace a cestovního ruchu.

¹ Obce Dolní Věstonice a Milovice mají projednané a platné územní plány, tyto však nebyly jednotlivými zastupitelstvy schváleny.

Obr. č. 24 Průmyslová zóna města Mikulov

V mikroregionu se nachází ještě řada objektů i souborů objektů vhodných pro podnikatelské aktivity, ať už se jedná o objekty a areály bývalých JZD anebo státních statků. Objekty jsou většinou ve špatném technickém stavu a hledat pro ně perspektivní majitele není jednoduché, zejména pro většinou komplikované vlastnické vztahy k nim a také možné staré ekologické zátěže. Vhodnou cestou je provedení pasportizace ploch a objektů, vyhodnocení jejich možného významu jako příležitosti pro rozvoj mikroregionu, plán k podpoře jejich očištění a míry zainvestování z veřejných zdrojů a způsob jejich nabídky při hledání investorů nebo partnerů. Nedostatek vhodných ploch k podnikání je hlášen spíše výjimečně, například v obci Jevišovka.

Příležitost k podnikání nabízí pozemky o rozloze 1,1 ha v obci Dobré Pole, v Dolních Dunajovicích o rozloze 1,0 ha, 1,5 ha v Milovicích a 2,2 ha v Novém Přerově.

7.6. Závěr

Z ekonomického hlediska je možné považovat mikroregion za zemědělsko-průmyslový, s průmyslem soustředěným převážně v Mikulově. Mikroregion má vynikající podmínky pro efektivní, speciální, tržně zajímavou zemědělskou produkci. Podíl vysoce bonitní orné půdy na celkové výměře je více než 60 %. Přidaná hodnota v zemědělské výrobě a v průmyslu a službách je však dosud nízká, tedy i úroveň HDP, odvozovaná z daňové výtěžnosti je podprůměrná i v rámci okresu i ve srovnání se sousedním mikroregionem. Je třeba rozvíjet průmysl, včetně průmyslu zpracovávajícího zemědělskou produkci, nejlépe vlastnický kontrolovaného subjekty zemědělské prvovýroby. Mikroregion má lokality a objekty zejména územně a mnohdy i technicky připravené k ekonomickému využití. Klíčový problém však spočívá v neprovedených pozemkových úpravách a v nedořešených majetkově právních vztazích.

8. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

8.1. Přírodní podmínky mikroregionu

8.1.1. Geomorfologické zařazení

Z hlediska geomorfologického členění zemského povrchu České republiky, leží mikroregion v Mikulovské vrchovině (oblast flyše), v Dyjskosvrateckém úvalu (oblast neogénu čelní hlubiny) a Dolnomoravském úvalu (oblast neogénu Vídeňské pánve).

8.1.2. Geologické poměry

Flyšové území tvoří pruh vrchovin a pahorkatin budovaný relativně odolnějšími, slabě zpevněnými psamity a pelity (převažující horninou jsou hustopečské slíny a ždánické pískovce). Morfologicky se uplatňují vložky slepenců a v Pavlovských vrších jurské vápence. Pro poměrně členitý reliéf jsou charakteristické široce zaoblené hřbety oddělené rovněž širokými údolími se dny, jejichž šířka se dosti rychle mění (kotlinovitá rozšíření). Jedná se o reliéf převážně erozně-denudační a v rámci okresu Břeclav nejstarší. Některé části vápencových bradel Pavlovských vrchů mohou svým vznikem zasahovat až do miocénu.

Obr. č. 25 Krajina v blízkosti Pavlovských vrchů

Oblast neogénu karpatské čelní hlubiny (Dyjskosvratecký úval), ve kterém převládají jíly a písky bádenského a karpatského stáří, má reliéf plochých pahorkatin a říčních rovin. Pahorkatiny jsou z menší části čistě erozně-denudační (Dunajovické kopce na miocénních štěrcích), akumulační (Ivaňská plošina), nebo smíšeného typu (Drnholecká pahorkatina). Ve srovnání s oblastí flyše je reliéf mladší, neboť vznikl až na ústupu bádenského moře. Většina dnešních rysů vznikla až v průběhu kvartéru. Specifické tvary vznikly zvláště v chladných obdobích pleistocénu. Značné plochy jsou výsledkem mladopleistocenní kryopedimentace

(nejvíce v prostoru mezi Pavlovskými vrchy a Dunajovickými kopci). Menší rozšíření mají spraše. Relativně velkou plochu zabírají údolní niva a nízké terasy Dyje.

Reliéf oblasti Vídeňské pánve (Dolnomoravský úval) tvoří pahorkatiny, erozně-denudační i akumulární plochy a říční nížiny. Předkvartérní podklad tvoří téměř výlučně miocenní a pliocenní nezpevněné, snadno erodovatelné sedimenty. Niva Dyje je charakterizována mocnými vrstvami holocenních hlinitých až jílovitých sedimentů, které byly uloženy na nejnižší říční terase.

8.1.3. Klimatické poměry

Mikroregion Mikulovsko leží v teplé oblasti České republiky a zahrnuje dva klimatické rajóny.

Rajón T2 v podstatě zahrnuje nivu řeky Dyje. Vyznačuje se dlouhým, teplým a suchým létem, s velmi krátkým přechodným obdobím, teplým až mírně teplým jarem i podzimem, krátkou, mírně teplou, suchou až hodně suchou zimou. Sněhová pokrývka má velmi krátké trvání.

Rajón T4 zahrnuje z hlediska vegetační stupňovitosti kolinní stupeň. Má velmi dlouhé léto, které je značně teplé a suché. Přechodné období je tu velmi krátké. Podzim a jaro jsou teplé, zima krátká, mírně teplá, suchá až hodně suchá s velmi krátkým trváním sněhové pokrývky.

Mikroregion Mikulovsko je podle klimatické klasifikace řazen do teplé a suché oblasti s mírnou zimou a kratším slunečním svitem (okres 2A). Pro stanici Mikulov je udáván průměrný dlouholetý úhrn srážek 571 mm (z toho 367 mm připadá na vegetační období). Oblast se vzhledem k průměrné roční teplotě řadí k nejsušším územím republiky. Maximum srážek spadne v červenci, minimum většinou v lednu. V době od dubna do září pak spadne 63,3 % celkového ročního úhrnu. Měsíční úhrny srážek podléhají rok od roku značným výkyvům. V měsících únor, březen, duben, říjen, listopad se vyskytují případy, kdy nebyly zjištěny žádné měřitelné srážky. Podíl sněhových srážek na celkovém srážkovém úhrnu je malý a dosahuje maximálně 20 %. Průměrné trvání sněhové pokrývky je vymezeno daty 1. 12. a 11. 3., úhrnem však v tomto období sněhová pokrývka leží pouze 40 dní a dosahuje maximálně výšky 15-25 cm.

(Poznámka - členění podle Atlasu podnebí ČSSR).

8.2. Přírodní zdroje mikroregionu a jejich čerpání

8.2.1. Vodní zdroje

Vodní zdroje jsou v celém území mikroregionu až na výjimky velmi málo vydatné a spolu s celkově suchým rázem oblasti způsobují nepříliš dobrou situaci v zásobování obyvatelstva pitnou vodou. Výskyt a oběh podzemních vod v zájmové oblasti je podmíněn její geologickou stavbou a petrografickými vlastnostmi hornin. Z hydrologického hlediska jsou nejdůležitější neogenní sedimenty, paleogenní horniny a vápencová bradla jurského stáří.

Z hlediska akumulace podzemních vod jsou nejvýznamnější štěrkopísčité sedimenty údolních niv řeky Dyje a přilehlých nízkých teras. Tato štěrkopísčité souvrství dosahují mocnosti zpravidla 4-6 m, jsou trvale zvodnělá se souvislou hladinou a nacházejí se zejména v severní části mikroregionu.

Význam mají i zdroje podzemních vod, které se vyskytují v oblastech budovaných průlinově propustnými neogenními sedimenty.

Pro celé území jsou nejvýznamnější dva zdroje pitné vody, tj. jímací území Lednice (řad Mikulov-Sedlec-Bulhary) a prameniště Brod nad Dyjí, z něhož je skupinovým vodovodem Dolní Dunajovice zásobována vodou převážná část mikroregionu.

Uvedené zdroje pak doplňuje síť zdrojů místního významu.

8.2.2. Nerostné suroviny a jejich těžba

Území mikroregionu Mikulovsko je z pohledu nerostných surovin a jejich těžby úzce spjato s geologickou stavbou. Nevyskytují se zde žádné rudné nerostné suroviny. Povrchová těžební činnost je zaměřena na těžbu vysokoprocentního vápence. Ložiska jsou tvořena vrstvami vápnitých klenčíckých jílovců a ernstbrunnských vápenců o mocnosti 100-120 m. Zásoby vápence jsou zařazeny do kategorie vázaných zásob. Všechna výhradní ložiska se nacházejí v oblasti Pavlovských vrchů. V současné době probíhá těžba vápence pouze v lomu u Mariánského mlýna (Janičův vrch).

Lámání kamene na Pavlovských vrších začalo jistě již ve středověku. Svědčí o tom celá řada dnes již opuštěných lomů na úbočích většiny vápencových bradel. Nenávratně byl poškozen Turolď, z něhož byla odlámána více než polovina vápencové masy, a také Svatý kopeček.

V katastru obce Novosedly probíhá těžba cihlářské suroviny, která je následně využívána při výrobě cihel v místní cihelně.

Ložiskové území zemního plynu, mimo vlastní těžbu, je využíváno rovněž jako podzemní zásobník plynu (Dolní Dunajovice). Ložiska zemního plynu a ložiska ropoplynná jsou situována v katastrech obcí Dolní Dunajovice, Dolní Věstonice, Pavlov a Perná.

8.3. Ovzduší

Podle souhrnného hodnocení kvality ovzduší lze území mikroregionu Mikulovsko klasifikovat jako mírně znečištěné. S uvedeným souvisí především změna používaných druhů paliv, kdy se nahrazují nekvalitní pevná paliva (lignit, hnědé uhlí apod.) zemním plynem. Plynifikace obcí má značný podíl na snížení emisní zátěže ovzduší, protože plošné malé zdroje znečišťování ovzduší (rodinné domy, samostatně vytápěné bytové jednotky apod.) představovaly velmi významné zdroje znečištění. Růst cen plynu však může do způsobu vytápění velmi citelně zasáhnout a je možné, že bude hrozit potenciální nárůst znečištění opět z vytápění tuhými palivy.

Značnou zátěž životního prostředí představují emise produkované z mobilních zdrojů, především z automobilové dopravy.

8.4. Pedologie

8.4.1. Hlavní typy půd

Přehled půdních typů zastoupených na území mikroregionu Mikulovsko

	půdní typ	půdní subtyp
skupina půd melanických	rendzina	
	Pararendzina	
skupina půd molických	Černozem	
	Černice	typická slancová
skupina půd glejových	Glej	
skupina půd hnědých	Hnědozem	
	Luvizem	
skupina půd nivních	Fluvizem	

8.4.2. Půdní druhy

V zájmovém území jsou rozšířeny tyto půdní druhy:

- Půdy písčité, hlinitopísčité až písčitohlinité (lehčí půdy). Tyto lehčí půdy pokrývají jen malou část zájmového území.
- Půdy hlinité a jílovitohlinité (středně těžké půdy). Tyto půdy jsou v mikroregionu nejvíce rozšířeny a pokrývají také největší plochy.
- Půdy jílovité až čisté jíly (těžké půdy). V zájmové oblasti pokrývají místy větší plochy a jsou rozšířeny zejména na severních a severozápadních svazích Pavlovských vrchů.

8.4.3. Eroze půdy

Potencionální eroze půdy na území mikroregionu téměř všude překračuje svou hodnotou hranici normální eroze půdy a na velkých plochách svahů Pavlovských vrchů dokonce hodnotu 2 mm za rok. Vysoká intenzita potencionální eroze je na území těchto orografických jednotek podmíněna značnou vertikální členitostí reliéfu, poměrně nepropustnými horninami a do značné míry také erozi půdy málo vzdorující půdní pokrývkou.

8.5. Hydrologie

Mikroregion Mikulovsko lze charakterizovat jako oblast velmi málo vodnou s malou hustotou vodní sítě. Vodní plochy jsou málo početné a malého rozsahu. Území leží většinou

na pravém a z části na levém břehu řeky Dyje a je odvodňováno jejími přítoky Jevišovkou, Polním potokem, Dunajovickým potokem, Včelínkem a Klentnickým potokem.

Jevišovka odvodňuje celou západní část katastru obce Jevišovka. Polní potok odvodňuje jihozápadní část mikroregionu. Dunajovický potok odvodňuje část Pavlovských vrchů západně od hlavního hřebene Pálavy svými pravými přítoky (vodoteče od Růžového vrchu, Bavorský potok od Bavor, vodoteče od Perné). Ty jsou napříměny a z převážné části i regulovány. Kvalita vody je zhoršena odpadními vodami z Bavor a Perné a ze zemědělské výroby.

Severní část Pavlovských vrchů odvodňují odvodňovací příkopy, vyústějících do svodných kanálů okolo Vodního díla Nové Mlýny (např. v obci Pavlov a Horní Věstonice).

Severovýchodní část Pavlovských vrchů je odvodňována Klentnickým potokem, který vytéká z místa bývalého návesního rybníčku v Klentnici a ústí do svodného kanálu dolní zdrže VDNM. Většinu roku je ve své dolní části bez vody.

Povodí Včelínku odvodňuje jižní část mikroregionu. Tento potok pramení v Rakousku, přitéká na naše území nad rybníkem Šibeničnick, do kterého posléze ústí. Do Šibeničnicku ústí také Mikulovský potok, napojený na závlahový kanál od Brodu nad Dyjí. Nejvýznamnějším přítokem Včelínku je jeho levostranný přítok Mušlovský potok, který odvodňuje jihovýchodní část mikroregionu.

Řeka Dyje a její vodní režim jsou zásadním způsobem ovlivněny výstavbou Vodního díla Nové Mlýny.

Z hydrologického hlediska jsou na území mikroregionu Mikulovsko nejvýznamnějšími stojatými vodními plochami rybník Nesyt, zasahující na území Sedlece a rybník Šibeničnick na katastru Mikulova. Na rybník je napojen Mikulovský potok přitékající od Mikulova, dříve napájený městskou kanalizací, nyní s napojením vyčištěných odpadních vod z ČOV Mikulov. Rybník je využíván k chovu ryb, stejně jako Horní a Dolní Mušlovský rybník na katastru u Mušlova a rybník Nový na mikulovském katastrálním území.

Další drobné plochy, například rybníky v Novém Přerově nebo v Březí, nemají z hydrologického hlediska zvláštní význam.

8.6. Lesy, zemědělství, myslivost, rybářství

8.6.1. Lesy

Lesní porosty v mikroregionu Mikulovsko lze rozdělit, podle charakteru, do čtyř skupin:

- a) listnaté porosty v pahorkatinách (Milovická pahorkatina)
- b) akátové porosty (Březí, Dobré Pole)
- c) větrolamy (Březí, Dobré Pole, Jevišovka)
- d) lužní lesy v říčních nivách (Dyje)

Rozložení lesů je v mikroregionu Mikulovsko nerovnoměrné. Zatímco ve východní části území je lesnatost relativně vysoká (Milovická pahorkatina), západní, severní a jižní část mikroregionu má lesnatost velmi nízkou, takže rozsáhlé úseky krajiny jsou prakticky bezlesé. Příčiny lze spatřovat především v dřívějším intenzivním zemědělském využití krajiny. Významnou měrou zmenšily plochy lesů i vodohospodářské úpravy na řece Dyji. V souvislosti s výstavbou Vodního díla Nové Mlýny došlo k vykácení lesních porostů na 1 200 ha plochy.

Z hlediska vlastnictví lesů je 90 % lesních porostů ve vlastnictví státu, které spravuje státní podnik Lesy ČR prostřednictvím lesního závodu Židlochovice. Úroveň hospodaření v lesích hospodářských je relativně vysoká. V lesích s oborním chovem zvířete se projevují negativní změny lesa a životního prostředí. Problematické je potřeba věnovat stálou pozornost a vzájemným dialogem hospodářů a příslušných složek ochrany přírody hledat optimální řešení.

8.6.2. Zemědělství

Zemědělství má historicky i rozsahem na krajinu mikroregionu Mikulovsko největší vliv. Stav zemědělské půdy, v řešeném území, zobrazuje především charakter genetických půdních typů a hospodářský význam jejich využívání. V údolních nivách Dyje a Jevišovky se nacházejí glejové nivní půdy ovlivněné regulací řek, při kterých obvykle došlo k poklesu hladiny podzemních vod. V oblasti Dyjsko-svrateckého úvalu pokrývá orná půda přibližně 70 % území. Na poměrně velkých plochách říčních teras, ve vyšší nadmořské výšce, převažují černozemní půdy na spraši. Tyto půdy ohrožují větrné a vodní eroze. Černozemě a hnědozemě na spraších jsou často odnášeny dlouhodobým působením erozních procesů. Proti plošné vodní erozi byly v krajině mikroregionu ne vždy úspěšně budovány na několika místech terasy po vrstevnici. Proti větrné erozi, především ve východní části mikroregionu, byla vysazena síť větrolamů (např. v Jevišovce bude provedena výsadba nových větrolamů kolem polních cest, podle návrhu v Komplexní pozemkové úpravě extravilánu obce).

V oblasti Dunajovických kopců jsou dominantní velkoplošné vinice. Významné plochy vinic jsou také na úpatí Pavlovských vrchů. Jinak na zemědělské půdě převažují pole. V rostlinné výrobě je největší význam přikládán pěstování zrnin, zejména pšenici, ječmenu a kukuřici. V poslední době se stále více pěstuje řepka a slunečnice. Svažitě pozemky oseté kukuřicí a slunečnicí jsou nejčastěji postihovány vodní erozí.

Velmi významná je produkce vína. Území mikroregionu leží na severní hranici pěstování vinné révy ve střední Evropě. Výrazným způsobem se v posledním desetiletí změnilo ošetřování vinic. Na mnoha místech se již například nepoužívají vysoce toxické přípravky a postupně se chemické způsoby nahrazují biologickými.

Na značné části pozemků je vybudován systém umožňující velkoplošné závlahy. Tyto však nejsou doposud v plné míře využívány. V případě, že se tak stane, je nutno se z hlediska zájmů ochrany přírody vyvarovat koncentraci a jednostrannému zaměření zemědělské výroby pouze na monotónní produkci speciálních plodin se všemi negativními doprovodnými jevy pro krajinu.

8.6.3. Myslivost

V souladu se zákonem č. 449/2001 Sb., o myslivosti, je tato činnost provozována v honitbách volných, které většinou provozují jednotlivá myslivecká sdružení a v oborách patřících pod hospodářskou správu státního podniku Lesy ČR, lesního závodu Židlochovice.

Z mysliveckého hlediska jsou ve sledovaném území nejvýznamnější obory Bulhary a Klentnice, které jsou vyhrazenými honitbami ministerstva zemědělství a právo myslivosti je vyhrazeno Lesům ČR s.p.

V uvedených oborách jsou příslušným orgánem – OŽP MěÚ Mikulov – stanoveny normované stavy zvěře, které jsou cyklicky sledovány. V oboře Bulhary o rozloze cca 1165 ha jsou stanoveny stavy jelení zvěře na 330 ks, dančí na 132 ks a černé na 30 ks. V oboře Klentnice, která je podstatně menší a má rozlohu cca 485 ha, jsou normovány stavy zvěře následně – dančí 150 ks, muflonů 180 ks.

Nezanedbatelným zdrojem příjmů je bažantnice v lese u Drnholce, kde jsou ročně uloveny tisíce bažantů.

Na množství zvěře v oborách a dopady na les a životní prostředí území mikroregionu jsou v posledním období prezentovány nestejně názory z pohledu hospodářů a jednotlivých složek ochrany přírody, ať státních orgánů – OŽP MěÚ Mikulov, Správa CHKO Pálava nebo nevládních organizací. Jedná se složitou a citlivou problematiku střetu komerčních zájmů a zájmů ochrany přírody, jejíž řešení by mělo být podloženo objektivním a odborným rozhodnutím.

8.6.4. Rybářství

Jak je již dříve popsáno, má na území Mikulovska dlouhou tradici rybníkářství. Největší moravský rybník Nesyt, který leží zčásti na katastru Sedlece, má rozlohu 296 ha a byl vybudován již v 16. století. Je rybníkem chovným, stejně jako mikulovský rybník Nový (Portz), Šibeničnický a Mušlovské rybníky - Dolní a Horní. V rybnících jsou vysazováni a chováni nejvíce kapři, líni, candáti i amuři, ale rovněž dravci – štiky a sumci.

Na těchto rybnících hospodaří Rybníkářství Pohořelice a. s., stejně jako na Střední (Věstonické) nádrži VDNM. Zde je možno provozovat sportovní rybolov na zvláštní povolenky, a to pouze na jejím jižním břehu.

Sportovní rybolov je dále provozován na ostatních tekoucích vodách mikroregionu Mikulovsko, včetně Dolní (Novomlýnské) nádrže VDNM, kde hospodaření zajišťuje převážně Moravský rybářský svaz, který je od roku 1991 nástupcem Českého rybářského svazu.

Od dostavby Vodního díla Nové Mlýny do současnosti probíhá na všech nádržích ichtyologický monitoring. Autoři výzkumů se shodují v tom, že z ichtyologického a rybářského hlediska je hodnocení celé soustavy pozitivní. V průběhu výzkumů bylo zjištěno, že celkový počet druhů ryb vyskytujících se v těchto nádržích dosahuje téměř 2/3 všech druhů ryb žijících na území České republiky, a že toto společenstvo je z hlediska biologické druhové diverzity nejbohatším ze všech vodních ploch nacházejících se v povodí řeky Moravy.

Jak je zřejmé z výsledků výzkumu ichtyocenózy Střední (Věstonické) nádrže z období 1996-1998, dochází v této nádrži k postupnému poklesu hmotnostního zastoupení kapra obecného a skupiny dravých druhů ryb. Současně dochází k poklesu druhové diverzity ryb při nižší vyrovnanosti společenstva.

Za hlavní důvody tohoto stavu je možné uvést přirozenou sukcesi (vývoj, stárnutí) nádrže, snižování vodní hladiny a objemu vody, zvýšenou intenzitu exploatace rybí obsádky formou hospodářských odlovů i sportovního rybolovu a zvýšenou predaci ryb kormoránem velkým.

Podobný trend je registrován také ve zbývajících dvou nádržích.

8.7. CHKO Pálava a zvláště chráněná území

8.7.1. CHKO Pálava

Na území mikroregionu Mikulovsko je vyhlášeno 1 velkoplošné zvláště chráněné území a 19 maloplošných chráněných území. Chráněná krajinná oblast Pálava byla vyhlášena Výnosem Ministerstva kultury ČSR ze dne 19. března 1976 v okrese Břeclav na území o rozloze 83 km². Zahrnuje území obcí nebo část obcí Bavory, Bulhary, Dolní Věstonice, Horní Věstonice, Klentnice, Mikulov, Milovice, Nové Mlýny, Pavlov, Perná a Sedlec. Dekretem UNESCO ze dne 16. 6. 1986 byla vyhlášena v hranicích chráněné krajinné oblasti biosférická rezervace Pálava, a tak se zařadila mezi nejvzácnější přírodní oblasti České republiky. V září 2003 bylo ke stávající BR přičleněno širší území nivy Dyje, území Lednicko-valtického areálu, Boří les a lužní lesy na soutoku Moravy a Dyje a na Tvrdonicku a vznikla tak nová rozsáhlá biosférická rezervace s názvem Dolní Morava.

Státní správu vykonává podle zákona v oblasti ochrany přírody Správa Chráněné krajinné oblasti se sídlem v Mikulově. Pracovníci CHKO se rovněž podílejí na výukových programech Centra ekologické výchovy Pálava (CEV), které je zřízeno Základní organizací ČSOP 56/15 v Mikulově a sídlí v objektu Správy CHKO Pálava.

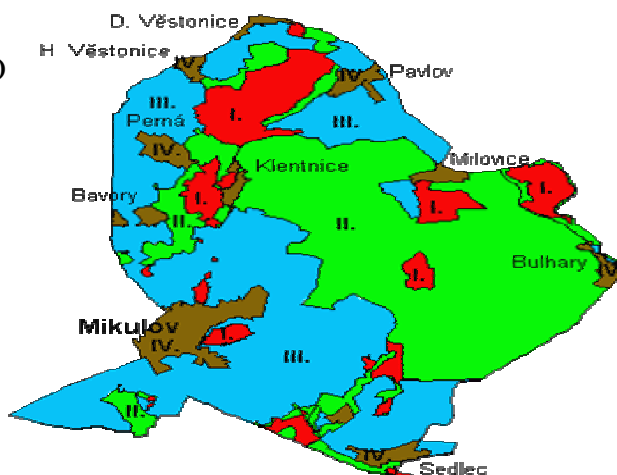
Obr. č. 26 Část území mikroregionu Mikulovsko – pohled na Pálavu

K detailnějšímu způsobu ochrany přírody a krajiny v CHKO Pálava jsou vymezeny podle zákona 4 zóny odstupňované ochrany. Zóny jsou konstruovány jako určitá vymezená území, v nichž jsou uplatňována stejná opatření. Tyto zóny ochrany jsou doplněny o regulativy vyplývající z ostatních společenských zájmů a specifikovány podle místních podmínek tak, aby v území zbytečně neomezovaly žádné přípustné aktivity.

Mapka zonace CHKO Pálava

(převzato z internetových stránek CHKO Pálava)

Zóna	Plocha (ha)	Plocha (%)
I.	907	10,8
II.	3 332	40,0
III.	3 381	41,4
IV.	646	7,8

Nedořešeným problémem území Pálavy je další existence televizního vysílače Děvín. V roce 1974 byl na vrcholu stejnojmenného kopce vybudován televizní vysílač, a to i přes odpor subjektů ochrany přírody. Svoje zařízení zde umístila i Armáda ČR. (V letošním roce, tj. 2004, se budou již demontované objekty Armády ČR odstraňovat pomocí vrtulníku.) Věž zařízení narušuje krajinný ráz celého okolí. Problémy způsobuje rovněž vodní eroze, protože nákladní automobily trvale poškodily cestu ze Soutěsky. K dalšímu osudu vysílače byla vedena řada jednání a bylo vydáno množství stanovisek a rozhodnutí, jednoznačný a přijatelný výsledek je však zatím zřejmě v nedohlednu. Také v tomto případě je nutno rozhodnout ve věci nezáujatě a vysoce odborně, s přihlédnutím jak ke společenským zájmům, tak k zájmům ochrany unikátní přírody Pálavy

8.7.2. Zvláště chráněná území

Chráněná krajinná oblast

CHKO Pálava

Vyhlášena v roce 1976

Výměra: 83,32 km²

Katastrální území: Bavory (část), Bulhary (část), Dolní Věstonice (část), Horní Věstonice (část), Klentnice, Mikulov (část), Milovice (část), Pavlov (část), Perná (část), Nové Mlýny (část), Sedlec (část)

Předmět ochrany: ochrana všech hodnot krajiny, jejího vzhledu, jejich typických znaků i přírodních zdrojů a vytváření vyváženého životního prostředí

Národní přírodní rezervace

NPR Děvín-Kotel-Soutěska

Vyhlášena v roce 1946

Výměra: 380,76 ha

Katastrální území: Horní Věstonice, Pavlov, Perná a Klentnice

Předmět ochrany: významné skalní, stepní, lesostepní a lesní druhy rostlin a živočichů vázané na vápencový podklad

NPR Křivé jezero

Vyhlášena v roce 1973

Výměra: 123,97 ha

Katastrální území: Milovice a Nové Mlýny

Předmět ochrany: zbytek lužního lesa, lužní louky a mokřady s výskytem význačných a chráněných druhů rostlin a živočichů

NPR Lednické rybníky

Vyhlášena v roce 1953

Výměra: 557,5 ha

Ochranné pásmo: 114,5 ha

Katastrální území: Hlohovec, Charvátská Nová Ves, Lednice, Sedlec

Předmět ochrany: jedinečná ornitologická lokalita mezinárodního významu, hnízdiště, pelichaniště a tahová zastávka ptáků

NPR Tabulová, Růžový vrch a Kočičí kámen

Vyhlášena v roce 1951

Výměra: 109,06 ha

Katastrální území: Bavory, Perná a Klentnice

Předmět ochrany: významné teplomilné skalní a stepní druhy rostlin a živočichů

NPR Slanisko u Nesytu

Vyhlášena v roce 1961

Výměra: 6,76 ha

Katastrální území: Sedlec

Předmět ochrany: ochrana zbytků halofilní vegetace s výskytem několika zvláště chráněných druhů

Národní přírodní památka

NPP Dunajovické kopce

Vyhlášena v roce 1990

Výměra: 107,16 ha

Katastrální území: Brod nad Dyjí, Březí, Dolní Dunajovice, Dobré Pole

Předmět ochrany: fragmenty stepních trávníků a teplomilné úhory s výskytem řady zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

Přírodní rezervace

PR Milovická stráň

Vyhlášena v roce 1994
Výměra: 88,35 ha
Katastrální území: Milovice
Předmět ochrany: významné lesní, lesostepní a stepní lokality vzácných teplomilných druhů rostlin a živočichů

PR Slanisko Dobré Pole

Vyhlášena v roce 1993
Výměra: 3,98 ha
Katastrální území: Dobré Pole
Předmět ochrany: vegetace na zasolených půdách s výskytem kriticky ohrožených druhů rostlin a pozoruhodných zástupců hmyzí fauny. Jedno z nejzachovalejších slanisek v ČR.

PR Liščí vrch

Vyhlášena v roce 1986, nově vyhlášena v roce 2002
Výměra: 10,82 ha
Katastrální území: Sedlec u Mikulova
Předmět ochrany: stepní trávníky, úhory a křovinná společenstva s výskytem mnoha zvláště chráněných teplomilných druhů

PR Slanisko Novosedly

Vyhlášena v roce 1993
Výměra: 2,046 ha
Katastrální území: Novosedly
Předmět ochrany: slanomilná vegetace, poslední bohatší lokalita výskytu bahenky šášinovité, ostřice žitné atp.

PR Svatý kopeček

Vyhlášena v roce 1946, nově vyhlášena v roce 2001
Výměra: 36,08 ha
Katastrální území: Mikulov na Moravě
Předmět ochrany: významné stepní druhy rostlin a živočichů

PR Šibeničník

Vyhlášena v roce 1946
Výměra: 3,71 ha
Katastrální území: Mikulov na Moravě
Předmět ochrany: významné stepní druhy rostlin a živočichů

PR Turoid

Vyhlášena v roce 1946, nově vyhlášena v roce 2002

Výměra: 16,84 ha

Katastrální území: Mikulov na Moravě

Předmět ochrany: významné skalní a lesostepní druhy rostlin a živočichů

PR Věstonická nádrž

Vyhlášena v roce 1994

Výměra: 1016,00 ha

Katastrální území: Dolní Věstonice, Horní Věstonice, Mušov, Pasohlávky, Ivaň, Pouzdrany, Strachotín

Předmět ochrany: významná ornitologická lokalita, vzniklá na místě zatopených lužních lesů, mokřadů a luk

Přírodní památky

PP Anenský vrch

Vyhlášena v roce 1986

Výměra: 0,82 ha

Katastrální území: Bavorsy

Předmět ochrany: významné druhy stepních rostlin a živočichů

PP Kočičí skála

Vyhlášena v roce 1951, nově vyhlášena v roce 2002

Výměra: 0,66 ha

Katastrální území: Mikulov na Moravě

Předmět ochrany: významné druhy stepních rostlin a živočichů

PP Růžový kopec

Vyhlášena v roce 1986

Výměra: 4,03 ha

Katastrální území: Mikulov na Moravě

Předmět ochrany: významné stepní druhy rostlin a živočichů

PP Kienberg

Vyhlášena v roce 1995

Výměra: 6,38 ha

Katastrální území: Mikulov na Moravě

Předmět ochrany: paleontologické naleziště miocenní fauny evropského významu

PP Lange Wart

Vyhlášena v roce 2002

Výměra: 11,18 ha

Katastrální území: Nový Přerov

Předmět ochrany: zachování rostlinných společenstev suchých trávníků

8.7.3. Soustava Natura 2000

Návrh chráněných lokalit soustavy Natura 2000 v území mikroregionu Mikulovsko

Natura 2000 je celoevropská soustava chráněných území, v nichž se vyskytují ohrožené druhy rostlin a živočichů a cenné biotopy. Česká republika se k vyhlášení chráněných území soustavy Natura 2000 zavázala v souvislosti se vstupem do Evropské unie. V první etapě (do konce roku 2004) budou vyhlášeny území pro ochranu vybraných druhů ptáků, tzv. ptačí oblasti (SPA). Další území, která slouží ochraně dalších ohrožených živočichů, rostlin a celých biotopů, tzv. přírodních stanovišť, budou vyhlášována po vstupu do EU.

Cílem vytváření soustavy Natura 2000 je zachování biologické rozmanitosti, ochrana ohrožených druhů rostlin a živočichů a zajištění trvalé péče o nejhodnotnější přírodní lokality celé Evropské unie. Zvláštní pozornost je věnována sladění zájmů ochrany přírody se šetrným hospodařením. V České republice, stejně jako v dalších přistupujících zemích, mají být sjednoceny národní zájmy ochrany přírody s péčí o celoevropské přírodní dědictví.

Na území mikroregionu Mikulovsko byly navrženy do soustavy Natura 2000 následující lokality:

Ptačí oblasti

Ptačí oblast Pálava

Navržená ptačí oblast je totožná s CHKO Pálava a byla navržena pro čápa bílého, orla mořského, včelojeda lesního, strakapouda jižního, strakapouda prostředního, pěnici vlašskou, lejska bělokrkého a ůuhýka obecného.

Ptačí oblast Lednické rybníky

Navržená ptačí oblast je víceméně totožná s NPR Lednické rybníky a byla navržena pro kvakoše nočního, husu velkou, lžičáka pestrého a zrzohlávku rudozobou.

Ptačí oblast Střední nádrž vodního díla Nové Mlýny

Navržená ptačí oblast je totožná s vyhlášenou PR Věstonická nádrž a byla navržena pro orla mořského, rybáka obecného, husu velkou, husu bělocelou a husu polní.

Území navržená podle směrnice o stanovištích

Baštinský potok

Část toku v k.ú. Drnholec a Novosedly na Moravě byla navržena pro ochranu ryby piskoře pruhovaného.

Děvín

Lokalita je součástí NPR Děvín-Kotel-Soutěska a je navržena pro rostliny – kosatec skalní písečný a hvozdík Lumnitzerův, pro živočichy – brouky roháče obecného a střevlíka *Carabus hungaricus*, motýla přástevníka kostivalového a pro netopýra černého a velkého. Pro stanoviště – vápnité nebo bazické stepní trávníky, panonské skalní trávníky, subpanonské stepní trávníky, extenzivní sečené louky nížin a podhůří, vápnité sutě pahorkatin a horského stupně, chasmodontickou vegetaci vápnitých skalnatých svahů, lesy svazu *Tilio-Acerion* na svazích, sutích a v roklich, panonské dubohabřiny a panonské šípákové doubravy.

Drnholecký luh

Zbytky lužních lesů na levém břehu Dyje v prostoru od Novosedel k Drnholci byly navrženy pro ochranu brouka lesáka rumělkového a žáby kuňky obecné.

Dunajovické kopce

Lokalita je součástí stejnojmenné národní přírodní památky a byla navržena z důvodu ochrany ohrožených druhů rostlin pelyňku Pančičova, katránu tatarského a srpice karbincolisté.

Jevišovka

Dolní část toku řeky (na území mikroregionu jen v k.ú. Jevišovka) navržena pro ochranu rybiho hybridního komplexu sekavců.

Klentnice – kostel sv. Jiří

Půdní prostory kostela poskytují obydlí letní kolonii netopýra velkého.

Milovický les

Rozsáhlý lesní komplex teplomilných doubrav a dubohabřin v Milovické pahorkatině. Navržen pro živočichy – brouky lesáka rumělkového, páchníka hnědého, roháče obecného a tesaříka obrovského, motýly bourovce trnkového, hnědáka osikového a přástevníka kostivalového, pro netopýra černého, velkouchého a vrápence malého a pro stanoviště – extenzivní sečené louky nížin a podhůří, lesy svazu *Tilio-Acerion* na svazích, sutích a v roklich, staré acidofilní doubravy s dubem letním, smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy, panonské dubohabřiny, panonské šípákové doubravy a eurosibiřské stepní doubravy.

Paví kopec

Nevýrazný pahorek s významnými druhy rostlin v k.ú. Sedlec navržen na ochranu stanoviště subpanonských stepních trávníků.

Skalky u Sedlece

Členitý hřbet na hranicích s Rakouskem s řadou drobných starých lůmků navržený na ochranu subpanonských stepních trávníků, polopřirozených suchých trávníků a facií křovin na vápnitých podložích a panonských šípákových doubrav.

Slanisko Dobré Pole

Lokalita je součástí stejnojmenné přírodní rezervace a byla navržena na ochranu stanovišť vnitrozemských slaných luk a extenzivních sečených luk nížin a podhůří.

Slanisko Novosedly

Lokalita zahrnuje již vyhlášenou přírodní rezervaci stejného názvu a byla vyhlášena na ochranu stanovišť vnitrozemských slaných luk a smíšených jasanovo-olšových lužních lesů temperátní a boreální Evropy.

Slanisko u Nesytu

Lokalita je již chráněna jako národní přírodní rezervace a byla navržena na ochranu stanoviště vnitrozemských slaných luk a měkkýše vrkoče útlého.

Stolová hora

Lokalita je součástí NPR Tabulová, Růžový vrch a Kočičí kámen. Byla navržena pro živočichy – brouka roháče obecného a motýly přástevníka kostivalového a ohniváčka černočárného, pro rostliny – kosatec skalní písečný, koniklec velkokvětý a hvozdík Lumnitzerův a pro stanoviště – vápnité skalní trávníky, panonské skalní trávníky, subpanonské stepní trávníky, vápnité sutě pahorkatin a horského stupně, chasmodontickou vegetaci vápnitých skalnatých svahů, lesy svazu *Tilio-Acerion* na svazích, sutích a v roklich a panonské šípákové doubravy

Studánkový vrch

Staré terasy s travinnými a křovinnými společenstvy v k.ú. Sedlec navrženy pro ochranu motýla bourovce trnkového.

Svatý kopeček

Lokalita je totožná s vyhlášenou stejnojmennou přírodní rezervací a byla navržena na ochranu stanovišť panonských skalních trávníků, subpanonských stepních trávníků, panonských dubohabřin a panonských šípákových doubrav.

Turolď

Lokalita je totožná s vyhlášenou stejnojmennou přírodní rezervací a byla navržena pro ochranu kosatce skalního písečného, netopýra brvitého a vrápence malého.

Za Dyjí

Pásky ovsíkových luk na hrázích a v mezihrázích zregulovaného koryta Dyje u obce Jevišovka navrženy pro ochranu stanoviště extenzivních sečených luk nížin a podhůří.

8.8. Územní systém ekologické stability

Územní systém ekologické stability tvoří síť vybraných částí krajiny, doplněná návrhem momentálně neexistujících krajinných segmentů - biocenter a biokoridorů - jejichž úkolem je funkční a prostorové doplnění stávajícího systému do optimálně fungující podoby. Podle vzájemných vztahů a významu jednotlivých částí tohoto systému se člení na lokální, regionální a nadregionální. Všechny tři úrovně jsou základními prvky systému a jejich biocentra a biokoridory slouží jak k uchování genofondů, tak dosycování nižších úrovní organismy.

Rozmístění prvků ÚSES je provedeno na základě stanovených funkčních a prostorových kritérií. Cílem realizace je zajistit podmínky pro uchování nebo obnovení genofondů krajiny a jejich příznivý ekologický vliv na krajinu.

Z hlediska navrženého ÚSES patří mezi nejproblematictější řešení okolí novomlýnských nádrží, především z hlediska náhrady nadregionálního koridoru spojujícího biocentra Křivé jezero – Svratka včetně přechodu přes střední nádrž, regionálního biokoridoru v úseku horní hráze a na pravém břehu horní nádrže, lokálního biokoridoru na pravém břehu dolní nádrže a řešení třinácti biocenter v okolí celého vodního díla.

Celkově lze konstatovat, že ÚSES je v zájmovém území mikroregionu Mikulovsko značně komplikovaný a citlivý prvek na řešení, především ve vazbě na zájmy obcí Dolní Věstonice, Pavlov a Milovice při řešení rekreačního využití jižního břehu dolní nádrže Vodního díla Nové Mlýny.

Generely ÚSES je nutné zapracovat do lesních hospodářských plánů a komplexních pozemkových úprav. Závažným se stává ÚSES po schválení územního plánu obce, ale teprve po zpracování projektové dokumentace může být postupně realizován do funkční podoby.

8.9. Životní prostředí obcí mikroregionu Mikulovsko

Úroveň životního prostředí v daném území lze charakterizovat podle míry emisí oxidu siřičitého, podílu délky vodních toků se špatnou jakostí vody, toxických chemických látek v prostředí, černých skládek a prašnosti v území, eutrofizace povrchových vod a nízké stability ekosystémů současné kulturní krajiny (nepřiměřeně vysoké zornění zemědělské půdy se související nízkou biodiverzitou, narušený vodní režim, ohrožení vodní a větrnou erozí a nedostatečná hustota přírodních prvků v zemědělské krajině).

• Bavorsy

Bavorsy jsou obcí na úpatí Pavlovských vrchů, jejíž značná část se nachází v území CHKO Pálava. Důsledkem dřívějšího scelování půdy a změn kultur (ze zatrávněných ploch do orné) je zvýšená eroze (vodní a částečně i větrná) povrchových vrstev půdy. Erozní činnost se projevila ve členité části katastrálního území, tedy v jižní a východní části. Východně od obce, pod místní komunikací ve směru na Mikulov, se nachází bývalá skládka TKO pro mikulovskou oblast. Skládkování zde bylo ukončeno v roce 1993 a ukončena je i rekultivace, která směřuje k vytvoření lesostepního biotopu, jež bude součástí ÚSES. V obci není zaveden plyn a ovzduší bývá v topné sezoně znečišťováno topnými exhaláty. Kvalita životního prostředí je negativně ovlivňována neexistencí kanalizačního systému a ČOV.

• Brod nad Dyjí

Část katastru obce leží v nivě Dyje, která byla pozměněna regulací a výstavbou vodního díla Nové Mlýny. Při tom zanikly nivní louky a lužní lesy, menší lesíky tvoří vesměs výsadby topolů. Jižní část katastru zasahuje na Dunajovické kopce, které místy pokrývají stepní lada.

Obec je plynofikována, napojeno je 73 % domácností. Tím se výrazně snižuje znečišťování ovzduší z lokálních topenišť na pevná paliva. V obci není vybudována splašková kanalizace ani ČOV. Stávající kanalizační síť slouží pouze na odvádění dešťových vod.

Odpadní vody se akumulují v jímkách, odkud se vyváží do ČOV v Dolních Dunajovicích nebo v Mikulově.

- **Břeží**

Okolí obce tvoří vesměs zemědělská krajina na úpatí Dunajovických kopců. Na Liščím vrchu do katastru zasahuje i jižní cíp rozsáhlé národní přírodní památky Dunajovické kopce, která chrání porosty drnové stepi a stepní lada s řadou vzácných a zvláště chráněných rostlinných a živočišných druhů. Rozsáhlejší písčiny východně od obce dnes kryjí akátové lesíky. Kostra ekologické stability je však nedostatečná. Lesy se zachovaly jenom na nepatrné ploše a větrolamy nemohou nahradit potřebný podíl lesa. Zemědělská krajina byla přeměněna na rozsáhlé plochy polí v mnoha částech katastru. Pro posílení ekologické stability zemědělské krajiny je nutné obnovit systém rozptýlené zeleně.

Životní prostředí obce je ovlivňováno nízkou kvalitou technické infrastruktury a deficitem zeleně na návětrné straně sídla. Ovzduší je znečišťováno exhalacemi ze silniční dopravy a dříve i z lokálních topenišť. V obci byla provedena plynofikace, která situaci výrazně zlepšila. V obci je kanalizace, odváděné splaškové vody však nejsou čištěny.

- **Dobré Pole**

Rozhodujícím přírodním zdrojem je kvalitní půda v nadprůměrně výhodných klimatických podmínkách. Životní prostředí obce ovlivňuje hluk a exhaláty z průjezdné silniční dopravy.

Ochrana vod souvisí se správným obhospodařováním pozemků s ohledem na ochranu spodních vod. V roce 2004 byla zkolaudována a uvedena do provozu ČOV a tlaková splašková kanalizace.

- **Dolní Dunajovice**

Obec leží uprostřed intenzivně využívané zemědělské krajiny. Západně od ní se nachází pahorkatina, na jejíchž úklonech se rozkládají rozsáhlé vinohrady. Prudké svahy Velké slunečné, Jánské hory a Liščího kopce pokrývají stepní trávníky a lada, které jsou od roku 1990 součástí národní přírodní památky Dunajovické kopce. Toto zvláště chráněné území patří k nejvýznamnějším lokalitám stepní květeny a zvířeny na jižní Moravě.

Území obce není ve větší míře postiženo znečištěním ovzduší vzhledem k dobrému provětrávání sídla. Kvalitu ovzduší dříve negativně ovlivňovaly zápachy z provozu farmy živočišné výroby ZD. Hluk je způsoben hlavně průjezdnou dopravou.

Obec má vybudovanou čistírnu odpadních vod.

- **Dolní Věstonice**

Obec leží na říční terase nad bývalým záplavovým územím řeky Dyje, které bylo osmdesátých letech 20. století zatopeno vodním dílem Nové Mlýny. Zanikly tak rozsáhlé plochy lužních lesů, luk a mokřadů.

V obci není situován žádný velký zdroj znečištění ovzduší. Negativní dopad na ovzduší měl souhrn jednotlivých malých topenišť na tuhá paliva, která sloužila k vytápění rodinných

domů a občanské vybavenosti. Situace se podstatně zlepšila od topné sezóny roku 2000, kdy byla v obci dokončena plynofikace. Nejvýznamnějším zdrojem hluku je hluk z dopravy, neboť obcí prochází státní silnice II. třídy.

Obec nemá vybudovanou ČOV. Odpadní vody jsou akumulovány v bezodtokových jímkách a následně vyváženy na zemědělské pozemky.

- **Drnholec**

Obec leží na vysoké terase nad nivou řeky Dyje. Jižně od vsi se nachází poslední zbytek zachovalých lužních lesů. Ostatní porosty byly přeměněny na topolové kultury. Louky byly vesměs rozorány. Výše položené části katastru pokrývá otevřená zemědělská krajina s rozsáhlými polními kulturami. Drobné lesíky tvoří většinou porosty akátu, místy najdeme i zbytky teplomilné stepní vegetace.

V obci je asi 35 % objektů připojeno na plyn, čímž se výrazně snižuje znečišťování ovzduší z lokálních topenišť na pevná paliva.

Vytříděný odpad, charakteru druhotných surovin je shromažďován ve sběrně druhotných surovin, umístěné na východním okraji obce za zámeckým dvorem. V katastru Drnholce (severozápadně od obce) se nachází skládka TKO, která zabezpečuje skládkování pro celé území Mikulovska. Sídlo společnosti Skládka TKO Drnholec, spol. s r.o., bylo přestěhováno do Mikulova.

Obec má vybudovanou ČOV.

- **Horní Věstonice**

Obec se rozkládá na severozápadním okraji Pavlovských kopců. Katastr tvoří především zemědělská krajina na úpatí Pavlovských vrchů (zasahuje sem chráněná krajinná oblast Pálava) a na severu se dotýká střední zdrže Novomlýnských nádrží (přírodní rezervace Věstonická nádrž). Jižně od obce místy najdeme meze s teplomilnou vegetací a místy i stepní lada, malou částí katastr zabíhá i do hlubokého zářezu Soutěsky, která je součástí národní přírodní rezervace Děvín-Kotel-Soutěska.

V obci není žádný velký zdroj znečištění, na znečišťování ovzduší se v obci podílejí exhalace a prašnost z dopravy. Exhalace z lokálních topenišť na pevná paliva je velmi malá, protože obec je plynofikována a 98 % objektů je připojeno na plyn. Obec má pouze kanalizaci odvádějící dešťové vody, nevyhovující jako splašková. Chybí zde také ČOV (ve spolupráci s obcí Dolní Věstonice se již připravuje projekt na výstavbu společné ČOV).

- **Jevišovka**

Obec leží při soutoku říčky Jevišovky s Dyjí. Lužní lesíky v nivě dnes představují vesměs topolové výsadby, při železniční trati do Hrušovan se nachází tůň s pozoruhodnou květenou. Na katastrálním území obce se nenachází žádné zvláště chráněné území.

Obec patří k oblastem bez velkých zdrojů narušení kvality životního prostředí. Nejsou zde žádné větší zdroje znečištění ovzduší, které by mohly způsobovat vyšší koncentraci škodlivin. Největším zdrojem znečištění ovzduší jsou individuální topeniště rodinných domků a ostatních objektů na tuhá paliva, přestože je v Jevišovce provedena zčásti plynofikace.

Kvalitu ovzduší však negativně ovlivňují zápachy z živočišné zemědělské výroby. Vzhledem k relativně nízkému provozu na státní silnici, není obec obtěžována nadměrným hlukem. Obec má vybudovanou ČOV.

- **Klentnice**

Obec leží uprostřed chráněné krajinné oblasti Pálava na úpatí Stolové hory. Do jejího katastru zasahují významná chráněná území – národní přírodní rezervace Děvín-Kotel-Soutěska a Tabulová, Růžový vrch a Kočičí kámen a přírodní památka Kočičí skála. Tato zvláště chráněná území byla zřízena k ochraně typických biotopů Pálavy (skály, skalní a drnové stepi), které hostí řadu vzácných druhů rostlin a živočichů. Na svazích údolí Klentnického potoka se zachovaly zbytky sadů se staršími odrůdami ovocných dřevin, zejména jabloní a hrušní. Jejich obnova započala v roce 1996. Východně od obce se rozkládá Milovický les s teplomilnými doubravami a panonskými dubohabřinami na spraších. Celý katastr obce se nachází v CHKO Pálava.

Na znečišťování ovzduší se v obci podílejí exhaláty a prašnost z dopravy, a dříve zejména exhalace z lokálních topenišť na pevná paliva. V letech 1998-1999 byla vybudována plynofikace, na jejíž síť je připojeno cca 60 % objektů v obci.

Ke znečištění vod dochází především splachy ze zemědělských pozemků. Významný podíl na znečištění mají odpadní vody z obce. Obec nemá vybudovanou ČOV.

- **Mikulov**

Město se rozkládá v jižní části chráněné krajinné oblasti Pálava mezi vápencovými bradly Turoldu a Svatého kopečku. Tuold, poškozený někdejší těžbou vápence, je významnou přírodní rezervací a skrývá rozsáhlý jeskynní systém. Nejpozoruhodnější ukázky skalní stepi chrání přírodní rezervace Svatý kopeček. Jiné typy stepní vegetace, hostí rovněž přírodní rezervace Šibeničnická jižně od města. Menší chráněná území s teplomilnou květenou představuje přírodní památka Růžový kopec. Severovýchodně od města leží rozsáhlý Milovický les, tvořený mozaikou teplomilných doubrav a panonských dubohabřin. Značná část města a jeho katastru se nachází v CHKO Pálava.

Město je plynofikováno a absence větších zdrojů znečištění ovzduší a dobré podmínky provětrávání města včetně přilehlého území nedaly vzniknout situacím, které by znamenaly snížení kvality ovzduší na úroveň narušenou nebo silně narušenou. Výjimkou je okolí vápencového lomu. Prašnost z občas prováděné těžby je nejvýznamnějším zdrojem znečištění ovzduší. Druhým největším zdrojem znečištění ovzduší je exhalace z dopravy.

V sídelním útvaru není významný vodohospodářský tok. Uvedením čistírny odpadních vod do provozu bylo podstatně sníženo zatěžování rybníku Šibeničnický odpadními vodami.

- **Milovice**

Obec leží na okraji nivy Dyje, jejíž část byla zaplavena Dolní nádrží vodního díla Nové Mlýny. Zbytek nivy dnes vesměs tvoří zemědělská půdy. Nepatrnou částí zasahuje katastr obce do národní přírodní rezervace Křivé jezero s lesními porosty tvrdého luhu, lužními loukami, částečně zazemněným nivním jezerem a neregulovaným úsekem řeky Dyje. Jižně a západně od vesnice se rozkládá pahorkatina, která je součástí CHKO Pálava

Na znečišťování ovzduší se v obci podílejí exhalace a prašnost z dopravy a dříve exhalace z lokálních topenišť na pevná paliva. K podstatnému zlepšení došlo po plynofikaci obce, na kterou je připojeno asi 80 % objektů. Ke znečištění vod dochází především splachy ze zemědělských pozemků. Obec nemá čistírnu odpadních vod.

- **Novosedly**

Obec Novosedly se rozkládá na jihozápadě mikroregionu, na pravém břehu řeky Dyje, v rovinaté údolní nivě. U rybníka se nalézá Slanisko, přírodní rezervace slanomilné vegetace. Území obce přechází na východě do Dunajovických kopců, osázených rozsáhlými vinicemi, které zaujímají plochu asi 400 ha. Znečišťování ovzduší je způsobeno exhalacemi z projíždějící dopravy a před provedením plynofikace, na kterou je připojeno asi 80 % objektů, zplodinami z lokálních topenišť na pevná paliva. Kanalizace je v obci pouze dešťová, splašková kanalizace a ČOV v Novosedlech nejsou.

- **Nový Přerov**

Na severním okraji obce se nacházejí zbytky slanomilné vegetace. Na Přerovském vrchu a navrší Lange Wart v těsné blízkosti rakouské hranice se mezi akátinami dochovaly pozoruhodné ukázky stepní vegetace s teplomilnou květenou, v níž mají podstatný podíl i zvláště chráněné druhy rostlin.

V obci se nenachází žádný průmyslový zdroj, který by významnou měrou znečišťoval ovzduší. Dříve bylo ovzduší nejvíce znečišťováno exhalacemi z lokálních topenišť na pevná paliva, v současné době je téměř 90 % domácností připojeno na plyn.

Obec Nový Přerov se nachází v ochranném pásmu jímacího území zdroje podzemních vod, a proto je prvořadým úkolem z hlediska jeho ochrany vybudování splaškové a dešťové kanalizace (v současnosti je její výstavba ve fázi výběrového řízení) včetně čistírny odpadních vod (ČOV bude společná s obcí Novosedly, měla by být dokončena v roce 2005).

- **Pavlov**

Obec leží na úpatí Děvína v chráněné krajinné oblasti Pálava. Západní část katastru tvoří masiv Děvína (550 m), nejvyššího vrcholu Pavlovských vrchů. Zde se rozkládá nejvýznamnější národní přírodní rezervace Děvín-Kotel-Soutěska, jádrové území chráněné krajinné oblasti. Lužní lesy a zaplavované louky v nivě Dyje byly zničeny výstavbou Střední a Dolní nádrže Vodního díla Nové Mlýny. Menší štěrkovna ve vinicích je důležitou geologickou a paleontologickou lokalitou. Značná část obce a jejího katastru se nachází v CHKO Pálava.

V obci proběhla plynofikace, čímž se výrazně snížilo znečišťování ovzduší z lokálních topenišť na pevná paliva.

Obec nemá čistírnu odpadních vod.

- **Perná**

Obec leží na úpatí Pavlovských vrchů. Větší část jejího území je součástí Chráněné krajinné oblasti Pálava a zasahují do něj i národní přírodní rezervace Děvín-Kotel-Soutěska

a Tabulová, Růžový vrch a Kočičí kámen. V rezervacích jsou zastoupeny všechny významné stepní a lesní biotopy Pavlovských vrchů a vyskytují se v nich četné zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů, rozšířené o ptačí oblasti. Na úpatí vrchu Obora se rozkládají i zajímavá stepní lada. Západní část katastru tvoří orná půda.

Obec není zatěžována nadměrným hlukem, poněvadž intenzita dopravy na komunikacích je minimální. Kvalita ovzduší je dobrá, neboť asi 90 % domácností je vytápěno plynem.

Obec nyní buduje ČOV, která by měla být uvedena do provozu v listopadu 2004.

• Sedlec

Sedlec leží na východě mikroregionu v rovinaté údolní nivě kolem Včelínku, na okraji pahorkatiny, která je součástí CHKO Pálava. Největší moravský rybník Nesyt, jehož část leží v katastru Sedlece, je součástí NPR Lednické rybníky, které jsou jedinečnou ornitologickou lokalitou. Od rezervace byla oddělena NPR Slanisko, která je známá svými halofyty.

Také na svazích kolem Sedlece jsou vysázeny rozsáhlé vinohrady.

Životní prostředí obce je znečišťováno zejména hlukem a výfukovými zplodinami z automobilové dopravy, jejíž hustota se vzhledem k významu komunikace II. třídy neustále zvyšuje. Plynofikace je v obci vybudována. Povrchové vody jsou negativně poznamenány neexistencí splaškové kanalizace, v květnu 2004 byla započata výstavba ČOV.

8.10. Závěr

Území mikroregionu Mikulovsko zaujímá prostor, v němž určující úlohu sehrály řeka Dyje a Pavlovské vrchy, jenž vytvořily spolu s příznivým klimatem a tvarováním území příznivé podmínky pro rozvoj přírodních prvků a života člověka.

Vodní zdroje jsou v celém mikroregionu málo vydatné a jejich nedostatek patří k největším negativům území, podobně jako relativně malá lesnatost v jihozápadní části mikroregionu. S tím souvisí poměrně velká prašnost území a častá půdní eroze.

Výrazné zlepšení stavu ovzduší v obcích mikroregionu je způsobeno plynofikací téměř všech obcí (kromě obce Bavory) v posledních deseti letech a úbytkem znečištění z malých lokálních topenišť.

Před územím mikroregionu Mikulovsko je řešení velmi závažného problému, kterým je situace ve znečišťování povrchových vod. Jeho součástí je zamezení splachu intenzivně obdělávané půdy, ale zejména vybudování účinných kanalizačních systémů pro odvod splaškových vod z obcí a jejich účinné čištění.

Ve všech obcích Mikulovska je zajištěna likvidace domovních odpadů, a to po jejich separaci na skládku TKO, s. r. o. Drnholec (sídlo bylo přestěhováno do Mikulova) nebo na skládku Hantály, a. s. Velké Pavlovice. Dolní Dunajovice řeší likvidaci tuhého komunálního odpadu mimo území okresu Břeclav. Nebezpečím pro území je nekázeň obyvatel i ekonomických subjektů a zakládání černých skládek. Vzhledem k omezené životnosti skládky TKO v Drnholci je v mikroregionu potřeba řešit koncepci likvidace TKO v budoucích letech, ale i účinnou a ekonomicky zajímavou separaci odpadů a budování sběrných dvorů.

Od pradávna prohlubovaný rozpor podmaňování si přírody člověkem s potřebami jejího harmonického vývoje, zde vytvořily citlivý systém kolísající na hranici rovnováhy.

Příkladem může být realizace rozsáhlých vodohospodářských úprav v této oblasti bez komplexního vyhodnocení negativních důsledků, které je dnes potřeba zmírňovat vynakládáním značných finančních prostředků. Revitalizace Vodního díla Nové Mlýny a jeho okolí již stály více jak 50 mil. korun.

Na druhé straně představuje uvedené vodní dílo významný rekreační potenciál, stejně jako Pavlovské vrchy. Rekreační hodnoty ve vztahu k využitelnosti krajiny, z přihlédnutím na její ochranu, jsou ovlivňovány její vybaveností. Turistika, jako každá jiná lidská činnost, může pro krajinu představovat určitou zátěž, kterou je možno poměrně účinně snížit stanovením limitů využití území. Sem patří veškeré činnosti a služby spojené s rekreačním využitím území, jako jsou stavby ubytovacích a stravovacích kapacit, sportovišť, rekreačních a zábavních objektů apod., řešení dopravy a mnoho dalších navazujících činností a služeb.

Pro stanovení limitů a regulativů je však třeba vycházet ze stavu zájmu o návštěvu nejatraktivnějších míst. Současná návštěvnost není systematicky sledována, proto není možné například seriózně doložit počty turistů navštěvujících Pavlovské vrchy a na základě toho stanovit limitující množství.

Dalším příkladem střetů zájmů ochrany přírody a jejího využívání člověkem může být způsob zemědělského využívání půdy nebo chov zvířete v oborách či rybářství.

Určitým nebezpečím ve vztahu k narušení krajinného rázu mohou být dopravní stavby, ale i jiné stavby a také velkoplošné reklamy, umístěvané většinou podél komunikací nebo stožáry s vysílači GSM.

Všechny investiční zásahy, byť jednostranným pohledem přinášející pokrok a rozvoj, je nutné podrobně a komplexně vyhodnotit. Další navrhované investice musejí vycházet z vyhodnocení jejich dopadů na životní prostředí mikroregionu a lze je realizovat pouze v případě, že přispějí k větší ekologické stabilitě území, nebo přinejmenším jeho současný stav nezhorší.

9. CESTOVNÍ RUCH

9.1. Cestovní ruch a jeho předpoklady v mikroregionu Mikulovsko

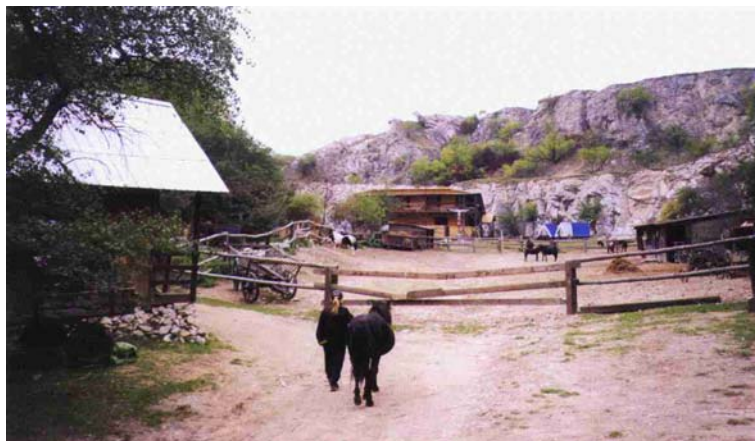
Cestovní ruch je podle celosvětových měřítek jedním z nejvýznamnějších ekonomických odvětví se synergickým efektem a dynamickým rozvojem.

Pro celý Jihomoravský kraj, okres Břeclav i mikroregion Mikulovsko se může cestovní ruch stát, vzhledem k přírodním, kulturním a geografickým podmínkám, významným faktorem ekonomického rozvoje, včetně možnosti zvýšení zaměstnanosti s vysokým podílem kvalifikované práce.

Pro turisty nabývá na významu rekreace v relativně čisté venkovské krajině, s malebným architektonickým obrazem, návštěva a poznávání historických památek nebo společenských a kulturních akcí v nich realizovaných. Velký zájem je ve světě proječován o archeologické nálezy a jejich vhodné prezentaci. Vyrůstajícímu zájmu se podle různých odborných šetření těší i rybolov a aktivity spjaté s chovem ryb, své místo v atraktivitách cestovního ruchu má myslivost a jízda na koni. Koupání a dlouhodobější pobytová rekreace jsou z hlediska ekonomického pro poskytovatele nejzajímavější. Jsou ale sezónní záležitostí a záleží na kvalitě vody, ať v přírodních nebo umělých koupalištích, čistotě prostředí a doprovodných ubytovacích, stravovacích a dalších službách a organizaci jejich využívání.

Moderní formou turistiky je cykloturistika, která zaznamenává v posledních letech na jihu Moravy velký rozvoj, a to i v mezinárodním kontextu. Jihomoravským krajem i mikroregionem Mikulovsko prochází nadregionální cyklotrasy, jako například Moravsko-slezská dálková cyklotrasa nebo Greenways, na které navazuje řada dalších tras regionální a místní úrovně. Jsou budovány také cyklotrasy vinařské („Moravské vinařské stezky“). Pro jejich další úspěšný rozvoj je třeba vybudovat a označit další cyklistické trasy a rozvíjet řady doprovodných služeb, jako jsou půjčovny a opravny kol, informační i ubytovací služby.

Tradiční formou rekreace zůstává pěstování pěší turistiky a putování po naučných stezkách. Označené trasy slouží nejen k dobré informovanosti turistů, ale také k usměrnění pohybu turistů a ochraně lokalit, které by návštěvníci svou nadměrnou přítomností mohli rušit nebo příliš zatěžovat. Potenciální rozvojové možnosti lze hledat i v rozvoji pobytové venkovské turistiky i s její specifickou podobou - agroturistikou.

Obr. č. 27 Ranč u obce Klentnice

Přírodní, historické, kulturní a ekonomické podmínky mikulovského mikroregionu jsou poměrně rozmanité. Geografická poloha na hranicích s Rakouskem na trase významné evropské silniční sítě je zejména v rámci zahraniční turistiky velmi výhodná. Významná je také relativní blízkost dalších atraktivit cestovního ruchu, která mohou sloužit jako další výjezdový cíl turistům Mikulovska, ať jsou to krajinné a kulturně historické areály Lednicko-valtický (jako jedna ze dvanácti památek UNESCO v ČR), Moravský kras nebo Slavkovské bojiště. Výhodou je i blízkost moravské metropole Brno s jejími kulturními památkami, sídlo mnoha kulturních institucí, místo konání veletrhů a významných společenských, kulturních a sportovních akcí.

Obr. č. 28 Informační tabule obce Pavlov

Mikroregion Mikulovsko však netvoří přirozený a po všech stránkách vyvážený turistický region. Mikulovsko může svým návštěvníkům nabídnout mnohé atraktivity, které přesahují regionální význam. Je to Městská památková rezervace Mikulov, příroda chráněné krajinné oblasti Pálava nebo archeologické památky v Dolních Věstonicích. Další místa jsou významná regionálně, například rezervace lidové architektury Pavlov nebo obec Klentnice. Vedle nich jsou zde však i lokality turisticky ještě nepříliš známé. Málo vyhledávan je prozatím jihozápadní kout mikroregionu, přestože se například Drnholec nebo malebná zákoutí kolem řeky Dyje u Jevišovky či cesty pro cyklisty v bývalém pohraničním pásmu mohou stát pro turisty velmi zajímavými.

K přednostem mikroregionu Mikulovsko patří vinařská turistika, pro kterou má území vynikající předpoklady, a to jak samotnou produkci velmi kvalitních vín, tak malebnou krajinou s viničními tratěmi i zachovanými objekty historických sklepů a vinařských domů, ať v Pavlově, Klentnici, Dolních Věstonicích, Dolních Dunajovicích či Perné, Novém Přerově anebo v dalších obcích.

Obr. č. 29 Historické objekty vinařských sklepů u obce Nový Přerov

Obr. č. 30 Uliční zástavba vinařských domů – obec Dolní Věstonice

Pro rybaření jsou velmi dobré podmínky v řece Dyji, včetně rybářského revíru Dolní novomlýnské nádrže, která nabízí rovněž dobré možnosti, tak jako málokterá vodní plocha v ČR, pro jachtařský sport. Pobytová turistika u této nádrže má prozatím své limity v čistotě vody, ale zejména v nedohodnutém řešení způsobu využívání jižního břehu a související potřebné infrastruktury a ozelenění.

9.2. Turistická návštěvnost

Mikroregion Mikulovsko se zejména pro svoji polohu vyznačuje významným specifikem, kterým je značný přeshraniční pohyb. Na základě oficiálních údajů z hraničních přechodů je mikulovský silniční hraniční přechod nejzatíženějším přechodem mezi Českou

republikou a Rakouskem. Z údajů, patrných v níže uvedeném tabelárním přehledu je patrné, že i když je velké množství cestujících přes území pouze tranzitujících, jedná se o nezanedbatelný faktický i možný potenciální efekt z cestovního ruchu pro celý region.

Počet osob a vozů překračujících státní hranici v Mikulově

Rok	výjezd z ČR				příjezd do ČR			pohyb osob celkem
	OA, moto	autobus	NA	osoby	OA, moto	autobus	NA	
1997	1 473 838	17 180	73 077	4 002 637	1 393 953	14 989	84 912	8 280 795
1998	1 201 966	21 394	86 510	4 003 512	1 207 756	20 167	97 062	8 045 720
1999	956 915	27 539	100 507	3 406 746	1 035 428	28 653	103 057	6 649 968
2000	989 164	32 293	116 309	4 104 060	994 705	36 897	117 074	8 383 406
2001	1 020 070	35 083	121 869	4 309 008	1 125 713	38 549	124 080	9 078 705
2002	1 116 631	34 167	136 689	4 513 155	1 113 376	37 776	139 121	9 385 544
2003	1 222 768	32 307	154 965	4 843 152	1 147 896	37 177	145 312	9 785 867

Zdroj: Celní úřad Břeclav, pobočka Mikulov

Z přehledu vyplývá, že tendence přestupu osob přes hranici byla do roku 1999 sestupná, ale od roku 2000 má stále rostoucí tendenci. Velmi výrazný nárůst zaznamenává nákladní doprava (oproti roku 1997 téměř dvojnásobný) a stejně tak se stále zvyšuje i počet přejíždějících autobusů. Počet přejíždějících osobních automobilů je za poslední roky vyrovnaný. Rozhodující podíl v návštěvnosti kraje mají návštěvníci z Rakouska, často jde však pouze o jednodenní turistiku s malým devizovým efektem. Mezi ostatními zahraničními návštěvníky převažují Němci, Holanďané, Italové a Američané, většinou pouze projíždějícími jsou Poláci. Jedním z cílů rozvoje cestovního ruchu by proto mělo být zvýšení podílu pobytové zahraniční návštěvnosti.

Podíl devizových příjmů z cestovního ruchu na HDP a na exportu ČR

Rok	na HDP (%)	na exportu (%)	absolut. v mil.		nominal. index k předchoz. roku	
			USD	Kč	USD	Kč
1996	7,3	18,8	-	-	-	-
1997	7,0	16,0	3 647,4	115 700,0	89,5	104,6
1998	6,7	14,1	3 718,9	120 000,0	102,0	103,7
1999	5,7	11,3	3 034,7	105 000,0	81,6	87,5
2000	5,8	10,3	2 981,9	115 071,0	98,3	109,6
2001	5,4	9,3	3 105,7	118 133,0	104,2	102,7
2002	4,2	7,7	2 941,4	96 289,2	94,7	81,5
2003	4,2	7,3	3 553,7	100 310,1	120,8	104,2

Zdroj: Přehledy CzechTourism (dříve Česká centrála cestovního ruchu)

V posledních letech je patrný nárůst domácích i zahraničních návštěvníků a rekreantů, avšak přesné údaje nelze z důvodů absence statistiky i nedokonalosti legislativy v oblasti evidence přenocujících osob v ubytovacích zařízeních přesněji zachytit. Nárůst domácích návštěvníků je podle obecních údajů patrný zejména v Mikulově, v Pavlově nebo Dolních Věstonicích.

Pro sledování trendů vývoje návštěvnosti v mikroregionu je možné použít alespoň údaje o návštěvnosti některých turistických cílů a služeb.

Návštěvnost vybraných turistických cílů na mikulovsku v letech 2001-2003

Turistický cíl	Návštěvnost (počet návštěvníků)		
	2001	2002	2003
Regionální muzeum v Mikulově	46 796	48 016	36 935 *
Archeologická expozice (Dolní Věstonice)			21 375
Dietrichsteinská hrobka (Mikulov)	20 655 **	10 900	9 600
TIC Mikulov	16 704	12 387 ***	35 601

Zdroj: Kulturní středisko Mikulov, RMM, TIC Mikulov

** z tohoto čísla 14 345 lidí navštívilo RMM při své účasti na akci pořádané v mikulovském zámku*

*** téměř dvojnásobná návštěvnost byla způsobena tím, že Dietrichsteinská hrobka byla v tomto roce poprvé zpřístupněná po několikaleté rekonstrukci*

**** propad byl způsoben přemístěním TIC do méně atraktivních a přístupných prostor (restaurace Dionýsos), od roku 2003 sídlí TIC opět na původním místě (náměstí). Současně ale byla prodloužena také otevírací doba v TIC.*

9.3. Turistická vybavenost v mikroregionu

Podobným způsobem jako turistickou atraktivitu mikroregionu je možno hodnotit úroveň základní turistické infrastruktury - ubytování, stravování a dopravy, ale i doprovodných služeb a další vybavenosti. Zatímco v Mikulově nebo v Pavlově se již mohou turisté ubytovat nebo najíst na přijatelné, byť ne všude na špičkové úrovni, jsou v některých obcích tyto služby pouze v podnicích základní turistické úrovně, a to přesto, že od roku 1989 došlo v této oblasti k poměrně velkému kvantitativnímu a mnohde i kvalitativnímu rozvoji. Služby tohoto typu jsou ve všech obcích v současné době zřejmě v rozsahu přiměřeném poptávce a ekonomické síle místních obyvatel. Častým nedostatkem i nových zařízení je jejich kvalita a uniformita, jak architektonická, tak nabídková v jídlech i nápojích.

• Bavory

Jsou z turistického hlediska atraktivní klidnou malebnou vesnicí pod jihozápadními svahy Pálavy, v chráněné krajinné oblasti, se stráněmi vinic a vinnými sklípky, bez rušivých závad. V obci nejsou kromě služeb motoristům (stanice PHM při I/52), restaurace, jednoho penzionu s 9 lůžky a ubytování v soukromí, a veřejných toalet další služby nebo zařízení pro turisty. Rozvoj dalších služeb v současné době obec i z důvodů finančních prozatím nepřipravuje. Dopravně je obec dostupná autobusovou dopravou, silniční komunikace jsou v poměrně dobrém stavu. Obec nemá k dispozici vlastní propagační materiály. Významnou investicí v oblasti vinařského cestovního ruchu bylo vybudování Vinařství Bavory, které poskytuje vysoce kvalitní služby pro zájemce o vinařství a cykloturistiku.

Obr. č. 31 Obec Bavory

- **Brod nad Dyjí**

leží na břehu horní Novomlýnské nádrže a cestovní ruch v obci je zaměřen především na rybaření, rekreaci u vody a vodní sporty. K tomuto účelu je také postupně v obci budována příslušná turistická infrastruktura. Obec je také významnou křižovatkou několika cyklotras.

Ubytování poskytují 2 autokempy a jedna turistická ubytovna, stravovací služby nabízí pouze hostinec. Dostupnost autobusem je velmi dobrá. V obci není čerpací stanice PHM, ani další služby motoristům. Vybavenost službami v obci je průměrná.

Obr. č. 32 Obec Brod nad Dyjí

- **Březí**

má výhodnou polohu i krajinný reliéf pro cykloturistiku, ke které je možno využít i zpevněné komunikace v pohraničním pásmu. Tradiční vinařství a vinné sklípky jsou příležitostí pro rozvoj tohoto druhu turistiky, koupaliště umožňuje rozvoj pobytové letní turistiky, je však nutná jeho rekonstrukce. Ke sportovnímu vyžití slouží tělocvična a hřiště, místní rybník umožňuje rybaření. V obci jsou tři zařízení poskytující stravovací a ubytovací služby v základním standardu. Obchodní síť sestává z 6 prodejních míst. Kromě tří obchodů s potravinami se zde prodává i průmyslové zboží, textil, nábytek a vinařské potřeby, je zde i novinový stánek, služby kadeřnictví a krejčovství. Obec plánuje realizaci parkoviště a veřejných toalet, informačního centra, dobudování cyklostezek a kemp u koupaliště. Dopravní spojení do obce je autobusovou i železniční dopravou. Komunikace v obci nejsou v dobrém stavu. V obci není čerpací stanice PHM a v současné době ani další služby motoristům. Obec doposud nevydala žádné propagační materiály.

Obr. č. 33 Obec Březí

- **Dobré Pole**

je podobně jako Březí obcí s výhodnými předpoklady pro rozvoj cykloturistiky a vinařské turistiky. V obci je jedna prodejna s potravinami, chybí pohostinství i ubytovací zařízení. Kromě poštovny nejsou v obci další služby, ale obec o jejich zřízení, nebo podpoře rozvoje, včetně informačního centra a například půjčovny a opravy kol, vážně uvažuje. Rovněž Dobré Pole má autobusové i železniční spojení, místní komunikace je třeba opravit. Vlastním propagačním materiálem obce jsou pohlednice, které obec vydala v nákladu 5 tis. kusů.

Obr. č. 34 Obec Dobré Pole – bývalá škola, nároží kostela

- **Dolní Dunajovice**

jsou tradiční velkou vinařskou obcí na dohled od Pavlovských vrchů na severních svazích Dunajovických kopců. V obci je pošta, obchodní síť je v obci dostatečně rozvinutá a dostačující, existuje zde i škála služeb - kadeřnictví, kosmetika, švadlena, fotosběrna, prodej novin. Stravovací služby jsou v obci zastoupeny několika restauracemi, oblíbené jsou vinárny, je zde několik pohostinských zařízení. V obci je také zřízena vinotéka. Ubytování poskytuje sedm ubytovacích zařízení penzionového typu s kapacitou přes 160 míst, ubytování v soukromí i ubytovna. Nově bylo v obci vybudováno Muzeum Dr. Karla Rennera.

Obec má autobusové spojení na Mikulov a dobré připojení na I/52 do Brna. V obci jsou dvě autoopravny, prodejna náhradních dílů a čerpací stanice pohonných hmot. Dolní Dunajovice vydaly v roce 1999 vlastní propagační materiál o obci v počtu 20 tis. výtisků.

Obr. č. 35 Obec Dolní Dunajovice – nákupní středisko

- **Dolní Věstonice**

leží na severním svahu Pálavy, v chráněné krajinné oblasti a rovněž svým tradičním vinařstvím a řadou vinných sklepů mají perspektivy uplatnit se ve vinařské turistice. Rekreačně je dosud nevyužit potenciál Dolní novomlýnské nádrže, jejíž jižní břeh tvoří okraj obce. Významným je zde především rybolov. Další rozvoj je v území blokován neshodami státních institucí o ozelenění břehu a vytvoření podoby nadregionálního biokoridoru a vybudování potřebné infrastruktury v tomto prostoru. Obec i životní prostředí tímto stavem velmi trpí, poněvadž liknavost má za následek živelný nekoordinovaný rozvoj a turistiku „načerno“ s různými negativními dopady. Kdysi bohatá obec s mlýnem a renesančními domy měšťanského typu, architektonicky pozoruhodným kostelem i sochařskou bohatostí návsi čeká spolu s uplatněním archeologických nálezů pravěkých kultur, v čele se slavnou Věstonickou venuší na oživení a na posun na místo, které jí v cestovním ruchu náleží. V obci jsou základní služby obchodní sítě a současné poptávce odpovídající stravovací služby i vysoká nabídka služeb ubytovacích (dva penziony s kapacitou 60 míst, ubytování v soukromí a turistická ubytovna s kapacitou 150 míst). Své služby nabízí místním obyvatelům i turistům kadeřnictví a prodej novin, služby pro motoristy zde zatím nejsou. Obec má silniční a autobusové spojení s intenzitou, která není považována za dostačující. Obec vydala v rámci své propagace pohlednice.

Obr. č. 36 Dolní Věstonice

- **Drnholec**

jako velká obec na západě mikroregionu, se zámek bývalého panství, dominantou barokního kostela a dalšími památkami, přírodou kolem řeky Dyje a s možnostmi rybaření v ní. Má rovněž dobré podmínky pro rozvoj cestovního ruchu, dosud je však turisty, snad v důsledku své polohy mimo hlavní dopravní tahy, opomíjen. Na velikost obce i její spádovou funkci pro sousední obce má poměrně nedostatečně vyvinutou obchodní síť a omezený sortiment, služby zde nabízí pošta, kadeřnictví, holičství, kosmetika, krejčovství, fotosběrna

a prodejna novin. Bankomat zde není. Zámek, kostel ani další kulturní památky nejsou zapojeny do systému využívání historických památek v cestovním ruchu ani ve společenském životě obce a mikroregionu. Gastronomické služby nabízejí dvě pohostinství a *** hotel (s vinárnou) na náměstí s kapacitou 30 lůžek. Obci chybí další ubytovací zařízení, uvažuje se o veřejných toaletách, půjčovně kol a realizaci turistického informačního centra. Obec je propojena autobusovou dopravou s ostatními obcemi a Mikulovem, železnice zde není. Komunikace nejsou v ideální stavu. V Drnholci je čerpací stanice pohonných hmot a 3 autodílny. Pohlednice propagující Drnholec byly vydány v počtu 20 tisíc kusů, publikace o Drnholci k 750. výročí obce v 500 kusech. V roce 2004 u příležitosti 20. výročí přístavby ZŠ byla v nákladu 500 ks vydána publikace Z historie škol.

Obr. č. 37 Obec Drnholec

- **Horní Věstonice**

mají se svojí polohou na úpatí Pálavy výborné předpoklady pro pěší turistiku, cykloturistiku, a pobytovou turistiku. Také vinařství je v obci tradiční, proto se dá očekávat další růst významu vinařské turistiky. Současně blízkost Novomlýnských nádrží umožňuje také rozvoj rybaření a turistiky u vody.

Ubytování poskytují soukromá zařízení s celkovou kapacitou asi 50 lůžek. Stravovací služby nabízí penzion, pohostinství a prodejna ZMIKA. V obci fungují dvě vinárny a pro veřejnost je k dispozici i několik vinných sklepů. Obec je dostupná autobusem, autobusové spojení by bylo nutné posílit o odpolední spoje a o víkendech. Stav místních komunikací je dobrý. V obci není čerpací stanice PHM, ani další služby pro motoristy a cyklisty (půjčovna nebo opravena kol).

Obr. č. 38 Obec Horní Věstonice

- **Jevišovka**

je obcí ležící v samém jihozápadním cípu okresu Břeclav i mikroregionu Mikulovsko, architektonicky kromě kostela s pěknou věží nepřilíš zajímavá, ale s klidným a čistým životním prostředím v blízkosti řeky Dyje. Kvůli těmto přednostem je využíván její bytový fond k víkendovému bydlení, avšak zatím bez většího ekonomického přínosu vlastní obci. Jako nedostatečné jsou hodnoceny služby pošty. V Jevišovce nabízí základní služby obchodní síť dvě prodejny, je zde kadeřnictví. Soukromé ubytování má kapacitu asi 20 míst, pohostinství má pouze základní úroveň. Obec zrealizovala parkoviště pro osobní automobily o kapacitě 20 stání. Obec je poměrně obtížně dostupná autobusem, ale má vlakovou zastávku. Z propagačních materiálů byly vydány pohlednice obce.

Obr. č. 39 Obec Jevišovka – renovovaný dům původní architektury

- **Klentnice**

je obec položená v kopcích Pálavy, pod vápencovými skalami, v CHKO, přes kterou procházejí turistické pěší trasy i cyklotrasy a kvůli své malebnosti i dostatku zeleně je vyhledávána turisty. Pro potřeby obce a dosavadních turistů jsou postačující dva obchody, služby krejčovské, švadleny a prodeje novin, k dispozici je také parkoviště s občerstvením. Zlepšit je potřeba poštovní a bankovní služby. Kapacity i úroveň ubytovacích a stravovacích zařízení jsou na poměrně dobré úrovni - v hotelu Blanka je 25 lůžek a 30 míst u stolu, v soukromí je přes 20 lůžek a v pohostinství 40 míst. Nově byl vybudován v obci penzion firmy Proneco. V obci uvažují o vybudování turistického informačního střediska a dalších doprovodných služeb, veřejných toalet, půjčovny kol, zvětšení kapacity parkovišť a podobně. Obec má pouze autobusové spojení, rovněž místní komunikace nejsou stále v dobrém stavu. V obci není čerpací stanice PHM, služby motoristům nabízí místní autoservis. Vlastní propagační materiály obec nemá.

Obr. č. 40 Obec Klentnice

- **Mikulov**

je jedinečným historickým městem s proslulým panoramatem i malebným jádrem města s kvalitními architektonickými památkami, čistým životním prostředím, na úpatí pozoruhodného přírodního útvaru Pavlovských vrchů, se specifickem vinařské tradice, na spojnici historických i současných dopravních tras kontinentálního významu. V Mikulově je v současné době řada služeb jak pro místní obyvatelstvo, tak pro okolní obce, ale i turisty - tradiční kadeřnické služby, holič, kosmetika, pedikúra, fotoslužby, krejčovství atd. Obchodní síť je rozvětvená nejenom ve městě, ale v posledním období přibýly i supermarkety v jižní části města při komunikaci I/52. Ubytovací služby poskytuje 37 ubytovacích subjektů (převážně penzionů privátního charakteru) s kapacitou cca 1000 lůžek, plus čtyři hotely s kapacitou cca 230 lůžek, nabízející ubytování vyššího standardu. Ve městě je výrazně postrádán větší hotel vyšší kvalitativní evropské úrovně s příslušnými službami, včetně bezpečného parkování osobních vozidel hostů. Tímto by se měl v budoucnu stát hotel Kardinál, jehož rekonstrukce (z bývalé ZŠ Komenského) by měla začít v roce 2004. Ze všech

cca 40 subjektů, poskytujících pohostinskou činnost, má asi 12 úrovně restauračního zařízení s vyšší kvalitou, ostatní jsou vinárny, cukrárny, hostince, bistra apod.

Příhraniční města se často potýkají s problémem nekulturního prodeje stánkového typu a obtěžujícího veřejného nabízení erotických služeb v blízkosti státních hranic. V Mikulově je pozitivní, že tyto aktivity jsou usměrněny do 3 podniků kabaretního typu umístěných mimo centrum města. Ve městě je jedno kasino, navštěvované zejména cizinci.

Obr. č. 41 Město Mikulov

Služby pro motoristy jsou dostupné v několika autoopravnách, pneuservisech, jsou zde taxi služby, funguje odtahová služba, avšak chybí půjčovna automobilů. Cykloturistům je k dispozici několik půjčoven jízdních kol, ve městě je také opravena a prodejna kol.

Problémem nejsou v Mikulově směnárenské služby, které jsou poskytovány v několika směnárnách, na hraničním přechodu i v bankovních ústavech. Ty poskytují rovněž další služby domácím obyvatelům i turistům. V Mikulově a celém mikroregionu jsou prozatím jenom tři bankomaty.

Základní informace turistům poskytuje Turistická informační centrum Mikulov, klasické evropské "i", vybudované spolu s dalšími třemi kancelářemi v Lednicko-valtickém areálu (Břeclav, Lednice, Valtice) a v Pasohlávkách rámci projektu Phare. Ve městě jsou i cestovní kanceláře, které se zčásti soustřeďují na dovoz turistů, stále se však nejenom v Mikulově, ale vesměs v celé republice nedaří incoming z mnoha různých důvodů efektivně rozvinout. Za tímto účelem místní správa i podnikatelé Mikulova za spolupráce státní správy či za finanční podpory z evropského fondu Phare CBC uskutečnili řadu kroků k rozvoji cestovního ruchu. Byla vydána řada propagačních materiálů, výpravná publikace o Mikulovu, bylo započato s označováním významných památek a jsou realizovány jejich obnovy. Město podporuje významné kulturní a sportovní akce a aktivity, propaguje území na mnoha veletrzích a prezentacích cestovního ruchu a pomáhá vytvářet produkty k rozvoji cestovního ruchu, z nichž zatím poslední v řadě je projekt „Zahrada Evropy“, který je zaměřen na možnosti trvale udržitelného rozvoje cestovního ruchu v oblasti Lednicko-valtického areálu a CHKO Pálava.

Obr. č. 42 Město Mikulov – budova státního archivu, v pozadí Svatý kopeček

Dopravní napojení města je z pohledu turistiky velmi výhodné, silnice z Brna do Vídně je v plánech obou zemí připravována jako dálnice. V současné době je záměr ve vyhledávací studii nejvhodnější trasy. Hraniční přechod je nejzatíženějším přechodem mezi ČR a Rakouskem. Železniční propojení a stanice jsou z pohledu cestovního ruchu vyhovující.

- **Milovice**

leží podobně jako Dolní Věstonice na břehu Dolní novomlýnské nádrže. I zde jsou podmínky pro rozvoj venkovské turistiky velmi dobré, obec má zachovalý ráz moravské vesnice bez výrazných rušivých prvků a malebnou přírodu okolo, problematičtější je dopravní propojení. V obci jsou tři prodejny se smíšeným zbožím. Ubytování zajišťuje jeden penzion s kapacitou 15 míst, stravování poskytuje jedno pohostinské zařízení základní turistické úrovně. Větší zapojení vodní nádrže do systému cestovního ruchu brání stejné problémy jako v Dolních Věstonicích i nedobudovaná technická infrastruktura, zejména systém odvádění a čištění splaškových vod. V blízkosti obce je čerpací stanice PHM. Obec dosud nemá vlastní propagační materiály.

Obr. č. 43 Obec Milovice

- **Novosedly**

Novosedly jsou prozatím z pohledu cestovního ruchu ne příliš zajímavou obcí, přestože mají dobré možnosti pro vinařskou turistiku (v obci působí několik vinařských firem, z nichž z pohledu agroturistiky jsou významné dvě - Vinařství Marcinčák a Vinařství Kovacs), cykloturistiku nebo poznávací turistiku. Zmíněná vinařství také spolupracují při vytváření programů pro turisty. V obci je pohostinství základní úrovně bez možnosti stravování, nedostatečné jsou poštovní služby, je zde kadeřnictví a novinový stánek. Stravovací i ubytovací služby nabízí pouze Vinařství Kovacs (penzion s komplexními službami a restaurace). Nákupní síť je stabilizovaná a postačující místním potřebám a kupní síle obyvatel obce. Obcí prochází cyklostezka v rámci Moravsko-slezské dálkové cyklotrasy, na jejímž značení a propagaci se obec podílela částkou 20 tis. Kč. V roce 2004 bude v lokalitě Stará hora vybudována nová naučná vinařská stezka. Vlastní propagační materiály obec prozatím nevydala.

Obr. č. 44 Obec Novosedly – vinné sklepy

- **Nový Přerov**

Nový Přerov je obcí na hranicích s Rakouskem s historickým hraničním přechodem, který není v provozu a je otevírán jenom příležitostně v rámci malého příhraničního styku.

V posledních letech byla obec velmi zvelebena, a z obce na konečné silnici s poměrně problematickou dopravní dostupností se stává atraktivním místem pro cestovní ruch. Dobré podmínky zde má vinařská turistika s řadou architektonicky velmi zachovalých a cenných sklepů v polích východně od obce. Přírodní podmínky, terén a pohraniční cesty jsou výhodné pro cykloturistiku, jejíž trasa byla v r. 2000 dobudována v systému cyklistické stezky Brno - Laa an der Thaya Moravsko-slezské dálkové cyklotrasy a u kapličky v Novém Přerově se stýká s trasou Greenways Praha - Vídeň. V obci jsou dvě prodejny s dostatečným sortimentem zboží, pohostinství a občerstvení+WC U Kerdelů. Obec bude prosazovat vybudování parkoviště, služeb pro cyklisty a usilovat o otevření hraničního přechodu do Rakouska se stálým provozem. Samostatně obec Nový Přerov propagační materiály nevydávala, ale podílela se na propagačních projektech Svazu obcí a měst, v jejichž materiálech je obsažena, stejně jako v propagačních materiálech mikroregionu Mikulovsko.

Obr. č. 45 Obec Nový Přerov

- **Pavlov**

Pavlov je architektonicky výjimečná obec s překrásnou polohou na severovýchodním úbočí Pálavy, pod zříceninou hradu Děvičky. Jádrem obce je památkovou rezervací lidové architektury s mnoha zapsanými kulturními památkami, zejména barokními domy na návsi a vinařskými domy na České ulici. Stejně jako pozoruhodný kostel procházejí památky, včetně radnice, postupnou obnovou a stávají se stále větším magnetem pro turisty.

Dalším je blízkost Dolní novomlýnské vodní nádrže, s jachtařským klubem, který ji může zapojit do ještě větší nabídky příležitostí pro rekreanty než dosud. Ve vesnici jsou i výborné podmínky pro rozvoj vinařské turistiky. V roce 2003 zde byla otevřena obecní vinotéka. V Pavlově je síť základních obchodních služeb a v posledních letech se výrazně rozšířila nabídka ubytovacích a stravovacích služeb. Jediným hotelem v obci je hotel IRIS. Ubytovacích a stravovacích služeb je v Pavlově celá řada, zejména penzionového typu (4 penziony) a ubytování v soukromí (14 poskytovatelů).

K rozvoji turistického ruchu v obci, s cílem udržení klientely na co možná nejdelší dobu, by bylo podle plánu obce nutné vybudování kryté sportovní haly, volejbalového hřiště a dalších služeb. V Pavlově je autoopravna, čerpací stanice PHM zde není. Autobusové dopravní spojení je komplikované. Obec vydala vlastní propagační materiály.

Obr. č. 46 Obec Pavlov – objekt radnice

- **Perná**

Perná je malebná vinařská obec na západních svazích Pálavy s poměrně živým společenským, kulturním a sportovním životem. Pro cestovní ruch jsou zde velmi dobré podmínky, jak v turistice, tak cykloturistice, agroturistice nebo vinařské turistice. Obchodní síť je dostatečná, širší sortiment je dostupný v 6 km vzdáleném Mikulově. Jako v dalších obcích není ani v obci Perná hodnocena pozitivně nabídka poštovních služeb, obyvatelům i návštěvníkům by přišel velmi vhod bankomat. Řada dalších služeb však v obci je dostupná - kadeřnictví, kosmetika, pedikúra, švadlena, sběrna foto nebo prodej novin. Ubytování poskytují dva penziony (jeden z nich má kapacitu 40 osob) a stále se rozšiřuje nabídka ubytování v soukromí. V obci jsou dvě pohostinská a restaurační zařízení, cukrárna, vysokou úroveň má vinotéka. Čerpací stanice PHM zde není, opravárenské služby poskytuje automechanik. Obec vydala v r. 2000 základní propagační materiál.

Obr. č. 47 Obec Perná

- **Sedlec**

Sedlec je obec na významném silničním komunikačním tahu s dobrou dostupností včetně vlakového spojení, s pozoruhodným rybníkem Nesyt a s dobrými podmínkami pro rozvoj cykloturistiky a vinařské turistiky. Rovněž areál bývalých sírných lázní a přítomnost Střední hotelové školy mohou být stimulujícím faktorem rozvoje cestovního ruchu. V obci je přiměřeně široký sortiment zboží a postačující obchodní síť. Občanům je k dispozici poměrně široká nabídka služeb: novinová služba, opravy obuvi, autodoprava, klempířství, stolárna, elektroinstalatér, malíř a natěrač, pěstitelská pálenice i zámečnictví. Motoristům poskytuje drobné služby dílna ZD a při výjezdu směrem na Mikulov je čerpací stanice PHM.

Obec vydala vlastní propagační materiál v roce 2002.

Obr. č. 48 Obec Sedlec – sportovně společenský areál

9.4. Závěr

Přes bohatý potenciál a mnoho pozitivních aktivit od roku 1989, které byly v území mikroregionu Mikulovsko realizovány, existuje řada nedostatků, která ještě úspěšnému rozvoji cestovního ruchu dosud brání. Lze je charakterizovat jako všeobecné, ale také jako místní, specifické, které mají řadu příčin. Mezi obecné lze zařadit nedostačující podporu rozvoji turistiky ze strany státu včetně malé podpory propagace, pomalou transformaci zemědělství, nevyřešené vztahy k pozemkům a nedostatečnou informovanost o „průmyslu“ cestovního ruchu a všeobecně malou jazykovou vybavenost obyvatel. Protože podpora z úrovně státu prostřednictvím MMR ČR a CzechTourism (dříve ČCCR) při budování turistické infrastruktury je hodnocena již několik let jako nedostatečná, byly nuceny se této činnosti ujmout především samosprávy a regiony, ale i soukromý sektor. Přestože jsou výsledky činnosti již patrné, ať v otevření informačních center v některých turistických regionech a městech či místech nebo v tvorbě propagačních materiálů a společné prezentaci na domácích i zahraničních veletrzích cestovního ruchu, je neexistence jednotné organizační struktury cestovního ruchu a profesionálního marketingu v krajském měřítku překážkou jeho dynamického rozvoje.

Ve všech obcích kromě Mikulova, který je turisticky nejrozvinutější, chybí v dalších místech doprovodné služby - turistické informační služby, bankovní služby, půjčovny sportovního vybavení, prodeje upomínkových předmětů atd. Ke konkrétním nedostatkům území pro úspěšný rozvoj cestovního ruchu lze přiřadit rovněž závady v komunální infrastruktuře, jako je dobré odkanalizování a čištění odpadních vod, zásobení obcí pitnou vodou na dobré úrovni, kvalitní povrchy vozovek, vybudované chodníky, vyznačené plochy pro cyklisty, dostatečně veliká a hlídaná parkoviště včetně hygienických zařízení.

Výrazným negativem v rozvoji cestovního ruchu je nedokončená úprava břehu Dolní novomlýnské nádrže, která způsobuje obcím problémy na úseku pořádku, dopravy, ochrany životního prostředí, a de facto zabráňuje kvantitativnímu i kvalitativnímu rozvoji cestovního ruchu v tomto území.

V rámci zlepšování dopravní dostupnosti je potřeba řešit racionálním způsobem dopravní a komunikační systém a zejména trasování komunikace R/52, aby se stala pozitivním faktorem v území, nikoliv bariérou v rozvoji cestovního ruchu. V součinnosti příslušných obcí a institucí je nutno řešit negativní doprovodné jevy u hraničního přechodu v Mikulově, jakým je zejména udržování čistoty a odklizení odpadků a dodržování hygieny jak na samotném hraničním přechodu, ale i mimo něj.

Rovněž architektonický obraz některých obcí působí neuspořádaně a i některé veřejné budovy a veřejná prostranství včetně veřejné zeleně a drobných architektonických staveb je potřeba v rámci zvýšení atraktivity v cestovním ruchu opravit nebo upravit. Rovněž bohatý památkový a archeologický fond obcí mikroregionu není dosud v systému cestovního ruchu optimálně uplatněn, s částečnou výjimkou památkového bohatství Mikulova.

Ve většině obcí nejsou dostatečně rozvinutá zařízení pro volný čas, jako jsou speciální hřiště a „fitcentra“, upravené plochy pro koupání s odpovídajícími službami, vyznačené turistické trasy, informační tabule u památek a přírodních zajímavostí.

Moderní zařízení hotelového typu vyšší kategorie v mikroregionu výrazně chybí. Dosud málo rozvinutá zůstává stále populárnější ubytovací a rekreační forma tzv. agroturistiky, pro niž jsou v území velmi vhodné podmínky. S rozvojem turistiky souvisí rovněž větší spektrum služeb pro motoristy a cykloturisty, které jsou zejména v obcích velmi omezené.

Zřizování informačních center pro turisty je v mikroregionu na samém počátku a kromě TIC Mikulov v systému informačních center Pálava není podobné zařízení v žádné obci.

Co se týče hodnocení podpory rozvoje cestovního ruchu mikroregionu jako celku, je vidět značný posun v celkové aktivitě. Mikroregion dnes disponuje kvalitními mapami, prospekty i průvodci. Účastní se důležitých veletrhů cestovního ruchu a společně s TIC Mikulov se podílí na přípravě turistických programů, tras a stezek. Mikroregion má pro svoji prezentaci k dispozici také vlastní internetové stránky a v roce 2003 vydal svůj první tištěný kulturní kalendář. Velmi pozitivní aktivitou mikroregionu je také příprava různých projektů na podporu výstavby turistické infrastruktury.

V mikroregionu dnes působí několik profesionálních incomingových agentur (Greenways travel club, destinační agentura Avedon,...), které se snaží přivážet do tohoto území domácí i zahraniční návštěvníky.

10. SEZNAM DALŠÍ POUŽITÉ LITERATURY

- 1) Anonymus (1992): Atlas životního prostředí a zdraví obyvatelstva ČSFR, GÚ ČSAV Brno, Federální výbor ŽP Praha.
- 2) Anonymus (1998): Plán péče CHKO Pálava, Správa CHKO Pálava. Mikulov.
- 3) Anonymus (1999): Státní politika životního prostředí, duben 1999. Praha.
- 4) ARC Mikulov, s.r.o., (2002): Strategie rozvoje šetrného cestovního ruchu regionu Slovácko. Mikulov.
- 5) Avedon, s.r.o., (2003): Návrh nové organizační struktury JMK. Mikulov.
- 6) Česká inspekce životního prostředí OI Brno (2000): Zpráva o výsledku prověrky vlivu oborního chovu zvěře na dochovaný stav přírody v oboře Klentnice – CHKO Pálava Brno
- 7) Český statistický úřad, (1996-2003): Obce v číslech, statistické ročenky. Brno
- 8) Český statistický úřad, Brno, jednotky v RES (říjen 2000, duben 2004)
- 9) ČCCR MMR ČR, 2000: Statistické údaje CR v ČR. Praha
- 10) DHV CR spol.s r.o., (2000): Program rozvoje Brněnského kraje. Brno
- 11) Ekologické středisko Veronika (1997): Strategie trvale udržitelného rozvoje biosférické rezervace Pálava. Brno.
- 12) Geografický ústav ČSAV (1984): Hodnocení změn krajiny v oblasti budování a provozu nádrží Nové Mlýny. Brno.
- 13) Klenovský J., RM Mikulov (1994): Židovské památky Mikulova. Mikulov
- 14) Kordiovský E., Danihelka J., (1999): Brána do kraje – průvodce obcemi okresu Břeclav. Mikulov.
- 15) Kubeša P., (1996): Stavebně historický průzkum sirných lázní v Sedleci
- 16) Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, (2004): Krok za krokem SROPem. Praha.
- 17) Muzejní spolek v Brně, (1970): Břeclavsko. Brno
- 18) Okresní úřad Břeclav, referát regionálního rozvoje a životního prostředí (1998): Profil okresu Břeclav. Břeclav
- 19) Plán rozvoje vodovodu a kanalizace územního celku Břeclav
- 20) Územní plány obcí mikroregionu Mikulovsko
- 21) ÚP Břeclav, analýza a statistika trhu práce (1999-2004)

B. PLÁN ROZVOJE MIKROREGIONU MIKULOVSKO

1. ÚVOD

Mikroregion *M i k u l o v s k o* je příkladem přirozeného svazku obcí, které se sdružily, aby společným promyšleným úsilím dosáhly růstu životní a sociální úrovně obyvatel mikroregionu, snížily nezaměstnanost a zvýšily ekonomickou prosperitu území.

Projekt Strategie rozvoje mikroregionu Mikulovsko vytváří předpoklad pro aktivizaci vnitřního potenciálu a koordinaci aktivit v zájmu rozvoje území. Jeho cílem je rovněž vytvořit základnu pro přípravu společných rozvojových projektů v pohraničním regionu České republiky a Rakouska.

2. SWOT ANALÝZA

Na základě zpracovaného a v pracovních skupinách projednaného Profilu mikroregionu Mikulovsko byla v další fázi zhotovena SWOT analýza.

2.1. Cíl SWOT analýzy

Cílem SWOT analýzy je stanovení silných a slabých stránek jednotlivých problémových oblastí mikroregionu a definování jeho příležitostí a ohrožení. Tyto činnosti jsou provedeny v takové míře podrobnosti, která umožňuje formulovat klíčové problémy rozvoje mikroregionu a vyjmenovat globální cíle rozvojové strategie a dále specifické cíle. Na jejich základě jsou vypracovány popisy opatření, na něž navazuje jejich specifikace a Katalog vybraných klíčových projektů.

2.2. Metodika SWOT analýzy

Metodika SWOT analýzy (Stroing, Weak points, Opportunities, Threats - silné stránky, slabé stránky, příležitosti a ohrožení) je standardní metoda používání k prezentaci analytických poznatků o nejrůznějších objektech zkoumání. Její podstatou je jednoduchá, ale výstižná a pokud možno vyčerpávající charakteristika silných a slabých stránek zkoumaného objektu a jeho možných příležitostí a ohrožení. Přijetím silných stránek a naopak soustředěním se na odstraňování nebo alespoň omezování slabých stránek roste pravděpodobnost využití nabízejících se příležitostí a omezuje se dopad označených ohrožení. Zejména charakterizované slabé stránky jsou motivem na návrh opatření a stanovení výše objemu finančních prostředků.

Pro získání analytických poznatků SWOT analýzy byl podkladem zejména Profil mikroregionu Mikulovsko.

Analytické poznatky z profilu byly sestaveny podle problémových oblastí do kvadrantů SWOT analýzy :

A - území a lidské zdroje

B - ekonomika a trh práce

C - technická infrastruktura

D - životní prostředí

E – cestovní ruch

2.3. Poznatky SWOT analýzy

Získané náměty, připomínky i případně kritiky z pracovních skupin i jednání s dotčenými subjekty se staly základem pro zpřesnění formulací, doplnění nových poznatků a vyloučení chyb a nevýznamných skutečností.

Výsledky SWOT analýzy byly dále využity pro upřesnění kritických oblastí a jako základ pro zaměření celé rozvojové strategie mikroregionu. Na souhrnu výsledků SWOT analýzy je založena formulace globálního strategického cíle a následně specifických cílů a opatření.

Výsledky provedené a pracovními skupinami ohodnocené SWOT analýzy byly využity pro :

- identifikaci kritických oblastí
- jako základ pro zaměření rozvojové strategie mikroregionu
- jako podklad pro zformulování globálního rozvojového cíle a specifických cílů
- vypracování opatření ke specifickým cílům

SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU MIKULOVSKO	A - ÚZEMÍ A LIDSKÉ ZDROJE	LIST č.1 <i>listů celkem : 11</i>
<i>Silné stránky</i>	<i>Příležitosti</i>	
▪ Výhodná geografická poloha mikroregionu v rámci ČR ▪ Atraktivní přírodní a kulturní lokality kraje ▪ Převážně venkovský charakter území kraje ▪ Zvyšování střední délky života obyvatel kraje ▪ Kladné migrační saldo ▪ Zpracované územní plány všech obcí ▪ Zlepšování kvality bydlení na venkově, zejména nárůstem objektů připojených na inženýrské sítě ▪ Zvyšující se atraktivita venkova pro stálé bydlení ▪ Dostatečná síť mateřských, základních a středních škol, historická tradice gymnázia ▪ Existence speciální školy v mikroregionu ▪ Existence základní umělecké školy ▪ Kapacitně dostačující síť lékařské péče ▪ Různorodý kulturní život zejména v Mikulově ▪ Kulturně historické bohatství s velkým počtem evidovaných kulturních památek s chráněnými památkovými celky ▪ Tradice a existence obecních knihoven ▪ Systém sportování na školách ▪ Existence sportovišť v obcích ▪ Činnost Městské policie v Mikulově	▪ Cílevědomé využívání výhodné geografické polohy mikroregionu a jeho různorodého přírodního potenciálu ▪ Posilování Mikulova jako přirozeného spádového centra území ▪ Rozvoj venkovského prostoru ▪ Ekonomická aktivace území s progresivní věkovou skladbou ▪ Zvyšování míry vzdělanosti ▪ Využití možností programu Phare k rozvoji území mikroregionu ▪ Rozvoj aktivit Euroregionu a všestranné mezinárodní spolupráce ▪ Rozvoj bytové výstavby a komunální infrastruktury v mikroregionu Mikulovsko ▪ Optimalizace školské sítě ▪ Realizace projektů integrace zdravotně postižených žáků ▪ Integrace menšin do společnosti ▪ Zabezpečení prostředků na zlepšení technického stavu škol a jejich technického vybavení ▪ Rozvoj struktury zajišťující vazby vzdělání a trhu práce ▪ Rozvoj systému celoživotního vzdělávání s důrazem na výuku jazyků a užívání nových informačních technologií ▪ Rozvoj základní umělecké školy a středisek volného času pro děti a mládež ▪ Posílení funkční spolupráce mezi zařízeními zdravotními a zařízeními sociální péče ▪ Posílení programů prevence sociálně patologických jevů ▪ Zabezpečení obnovy památkového fondu regionu ▪ Rozvoj kulturního života a zařízení pro kulturu, Regionálního muzea, galerií a knihoven ▪ Posílení organizace sportu na místní úrovni ▪ Výstavba a údržba sportovních zařízení ▪ Prevence kriminality a její potlačování	

SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU MIKULOVSKO	A - ÚZEMÍ A LIDSKÉ ZDROJE	LIST č.2 listů celkem : 11
<i>Slabé stránky</i>	<i>Ohrožení</i>	
▪ Výrazně podprůměrná hodnota vzdělanosti obyvatelstva ▪ Stálý úbytek obyvatel přirozenou měnou, stárnutí obyvatelstva , snižující se porodnost ▪ Malé využívání programu Phare ▪ Mikroregion jako marginalizované území ▪ Zvyšování stáří bytového fondu v Mikulově, náročné statické opravy a obnova bytového fondu ▪ Nerozvinutý trh s byty, nedostatek bytů v Mikulově ▪ Snižování stavu žáků ve školách v důsledku nepříznivého demografického vývoje a ohrožení existence některých škol ▪ Nedostatek kvalifikovaných pedagogických pracovníků pro předškolní i školní výchovu, zejména pro výuku na I. stupni ZŠ, cizích jazyků a práce s informačními technologiemi ▪ Nedostatečné technické vybavení škol, zejména moderními komunikačními technologiemi ▪ Nedostatek projektů a finančních prostředků pro umožnění integrace zdravotně postižených a oslabených žáků ▪ Nedostatečná výuka cizích jazyků na školách ▪ Nedostatky v systému péče o zdravotně a jinak postižené děti ▪ Nedostatky v preventivní zdravotní péči, zejména u dětí a mládeže ▪ Nevyhovující stavebně technický stav některých zdravotnických zařízení a nedostatečné technické vybavení, nedostatečně koordinovaná vzájemná spolupráce zdravotnických zařízení ▪ Nedostatečná podpora rozvoji domácí zdravotní péče ▪ Rostoucí disproporce mezi poptávkou a nabídkou sociálních služeb ▪ Nedostatečně rozvinutá síť sociální péče pro občany se zdravotním postižením ▪ Nedostatečně rozvinuté programy pro prevenci sociálně patologických jevů ▪ Nedostatečné propojení zdravotní a sociální péče	▪ Snižování vnitřního potenciálu kraje jako důsledek nepříznivého demografického vývoje ▪ Nevhodné využívání přírodního bohatství území a projevující se nedostatek vody ▪ Neprovedené komplexní pozemkové úpravy ▪ Nepřipravenost rozvojových dokumentů obcí nebo jejich svazků s důsledkem omezeného přístupu k finančním dotacím v rámci kraje, ČR i EU ▪ Prohlubující se projevy marginalizace v území jako důsledek nedostatečných opatření k jejich zmírnění a odstranění ▪ Další zhoršování stavu bytového fondu a rozvoje výstavby bytových domů ▪ Zhoršování stavebně technického stavu škol a jejich nedostatečné vybavení ▪ Snižování úrovně výuky na všech typech škol, zejména na I. stupni ZŠ, při výuce cizích jazyků a práce s komunikačními technologiemi jako důsledek nedostatku kvalifikovaných pedagogů ▪ Pokračující růst sociálně marginalizovaných skupin obyvatelstva ▪ Narůstající míra sociálně patologických jevů ▪ Nedostatečný počet středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva v porovnání s jinými regiony ▪ Nedostatečné zabezpečení obyvatelstva mikroregionu rychlou a kvalitní zdravotní péčí ▪ Nefunkčnost integrovaného záchranného systému ▪ Prohloubení disproporcí mezi poptávkou a nabídkou sociálních služeb ▪ Další zhoršení stavu památkově chráněných objektů a zařízení pro kulturu ▪ Omezení činnosti muzea, galerií a knihoven ▪ Další úpadek sportu a zánik některých sportovních zařízení ▪ Zhoršování bezpečnostní situace v mikroregionu	

SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU MIKULOVSKO	A - ÚZEMÍ A LIDSKÉ ZDROJE	LIST č.3 listů celkem : 11
<i>Slabé stránky</i>	<i>Ohrožení</i>	
▪ Stav některých kulturních památek a architektonické závady v prostředí MěPR Mikulov a PR Pavlov ▪ Nevyužitý potenciál archeologického území regionu k prezentaci kulturního dědictví ▪ Omezené finanční prostředky na provoz a vybavení kulturních institucí a na podporu kulturního života v mikroregionu ▪ Nedostatek zařízení a nedostatečně rozvinuté programy pro volnočasové aktivity, především v malých obcích ▪ Nedostatek sportovních zařízení a nevhodná organizace využívání stávající sportovní infrastruktury ▪ Nedostatky v organizaci sportu a jeho financování ▪ Provozní nedostatky hraničního přechodu Mikulov ▪ Vandalismus v Mikulově ▪ Podmínky pro zabezpečení dostatečné činnosti Policie ČR na Mikulovsku		

SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU MIKULOVSKO	B – EKONOMIKA A TRH PRÁCE	LIST č.1 <i>listů celkem : 11</i>
<i>Silné stránky</i>	<i>Příležitosti</i>	
▪ Výhodná poloha území a především výborné klimatické a pedologické podmínky pro moderní konkurenceschopnou zemědělskou výrobu ▪ Vysoký podíl orné půdy s vysokou bonitou ▪ Reálné podmínky pro rozvoj tržně zajímavé vybrané zemědělské produkce, zejména vína, vč. zhodnocování produkce její tržní finalizací ▪ Příznivé geografické podmínky pro rozvoj průmyslové a zemědělské výroby a výrobních služeb (dopravní napojení, dostupnost technického, výzkumného, vzdělávacího a personálního zázemí) ▪ Vybudovaný závlahový systém (celý systém je však v dnešní době nefunkční a jeho zporoznění by vyžadovalo poměrně vysoké investice) ▪ Spolupráce obecních (městské) samospráv a podnikatelských sdružení ▪ Schválené územní plány obcí mikroregionu, dostatek ploch vyčleněných v ÚPN pro podnikatelské aktivity	▪ Rozvinutí zemědělské ekologicky ohleduplné produkce, mající v mikroregionu výjimečné podmínky (tedy i nízké výrobní náklady a vysokou kvalitu) – výroba vína, ovoce, zeleniny, drůbeže a vajec, prasat a tržních obilovin ▪ Obnova, rekonstrukce závlahového systému ▪ Ekonomický růst malého a středního podnikání (MSP) zejména v průmyslu zpracovávajícím zemědělskou produkci, kapitálově propojeného se zemědělskou prvovýrobou ▪ Využití výhodné geografické polohy území s jeho přírodními atraktivitami k ekonomickému růstu služeb, souvisejících zejména s cestovním ruchem ▪ Využití podpory MSP pro všeobecně schopné a spolehlivé podnikatelské subjekty v místním průmyslu, stavebnictví a ve službách pro rozvojové programy, jejichž realizace povede k růstu přidané hodnoty a k vytváření nových pracovních příležitostí ▪ Pasportizace ploch a objektů vhodných k využití podnikatelských aktivit vč. jejich vyhodnocení efektivit ▪ Investiční příprava vybraných vhodných ploch a jejich uplatnění pro přímé (zahraniční) investice ▪ Využití disponibilních kvalifikovaných pracovních sil v zemědělství a průmyslu ▪ Zavedení vzdělávacích a informačních programů pro podnikatele a pro uchazeče o zaměstnání	

SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU MIKULOVSKO	B – EKONOMIKA TRH PRÁCE	LIST č.2 listů celkem : 11
<i>Slabé stránky</i>	<i>Ohrožení</i>	
▪ Velmi nízká daňová výtěžnost, potažmo i HDP/obyv., výrazně nižší ve srovnání s krajským či celostátním průměrem ▪ Klesající koupěschopnost obyvatelstva ▪ Nízký stupeň rozvoje venkovského průmyslu (venkovských řemesel) ▪ Místní podnikání nevytváří potřebné množství nových pracovních příležitostí ▪ Špatný technický stav většiny disponibilních výrobních objektů a areálů, snižující pravděpodobnost získat vhodného investora ▪ Faktický nedostatek vhodných ploch a objektů k okamžité nabídce pro přímé (zahraniční) investice ▪ Nízké tempo v provádění komplexních pozemkových úprav ▪ Vysoká nezaměstnanost, zejména mladých lidí do 29 let ▪ Vysoká nezaměstnanost žen a osob se změněnou pracovní schopností	▪ Dlouhodobá stagnace či pokles výkonnosti ekonomiky ▪ Pokračující stagnace až devastace rozhodujících průmyslových ekonomických subjektů ▪ Pokračující stagnace či pokles produkce přidané hodnoty průmyslové výroby, vč. stavebnictví a výrobních služeb ▪ Další pokles objemu práce a výkonnosti zemědělské prvovýroby v důsledku její nevhodné výrobní struktury či nezájmu státu najít řešení pro plnohodnotné fungování zemědělské ekonomiky ▪ Trvajících neschopnost vytvářet nová pracovní místa, trvajících vysoká nezaměstnanost ▪ Devastace venkovského prostoru v důsledku nízké veřejné podnikatelské aktivity ▪ Neprovádění pozemkových úprav ▪ Nepřipravenost vhodných ploch a pozemků k podnikatelskému využití ▪ Trvalý pokles zájmu o investování na území mikroregionu	

SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU MIKULOVSKO	C – TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	LIST č.1 listů celkem : 11
<i>Silné stránky</i>	<i>Příležitosti</i>	
▪ Významné silniční komunikace regionálního i mezinárodního významu ▪ Vysoká hustota (četnost) silničních komunikací II. a III. třídy ▪ Železniční trať v jižní části území a těsná blízkost železniční tratě evropského významu ▪ Fungující hromadná osobní autobusová a železniční doprava ▪ Mimořádné podmínky pro rozvoj cyklistické a cykloturistické dopravy a pro rozvoj související technické a podnikatelské infrastruktury ▪ Všechny obce mikroregionu jsou napojeny na veřejný vodovod. Disponibilní dostatečné vodní zdroje i pro další rozvoj území ▪ Dostatečné rezervy zdrojů el. energie a rozvod. sítě ▪ Pokračující plynofikace obcí ▪ Vysoký stupeň telefonizace	▪ Vybudování rychlostní silnice R52 v úseku Pohořelice – st. hranice s Rakouskem ▪ Rekonstrukce a obnova silničních komunikací druhé a třetí třídy, sběrných a místních komunikací, vč. chodníků a veřejného osvětlení v obcích ▪ Vyloučení zemědělské dopravy z místních komunikací obytných zón a průtahů obcí ▪ Zvýšení dopravní obslužnosti obcí autobusovou dopravou i ve večerních hodinách a o sobotách a nedělích ▪ Vybudování moderního autobusového terminálu v Mikulově ▪ Rekonstrukce železničních stanic a zastávek ▪ Vybudování parkovišť a odstavných ploch zejména pro osobní automobily ▪ Vybudování dostatečné sítě cyklostezek s příslušnou doplňující infrastrukturou, s napojením na nadnárodní trasy (zejména Brno – Vídeň) ▪ Zásadně zvýšit kvalitu vody z veřejného vodovodu v celém mikroregionu na úroveň pitné vody dle ČSN, provedení rekonstrukce vodovodní sítě ▪ Dobudování (vybudování) komplexní splaškové kanalizace ve všech obcích a připojení všech nemovitostí na kanalizační síť ▪ Zabezpečení kvalitního televizního příjmu ve všech obcích mikroregionu	

SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU MIKULOVSKO	C – TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	LIST č.2 listů celkem : 11
<i>Slabé stránky</i>	<i>Ohrožení</i>	
▪ Technický stav silničních komunikací II. a III. třídy, obslužných a místních komunikací, chodníků a veřejného osvětlení v řadě obcí mikroregionu ▪ Chybějící dostatečné parkovací a odstavné plochy pro automobily ▪ Nedostatečné autobusové spojení obcí zejména ve večerních hodinách a o sobotách a nedělich ▪ Zásobování obyvatelstva venkovských obcí nekvalitní vodou ▪ Špatný technický stav značné části veřejných vodovodů ▪ Zcela chybějící splašková kanalizace (s napojením na ČOV) ve většině obcí mikroregionu ▪ Nedostatečné pokrytí části mikroregionu dostatečně kvalitním televizním signálem a signálem operátora mobilního telefonu	▪ Nevybudování rychlostní silnice R52 Pohořelice-st. hranice s Rakouskem ▪ Snižování objemu veřejné osobní autobusové dopravy (až postupné zrušení), neschopnost najít řešení pro její provoz v potřebném rozsahu ▪ Snižování objemu osobní dopravy na železniční trati č. 246 (až postupné zrušení) ▪ Pokračující zhoršování technického stavu silni druhé a třetí třídy a obslužných a místních komunikací ▪ Nezajištění dodávek dostatečného množství kvalitní, tj. pitné vody pro obyvatele mikroregionu a rekonstrukce stávajících vodovodů ▪ Neprovedení komplexního odkanalizování všech obcí mikroregionu a nemovitostí v nich	

SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU MIKULOVSKO	D – ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	LIST č.1 <i>listů celkem : 11</i>
<i>Silné stránky</i>	<i>Příležitosti</i>	
▪ Relativně čisté životní prostředí mikroregionu ▪ Pokračující plynofikace sídelních útvarů a pozitivní dopad na čistotu ovzduší ▪ Teplé klimatické podmínky ▪ Vysoká úroveň hospodaření v lesích ve východní části mikroregionu ▪ Vysoký podíl lesů ochranných a lesů zvláštního určení ▪ Kvalitní přírodní podmínky pro zemědělství ▪ Realizace integrované ochrany vinic ▪ Zahájení revitalizace Střední nádrže Vodního díla Nové Mlýny ▪ Zneškodňování komunálních odpadů na řízených skládkách ▪ Postupné zavádění třídění komunálních odpadů ▪ Velký zdroj povrchových vod – Vodní dílo Nové Mlýny ▪ Ochrana území, které jsou součástí CHKO Pálava, jako unikátního příkladu dlouhodobého harmonického využívání krajiny a přírodních zdrojů a ochrana biodiverzity CHKO Pálava na úrovni především kriticky a silně ohrožených rostlinných a živočišných druhů, jejich společenstev a celých ekosystémů ▪ Činnost Centra ekologické výchovy Pálava ▪ Zpracované a schválené generely ÚSES na všech katastrech mikroregionu kromě obcí na břehu Dolní nádrže VNM ▪ Relativně malé ekologické zátěže ve všech obcích mikroregionu Mikulovsko	▪ Zlepšení čistoty vod, převzetím standardů EU, týkajících se stupně vybavenosti sídel soustavou kanalizací a ČOV a jejich technologické úrovni (3. stupeň čištění) ▪ Zavedení nového systému priorit v nakládání s odpady, kompatibilního se systémem EU ▪ Rozvoj mimoprodukčních funkcí zemědělství a lesnictví, změny druhové skladby lesů, s ohledem na jejich mimořádný význam při ochraně vody a půdy ▪ Prohloubení programů revitalizace krajiny a jejich integrace s tvorbou ÚSES ▪ Racionální zapojení Pálavy do systému cestovního ruchu vybudováním potřebné infrastruktury (parkoviště, informační centra, naučné stezky, průvodcovské služby) při dodržení principu trvale udržitelného rozvoje ▪ Rozvoj systému ekologické výchovy a vzdělávání a podpora jeho uplatnění	

SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU MIKULOVSKO	D – ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	LIST č.2 listů celkem : 11
<i>Slabé stránky</i>	<i>Ohrožení</i>	
▪ Nedostatek vláhy a omezené vodní zdroje pitné vody ▪ Znečišťování ovzduší vlivem narůstající automobilové dopravy ▪ Vysoké hodnoty půdní a vodní eroze ▪ Pokračující těžba vápence v lomu u Mariánského mlýna ▪ Území velmi málo vodné a s malou hustotou vodní sítě ▪ Místně znečištěné vodní toky ▪ Malá lesnatost převážné části území mikroregionu a nedostatek rozptýlené zeleně ▪ Koncentrace a jednostranné zaměření zemědělské výroby ▪ Nerespektování hydrologických poměrů při zemědělském využívání krajiny ▪ Nevyjasněný optimální stav zvěře v oborách ▪ Nedořešené optimální využívání vody III. NM nádrže z hlediska rybářství ▪ Negativní důsledky vodohospodářských úprav, zejména stavby VD NM na lužní krajinu severní části mikroregionu ▪ Nízké procento třídění využitelných složek z komunálního odpadu ▪ Nebezpečí „černých skládek“ a následná problematika jejich likvidace ▪ Nedokončení základní územně plánovací dokumentace území, tj. ÚP VÚC Pálava, Dolní Věstonice a Milovice	▪ Pokračující růst podílu individuální automobilové dopravy osob a automobilové přepravy zboží na celkové dopravě, generující hluboké narušení kvality obytného prostředí zejména měst a venkovských obcí, nacházejících se v přímém kontaktu s dálkovými silničními komunikacemi ▪ Nepřiměřené omezování rozvoje území v CHKO Pálava ▪ Trvalá nedisciplinovanost občanů, podnikatelských a ostatních aktivit v nakládání s odpady ▪ Dlouhodobě nevyřešené neshody při ochraně přírody a zájmech ve využívání krajiny, zejména v CHKO (oborní chov zvěře, vysílač Děvín atp.) ▪ Nepřiměřené rozšiřování zastavěné plochy do extravilánu obcí v CHKO ▪ Živelné formy rekreace v oblasti Vodního díla Nové Mlýny ▪ Narušení krajinného rázu nevhodnými stavbami a velkoplošnou reklamou a vysílači GSM	

SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU MIKULOVSKO	E – CESTOVNÍ RUCH	LIST č.1 listů celkem : 11
<i>Silné stránky</i>	<i>Příležitosti</i>	
▪ Výhodná geografická poloha mikroregionu, zejména z pohledu zahraničního turismu, dobrá dopravní dostupnost převážné části území mikroregionu ▪ Nižší hustota osídlení ▪ Relativně čisté životní prostředí bez velkých ekologických zátěží ▪ Nabídka významných turistických atraktivit z pohledu celorepublikového, ale i zahraničního (Pálava, památky Mikulova, archeologické památky D. Věstonic) a regionálního turismu a velké množství zajímavých přírodních prvků ▪ Blízkost dalších turistických atraktivit (Lednicko-valtický areál, Vídeň, Brno atd.) ▪ Možnosti všech obcí mikroregionu využít k podpoře rozvoje cestovního ruchu programy Phare ▪ Dobré možnosti venkovské turistiky, vinařské turistiky a folklorní tradice ▪ Nadregionální kulturní význam a společenská pozice Mikulova jako sídla budoucího správního centra mikroregionu a místa konání různorodých společenských, kulturních i sportovních akcí ▪ Významná vodní plocha VD NM a řeka Dyje - pro rozvoj turistiky, rybaření, vodních sportů a letní pobytové turistiky ▪ Nabídka značených turistických tras na Pálavě ▪ Kvantitativní rozvoj turistických základních a doprovodných turistických služeb ▪ Rozvoj cykloturistiky a značení dalších úseků cyklotras ▪ Vinařství, vinné sklepy a rozvoj vinařské turistiky ▪ Blízkost Vídně, evropské metropole s mezinárodním letištěm ▪ V regionu existující Střední hotelová škola v Sedleci	▪ Cílevědomé využívání výhodné geografické polohy mikroregionu pro rozvoj turistiky ▪ Spolupráce při rozvoji cestovního ruchu v rámci Jihomoravského kraje ▪ Spolupráce se sousedními mikroregiony Lednicko-valtický areál a Čistá Jihlava na společných nadregionálních produktech a vytváření a využívání společné infrastruktury cestovního ruchu ▪ Zlepšení turistického image mikroregionu prostřednictvím cílené propagace (např. systém certifikace služeb, intenzivnější reklama, medializace pravidelně se opakujících akcí společenských, kulturních a sportovních) ▪ Cestovní ruch jako příležitost zdroje příjmů regionu s výrazným multiplikačním efektem pro rozvoj ekonomiky - obchodu, řemesel, služeb, stavebnictví atd. ▪ Získávání finančních prostředků pro vybrané oblasti cestovního ruchu v mikroregionu pro jejich další rozvoj a odstranění vlivů sezónnosti ▪ Možnosti rozvoje konjunkturálních forem cestovního ruchu - poznávací a kulturní turistika, vzdělávací turistika, agroturistika, eko-agroturistika, gastroturistika ▪ Program obnovy venkova a revitalizace krajiny jako příležitost k rozvoji cestovního ruchu ▪ Vytvoření nových sportovních areálů a lepší využití přírodního potenciálu, zejména vodní plochy a toku Dyje a jejich zapojení do cestovního ruchu ▪ Rozvoj cykloturistiky v mikroregionu ▪ Rozvoj vinařské turistiky v mikroregionu ▪ Zapojení značených turistických tras do cestovního ruchu ▪ Realizace jednotného komplexního informačního systému ▪ Intenzivnější využití možností podpor všemi obcemi mikroregionu pro projekty rozvoje cestovního ruchu z programů EU ▪ Spoluprací neziskových a podnikatelských subjektů spolu s veřejnou správou rozvíjení cestovního ruchu v mikroregionu ▪ Technickým řešením hraničního přechodu zlepšení image vstupní brány do ČR i regionu Mikulovsko	

SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU MIKULOVSKO	E – CESTOVNÍ RUCH	LIST č.2 listů celkem : 11
<i>Slabé stránky</i>	<i>Ohrožení</i>	
▪ Přetrvávající nedostatečná podpora cestovnímu ruchu na celostátní úrovni, včetně legislativy, statistiky a výzkumu ▪ Neexistující krajská a regionální organizační struktura cestovního ruchu ▪ Jazykové bariéry obyvatelstva ▪ Výrazná sezónnost cestovního ruchu a turistiky v kraji s převahou letní turistiky ▪ Neuspokojivý stavebně technický stav některých kulturních památek a jejich nedostatečné přiměřené komerční zapojení do turistiky ▪ Nevyrovnaná a někde i nedostačující úroveň turistických základních i doprovodných služeb v porovnání se standardy vyspělých zemí (ubytovací a stravovací služby, dopravní služby) ▪ Kromě Mikulova chybějí v obcích mikroregionu turistická informační centra ▪ Nedostatečně rozvinutá síť zařízení pro volný čas, kulturu a sport ▪ Nevyřešené majetkoprávní vztahy k pozemkům bránící rozvoji agroturistiky ▪ Nevyhovující stav technické infrastruktury jako nutné podmínky pro rozvoj cestovního ruchu (silniční komunikace, hromadná doprava, vodní hospodářství, odpadové hospodářství) ▪ Neexistující jednotný komplexní informační orientační systém ▪ Nedostatek kvalitních lokálních turistických subjektů působících v cestovním ruchu v mikroregionu ▪ Nedostatky v marketingu, propagaci a image mikroregionu a neexistující marketingový produkt mikroregionu jako celku	▪ Nedostatečná podpora rozvoji cestovního ruchu z celostátní a krajské úrovně (včetně nedostatečné legislativy a statistiky) ▪ Snižování konkurenceschopnosti území mikroregionu v systému cestovního ruchu ve srovnání s jinými územími v kraji i v rámci České republiky ▪ Další zhoršení stavu kulturních památek, jejich omezování nebo malé využívání v systému cestovního ruchu ▪ Narušení urbanistické celistvosti městské památkové rezervace Mikulov, rezervace lidové architektury Pavlov a ochranného pásma Dolní Věstonice, nevhodně obnovované památkové objekty ▪ Pomalé a nekomplexní řešení úprav jižního břehu třetí novomlýnské nádrže, nedostatek finančních prostředků na jejich realizaci, konzervování současného stavu v tomto území ▪ Poškození obrazu venkovské krajiny mikroregionu Mikulovsko nevhodnými stavebními aktivitami ▪ Nevhodně vybraná trasa přestavby komunikace I/52 ▪ Zaostávající turistická infrastruktura a nedostatečné zkvalitňování základních i doprovodných služeb pro turisty s možným důsledkem snižování návštěvnosti území a snižování konkurenceschopnosti ▪ Zaostávající technická infrastruktura	

3. STRATEGIE ROZVOJE MIKROREGIONU MIKULOVSKO

Diagnóza území

Mikroregion Mikulovsko je pohraniční území, rozkládající se na jižní hranici České republiky s Rakouskem. Tento faktor hrál v jeho historii vždy významnou úlohu, ať kladnou či zápornou, zejména s odrazem v jeho socioekonomickém potenciálu.

Je to region vzhledem ke svým přírodním podmínkám v rámci České republiky i Jihomoravského kraje specifický, s malou hustotou obyvatel v území, s jedinečnou přírodou a čistým životním prostředím a velkým kulturním bohatstvím. To spolu s výhodnou polohou na trasách evropských cest vytváří příhodné podmínky pro rozvoj cestovního ruchu.

Velmi příznivé klima i úrodné půdy, vhodné i pro pěstování speciálních plodin a vinné révy, mu vždy vtiskovaly charakter zemědělské oblasti. V dobách předválečných a později v socialistickém režimu nabylo zemědělství velkovýrobního charakteru i se zpracovatelským průmyslem jako nosným ekonomickým odvětvím. V jediném městě mikroregionu jej doplňoval průmysl, převážně strojírenský.

Území mikroregionu Mikulovsko se však po změně společenských podmínek a transformaci ekonomiky potýká z mnoha důvodů s vážnými projevy recese, s nízkou daňovou výtěžností, úpadkem průmyslové výroby a s vysokou mírou nezaměstnanosti, s nevyrovnanou úrovní řemesel a služeb, se stagnací v zemědělství, s neuspokojivou dopravou i nedokonalou technickou infrastrukturou. Tyto faktory jej spolu s úbytkem obyvatel v několika obcích přiřazují k tzv. marginalizovaným oblastem v rámci Jihomoravského kraje.

Situační analýza a SWOT analýza jsou podkladem pro vytvoření rozvojové strategie, která má sloužit jako iniciace k rozvoji mikroregionu Mikulovsko.

Problémové okruhy mikroregionu Mikulovsko

Na základě poznatků z profilu a SWOT analýzy jsou stanoveny problémové okruhy mikroregionu Mikulovsko následovně :

A. Lidský potenciál a sociální infrastrukturaB. Ekonomika a trh práceC. Technická infrastrukturaD. Životní prostředíE. Cestovní ruch

Strategická vize rozvoje mikroregionu Mikulovsko

Všestranný a vyvážený rozvoj území mikroregionu Mikulovsko s pomocí vnějších sil, ale zejména s využitím jeho vnitřních možností, s důrazem na všestranný rozvoj lidského potenciálu, obnovu ekonomiky včetně zemědělství, lepší vybavení území technickou infrastrukturou, všestrannou péči o kulturní dědictví, přírodu a rozvoj cestovního ruchu.
--

Problémový okruh A

LIDSKÝ POTENCIÁL A SOCIÁLNÍ INFRASTRUKTURA

Globální cíl :

Všestranně rozvíjet území mikroregionu Mikulovsko jako celku i jeho jednotlivých obcí

Problémová oblast **A.1 Území**

Specifický cíl **A.1**

Rozvíjet území a jeho vazby, usilovat o sociální integraci obyvatel mikroregionu

Opatření A.1.1

Rozvoj území a využívání jeho potenciálu, odstraňování překážek v rozvoji území, vytváření podmínek pro spolupráci obyvatel a sociální integraci, zajišťování bezpečnosti v území

Využívání vnitřního potenciálu území mikroregionu, posilování jeho identity a interních vazeb a vytvoření funkční organizace území, spolupráce se sousedními regiony včetně příhraničního území Dolního Rakouska. Zajišťování podmínek pro výkon samosprávy i státní správy v mikroregionu. Zajištění jednoho ze základních předpokladů rozvoje území, jednoznačné identifikace nemovitostí, zejména provedením komplexních pozemkových úprav ve všech obcích mikroregionu. Podpora opatření k omezení nepříznivých demografických trendů a podpora sociální stabilizace mladé generace na venkově. Zapojování minoritní skupiny do většinové komunity a podněcování větší účasti místních obyvatel na rozvoji municipalit a vytváření prostoru pro spolupráci samospráv, nestátních neziskových organizací, církví a zájmových spolků. Spolupráce příslušných složek a obcí pro zajišťování bezpečnosti obyvatel a jejich majetku v území a působení proti kriminalitě a nežádoucím jevům. Trvalé začlenění vojenské posádky do života mikroregionu a využívání jejího potenciálu v rámci integrovaného záchranného systému.

Opatření A.1.2

Rozvoj sídel, zvyšování kvality bydlení v obcích mikroregionu a místní občanské vybavenosti

Zajišťování místních rozvojových dokumentů a územní plánů sídel a mikroregionu jako celku. Péče o venkovský charakter sídel regionu, obnova veřejných prostranství, veřejných budov a místních pozoruhodností se zachováním tradičního rázu zástavby i staveb a historických struktur krajiny. Podpora regenerace stávajícího bytového fondu a výstavby komunální infrastruktury a výstavby rodinných domků a bytů, rozvíjení bydlení pro sociálně nejpotřebnější skupiny, zajišťování a podpora výstavby technických sítí pro nové lokality, určené pro bytovou výstavbu a komunální stavby.

Problémová oblast **A.2 Vzdělanost, péče o zdraví a kvalitu života**

Specifický cíl **A.2**

Rozvíjet strukturu vzdělávání a zlepšovat míru vzdělanosti v regionu, rozšiřovat síť a nabídku sociálních služeb pro celé spektrum sociálně slabých skupin obyvatelstva a rozvíjet preventivní opatření pro ohrožené skupiny a pomáhat již postiženým, zkvalitňovat zdravotnické služby v území, rozšiřovat programy zdravotní osvěty a prevence, rozvíjet domácí léčebnou péči

Opatření A.2.1

Rozvoj struktury vzdělání v mikroregionu

Rozvoj kvalitní předškolní výchovy, péče o základní školství a speciální školství, podpora výchovných a vzdělávacích programů, podpora rozvoji systému rekvalifikací a celoživotního vzdělávání, s důrazem na výuku cizích jazyků a informačních technologií. Racionální optimalizace školských zařízení v souvislosti s demografickým vývojem. Programy integrace zdravotně i jinak oslabených dětí do školní výuky. Podpora spolupráce škol, rodičů a úřadu práce a zaměstnavatelů.

Opatření A.2.2

Rozvoj sociální sítě a zkvalitňování zdravotnických služeb

Věcný a kvalitativní rozvoj sociálních služeb a prevence sociálně patologických jevů, spolupráce obcí a příslušných úřadů sociálního zajištění k udělování sociálních podpor cíleně a účelně pouze skutečně potřebným občanům. Realizace a podpora vzniku zařízení sociální péče při rovnoprávném postavení subjektů, poskytujících sociální péči (včetně nestátních neziskových organizací a církví). Rozvoj kvalitních zdravotnických služeb v mikroregionu, rozvíjení preventivní zdravotnické péče a osvěty, podpora koordinované funkční spolupráce mezi zařízeními sociální péče a zdravotnickými subjekty. Podpora vzniku chráněných pracovišť.

Problémová oblast **A.3 Kultura, sport a volný čas**

Specifický cíl **A. 3**

Rozvíjet kulturu, pečovat o kulturní památky a kulturní zařízení, rozvíjet sport a sportovní infrastrukturu a stimulovat rozvoj volnočasových iniciativ

Opatření A.3.1

Podpora kultury a obnova kulturních památek

Péče o tradice, folklór a podpora všech životaschopných forem kultury v regionu, rozvoj kulturních vztahů s okolím i zahraničím. Podpora činnosti a dalšího rozvoje knihoven. Rozvíjení činnosti kulturních institucí a kulturních subjektů - Regionálního muzea, kulturních spolků a souborů. Obnova Městské památkové rezervace Mikulov a jednotlivých památek,

obnova Památkové rezervace lidové architektury Pavlov, péče o památky Ochranného pásma Dolní Věstonice. Podpora obnovy všech kulturních památek, včetně archeologických a jejich propagace a prezentace. Podpora přiměřeného racionálního využití kulturních památek a jejich zapojení do kulturního a společenského života a do systému cestovního ruchu.

Opatření A.3.2

Rozvoj sportu a aktivit trávení volného času

Podpora výstavby nových sportovních zařízení a péče o stávající sportoviště. Podpora činnosti subjektů, rozvíjejících sportování, zejména dětí a mladých lidí ve všech obcích mikroregionu Mikulovsko, podpora sportovních soutěží a turnajů. Popularizace a propagace sportu jako optimální formy trávení volného času a účinné prevence proti sociálně patologickým jevům. Rozvíjení všech druhů volnočasových aktivit a podpora vzniku nových zařízení a programů pro využití volného času.

Problémový okruh B

EKONOMIKA A TRH PRÁCE

Globální cíl :

Rozvíjet aktivity malého a středního podnikání na bázi intenzifikace a restrukturalizace stávajícího průmyslu, zemědělství, obchodu a služeb, s podporou vnějších včetně zahraničních investičních záměrů

Problémová oblast **B.1 Průmysl, obchod a výrobní služby**

Specifický cíl **B.1**

Rozvíjet ekonomiku malých a středních podniků (ekonomických subjektů) v průmyslu, stavebnictví, obchodu a službách intenzifikací vlastních zdrojů, konkurenceschopností v kooperačních vztazích velkých produkčních a obchodních řetězcích v příznivém podnikatelském prostředí

Opatření B.1.1

Soubor podpor malého a středního podnikání

Organizování setkávání podnikatelů k zajištění komunikace obcí s podnikateli. Pomoc a podpora při budování a provozu servisních a poradenských služeb pro podnikatele. Vytvoření systému pobídkových výhod pro nové podnikatelské investice a jejich prezentace. Podpora marketingu a propagace projektů, rozvíjejících malé a střední podnikání. Zvýhodnění přístupu k informačním zdrojům a k aplikacím výstupů vědy a výzkumu. Přiměřené zvýhodňování podmínek pro rozvoj místního průmyslu, stavebnictví, zemědělské výroby a služeb, včetně uplatnění jejich produktů na trhu. Podpora úvěrových garancí pro pilotní podnikatelské projekty. Podpora přístupu k využití předvstupních a strukturálních fondů EU. Podpora rozvoje tradičních venkovských řemesel v návaznost na produkty cestovního ruchu (zpracováním studie příležitosti těchto řemesel).

Opatření B.1.2

Rozvoj podnikatelského prostředí

Zpracování katalogu opuštěných a nevyužitých hospodářských areálů, objektů a ploch včetně komparativních výhod jejich využití. Vytipování a získání pozemků pro nabídky strategickým podnikatelským subjektům, včetně jejich technické přípravy a zainvestování (inž. sítě). Provedení kompletních pozemkových úprav. Vypracování studie proveditelnosti průmyslových zón. Podpora účelného vyřešení vlastnických vztahů k pozemkům pro odpovídající podnikatelské aktivity. Podpora mikroregionálního výstavnictví pro prezentaci zejména místní produkce.

Problémová oblast **B.2 Zemědělství**

Specifický cíl **B.2**

Rozvíjet rentabilní zemědělskou výrobu na bázi trvale udržitelného hospodaření s využitím specifického potenciálu mikroregionu

Opatření B.2.1

Modernizace zemědělské výroby, propojení se zpracovatelským, zejména potravinářským průmyslem

Intenzifikace zemědělské výroby v oblastech s nejlepšími přírodními předpoklady. Zlepšení marketingu zemědělských výrobků. Podpora zemědělského výzkumu a jeho přínosu do hospodaření zemědělských podniků. Rozvoj sítě poradenských a školicích center a zapojení se do nich. Modernizace (obnova) stávajícího zpracovatelského průmyslu navazujícího na zemědělskou produkci. Odbytové centrum na území mikroregionu.

Opatření B.2.2

Rozvoj zemědělského hospodaření pro tvorbu a polyfunkční využívání krajiny

Krajinotvorná činnost zemědělství v místech s malými předpoklady pro zemědělskou výrobu. Podpora udržování krajiny v kulturním stavu prostřednictvím zemědělské výroby, urychlení realizace komplexních pozemkových úprav. Extenzifikace zemědělství v ekologicky citlivých územích. Rozvoj prvků územního systému ekologické stability s vícefunkčním využitím.

Opatření B.2.3

Rozvoj specializovaných odvětví zemědělské výroby

Koncepční obnova vinic a sadů. Rozvoj ovocnářství a místního vinařství. Podpora osivářství a semenářství, zlepšování genofondu. Regionální tradiční plodiny, revitalizace a budování skladovacích kapacit zeleniny a ovoce. Výroba nepotravinářských plodin. Produkce biopotravin podle standardů EU.

Problémová oblast **B.3 Zaměstnanost a trh práce**

Specifický cíl **B.3**

Zvýšit zaměstnanost a zaměstnavatelnost obyvatelstva

Opatření B.3.1

Aktivní politika zaměstnanosti

Program zaměstnanosti vybraných (specifických) a rizikových skupin obyvatelstva. Projekty veřejně prospěšných prací včetně profesní struktury pracovníků. Vzdělávací a rekvalifikační

agentury pro podnikatelé ve spolupráci se školami a v souladu s vývojem na trhu práce. Vytváření pracovních míst pro absolventy k získání základní odborné práce. Podpora vybraných uchazečů o zaměstnání, zahajujících podnikatelskou činnost v oblasti vývoje a inovačních procesů. Zvýhodnění firem, vytvářejících pracovní místa pro specifické skupiny obyvatelstva.

Opatření B.3.2

Rekvalifikační a vzdělávací programy

Spolupráce ÚP a podnikatelské sféry při realizaci rekvalifikačních programů orientovaných na rizikové skupiny obyvatelstva. Zpřístupnění rekvalifikace zájemců o změnu zaměstnání. Rekvalifikační kurzy v souladu s rozvojem strategie mikroregionu a kraje. Vznik nových a rozvoj stávajících institucí celoživotního vzdělávání.

Problémový okruh C

TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Globální cíl :

Dosáhnout v technické kvalitě dopravních, vodohospodářských, energetických a spojových sítí standardu EU

Problémová oblast **C.1 Doprava**

Specifický cíl **C.1**

Zkvalitnit dopravní síť mikroregionu a jeho vnějšího propojení, technický stav a vybavenost doplňující infrastruktury včetně veřejné dopravy a cykloturistiky

Opatření C.1.1

Dobudování, rekonstrukce a modernizace nadregionální, regionální, místní a obslužné silniční komunikace a doplňující infrastruktury včetně sítě cyklostezek

Vybudování rychlostní silnice R 52 výběrem optimální varianty pro mikroregion. Rekonstrukce a obnova silničních komunikací druhé a třetí třídy, sběrných a místních komunikací včetně chodníků a veřejného osvětlení. Vyloučení zemědělské dopravy z místních komunikací obytných zón a průtahů obcí. Vybudování parkovišť a odstavných ploch zejména pro osobní automobily v obcích. Vybudování cyklotras a cyklostezek s příslušným vybavením a s napojením na nadnárodní trasy. Cyklistická doprava v obcích.

Opatření C.1.2

Zlepšení dopravní obsluhy obcí fungující a kvalitní veřejnou dopravou

Podpora zajištění kvalitní veřejné dopravy zejména ve večerních hodinách a ve dech pracovního klidu. Vytvoření konkurenčního prostředí pro provozovatele silniční veřejné dopravy. Vybudování moderního autobusového terminálu v Mikulově. Zachování kapacity osobní železniční dopravy na trati č. 246. Napojení na krajský integrovaný dopravní systém a na kombinovanou dopravu.

Problémová oblast **C.2 Vodní hospodářství**

Specifický cíl **C.2**

Zajistit kvalitní pitnou vodu pro všechny obce mikroregionu z dostatečných vodních zdrojů (nejlépe z jednoho jímacího území) a její dodávku technicky bezvadnými veřejnými vodovody. Zabezpečit čistotu povrchových vod napojením všech sídel na kanalizační soustavy s ČOV

Opatření C.2.1

Napojení stávajících veřejných vodovodů na společný zdroj, rekonstrukce a dobudování vodovodní sítě.

Zásadní zvýšení kvality vody veřejných vodovodů. Zjištění kvality vod pro mikroregion má jediné řešení ve využití vodního zdroje z jímacího území Lednice. Je nezbytná rekonstrukce stávající úpravny vody v Lednici. Stávající vodovodní síť sice představuje vysoké procento obyvatel, napojených na veřejný vodovod, je však ve značném rozsahu ve velmi špatném technickém (materiálovém) stavu. Propojení existujících skupinových vodovodů na společný vodní zdroj předpokládá vybudování nových zásobovacích řadů.

Opatření C.2.2

Odkanalizování řádně vyčištěných odpadních vod všech sídel mikroregionu

Zajišťování finančních zdrojů pro přípravu a realizaci staveb ČOV ve většině sídel mikroregionu. Preferovat řešení společných čistíren pro více obcí - provozně levnější, záruka kvality a snadnější přístup k financování. Postupné budování kanalizačních sítí v obcích. Využití stávajících kanalizačních sítí v obcích pro splaškovou kanalizaci stavební projektová příprava.

Problémová oblast **C.3 Ostatní infrastruktura**

Specifický cíl **C.3**

Umožnit plnou dostupnost telekomunikačních služeb a informačních sítí v mikroregionu v technické úrovni kompatibilní s EU. Dostatečné kapacitní a kvalitní energetické rozvody.

Opatření C.3.1

Rozvoj globálních informačních sítí, zajištění televizního signálu do všech míst a obcí

Rozvoj informačních sítí. Podpora přístupu právnických a fyzických osob k informačním systémům (včetně škol a školících zařízení). Rozvoj informační a komunikační infrastruktury v odpovídající kvalitě. Nedostatečné pokrytí části území televizním signálem řešit „kabelovou televizí“.

Opatření C.3.2

Obnova a rekonstrukce energetických rozvodných zařízení

Pro zvýšení investičního zájmu a úrovně života obyvatel je třeba systematické obnovy a rekonstrukce energetických rozvodných zařízení. Podíl samosprávy obcí i podnikatelské sféry na vypracování koncepce rozvoje zásobování obyvatelstva a ekonomické struktury elektrickou energií a plynem (teplem).

Problémový okruh D **ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ**

Globální cíl :

Prosazovat princip trvale udržitelného rozvoje a eliminovat dopad vlivů lidské činnosti na životní prostředí

Problémová oblast **D.1 Revitalizace území**

Specifický cíl **D.1**

Usilovat o ekonomický a sociální rozvoj Mikulovska s odpovídajícím rozsahem péče o životní prostředí a revitalizovat území

Opatření D.1.1

Integrace programů revitalizace a využívání krajiny a ochrana půdy

Urychlené vyřešení komplexních pozemkových úprav, nezbytných pro provádění krajinnotvorných opatření. Intenzivní úsilí k integraci hlavních aktivit v revitalizaci krajiny a budování ÚSES v zemědělsky obdělávaných částech mikroregionu a při jižním břehu třetí Novomlýnské nádrže tak, aby se staly součástí rozvojových záměrů obcí. Rozvoj zemědělských a lesnických činností na ochranu půdy. Zalesňování neproduktivních půd. Programy na snižování větrné a půdní i vodní eroze.

Opatření D.1.2

Zlepšení kvality povrchových vod a ovzduší a důsledná ochrana podzemních vodních zdrojů

Výstavba, dostavba či rekonstrukce soustavné kanalizace vč. ČOV v obcích. Systematická ochrana podzemních vod ve štěrkopískových sedimentech údolních niv Dyje. Ústup od aplikací chemických hnojiv a ošetřujících přípravků v zemědělské výrobě k používání biologických prostředků. Obrana zejména obytných zón proti emisím do ovzduší, způsobených rozvojem automobilové dopravy.

Opatření D 1.3

Odstranění starých ekologických zátěží a koncepční řešení nakládání s odpady

Podpora zavádění biologických postupů při odstraňování znečištění půdy a technologií, omezujících nároky na skládkování odpadů. Koncepční řešení skládkování resp. likvidace odpadů v mikroregionu Mikulovsko po naplnění skládky TKO na území Drnholce.

Revize rozsahu CHLÚ s následnými opatřeními zrušení ochrany při neperspektivní těžbě, poškozující krajinu.

Problémová oblast **D.2 Rozvoj území**

Specifický cíl **D.2**

Rozvíjet koncepci péče o krajinu mikroregionu a postupně ji realizovat, udržovat hodnotné životní prostředí a přírodu Mikulovska a podporovat racionální využívání přírodních zdrojů

Opatření D.2.1

Vytváření koncepce ochrany životního prostředí

Vznik kvalifikované environmentální koncepce pro celý mikroregion, sloužící k dosažení trvale udržitelného rozvoje a omezení střetů mezi zájmy přírody a nároky na využívání přírody a jejich zdrojů. Koordinace výrobní průmyslové a zemědělské činnosti s environmentální koncepcí. Podpora ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty.

Opatření D.2.2

Péče o zvlášť chráněná území mikroregionu Mikulovsko

Pálava, jedinečné přírodní území. CHKO Pálava - rozvoj péče o přírodu v souladu s mezinárodními standardy a programy, v nezbytné míře omezující život a rozvoj obcí. Systém opatření pro prosazování šetrné turistiky. Vzdělávací a propagační projekty, značení a realizace naučných stezek, průvodcovské služby. Péče o všechna chráněná území a prvky v mikroregionu.

Opatření D.2.3

Úspory energií a surovin, využívání obnovitelných a alternativních zdrojů, podpora minimalizace odpadů z výroby

Podpora rozvoje a zavádění energeticky a surovinově úsporné technologie. Podpora řešení úspor tepelné energie u stavebních objektů. Podpora zavádění a uplatnění recyklačních a maloodpadových nebo bezodpadových technologií. Podpora rozvoje a využívání obnovitelných a alternativních zdrojů energie. Podpora zavádění technologií, zaměřených na energetické využívání zemědělské a lesnické produkce.

Problémový okruh E

CESTOVNÍ RUCH

Globální cíl

Rozvíjet cestovní ruch v mikroregionu Mikulovsko jako možný významný zdroj ekonomického růstu ve formách, které jsou v souladu s trvale udržitelným rozvojem území.

Specifický cíl E.1

Rozvíjet cestovní ruch a vytvořit organizační strukturu cestovního ruchu v turistickém regionu Mikulovsko

Opatření E.1.1

Turistický region Mikulovsko a podmínky pro rozvoj cestovního ruchu

Vymezení turistického regionu Mikulovsko a podpora vzniku organizační struktury cestovního ruchu. Koordinace marketingu a cílené propagace mikroregionu. Zlepšování image mikroregionu. Odstraňování závad, bránících rozvoji cestovního ruchu. Popularizace a medializace ekonomického odvětví cestovního ruchu. Podpora systému vzdělávání pro pracovníky komunální sféry, podnikatele a další subjekty působící v cestovním ruchu. Rozvoj spolupráce municipalit, podnikatelské sféry, státní správy i zájmových subjektů na rozvoji cestovního ruchu v mikroregionu. Spolupráce v cestovním ruchu se sousedními regiony i zapojení mikroregionu do systému krajské struktury cestovního ruchu. Spolupráce při tvorbě propojených turistických tras a tématických okruhů jak v rámci mikroregionu, tak kraje a i v celostátním měřítku - např. CHKO, BR, sakrální památky, muzea, archeologické lokality apod. Využívání podpor rozvoje cestovního ruchu se spoluúčastí zdrojů Evropské unie i národních programů. Využívání zpracovaných marketingových a ostatních studií cestovního ruchu, zpracovaných pro Mikulovsko.

Specifický cíl E.2

Rozvíjet turistickou infrastrukturu a specifické formy cestovního ruchu v mikroregionu Mikulovsko

Opatření E.2.1

Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu v mikroregionu Mikulovsko

Podpora rozvoji základní turistické infrastruktury - stravování, ubytování a dopravy, stejně jako doplňujících služeb turistické infrastruktury. Zajišťování technické infrastruktury sídel jako jednoho ze základních předpokladů pro úspěšný rozvoj cestovního ruchu. Podpora vybudování propojené sítě turistických informačních center v obcích mikroregionu, standardizace jejich činnosti a poskytování služeb, zavedení informačního a rezervačního systému. Podpora rozvoje incomingu. Rozvoj cykloturistiky a budování regionálních a lokálních cyklotras. Podpora rozvoje významného fenoménu Mikulovska - vinařství

a vinařské turistiky. Podpora rozvoje kongresové a firemní turistiky, sportovních zařízení, přírodních a umělých koupališť, vodních sportů, autokempů a jejich zázemí. Rozvíjení jednotného orientačního systému. Další budování a rekonstrukce turistických tras a vybudování systému naučných stezek s průvodcovskými službami na Pálavě, jako metody řízené šetrné turistiky k přírodě.